



● ПРАКТИЧЕСКИ НАРЪЧНИК
ЗА СЛУЖИТЕЛИ,
ПРИЛАГАЩИ
КОНВЕНЦИЯТА ОТ 2007 Г.
ОТНОСНО
МЕЖДУНАРОДНОТО
СЪБИРАНЕ НА
ИЗДРЪЖКА

**ПРАКТИЧЕСКИ НАРЪЧНИК ЗА СЛУЖИТЕЛИ,
ПРИЛАГАЩИ
КОНВЕНЦИЯТА ОТ 2007 Г. ОТНОСНО
МЕЖДУНАРОДНОТО СЪБИРАНЕ НА ИЗДРЪЖКА**



Издание на
**Постоянното бюро на
Хагската конференция по международно частно право**
Churchillplein 6b
2517 JW The Hague
The Netherlands

Телефон: +31 70 363 3303
Факс: +31 70 360 4867
Електронна поща: secretariat@hcch.net
Уебсайт: www.hcch.net

© Хагска конференция по международно частно право, 2013 г.

Всички права запазени. Някоя от частите от настоящото издание не може да бъде възпроизвеждана, съхранявана в система за обработване на информация или предавана по какъвто и да било начин или с каквито и да било средства, включително фотокопиране или запис, без писменото разрешение на притежателя на авторските права.

Художественото оформление и преводът (с изключение на превода на английски и френски език), както и разпространението на „Практически наръчник за служители, прилагащи Конвенцията от 2007 г. за международното събиране на издръжка“ на всички официални езици на Европейския съюз, станаха възможни благодарение на щедростта на Европейската комисия/ГД „Правосъдие“.

Официалните версии на настоящото издание могат да бъдат намерени на уебсайта на Хагската конференция по международно частно право (www.hcch.net) на английски и френски език. Преводите на изданието на други езици не са редактирани от Постоянното бюро на Хагската конференция по международно частно право.

ISBN 978-92-79-56702-5

Отпечатано в Белгия

Съдържание

Въведение	12
А. Какво обхваща този наръчник (и какво не)	12
Б. Как е структуриран наръчникът	13
В. Как да се използва наръчникът	14
Г. Други източници на информация	14
Д. Някои заключителни съвети	15
Глава 1 - Общ преглед на молбите и исканията по Конвенцията	16
I. Описание на молбите и исканията по Конвенцията	16
А. Общ преглед на молбите по Конвенцията	17
Б. Искане за специфични мерки	22
II. Определяне на вида на молбата	23
Глава 2 – Обяснение на термини	31
А. Цел на настоящата глава	31
Б. Термини, използвани в този наръчник	31
Глава 3 – Общи въпроси относно приложението на Конвенцията	46
Част 1 – Приложно поле на Конвенцията	46
I. Цел на настоящата глава	46
II. Приложно поле на Конвенцията	46
А. Общи разпоредби	46
Б. Основна приложимост – задължения за издръжка	47
В. Други фактори, от които зависи приложимостта на Конвенцията	53
Част 2 – Въпроси, общи за всички молби по Конвенцията и за исканията за специфични мерки	56
I. Език	56
А. Език на молбата и документите	56
Б. Език на комуникациите	57
В. Изключения от задълженията за превод	57
Г. Как става това на практика	57
Д. Други изисквания за документи	58
II. Защита на личната и поверителната информация	59
III. Ефективен достъп до производства и правна помощ	61
А. Общ преглед	61
Б. Изискване за предоставяне на безплатна правна помощ	63
IV. Специфични функции на централния орган	70
V. Други Хагски конвенции	72
Глава 4 – Разглеждане на изходящи молби за признаване или за признаване и изпълнение (член 10, параграф 1, буква а) и член 10, параграф 2, буква а))	74
I. Преглед и общи принципи	74
А. Кога се използва тази молба	75
Б. Примерен случай	76
В. Кой може да подава молба за признаване или за признаване и изпълнение?	76
Г. Оспорване на признаването и изпълнението	77
II. Процедура за разглеждане и попълване на молби	77
А. Стъпки за съставяне на молба за признаване или за признаване и изпълнение	79
Б. Процедура – стъпка по стъпка	80
III. Изготвяне на необходимите документи за молбата	83
А. Общи разпоредби	83
Б. Съдържание на молбата (признаване или признаване и изпълнение)	84

IV. Признаване и изпълнение – други съображения	90
А. Споразумения за издръжка	90
Б. Издръжка на съпруг или бивш съпруг	92
В. Издръжка на други членове на семейството	93
V. Други въпроси.....	93
А. Местоположение на ответника.....	93
Б. Признаване и изпълнение –действие на резервите, направени от замолената държава	94
VI. Допълнителни материали	94
А. Практически съвети	94
Б. Съвети и инструменти	95
В. Свързани формуляри	96
Г. Съответни членове на Конвенцията	96
Д. Свързани раздели на Наръчника	96
VII. Контролен лист – молби за признаване или за признаване и изпълнение	96
VIII. Често задавани въпроси.....	97
Глава 5 – Разглеждане на входящите молби за признаване или признаване и изпълнение.....	100
I. Преглед и общи принципи.....	100
А. Общи принципи	100
Б. Преглед на процедурата	101
В. Кога се използва тази молба	103
Г. Примерен случай.....	103
Д. Кой може да подаде молба	104
II. Обобщение на процеса за признаване и изпълнение	104
III. Производства	106
А. Предварителна проверка на входящи документи от централен орган ..	106
Б. Обявяване на решението за изпълняемо или вписването му от компетентния орган	111
В. Признаване и изпълнение – резултати от молбата	116
Г. Комуникация с молящата държава.....	117
IV. Други аспекти: молби за признаване и за признаване и изпълнение	118
А. Молби за признаване, внесени от длъжник	118
Б. Алтернативно производство по молба за признаване и изпълнение (чл. 24).....	120
В. Споразумения за издръжка	123
V. Признаване и изпълнение – други въпроси	124
А. Правна помощ	124
Б. Проблеми, свързани с изпълнението.....	125
В. Свързани изключения и резерви	125
VI. Допълнителни материали	126
А. Практически съвети	126
Б. Съвети и инструменти	126
В. Свързани формуляри	127
Г. Съответни членове на Конвенцията	127
Д. Свързани раздели на Наръчника	127
VII. Контролен лист – молби за признаване и изпълнение	128
VIII. Често задавани въпроси.....	129
Глава 6 – Изготвяне на изходящи молби за изпълнение на решение, постановено или признато в замолената държава (чл. 10, параграф 1, буква б)) ..	132
I. Общ преглед	132
А. Кога се използва тази молба	132
Б. Примерен случай.....	132
В. Кой може да подаде молба за изпълнение на решение за издръжка? ..	133
Г. Общи – изпълнение, не признаване.....	133

II.	Процедура за разглеждане и попълване на молби	134
A.	Производства	134
B.	Подготовка на изходящата молбата за изпълнение	136
V.	Изключения от общите производства	139
III.	Допълнителни материали	140
A.	Практически съвети	140
B.	Свързани формуляри	140
V.	Съответни членове на Конвенцията	140
Г.	Свързани раздели на Наръчника	140
IV.	Контролен лист – изходящи молби за изпълнение на решение от замолената държава	141
V.	Често задавани въпроси.....	141
Глава 7 – Обработване на постъпващите молби за изпълнение на решенията, постановени или признати в замолената държава		143
I.	Преглед – изпълнение на решение, постановено или признато в замолената държава	143
A.	Кога се използва молбата	143
B.	Пример	144
V.	Важна разлика – молби за изпълнение на собствено решение на дадена държава	144
II.	Разглеждане на молби за изпълнение	145
A.	Блок-схема	145
B.	Преглед на входящите документи	147
III.	Допълнителни материали	149
A.	Практически съвети	149
B.	Свързани формуляри	150
V.	Съответни членове	150
Г.	Подобни раздели на Наръчника	150
IV.	Контролен лист – входящи молби за изпълнение	150
V.	Често задавани въпроси.....	151
Глава 8 – Изходящи молби за постановяване на решение за издръжка:.....		152
I.	Общ преглед	152
A.	Кога се използва тази молба	152
B.	Примерен случай.....	153
V.	Кой може да подаде молба за постановяване на решение за издръжка?.....	153
Г.	Подаване на молба за постановяване на решение – някои съображения	154
Д.	Специални обстоятелства: молби за постановяване, когато се изисква ново решение поради резерва (чл. 20, параграф 4)	155
Е.	Специални обстоятелства: молби за постановяване, при които се изисква ново решение, тъй като признаването или признаването и изпълнението е невъзможно.....	156
II.	Производства за попълване и предаване на молбите	156
A.	Общ преглед	156
B.	Предварителни стъпки	158
V.	Подготовка на пакета от документи за изходяща молба за постановяване.....	161
III.	Допълнителни материали	166
A.	Практически съвети	166
B.	Свързани формуляри	166
V.	Съответни членове на Конвенцията	166
Г.	Свързани раздели на Наръчника	166
IV.	Контролен лист – изходящи молби за постановяване на решение	167
V.	Често задавани въпроси.....	167

Глава 9 – Входящи молби за постановяване на решение за издръжка.....	170
I. Общ преглед	170
A. Кога се използва тази молба	170
B. Примерен случай.....	170
B. Кой може да подаде молба за постановяване на решение за издръжка?.....	171
Г. Постановяване на решение за издръжка, когато съществуващото решение не може да бъде признато	171
II. Разглеждане на входящите молби за постановяване на решение за издръжка	172
A. Общи разпоредби	172
B. Блок-схема	174
B. Стъпки в процеса на постановяване.....	175
III. Допълнителни материали.....	181
A. Практически съвети	181
B. Свързани формуляри	182
B. Съответни членове на Конвенцията	182
Г. Свързани раздели на Наръчника	182
IV. Контролен лист – входящи молби за постановяване на решение.....	182
V. Често задавани въпроси.....	183
Глава 10 – Изпълнение на решенията за издръжка	185
I. Общ преглед	185
A. Изпълнение на решение съгласно Конвенцията	185
II. Процеси на изпълнение по Конвенцията	186
A. Общи разпоредби	186
B. Бързо изпълнение	187
B. Мерки за изпълнение.....	188
Г. Плащания	190
Д. Проблеми, свързани с изпълнението	191
III. Допълнителни материали.....	196
A. Практически съвети.....	196
B. Съответни членове на Конвенцията	197
B. Свързани раздели на Наръчника	197
IV. Често задавани въпроси.....	197
Глава 11 – Молби за изменение на решение (член 10, параграф 1, букви д) и е) и член 10, параграф 2, букви б) и в))	198
I. Общ преглед – изменение на решенията за издръжка	198
A. Общи разпоредби	198
B. Къде може да бъде подадено пряко искане или молба за изменение и дали е възможно молбата да е по Конвенцията?	200
II. Примери	202
A. Пример 1: Длъжникът е напуснал държавата по произход, кредиторът не е.....	202
B. Пример 2: Кредитор е напуснал държавата по произход, длъжникът не е.....	208
B. Пример 3: както кредиторът, така и длъжникът са се преместили от държавата по произход и пребивават в различни държави.....	212
Г. Пример 4: и двете страни са напуснали държавата по произход и сега пребивават в една и съща държава	216
Д. Добра практика при молби за изменение	217
III. Допълнителни материали.....	218
A. Съответни членове на Конвенцията	218
B. Свързани раздели на Наръчника	218

Глава 12 – Производства за изменение – изходящи и входящи.....	219
Част I – Производства за изходящи молби за изменение.....	219
I. Общ преглед	219
A. Ролята на централния орган	219
B. Процедура – блок-схема	220
B. Обяснение на производствата	222
II. Събиране на необходимите документи	224
A. Общи разпоредби	224
B. Попълване на формуляра на молбата (изменение на решение).....	225
B. Попълване на всички допълнителни документи	225
III. Контролен лист – изходящи молби за изменение	228
Част II – Производства за входящи молби за изменение	228
I. Общ преглед	228
II. Производства	228
III. Контролен лист – входящи молби за изменение.....	231
Част III – Въпроси, общи за входящите и изходящите молби за изменение	232
I. Допълнителни материали	232
A. Практически съвети за всички молби и искания за изменение	232
B. Свързани формуляри	232
B. Съответни членове на Конвенцията	233
Г. Свързани раздели на Наръчника	233
II. Често задавани въпроси.....	233
Глава 13 – Попълване на изходящи молби за специфични мерки	236
I. Общ преглед – Искания за специфични мерки.....	236
A. Кога се прави такова искане	236
B. Примерен случай.....	237
B. Кой може да направи искане?	237
Г. Блок-схема	237
II. Производства	239
A. Определете контекста на искането	239
B. Ако искането е направено в контекста на възможна или предвидена молба по Конвенцията (чл. 7, параграф 1)	239
B. Ако искането е направено в контекста на производство, съдържащо международен елемент (чл. 7, параграф 2)	240
Г. Досието включва ли всички необходими документи?	241
Д. Изпратете на замолената държава	242
III. Други въпроси.....	242
A. Разходи	242
B. Защита на личните данни.....	243
IV. Допълнителни материали	243
A. Практически съвети	243
B. Свързани формуляри	244
B. Съответни членове на Конвенцията	244
Г. Свързани раздели на Наръчника	244
V. Блок-схема – изходящо искане за специфични мерки	245
VI. Често задавани въпроси.....	245
Глава 14 – Разглеждане на изходящи молби за специфични мерки.....	246
I. Общ преглед – Искания за специфични мерки.....	246
A. Кога се използва това искане	246
B. Примерен случай.....	247
B. Кой може да внесе искане?	247
Г. Блок-схема	248

II. Производства	250
А. Потвърдете получаването на искането	250
Б. Дали се разглежда молба по Конвенцията?	250
В. Дали искането за специфични мерки е направено в контекста на възможна или предвидена молба по Конвенцията (чл. 7, параграф 1)	250
Г. Ако искането се отнася до дело с международен елемент, имащо за предмет присъждане на издръжка в молещата държава (чл. 7, параграф 2)	252
Д. Информирайте молещата държава за хода на искането	253
III. Други въпроси.....	253
А. Разходи	253
IV. Допълнителни материали	254
А. Практически съвети	254
Б. Свързани формуляри	254
В. Съответни членове на Конвенцията	254
Г. Свързани раздели на Наръчника	255
V. Блок-схема – входящи искания за специфични мерки.....	255
VI. Често задавани въпроси.....	255
Глава 15 – Попълване на формулярите	256
I. Попълване на задължителните формуляри, необходими за всички молби	256
А. Формуляр за предаване	256
Б. Формуляр за потвърждение	260
II. Указания за попълване на допълнителните формуляри	261
А. Препоръчителен формуляр на изходяща молба за признаване или за признаване и изпълнение	261
Б. Препоръчителен формуляр на молба за изпълнение на решение, постановено или признато в замолената държава	266
В. Препоръчителен формуляр на молба за постановяване на решение	271
Г. Препоръчителен формуляр на молба за изменение на решение	276
III. Указания за попълване на допълнителните формуляри	281
А. Формуляр за финансово състояние	281
Б. Удостоверение за надлежно уведомление	282
В. Удостоверение за изпълняемост на решение	283
Г. Резюме на решението	283
Д. Изчисляване на просрочени задължения	284
Е. Документ, обясняващ как се коригират сумите	284
Ж. Доказателство за предоставени помощи или за право на действие (публична институция)	284
З. Доклад за движението на молбата	284
IV. Контролни списъци – документация, която трябва да бъде включена в изходящите молби по Конвенцията	285
А. Молба за признаване или признаване и изпълнение	286
Б. Молба за изпълнение на решение, постановено или признато в замолената държава	287
В. Молба за постановяване на решение	288
Г. Молба за изменение на решение	289
V. Попълване на формулярите за пряка молба за признаване и изпълнение	290
Приложение – основания за признаване или признаване и изпълнение на решение	291

Глава 16 – Преки молби до компетентните органи	294
I. Въведение	294
A. Примерен случай.....	295
B. Как става това по Конвенцията.....	295
II. Преки молби за признаване и изпълнение	295
A. Изходящи преки молби (признаване и изпълнение).....	295
B. Входящи преки молби (признаване и изпълнение).....	297
III. Преки молби за постановяване и изменение на решения	299
IV. Допълнителни материали.....	299
A. Практически съвети	299
B. Свързани формуляри	300
B. Съответни членове	300
V. Често задавани въпроси.....	300

Фигури — съдържание

Фигура 1:	Таблица на молбите	17
Фигура 2:	Възможни молби, когато съществува решение за издръжка	24
Фигура 3:	Възможни молби при отсъствие на изпълняемо решение	25
Фигура 4:	Молби за изменение, подавани от кредитор	27
Фигура 5:	Молби за изменение, подавани от длъжник	29
Фигура 6:	Искания за специфични мерки	30
Фигура 7:	Определяне дали дадена молба, попада в приложното поле на конвенцията	52
Фигура 8:	Правна помощ: молби за издръжка на деца, подавани от кредитор	64
Фигура 9:	Правна помощ: молби, несвързани с издръжка на деца, подавани от кредитор	66
Фигура 10:	Правна помощ: молби от длъжник	67
Фигура 11:	Правна помощ: оценка на средствата, с които разполага детето	69
Фигура 12:	Стъпки за съставяне на изходяща молба за признаване или за признаване и изпълнение	79
Фигура 13:	Необходими документи – признаване и изпълнение	84
Фигура 14:	Диаграма на входящите молби за признаване или за признаване и изпълнение (централен орган)	105
Фигура 15:	Съдържание на молбата за признаване и изпълнение	108
Фигура 16:	Стъпки, предприемани от компетентния орган при разглеждането на молба за признаване или за признаване и изпълнение (чл. 23) ...	112
Фигура 17:	Алтернативно производство за признаване и изпълнение – преглед	121
Фигура 18:	Производства за изходящи молби за изпълнение	135
Фигура 19:	Блок-схема – преглед на производството по входяща молба за изпълнение	146
Фигура 20:	Списък на формуляри и документи	147
Фигура 21:	Преглед – производство по подаване на молба за постановяване на решение	157
Фигура 22:	Предварителни стъпки в производството по подаване на молбата	158
Фигура 23:	Подготовка на молбата за постановяване на решение	162
Фигура 24:	Таблица на документите – молби за постановяване на решение	164
Фигура 25:	Преглед на производството по постановяване на решение	174
Фигура 26:	Първоначални съображения: молба за постановяване на решение ...	176
Фигура 27:	Преглед на разпоредбите на Конвенцията, свързани с изпълнението	187
Фигура 28:	Молби за изменение в случаи, когато кредиторът пребивава в държавата по произход	203
Фигура 29:	Молби за изменение в случаи, когато длъжникът пребивава в държавата по произход	209
Фигура 30:	Молби за изменение в случаи, когато и двете страни са напуснали държавата по произход и живеят в различни държави	213
Фигура 31:	Молби за изменение в случаи, когато и двете страни са напуснали държавата по произход и са в една и съща държава	216
Фигура 32:	Процедури за попълване и предаване на молбите за изменение	221

Фигура 33:	Необходими документи за молбата за изменение.....	225
Фигура 34:	Преглед на стъпките при входяща молба за изменение.....	229
Фигура 35:	Блок-схема – разглеждане на изходящи искания за специфични мерки	238
Фигура 36:	Блок-схема– разглеждане на входящо искане за специфични мерки	249
Фигура 37:	Таблица на молбите по член 10	259
Фигура 38:	Таблица на документите, които трябва да се добавят към молбата за постановяване на решение	275
Фигура 39:	Документи, които трябва да се добавят към изходяща молба за признаване или за признаване и изпълнение	286
Фигура 40:	Документи, които трябва да се добавят към молбата за изпълнение	287
Фигура 41:	Документи, които трябва да се добавят към молбата за постановяване на решение.....	288
Фигура 42:	Документи, които трябва да се добавят към молбата за изменение ...	289
Фигура 43:	Правна помощ – преки молби до компетентен орган	297

Въведение

1. Хагската конвенция от 23 ноември 2007 г. за международното събиране на издръжка на деца и на други членове на семейството е важна стъпка напред в създаването на икономична, достъпна и опростена система за международното събиране на издръжка.
2. Служителите, които водят досиета, образуват производства, разглеждат молби и си сътрудничат с други държави за ефективното изпълнение на решенията за издръжка, имат централна роля за постановяване и изпълнение на решенията за издръжка в международен контекст. Всеотдайността и ангажиментът им в помощ на децата и семейства гарантират успешното прилагане на Конвенцията.
3. Настоящият наръчник е предназначен за тези служители. Той е съставен, за да бъде от помощ на служителите във всички видове правни системи, независимо дали те работят в големи държави със сложни компютърни системи за информационни технологии, посредством които се водят стотици досиета, или в малки държави с неголям брой случаи. Насочен е към проблемите и производствата, които се срещат в работата по всички случаи с международен елемент.

А. Какво обхваща този наръчник (и какво не)

4. Този наръчник е предназначен да подпомага служителите в реалното водене на досиета за случаите по Конвенцията. Важно е да се отбележи, че това не е юридическо ръководство за Конвенцията, предназначено за адвокати, съдии, вземащи решения лица или съдилища. Тъй като той представлява ръководство само за международните елементи на случаи по Конвенцията, той не обхваща всички аспекти на водене на досиета по случаи с международен елемент. Случаите с международен елемент продължават да са предмет на вътрешни производства, като например производствата за принудително изпълнение.
5. Конвенцията беше резултат на четиригодишни преговори с участието на повече от 70 държави. Обсъжданията на множество проблеми в хода на преговорите дадоха вдъхновение и повлияха при съставянето на текста на Конвенцията, за който в крайна сметка беше постигнато съгласие. В цялостния обяснителен доклад на Конвенцията се съдържат много подробни обяснения на разпоредбите на Конвенцията и на хронологията на преговорите.¹ В обяснителният доклад се посочват правното основание и правилното тълкуване на всяка разпоредба на Конвенцията.
6. За разлика от него в този наръчник се предоставя практическо и оперативно обяснение на производствата по Конвенцията и се разглежда начинът, по който случаите по Конвенцията всъщност ще се развият на практика. Онези лица, на които е нужно правно тълкуване на Конвенцията, ще трябва да направят справка в обяснителния доклад, а с течение на времето и в съдебната практика, която се развива по отношение на тълкуването на Конвенцията.

¹ A. Borrás и J. Degeling, Explanatory Report – *Convention on the International Recovery of Child Support and Other Forms of Family Maintenance* [Обяснителен доклад – Конвенция за международното събиране на издръжка на деца и на други членове на семейството], достъпен на уебсайта на Хагската конвенция на < www.hcch.net > в раздела "Child Support / Maintenance Section" [Издръжка на деца/Други членове на семейството].

7. Освен това действието на Конвенцията непременно ще бъде допълнено от национални практики за водене на досиета по случаите на издръжка, защото, веднъж прехвърлено от дадена държава, досието по случая за издръжка става част от натоварването на националните служби на друга държава и се води според националните практики на тази държава. В същността си Конвенцията обхваща предимно взаимодействията между държави, както и потока от случаи и информация между тях.
8. Следователно наръчникът не дава отговори или насоки за всички въпроси, които възникват по случаи с международен елемент. Националната практика и националното законодателство във всяка държава ще определят, например, документите, които трябва да бъдат използвани за уведомяване на страните за молби по силата на Конвенцията, или формата, в която следва да е решението за издръжка. Ето защо, тъй като наръчникът може да бъде първият източник на информация за служителите относно практическото прилагане на Конвенцията, той винаги следва да бъде допълван с оглед на националната практика и законодателството във всяка държава.

Б. Как е структуриран наръчникът

9. Наръчникът не е книга, за да се чете от кора до кора или от начало до край!
10. Вместо това той е разделен на различни части, които обхващат всеки вид молба или искане, чието отправяне е възможно съгласно Конвенцията. Тъй като всяка молба или всяко искане включва две държави –изпращаща държава, наричана „молеща държава“, както и приемаща държава, наричана „замолена държава“ – има отделна самостоятелна глава за всяка страна по молбата или искането. Главата, която разглежда „изходящите“ молби, обхваща производствата, използвани от молещата държава, а главата, озаглавена „Входящи молби“, обхваща производствата, използвани от замолената държава.
11. Във всяка глава се обсъждат самата молба и случаите, в които молбата може да се използва, като се представят конкретни примери, блок-схеми и постъпкови производствата за администриране на движението на молбата или искането. В края на всяка глава има препратки към допълнителни материали, както и често задавани въпроси (ЧЗВ).
12. Има редица въпроси, които са общи за всички молби и искания, така че вместо да се повтарят във всяка глава, те са изложени в първата част на Наръчника, в глави от 1 до 3. Тези глави включват кратко обяснение на всеки един от възможните видове молби или искания, а след това препращат читателя към съответната глава от Наръчника за подробно обяснение.
13. Въвеждащите глави също включват преглед на приложното поле на Конвенцията – какви видове задължения за издръжка, са обхванати от Конвенцията, и кои не са – и обяснения за възможните разширения или ограничения по отношение на приложното поле на Конвенцията. И накрая се разглеждат общи въпроси, като значението на защитата на личната информация и осигуряването на ефективен достъп до производства и правна помощ по молбите съгласно Конвенцията.
14. Глава 2 съдържа обяснения за най-често използваните термини в Наръчника. Това не са правни дефиниции. Самата Конвенция дава определение на редица използвани термини, а освен това предвижда, че "при тълкуването на Конвенцията трябва да се отчитат нейният международен характер и необходимостта да се насърчава еднаквото ѝ прилагане".²

² Член 53.

15. Обясненията в глава 2 са включени, за да помогнат на служителите да разберат езика и целите на Конвенцията, по-специално в областите, в които използваните думи или понятия са доста различни от тези, които могат да бъдат използвани във националното законодателство или практика. Отделните глави съдържат препратки към обясненията в текста на тази глава, за да са от помощ на служителите, които трябва да спазват разпоредбите на Конвенцията.
16. Накрая, глава 15 от Наръчника съдържа инструкции за попълване на препоръчаните формуляри за молби и искания по Конвенцията.

В. Как да се използва наръчникът

17. Ако не сте запознати със случаи по Конвенцията, трябва първо да прегледате Глава 1 – Общ преглед на молбите и исканията по Конвенцията. Там е дадено обяснение на различните молби или искания, които могат да се подават по силата на Конвенцията и указание за това в коя част от този наръчник можете да направите справка.
18. След това направете справка в глава 3 и се уверете, че даден въпрос, свързан със задължения за издръжка, попада в приложното поле на Конвенцията. Ако това не е така, този наръчник и механизмите на Конвенцията няма да се прилагат. Ако даденият въпрос попада в приложното поле на Конвенцията, вижте главата от Наръчника, посветена на разглеждания вид молба и следвайте производствата, предвидени за входящи или изходящи молби.

Г. Други източници на информация

19. Най-изчерпателният източник на информация относно текста на Конвенцията е посоченият по-горе обяснителен доклад. Ако имате въпрос за случай от приложното поле на Конвенцията, за който не намирате отговор в този наръчник, проверете кой е приложимият член от Конвенцията, а след това преминете към съответния раздел от Обяснителния доклад. Ще установите, че на много от техническите въпроси, които не са разгледани в Наръчника, са дадени отговори в Обяснителния доклад. В допълнение към Обяснителния доклад има значителен брой предварителни документи и доклади, съдържащи допълнителна справочна и техническа информация, на които се правеха позовавания и се разчиташе по време на преговорите, довели до Конвенцията. Тези доклади са достъпни на уебсайта на Хагската конференция на адрес <www.hcch.net>, в раздел "Издръжка на деца/други членове на семейството".
20. Отговорите на въпроси, свързани с националното законодателство и практиките на друга държава във връзка със задълженията за издръжка, често могат да се намерят, като се направи справка в профила на договарящата държава в Постоянното бюро на Хагската конференция по международно частно право. Профилът на дадена държава съдържа информация за мерките за изпълнение, основанийето за постановяване на решенията за издръжка, ограниченията за изменение и относно това дали за молбите обикновено се използват административни или съдебни производствата. Профилът на дадена държава съдържа също и информация за контакти, както и всякакви специални изисквания от тази държава относно молбите по Конвенцията. В този профил могат да бъдат намерени също и връзки към уебсайтове на държавни институции или подобни източници на информация. Профилът на дадена държава може да бъде намерен и на уебсайта на Хагската конференция.³

³ Някои държави могат да изберат да не използват препоръчания формуляр за профил на държавите. Същевременно обаче чл. 57 изисква всяка договаряща държава да предостави на Постоянното бюро

21. И накрая, служителите следва, разбира се, да направят справка в материалите относно техните собствени национални практики и производствата, а по въпроси, свързани с правно тълкуване, да използват подходящи правни ресурси като юридически справочници, или да се консултират с юристи в тяхната собствена държава. Тъй като вече голям брой държави имат значителен опит във воденето на досиета по случаи, свързани с международно събиране на издръжка, техните значителни експертни познания могат да бъдат от помощ за служителите, които се нуждаят от съдействие при разглеждането на такива случаи с международен елемент.

Д. Някои заключителни съвети

22. Докато разглеждате молби по Конвенцията, ще видите, че в производствата се поставя ясен акцент върху запазването на простотата на процедурата, бързото обработване на молбите и исканията, използването на ефективни мерки за изпълнение и поддържането на редовни комуникации между двете държави, засегнати от случая. Това наистина са най-важните цели на Конвенцията и са отразени в член 1 от нея. Ако при изпълнението на Конвенцията бъдат постигнати тези цели, това ще е от явна и трайна полза за деца и семейства по целия свят. Целите могат да бъдат постигнати най-вече чрез упоритата работа и усилията на служителите, които водят тези досиета, така че се надяваме този наръчник да бъде полезен инструмент за тях.

Глава 1

Общ преглед на молбите и исканията по Конвенцията

23. В тази глава се обясняват видовете молби и искания, които могат да бъдат подадени чрез **централен орган** по Конвенцията. Тя трябва да се чете във връзка с глава 3, в която се предоставя съществена информация по отношение на приложното поле на Конвенцията и нейното прилагане за всеки конкретен случай.
24. В началото на главата се предоставя общ преглед на възможните молби и искания, които могат да бъдат подадени съгласно Конвенцията. След това в нея се предоставят някои блок-схеми за определяне на вида молба или искане, който е уместно да се подаде съгласно разпоредбите на Конвенцията.
25. Моля, имайте предвид, че тази глава е предназначена да предостави само общ преглед на различните видове молби и искания; по-подробна информация за всеки вид молба или искане може да се намери в отделните глави. Ето защо примерите и графиките в тази глава неизбежно са ограничени до най-разпространените начини на използване на молбите или исканията и не достигат нивото на подробност, осигурено в отделните глави на Наръчника.
26. След като сте установили какъв вид молба или искане се подава, можете да направите справка в глава 3, за да определите дали този вид молба или искане попада в приложното поле на Конвенцията, а след това да преминете към конкретна глава на Наръчника, в която се разглежда конкретният подаден вид молба или искане. В глава 2 се съдържат обяснения на най-често използваните термини в Наръчника.

Централният орган е публична институция, определена от договаряща държава да изпълнява задължения по административно сътрудничество и съдействие съгласно Конвенцията. Тези задължения са посочени в глави II и III от Конвенцията.

I. Описание на молбите и исканията по Конвенцията

27. В тази част се предоставя най-общ преглед на различните видове **молби** (признаване, признаване и изпълнение, изпълнение, постановяване и изменение на решения за издръжка) и **искания** чрез централните органи (**искания за специфични мерки**), които могат да бъдат подадени съгласно Конвенцията, както и кога може да се използва всеки отделен вид от тях. В нея се посочват различните фактори, от които зависи дали може да се подаде дадена вид молба или искане.
- Съвет:** В този наръчник ще видите, че се прави разграничение между **преки искания и молби**. Молбата е действие съгласно Конвенцията, което преминава през централен орган, като например молба за признаване и изпълнение. Прякото искане е действие, което се отнася пряко до компетентния орган, като пряко искане за постановяване на издръжка на съпруг или на бивш съпруг, когато замолената държава не е разширила прилагането на Конвенцията до този тип молба.
- Имайте предвид обаче, че **исканията за специфични мерки**, предвидени в член 7, са изключение от това правило. Тези искания минават през централен орган. Вж. глава 13.

А. Общ преглед на молбите по Конвенцията

28. Видовете молби, които могат да бъдат подадени по силата на Конвенцията, са посочени в член 10. Лицата (или в някои случаи публични институции) могат да подават молби в следните ситуации:

Ситуация	Вид молба съгласно Конвенцията
Молител, който разполага с решение за издръжка, постановено в замолената държава и иска то да бъде изпълнено в тази държава	Молба за изпълнение
Молител, който разполага с решение, постановено в дадена договаряща държава, и иска неговото признаване или признаване и изпълнение в друга държава	Молба за признаване или признаване и изпълнение
Молител, който все още не разполага с решение за издръжка, и ответник, който пребивава в друга договаряща държава	Молба за постановяване на решение за издръжка
Молител, който разполага с решение за издръжка, но иска ново решение, защото има трудности при признаването или изпълнението на съществуващото решение в друга договаряща държава	Молба за постановяване на решение за издръжка
Молител, който разполага с решение за издръжка, постановено от дадена договаряща държава, но иска то да бъде изменено, а ответникът (другата страна) пребивава в друга договаряща държава	Молба за изменение

Фигура 1: Таблица на молбите

29. Както е показано във Фигура 1 по-горе, има четири основни вида молби, които могат да бъдат подадени съгласно Конвенцията. В рамките на тези общи категории могат да се търсят няколко различни резултата. Четирите основни вида са:
- молба за изпълнение на решение за издръжка, постановено или признато в замолената държава,
 - молба за признаване или за признаване и изпълнение на постановено решение за издръжка,
 - молба за постановяване на решение за издръжка, включително при нужда — установяване на родство,
 - молба за изменение на постановено решение за издръжка.
30. Всички тези молби може да бъдат подавани от кредитор, а някои от тях могат да бъдат подадени и от страна на длъжника, както е посочено в член 10, параграф 2.

1. Молба за признаване или признаване и изпълнение на постановено решение

31. Тази молба се използва, когато молителят вече разполага с **решение за издръжка** и би искал държава, различна от тази, в която той живее, да признае или да признае и изпълни това решение. Производството по признаване и изпълнение отстранява необходимостта, за да получи издръжка, молителят да подава молба в замолената държава за ново решение. Вместо това производството по признаване и изпълнение дава възможност постановено решение да бъде изпълнено в другата държава на същото основание, както ако бе постановено в тази държава. Двете държави трябва да бъдат договарящи държави по Конвенцията, както и решението трябва да е постановено в договаряща държава.

Решението за издръжка определя задължението на длъжника да плаща издръжка и може да включва също така автоматична индексация, изискване да изплати просрочените суми за издръжка, издръжка за минало време или лихва както и определяне на разходите или разноските.

1) Кога се използва тази молба

32. В повечето случаи молителят иска признаване и изпълнение на решението с оглед събиране на плащанията за издръжка, а когато е необходимо, с оглед започване изпълнително производство. В някои случаи молителят иска само признаване. Например, длъжникът може да поиска само признаване на чуждестранно решение с цел да се ограничи или да спре изпълнението на плащанията по различно решение, или кредиторът може да поиска само признаване, когато той или тя не иска съдействието на другата държава за изпълнение на решението.

2) Пример

33. Д. пребивава в държава А и разполага с решение от държава А, изискващо нейният бивш съпруг да плаща издръжка на нейните три деца. Нейният бивш съпруг живее в държава Б. Д. иска постановеното решение за издръжка да бъде изпълнено. Както държава А, така и държава Б са **договарящи държави**.
- Договаряща държава е** държава, която е обвързана от Конвенцията, тъй като тя е приключила процеса на ратификация, приемане или утвърждаване, изискван съгласно Конвенцията.
34. Централният орган в държава А ще предаде молбата за **признаване и изпълнение** на решението на държава Б. Централният орган на държава Б ще изпрати решението на компетентния орган, който да го впише за изпълнение или да го обяви за изпълнимо. Бившият съпруг ще бъде уведомен за признаването на решението и ще има възможност да оспори признаването на решението. След като решението бъде признато, ако бившият съпруг не плаща издръжката доброволно, компетентният орган в държава Б ще предприеме необходимите стъпки, за да изпълни решението и плащанията да се препращат към държава А.⁴

Приложим член от Конвенцията – член 10, параграф 1, буква а) и член 10, параграф 2, буква а)

⁴ От централния или компетентния орган се изисква по силата на Конвенцията да "улесни" изпълнението, както и събирането и прехвърлянето на плащанията. Стъпките, предприемани във всяка държава, за да се направи това, са различни. Вж. глава 10 относно изпълнението на решенията за издръжка.

Вж. глава 4, Изходящи молби за признаване и изпълнение, и глава 5, Входящи молби за признаване и изпълнение

2. Молба за изпълнение на решение, постановено или признато в замолената държава

35. Това е най-простата от всички молби по Конвенцията. Молбата изисква дадена договаряща държава да приложи собственото си решение или вече признато решение и да съдейства за прехвърляне на плащанията към кредитора .
36. Разликата между тази молба и молбата за признаване и изпълнение, описана по-горе, е че решението, което трябва да се изпълнява, е постановено или вече е признато в държавата, в която то ще се изпълнява (замолената държава). Ето защо не е необходимо решението да бъде признато, преди да може да бъде изпълнено.⁵

Компетентният орган е органът в дадена държава, на който съгласно законодателството на тази държава е възложено или разрешено да изпълнява специфични задачи съгласно разпоредбите на Конвенцията. Компетентният орган може да бъде съд, административен орган, програма за изпълнение на задължения за издръжка за деца или друг държавен орган, който изпълнява някои от задачите, свързани с Конвенцията.

1) Кога се използва тази молба

37. Тази молба се подава, когато молителят разполага с решение за издръжка, постановено или признато в държавата, в която ответникът пребивава или има активи или доходи. Молителят може да поиска тази държава да изпълни решението, което е постановено или признато. За да подаде тази молба, не е необходимо молителят да отиде в държавата, която е постановила решението. Вместо това централният орган в държавата, в която пребивава молителят, ще предаде молбата за изпълнение на решението на замолената държава. Двете държави трябва да бъдат договарящи държави по Конвенцията.

2) Пример

38. Е. пребивава в държава А и е разполага с решение за издръжка, постановено от държава Б, където е местоживеенето на бащата на детето й. Тя иска държава Б да изпълни решението за издръжка. И двете държави А и Б са договарящи държави по Конвенцията.
39. Съгласно Конвенцията Е. може да поиска от централния орган в държавата А. да предаде от нейно име молбата за изпълнение на държава Б Няма нужда Е. да подава молба за признаване на решението, тъй като то е постановено от държава Б. Централният орган в държава Б ще разгледа молбата и ще я препрати на компетентния орган в държава Б за изпълнение. Ако длъжникът не плаща доброволно издръжката, за изпълнение на решението

Молецата държава е държавата, в която пребивава молителят и в която се подава молбата или искането съгласно Конвенцията.

Замолената държава е държавата, която получава молбата и от която се иска да разгледа молбата или искането. Това обикновено е държавата, в която пребивава ответникът.

⁵ Както се посочва в глава 4, за да може дадено решение да бъде признато и изпълнено в замолената държава, то трябва да е било постановено в някоя договаряща държава (вж. Обяснителен доклад, параграф 240). Ако решението не е постановено в договаряща държава, може да бъде подадена молба за изпълнение, ако замолената държава вече е признала решението по силата на друг договор или съгласно националното законодателство. В противен случай следва да бъде подадена молба за постановяване на ново решение.

компетентният орган ще използва мерките, с които разполага по силата на националното законодателство.

Приложим член от Конвенцията – член 10, параграф 1, буква б)

Вж. глава 6, Изходящи молби за изпълнение и глава 7, Входящи молби за изпълнение

3. Молба за постановяване на решение

40. Тази молба се използва за получаване на решение, което осигурява издръжка на молителя, неговите или нейните деца или други лица.⁶ Молителят иска от централния орган в държавата, в която той или тя живее, да предаде от негово или нейно име на централния орган на държавата, в която пребивава длъжникът, молба за постановяване на решение, включително определяне на родство, ако е необходимо.⁷ Двете държави трябва да бъдат договарящи държави по Конвенцията.

1) Кога се използва тази молба

41. Молбата се използва, когато няма постановено решение за издръжка или когато молителят е получил решение за издръжка, но по някаква причина то не може да бъде признато или изпълнено в държавата, в която живее длъжникът или където следва да се изпълни решението.

2) Пример

42. Ж. пребивава в държава А и има четиригодишно дете. Тя никога не е била омъжена за бащата на детето и не е установено родство за детето. Бащата на детето вече се е преместил в държавата Б. Ж. иска бащата да започне да плаща издръжка на детето. И двете държави А и Б са договарящи държави по Конвенцията.
43. Съгласно Конвенцията, централният орган в държава А ще предаде молбата за **постановяване на решение за издръжка на** детето на централния орган в държава Б. Централният орган в държава Б ще предприеме необходимите стъпки за разглеждане на молбата за постановяване на решение, като обикновено препраща молбата на компетентен орган. Компетентният орган в държава Б ще улесни определянето на родството. Това може да бъде направено чрез тестове за бащинство, като ще бъде осъществен контакт с майката пряко или чрез централните органи, така че майката и детето да могат да бъдат тествани. В противен случай в някои държави родството може да бъде установено чрез съдебно решение или родителят може да припознае детето си. След като решението за издръжка бъде постановено в държава Б, компетентният орган в държава Б ще осигури неговото изпълнение, ако е необходимо, а плащанията ще бъдат прехвърляни на майката в държава А, без да е необходимо подаване на допълнителна молба от майката.⁸

⁶ Молба за постановяване на решения за "други лица" може да бъде подадена само ако приложното поле на Конвенцията е разширено спрямо тези други лица. Вж. обсъждането на приложното поле в глава 3.

⁷ Чл. 10, параграф 3 предвижда решението по молбата да бъде взето в съответствие с правото на замолената държава, а също така и съгласно нормите за компетентност, приложими в тази държава. Вж. Обяснителния доклад, параграф 248.

⁸ Вж. Обяснителния доклад, параграф 108, във връзка с използването на термина "улесни".

Приложим член от Конвенцията – член 10, параграф 1, буква в) и г)

Вж. глава 8, Изходящи молби за постановяване на решение и глава 9, Входящи молби за постановяване на решение

4. Молба за изменение на постановено решение

44. Тази молба се използва, когато е налице решение за издръжка, но една от страните желае то да бъде изменено.

1) Кога се използва тази молба

45. Молба за изменение може да бъде подадена, защото нуждите на кредитора или децата са се променили или се е променила способността на длъжника да плаща издръжката. Молителят (или кредитор, или длъжник) иска от централния орган в държавата, в която той или тя пребивава, да предаде молбата за изменение до държавата, в която пребивава другата страна (или където следва да бъде направено изменението). Ако това е позволено съгласно правото на замолената държава, решението ще бъде изменено или ще бъде постановено ново решение.⁹ Ако измененото решение бъде постановено в държава, различна от държавата, в която трябва да се изпълнява, може да се наложи неговото признаване.
46. Конвенцията не обхваща всички ситуации на случаи на международно събиране на издръжка, в които дадено лице желае изменението на постановено решение. В много от ситуацияите не се подава молба по член 10 от Конвенцията, а молителят подава пряко искане за изменение до компетентния орган в своята държава по произход или в държавата, в която е постановено решението. Въпреки това Конвенцията предоставя механизми за предаване на молби в случаите, когато дадено лице избира или от него се изисква да подаде молба в една договаряща държава, а производството следва да завърши в друга договаряща държава.¹⁰

2) Пример

47. З разполага с решение за издръжка, постановено от държава А, по силата на което бившият ѝ съпруг трябва да плаща издръжка на двете си деца. Нейният бивш съпруг се е преместил в държава Б. Решението се изпълнява в държава Б. З иска увеличение на издръжката, тъй като след постановяване на решението доходите на бившия ѝ съпруг са се увеличили.
48. Ако З избере да подаде молба за изменение съгласно разпоредбите на Конвенцията, централният орган в държава А ще предаде молбата за **изменение на постановено решение** от името на З. до централния орган в държава Б. Бившият съпруг ще бъде уведомен, а изслушването по този въпрос ще бъде в държава Б. След като бъде постановено, измененото решение може да бъде изпълнено в държава Б.

Приложим член от Конвенцията – член 10, параграф 1, букви д) и е), член 10, параграф 2, букви б) и в)

Вж. глава 11, Молби за изменение на решение, и глава 12, производства за изменение на решение

⁹ Вж. буква 10, параграф 3. Молбата ще бъде разгледана в съответствие със законите на замолената държава, включително нормите за компетентност.

¹⁰ Вж. глави 11 и 12 В Конвенцията има ограничения, които могат да повлияят на способността на длъжника успешно да предизвика изменение на съществуващо решение, по-специално когато кредиторът пребивава в държавата, в която е постановено решението.

Б. Искане за специфични мерки

49. В допълнение към четирите вида молби, които могат да се подават съгласно Конвенцията, в нея също така са предвидени някои допълнителни искания, които могат да се подават до централен орган, когато молителят още не е внесъл молба. Те са известни като искания за специфични мерки. Предоставянето на съдействие в отговор на такова искане е предмет на свобода на преценка от замолената държава, която ще определи какви мерки да бъдат предприети в отговор.
50. В Член 7 са определени шест възможни искания, които могат да бъдат отправени чрез да централен орган до друг централен орган. Дадено искане за специфични мерки може да има за предмет:
- 1 оказване на съдействие за намирането на длъжника или кредитора ;
 - 2 оказване на съдействие за получаване на информация за доходите, както и друга информация относно финансовото състояние на длъжника или кредитора, включително информация за имуществото;
 - 3 улесняване на получаването на документални или други доказателства;
 - 4 оказване на съдействие за установяване на родството;
 - 5 вземане или улесняване на вземането на временни мерки до приключване на разглеждането на молбата за издръжка;
 - 6 улесняване на връчването на документи.

1) Кога се прави искане за специфични мерки

51. Искане за специфични мерки се прави, когато даден молител изисква ограничен вид съдействие при внасяне на молба признаване, признаване и изпълнение, изпълнение, постановяване или изменение на решение съгласно Конвенцията. Може да се поиска съдействие и за да се определи дали следва да се подава молба или може да се потърси съдействие в хода на вътрешното производство за издръжка, когато по делото за издръжка има международен елемент.

2) Пример

52. Й живее в държава А и има две деца. Тя е разведена с бащата на децата и разполага със съдебно решение, по силата на което той трябва да плаща издръжка. Й смята, че бащата може да живее или в държава Б, или държава В, тъй като той има роднини и в двете държави. Тя иска полученото от нея решение за издръжка да бъде изпълнено, но не знае в коя държава да го изпрати.
53. Съгласно Конвенцията централният орган в държава А може да изпрати до централните органи в държава Б и държава В искане за съдействия за намиране на бащата. Прави се искане за специфични мерки, в което се посочва, че Й. иска да подаде молба за признаване и изпълнение на решението, след като бащата/ответникът бъде намерен. Централният орган в държава Б или държава В ще потвърди дали ответникът може да бъде намерен в дадената държава, така че държава А след това да може да предаде досието на съответния централен орган.

Приложим член от Конвенцията – член 7.

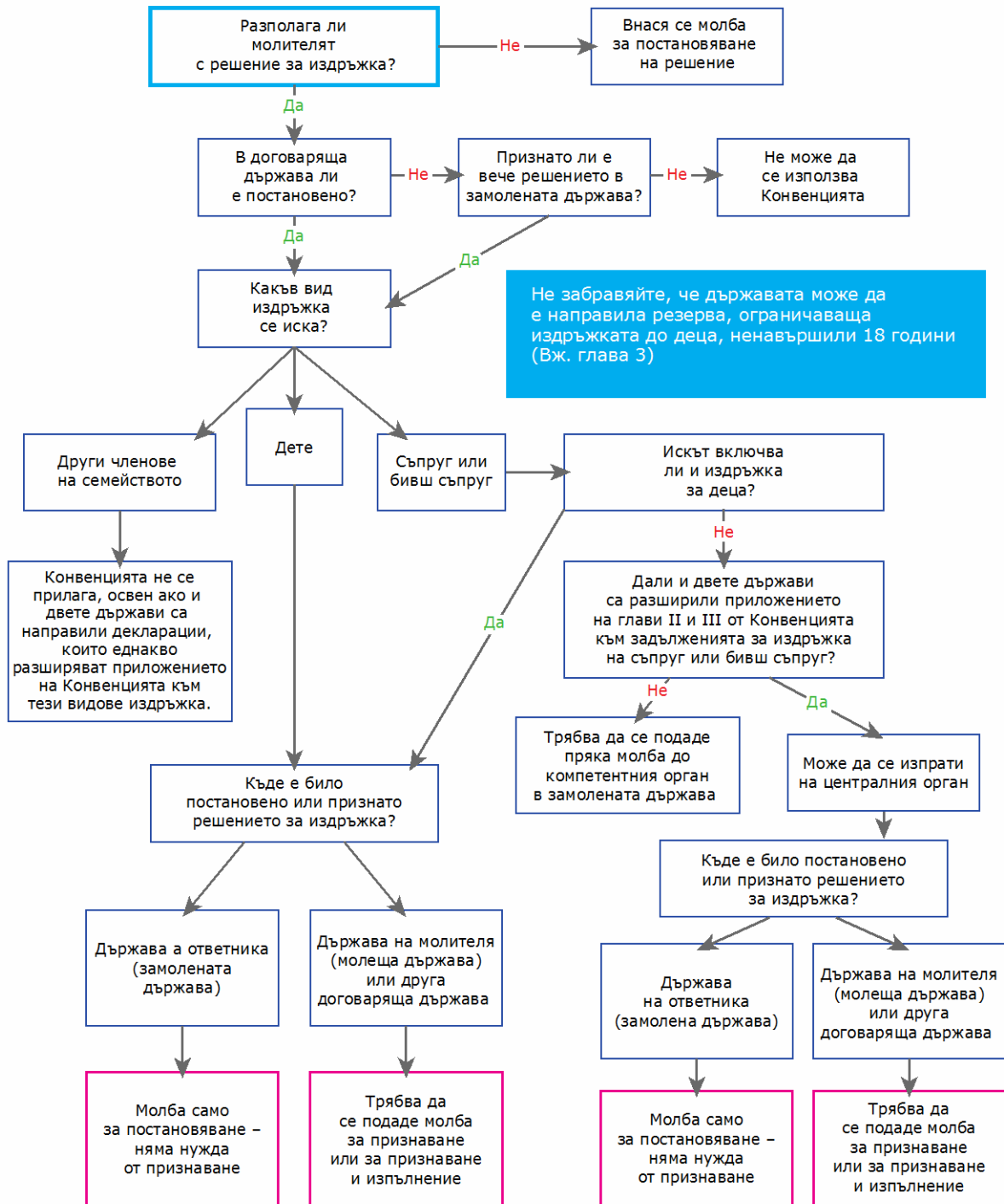
Вж. глава 13, Изходящи искания за специфични мерки, глава 14, Входящи искания за специфични мерки и глава 3, част 2, раздел V – Други Хагски конвенции

II. Определяне на вида на молбата

54. Определянето на вида молба, подходящ за всяка конкретна ситуация, е сравнително лесно. Следващата серия от блок-схеми илюстрира различните възможности.
55. Моля, имайте предвид, че информацията в този раздел по необходимост е доста обща. Дадена държава може да използва резерви и декларации, чрез които да се уточни приложното поле на Конвенцията в тази държава. Дадена държава може, например, да направи резерва, ограничаваща прилагането на Конвенцията до деца под 18-годишна възраст. Това ще се отрази на начина, по който конкретната държава ще разглежда молбите за признаване или за признаване и изпълнение, отнасящи се за деца над 18 години. Този въпрос е разгледан по-подробно в глава 3.

1. Когато има вече постановено решение

ВЪЗМОЖНИ МОЛБИ, КОГАТО СЪЩЕСТВУВА РЕШЕНИЕ ЗА ИЗДРЪЖКА (член 10, параграф 1, букви а) и б) и член 10, параграф 2, буква а))

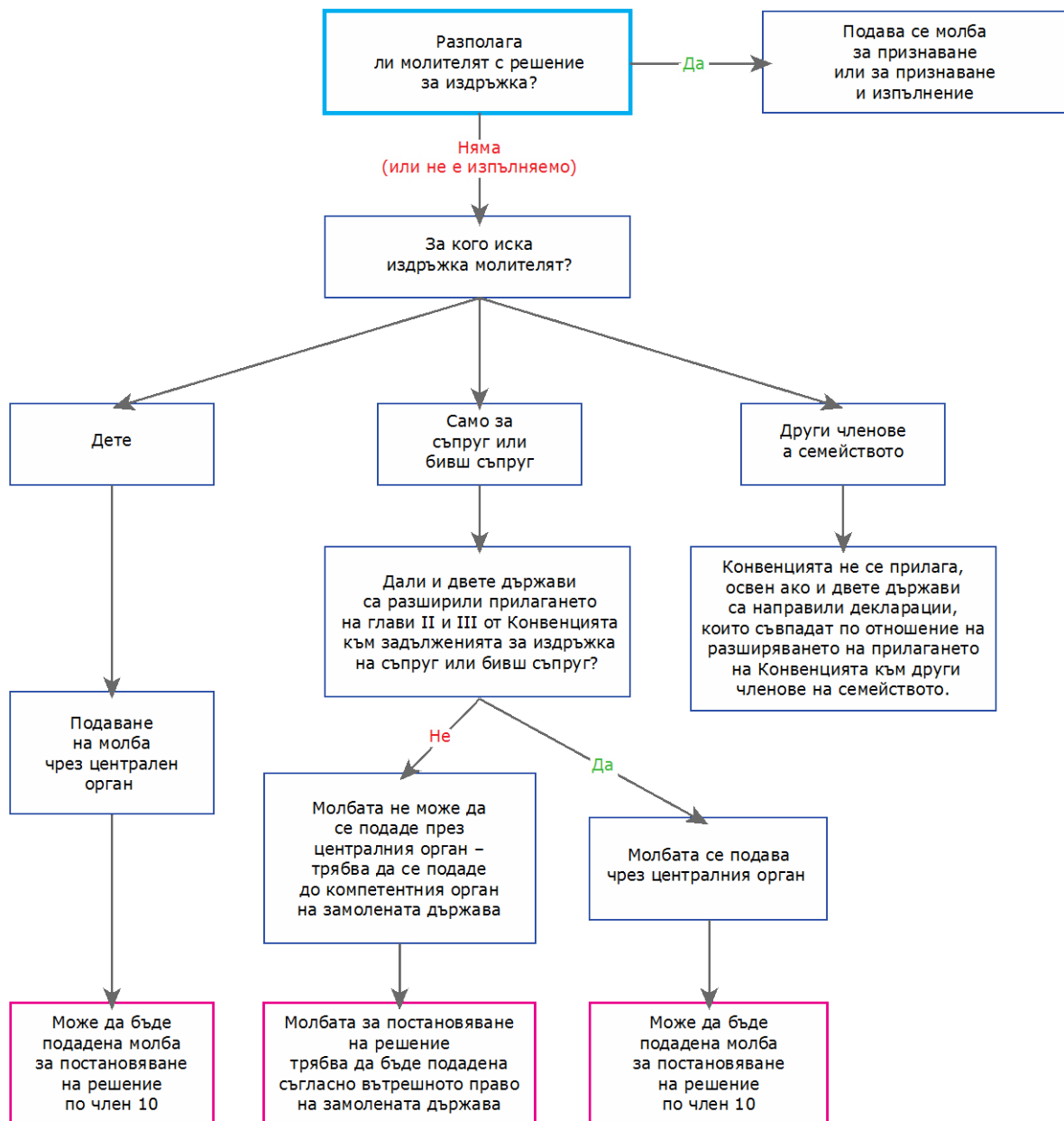


Фигура 2: Възможни молби, когато съществува решение за издръжка

2. Когато няма решение или решението не е изпълняемо

56. Следващата блок-схема илюстрира възможностите, когато не съществува решение за издръжка, или когато решението не може да бъде признато или изпълнено, вероятно поради резерва в съответствие с Конвенцията.

ВЪЗМОЖНИ МОЛБИ ПРИ ОТСЪСТВИЕ НА ИЗПЪЛНЯЕМО РЕШЕНИЕ (член 10, параграф 1, букви в) и г)

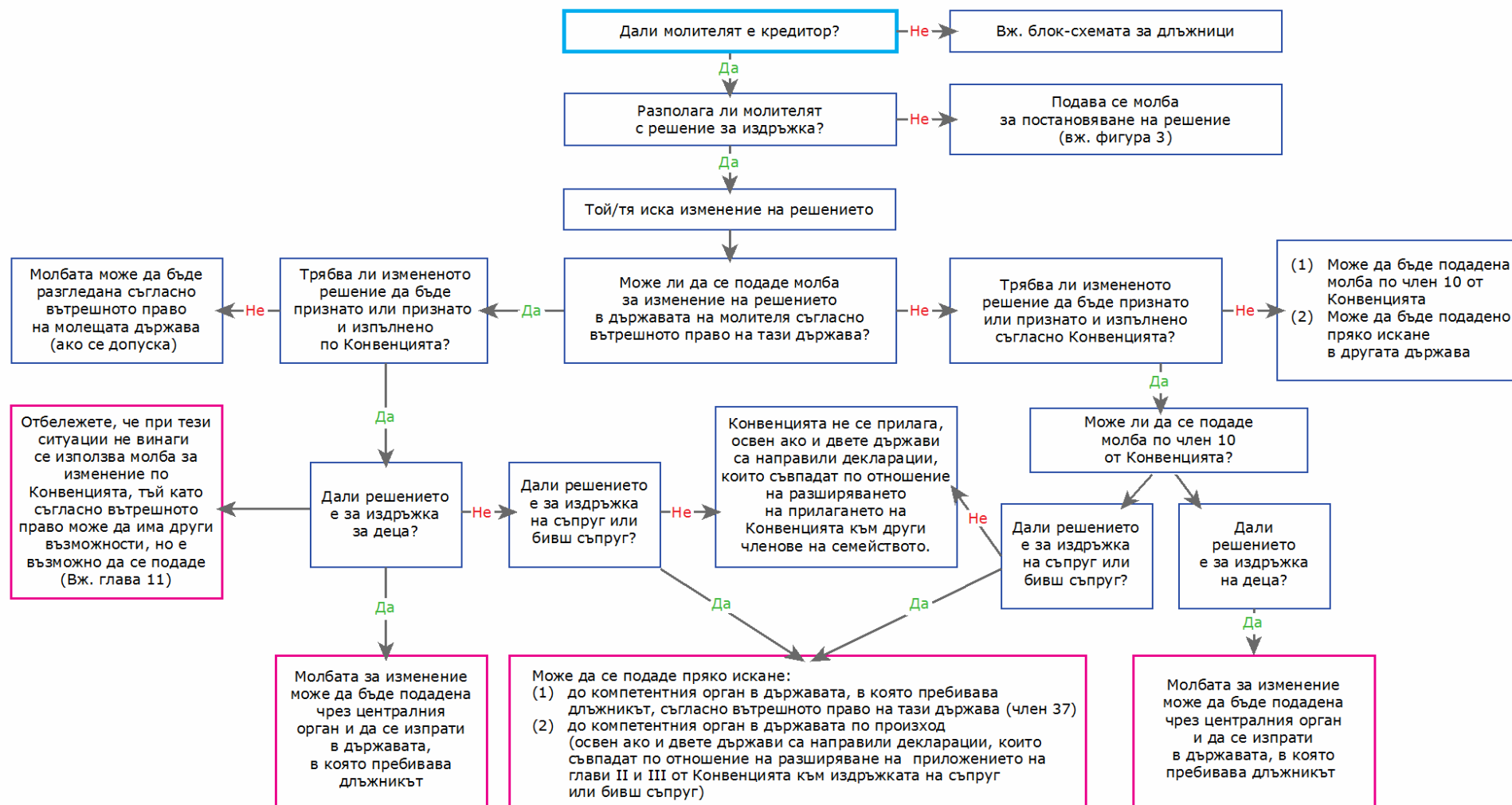


Фигура 3: Възможни молби при отсъствие на изпълняемо решение

3. Когато молителят иска изменение на решението

57. В някои случаи може да се наложи молителят да потърси изменение на решението, с цел да се гарантира, че то отразява променените обстоятелства на страните или на детето. Процесът ще бъде малко по-различен, в зависимост от това дали длъжникът или кредиторът инициира изменението.
58. Блок-схемата на следващата страница илюстрира процеса, когато кредиторът иска да инициира изменението.

МОЛБИ ЗА ИЗМЕНЕНИЕ, ПОДАВАНИ ОТ КРЕДИТОР (член 10, параграф 1, букви д) и е))

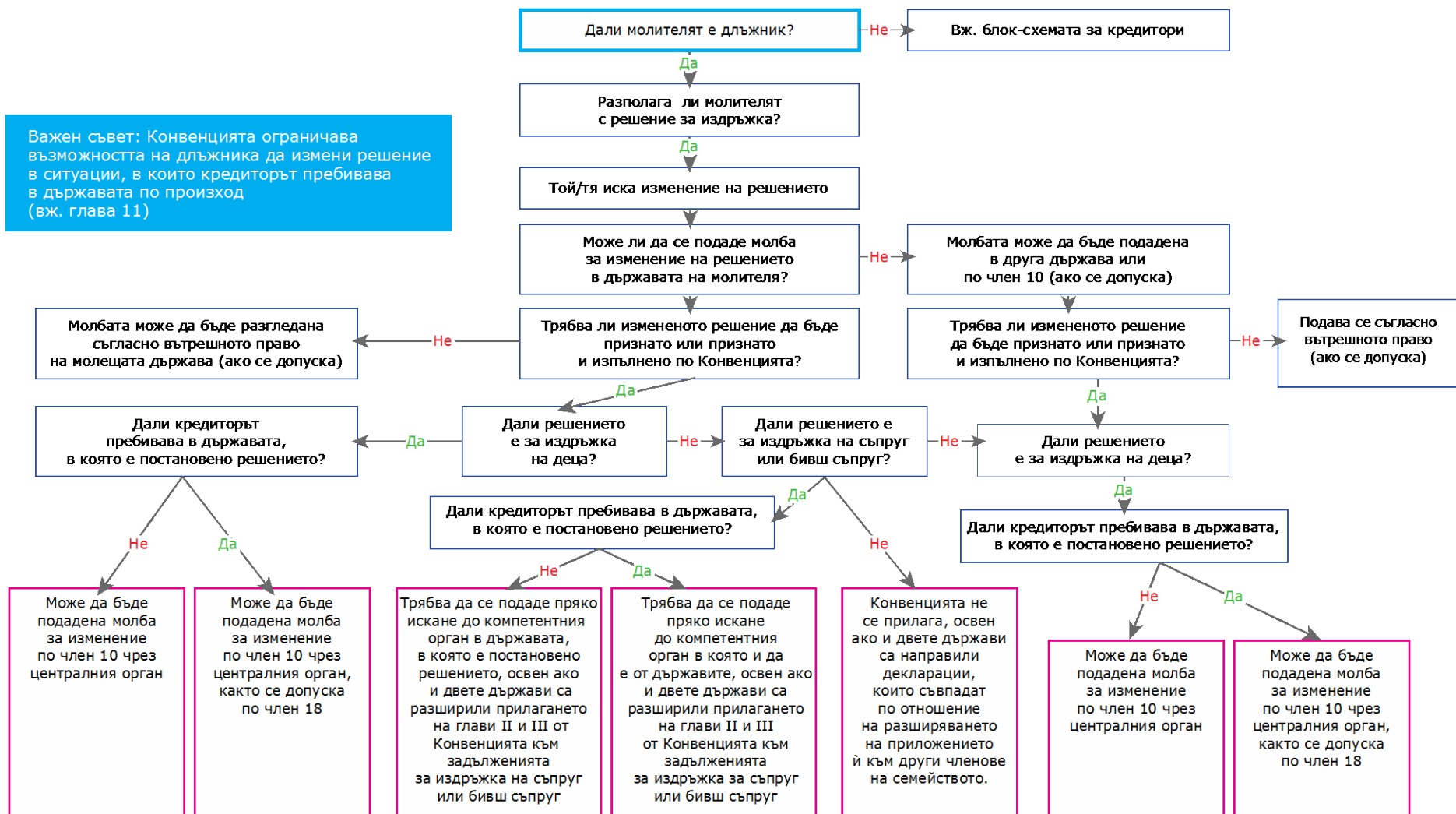


Фигура 4: Молби за изменение, подавани от кредитор

59. Блок-схемата на следващата страница илюстрира процеса, когато длъжникът иска да инициира изменението. Както може да се види, има някои различия в молбата, тъй като се предпочита изслушването по молбата за изменение на решението да бъде в държавата, в която е постановено решението, ако кредиторът пребивава в тази държава.

**МОЛБИ ЗА ИЗМЕНЕНИЕ, ПОДАВАНИ ОТ ДЛЪЖНИК
(член 10, параграф 2, букви б) и в))**

Важен съвет: Конвенцията ограничава възможността на длъжника да измени решение в ситуации, в които кредиторът пребивава в държавата по произход (вж. глава 11)

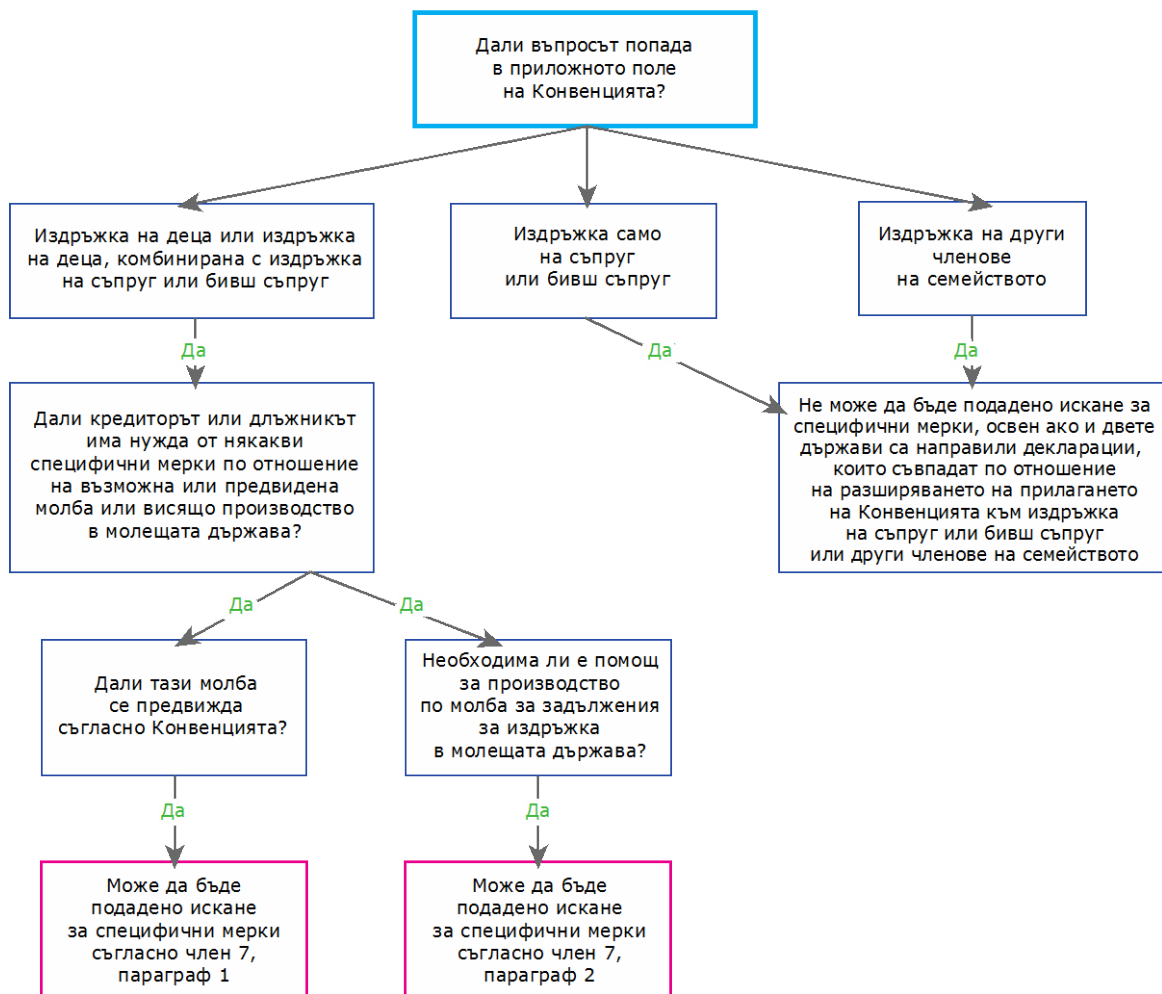


Фигура 5: Молби за изменение, подавани от длъжник

4. Когато молителят изисква някаква помощ

60. В някои ситуации, преди да внесе молба по Конвенцията, молителят изисква известно съдействие от централен орган. За да може да се подаде молба по Конвенцията, може да са необходими допълнителна информация, документи или доказателства за родство. Конвенцията също така позволява искане за специфични мерки, което може да бъде подадено до централен орган от молител по вътрешно дело за издръжка с цел получаване на съдействие когато по вътрешното дело за издръжка е налице международен елемент. Тези искания са обхванати от член 7. Долната блок-схема илюстрира процеса при такива искания.¹¹

ИСКАНИЯ ЗА СПЕЦИФИЧНИ МЕРКИ (член 7, параграфи 1 и 2)



Фигура 6: Искания за специфични мерки

¹¹

Когато двете държави са страни по Конвенцията от 15 ноември 1965 г. относно връчването в чужбина на съдебни и извънсъдебни документи по граждански или търговски дела (Конвенцията от 1965 г. за връчването) или Конвенцията от 18 март 1970 г. относно събирането на доказателства в чужбина по граждански или търговски дела (Конвенцията от 1970 г. за доказателствата), моля, вж. глава 3, част 2, раздел V – Други Хагски конвенции.

Глава 2

Обяснение на термини

А. Цел на настоящата глава

61. Конкретните термини, използвани в Конвенцията, са резултат от четиригодишни преговори и дискусии. Някои от термините, използвани в Конвенцията, са дефинирани в самата Конвенция. Въпреки това, много други не са и значението на термина може да зависи от вътрешното право на държавата, в която се провежда производството за издръжка.
62. Например, няма дефиниция на термина „изпълнение“. Макар и той да се използва от край до край в Конвенцията, не е сметено за нужно в Конвенцията да се даде определение на този термин, тъй като държавите, занимаващи се със задълженията за издръжка, са постигнали общо съгласие за неговото значение, а освен това един от най-важните основополагащи принципи на Конвенцията е, че тя трябва да предмет на по-широко и либерално тълкуване.¹²
63. По тази причина на практика компетентният орган, отговарящ за изпълнение на решението, определя дали конкретно действие представлява изпълнение. Имайте предвид обаче, че Конвенцията предлага някои мерки за изпълнение на решение, с което дава насоки за действията, които обикновено се считат за изпълнение. По същия начин, за да се определи дали дадена издръжка е издръжка на съпруг или на бивш съпруг, тълкуването на термина съпруг се дава от компетентния орган за вземане на решението за издръжка (в случай на постановяване на решение) или от компетентния орган, който разглежда искането за признаване (ако се иска признаване и изпълнение на решение).
64. Целта на тази глава не е да даде правни или окончателни определения на термините, използвани в Конвенцията. Вместо това тя предоставя глосар или обяснение на термините, използвани в Наръчника и обяснява тяхното значение **в контекста на оперативните процеси**, използвани при случаите по Конвенцията, така че тези, които не са запознати със случаи на международно събиране на издръжка, да могат да спазват производствата по по-добър начин. Във всички случаи, когато има съмнения по отношение на правилния правен смисъл на конкретна дума или термин, използвани в Конвенцията, следва да се направи справка в Обяснителния доклад и в източниците на международното или националното право.

Б. Термини, използвани в този наръчник

Присъединяване

65. Присъединяване е един от процесите, които могат да бъдат използвани от дадена държава, за да стане договаряща държава по Конвенцията.¹³ Член 60 определя кога Конвенцията влиза в сила (три месеца след депозиране на втория инструмент за ратификация, приемане или одобряване) и кога тя влиза в сила в конкретна договаряща държава. Уебсайтът на Хагската конференция показва кои държави са станали договарящи държави по Конвенцията.

Вж. членове 58 и 60

¹² Вж. разяснението в Обяснителния доклад, параграфи 60-65.

¹³ Обяснителен доклад, параграф 690.

Административен орган

66. В някои държави решенията по делата за издръжка се вземат от административен орган (понякога се нарича Агенция за издръжка на деца), който е създаден от правителството специално, за да оказва помощ за получаване, прилагане и изменение на решения за издръжка.¹⁴
67. Член 19, параграф 3 определя административния орган като публична институция, чиито решения отговарят на двата критерия, посочени в този член. Решенията следва да могат да бъдат обжалвани пред съдебен орган или да бъдат преразглеждани от такъв орган в тази държава и решенията следва да имат сходна сила и действие като решение на съдебен орган по същия въпрос.

Член 19, параграфи 1 и 3

Явяване

68. Този термин се използва за обозначаване присъствието на дадено лице на някакъв вид изслушване. В зависимост от законодателството и процесуалните норми на дадена държава, явяването на дадено лице или страна може да включва лично присъствие на изслушването или участие в изслушването по телефона или чрез други електронни средства. Дадено лице може „да се яви в производството“ чрез адвокат или друг представител, който да присъства или да прави изявления от негово или нейно име. Това дали дадена страна се е явила в производство за постановяване на решение е релевантно съгласно Конвенцията с цел да се определи дали към молбата за признаване или за признаване и изпълнение на решението да бъде включена Удостоверение за надлежно уведомление.

Вж. членове 25 и 29

Вж. също Удостоверение за надлежно уведомление

Препратка към Наръчника – глави 4 и 5

Молител

69. В Наръчника молителят е лице или държавен орган ("публична институция"), който подава до централен орган една от молбите, предвидени в член 10 (за признаване, признаване и изпълнение, изпълнение, постановяване или изменение на решение).
70. На някои места в Конвенцията молителят може да бъде също така и лицето или страната в съдебно производство, която е започнала обжалване. Така например, в член 23, параграф 6 молителят е лицето, което обжалва решението за вписване на решението за изпълнение или за обявяване на решението за изпълнимо.
71. Молителят може да бъде кредитор, длъжник или законният представител на детето. За целите на някои молби, понятието „кредитор“ включва публична институция.

Вж. член 7, параграфи 10, 36 и 37.

Препратка към Наръчника – глави 1 и 3

¹⁴ Обяснителен доклад, параграф 432.

Молби и искания

72. Както в този наръчник, така и в Конвенцията, се прави разлика между „молби“ и „искания“. Терминът „молба“ се отнася до молбите, подадени до централен орган съгласно член 10. По силата на този член може да бъде подадена молба за признаване, признаване и изпълнение, изпълнение, постановяване или изменение на решение.
73. Прякото искане не се внася през централен орган. Прякото искане е искане, получено от компетентен орган, като съд или административен орган, пряко от физическо лице. Тя се подава извън обхвата на член 10. Например искане, подадено пряко до компетентния орган за признаване на решение само за издръжка на съпруг или на бивш съпруг.
74. Член 7, който дава възможност за подаване на искания за специфични мерки, е изключение от това общо разграничение. Въпреки че специфичните мерки попадат извън обхвата на член 10, искането също така се подава от един централен орган до друг централен орган.

Вж. членове 7, 10 и 37.

Препратка към Наръчника – глави 1 и 3

Автентичен документ

Вж. споразумение за издръжка

Централен орган

75. Централният орган е публична институция, определена от договаряща държава да изпълнява задължения по административно сътрудничество и съдействие съгласно Конвенцията. Тези задължения са посочени в глави II и III от Конвенцията.¹⁵
76. В случая на федерални държави или държави с автономни териториални единици може да има повече от един централен орган.¹⁶ Централният орган изпраща молби до други държави и като цяло отговаря за потока и обработването на молбите. Много от отговорностите на централния орган могат, доколкото позволява правото на дадената държава, да се поемат от публични институции на тази държава, например, Агенцията за издръжка на децата, под надзора на централния орган.

Членове 4, 5, 6, 7 и 8

Компетентен орган

77. Компетентен орган е публична институция или лице в дадена държава, на който съгласно законодателството на тази държава е възложено или разрешено да изпълнява специфични задачи съгласно разпоредбите на Конвенцията. Компетентният орган може да бъде и съд, административен орган, агенция за изпълнение на задължения за издръжка на деца или друг държавен орган, който изпълнява някои от задачите, свързани с Конвенцията. В някои държави централният орган може също така да бъде компетентният орган за всички или за определени задължения по Конвенцията.

Вж. член 6

¹⁵ Обяснителен доклад, параграф 85.

¹⁶ Обяснителен доклад, параграф 89.

Договаряща държава

78. Договаряща държава е държава, която е обвързана от Конвенцията, тъй като е приключила процеса на ратификация, приемане или утвърждаване, посочен в член 58.
79. В този наръчник често се използва терминът „държава“. Това обикновено се отнася за суверенна държава или страна, а не за подразделение на държавата или за териториална единица, като провинция (област) или щат в рамките на Съединените американски щати. Въпреки това има ситуации, в които понятието „държава“ включва и териториалната единица. Това е предвидено в член 46. Например посочване на компетентния орган в държавата, в която е постановено решението, може да се разглежда или тълкува като позоваване на съдебен или административен орган в конкретната териториална единица.¹⁷

Вж. членове 46 и 58

Конвенция

80. Използваният в Наръчника термин „Конвенция“ се отнася за *Хагската конвенция от 23 ноември 2007 г. за международното събиране на издръжка на деца и на други членове на семейството*.

Профил на държавата

81. Съгласно член 57 от Конвенцията всяка договаряща държава трябва да представи на Постоянното бюро на Хагската конференция определена информация относно своето право и производствата, както и относно мерките, които ще предприеме за изпълнение на Конвенцията, включително описание на начина, по който държавата ще разглежда исканията за постановяване, признаване и изпълнение на решенията за издръжка.¹⁸
82. Препоръчаният и публикуван от Хагската конференция формуляр за профил на държавите може да се използва от дадена договаряща държава като средство за предоставяне на тази информация. Профилът на държавата посочва всички специфични за дадената държава документи или изисквания за молби.
83. Използването на профила на държава не е задължително. Въпреки това, държава, която не използва формуляра за профила на държавите, все пак следва да предостави информацията, изисквана съгласно член 57, на Постоянното бюро на Хагската конференция.
84. Както профилът на държава, така и всяка информация, предоставена от дадена договаряща държава по силата на член 57, са достъпни на уебсайта на Хагската конференция на адрес <www.hcch.net>, в раздел "Издръжка на деца/други членове на семейството".

Вж. член 57

Кредитор

85. Определението на „кредитор“ е дадено в член 3 и означава лице, на което се дължи или което се твърди, че му се дължи издръжка. Кредитор/и може/могат да бъде/бъдат родител или съпруг, дете, приемни родители, роднини или други лица, който/които полага/т грижи за дете. В някои държави това лице може да се нарича получател на издръжка, лицето, по отношение на което има задължение за издръжка, или родител, на когото е възложено упражняването на

¹⁷ Вж. Обяснителния доклад, параграф 637.

¹⁸ Вж. Обяснителния доклад, параграф 683.

родителските права, или полагащо грижите лице. Кредитор може да бъде или лицето, което иска издръжка на първи път (например, в молба за постановяване на решение), или лицето, което ще получава издръжка по силата на постановено решение.¹⁹

86. Ако дадена договаряща държава е включила в приложното поле на Конвенцията и издръжка на други членове на семейството, включително на уязвими лица, кредитор може да бъде всяко друго лице, което има право на този вид семейна издръжка.
87. Член 36 предвижда, че за някои раздели от Конвенцията терминът „кредитор“ включва публична институция. Дадена публична институция може да бъде кредитор само за целите на молба за признаване, признаване и изпълнение, изпълнение или постановяване на ново решение за издръжка, когато признаването на постановено решение е отказано поради причините, посочени в член 20, параграф 4.

Вж. членове 3, 10 и 36.

Препратка към Наръчника – глава 3

Длъжник

88. Определение на "длъжник" е дадено в член 3 и означава лице, което дължи или се твърди, че дължи издръжка. Длъжникът може да бъде родител или съпруг, или някой друг, който съгласно правото на държавата, където е постановено решението, има задължение да плаща издръжка. В някои държави това лице се нарича платец на издръжка, лице, поело задължения по издръжка, или родител, който не упражнява родителските права, или родител, който не живее с децата. Публична институция, като агенция за социални услуги, не може да бъде длъжник.
89. Ако дадена договаряща държава е включила в приложното поле на Конвенцията и издръжка на други членове на семейството, длъжникът може да бъде всяко лице, което дължи или за което се твърди, че дължи този вид издръжка.

Вж. членове 3 и 10

Препратка към Наръчника – глава 3

Решение

90. Терминът „решение“ е дефиниран в Конвенцията за целите на молби за признаване и изпълнение, изпълнение и някои видове искания до компетентните органи.
91. Решението определя задължението на длъжника да плаща издръжка и може да включва автоматична индексация и изискването за плащане на просрочени задължения по издръжка, издръжка за минало време или лихва, както и определяне на разходите и разноските.²⁰

¹⁹ Вж. Обяснителния доклад, параграф 66.

²⁰ Вж. Обяснителен доклад, параграфи 434–437.

92. Терминът включва например вида решение, което обикновено се постановява от съдебен орган и се съдържа в решението или определението на съда. Решенията на административния орган също са изрично включени, при условие че отговарят на критериите, посочени в член 19, параграф 3. Затова оценките, направени от Агенция за издръжка на децата в административната система, също попадат в приложното поле на Конвенцията, при условие че отговарят на тези критерии.

Вж. членове 3 и 19

Декларация

93. Декларацията е официално изявление, направено от дадена договаряща държава по отношение на някои членове или изисквания на Конвенцията. Декларациите са предвидени в член 63. Например дадена държава може да декларира, че ще разшири прилагането на цялата Конвенция, към задълженията за издръжка на съпруг или на бивш съпруг, както е посочено в член 2, параграф 3. Декларациите могат да бъдат направени по времето, когато дадената държава се присъединява към Конвенцията, или по всяко време след това. Декларациите могат също да бъдат изменяни. В профила на дадена държава са посочени декларациите, направени от тази държава, които могат да бъдат намерени също така и на сайта на Хагската конференция на адрес <www.hcch.net>, в раздел "Издръжка на деца/други членове на семейството".

Вж. член 63

Обявяване на решението за изпълняемо

94. Обявяването на решението за изпълняемо е механизъм, който може да се използва в някои държави, за придаване на същото действие на чуждестранното решение (в рамките на ограниченията, определени във вътрешното право), каквото има решението, постановено в дадената държава. Обявяването на решението за изпълняемо е различно от предоставянето на удостоверение за изпълняемост, което е документ, удостоверяващ, че решението подлежи на изпълнение в държавата по произход и който трябва да бъдат включен в пакета от документи за подаване на молба за признаване или признаване и изпълнение на решение.

Вж. членове 23, параграф 2 и 25, параграф 1, буква б

Препратка към Наръчника – глави 4 и 5

Постановяване на решение

95. Този термин се използва за обозначаване на процеса на получаване на решение за издръжка, когато или не съществува решение за издръжка, или съществуващото решение за издръжка не може да бъде признато или изпълнено по някаква причина. Постановяването може да включва определяне на родство, ако това се изисква, за да се постанови решение за издръжка.

Вж. член 10

Препратка към Наръчника – глави 8 и 9

Установяване на родство

96. Установяването на родство включва констатиране на биологично или законно родство на деца с цел получаване на издръжка. Съгласно Конвенцията често се иска определяне на родство във връзка с молба за постановяване на решение за издръжка, въпреки че то може също така да бъде предмет на искане за специфични мерки, предвидени в член 7.²¹ Въпреки че родството може да се установи чрез генетични тестове, то може да бъде определено и от правна гледна точка чрез презумпции като брака или съжителството на страните преди раждането на детето, или чрез припознаване на детето от родителя.

Вж. членове 7 и 10

Препратка към Наръчника – глави 8 и 9

Служебна проверка

97. Служебната проверка е форма на проверка, която може да се извършва от компетентен орган по негова собствена инициатива, в рамките на производството за признаване или признаване и изпълнение. Тази проверка се урежда в член 23, параграф 4 и в член 24, параграф 4.²² Нито една от страните няма право да прави забележки по проверката.
98. Ако замолената държава не е декларирала, че ще прилага производството по в член 24, в рамките на *служебната* проверката по член 23 може да се направи преценка дали вписването на решението за изпълнение или обявяването му за изпълняемо е явно несъвместимо с обществения ред.
99. Ако се използва алтернативното производство по член 24, *служебната проверка* ще бъде малко по-различна, тъй като по време на нея компетентният орган може да разгледа допълнителни основания.

Вж. глава 5 за подробно обяснение на това производство.

Вж. членове 12, параграф 8, 23, параграф 4 и 24, параграф 4

Препратка към Наръчника – глави 4 и 5

Запор върху вземания на длъжника

100. Запорът върху вземания на длъжника е спиране от органа по принудителното изпълнение на парични средства, първоначално предназначени за изплащане на длъжника. Със запорното съобщение или заповедта за налагане на запор се изисква от лицето или организацията, която би трябвало да плати тези средства на длъжника, вместо това да ги заплати на органа по принудителното изпълнение в полза на кредитора на издръжката. В някои държави този запор се нарича изпълнение върху вземания на длъжника или спиране на парични средства.

Вж. член 34

Препратка към Наръчника – глава 10

²¹ Вж. Обяснителния доклад, параграф 174.

²² Вж. Обяснителния доклад, параграф 500.

Обичайно местопребиваване

101. Терминът „обичайно местопребиваване“ не е дефиниран в Конвенцията.²³ Той се използва в редица членове от Конвенцията във връзка с това дали решението може да бъде признато или изпълнено. Конкретните факти във всеки отделен случай определят дали едно лице е с обичайно местопребиваване в дадена държава. Установяването на обичайното пребиваване може да се основава на факти, като например къде пребивава лицето, къде е основното (или главното) му жилище, къде работи или къде учи то. Самото присъствие в дадена държава не е достатъчно, за да се установи обичайното местопребиваване.

Вж. член 20, параграф 1, буква а)

Препратка към Наръчника – глава 5

Компетентност

102. При оспорване или обжалване на решението за признаване или на решение за признаване и изпълнение ответникът може да твърди, че основанията за признаване и изпълнение, както са посочени в член 20, не са изпълнени. Тези основания за признаване и изпълнение, както и позоваването на компетентност в този контекст, се отнасят за връзки, които са необходими между страните и държавата, в която се намира вземащата решение институция. Например даден съд може да е компетентен да постанови решение за издръжка, ако и двамата родители живеят в тази държава. Ето защо решение, взето на тази основа, може да се признае и изпълни.

Вж. членове 20 и 21

Легализация

103. „Легализация“ е термин, използван за описване на определени формални юридически процеси. Ефектът на легализацията е да удостовери истинността на подписа, качеството, в което действа лицето, подписало документа, и, когато е уместно, идентичността на печата или марката, поставени върху документа. Легализацията не се отнася до съдържанието на самия документ (т.е. легализирания документ). Съгласно член 41 за производството по Конвенцията не се изисква никаква легализация или други аналогични формалности, включително използването на апостил.²⁴

Вж. член 41

Запор и възбрана

104. Запорът и възбраната представляват служебни действия, при което вещи на едно лице се поставят в режим на пазене. В някои държави е възможно налагането на запор или възбрана върху вещи на лицето, дължащо издръжка, включително върху земя и превозни средства. Ако вещите бъдат продадени, просрочените задължения за издръжка могат да бъдат изпълнени посредством постъпленията от продажбата.

Вж. член 34

Препратка към Наръчника – глава 10

²³ Вж. Обяснителен доклад, параграфи 63 и 444.

²⁴ Вж. Обяснителния доклад, параграф 614.

Издръжка

105. Издръжката включва издръжка на деца, на съпруг или бивш съпруг или на партньор, както и разходи, свързани с грижите за тях. Съгласно Конвенцията дадена държава може също така да разшири прилагането на Конвенцията към задължения за издръжка, произтичащи от други форми на семейни отношения.

106. И издръжката се заплаща от длъжника на кредитора . Издръжката може да включва както периодични плащания, така и плащания на еднократна обща сума или прехвърляния на собственост, в зависимост от правото на държавата, в която е постановено решението.²⁵

Вж. член 2

Препратка към Наръчника – глава 3

Споразумение за издръжка

107. Съгласно член 30 споразумение за издръжка може да бъде признато и изпълнено, ако то е изпълнимо като решение в държавата, в която е постановено, и за целите на молбите за признаване или признаване и изпълнение на решение съгласно член 10 терминът „решение“ включва споразумение за издръжка.²⁶

108. Определението за споразумение за издръжка е дадено в член 3 и означава споразумение в писмена форма, свързано с плащането на издръжка, което може да бъде преразгледано или изменено от компетентен орган и което:

- е било съставено в определена форма или вписано като автентичен документ от компетентен орган; или
- е било заверено от компетентен орган или сключено с такъв орган, или вписано от него, или подадено до такъв орган.

109. Следователно определението включва както автентични документи, които се използват в някои държави, така и частноправни споразумения, които се използват в други държави. Така например споразумение за издръжка, сключено от родителите по време на производството за развод, или решение, произтичащо от процедура по медиация между родителите, може да се счита за споразумение за издръжка и е изпълнимо по Конвенцията, ако отговаря на тези критерии.

110. Дадена държава може да направи резерва, указваща, че тя няма да признава споразумения за издръжка.

Вж. членове 3 и 30

Препратка към Наръчника – глави 4 и 5

Решение за издръжка

Вж. решение

²⁵ Вж. Обяснителния доклад, параграф 65.

²⁶ Вж. Обяснителния доклад, параграф 554.

Оценка на средствата

111. В някои ситуации Конвенцията позволява на дадена държава да извърши оценка на средствата, за да определи дали даден молител има право на правна помощ за целите на производството по Конвенцията и дали тази помощ да бъде предоставена на даден молител или страна безплатно. При оценката на средствата обикновено се разглеждат доходите и имуществото на молителя или други финансови обстоятелствата, които ще повлияят на способността на молителя да плаща за правна помощ.
112. В рамките на оценката на средствата, с които разполага детето, допускана от член 16 за някои молби, се разглеждат средствата или финансовото състояние на детето, а не на родителя, и тя може да се използва от някои държави, за да определят дали да предоставят безплатна правна помощ.

Вж. членове 16 и 17

Препратка към Наръчника – глава 3

Оценка за основателност

113. В някои ситуации Конвенцията позволява на дадена държава да използва оценка за основателност, за да определи дали да предостави безплатна правна помощ на молител в производство по прилагане на Конвенцията. При оценката за основателност обикновено се проверява основателността на исканията или вероятността за успех на молбата, като се разглеждат такива въпроси като правно основание на молбата и дали има вероятност фактите по делото да доведат до успешен резултат. Видът на въпросите, разглеждани при оценката за основателност, ще зависи от държавата, която използва тази оценка.

Вж. членове 15, параграф 2 и 17, буква а)

Препратка към Наръчника – глава 3

Изменение на решение

114. Изменението се отнася до процеса на изменение на решение за издръжка, след като вече е било постановено. В някои държави това е известно като молба за внасяне на изменения или молба за промяна на решението. Изменението може да се отнася до размера на издръжката, честотата на плащанията или някакво друго разпореждане на решението за издръжка. Съгласно Конвенцията терминът „изменение“ обхваща също и постановяването на ново решение, когато националното законодателство на замолената държава не разполага с процедура за изменение на чуждестранно решение и се допуска само постановяването на ново решение.²⁷ Молбата за изменение може да бъде подадена или от кредитора по силата на член 10, параграф 1, буква д) или е), или от длъжника по силата на член 10, параграф 2, буква б) или в).

Вж. членове 10 и 18

Препратка към Наръчника – глава 11

²⁷ Вж. Обяснителния доклад, параграф 264.

Постоянно бюро/Хагска конференция по международно частно право

115. Хагската конференция по международно частно право (ХКМЧП) е международна междуправителствена организация, която разработва и следи за прилагането на многостранни правни инструменти, насърчаване на международното съдебно и административно сътрудничество в областта на частното право, особено в областта на защита на семейството и децата, на гражданското съдопроизводство и търговското право.
116. Постоянното бюро е секретариатът на Хагската конференция, отговарящ за ежедневната работа на организацията.
117. Съгласно Конвенцията договарящите се държави следва да предоставят на Постоянното бюро информацията, посочена в член 57, която указва как ще се изпълняват изискванията на Конвенцията в дадената държава. Постоянното бюро също събира информация, включително статистически данни и съдебна практика по отношение на действието на Конвенцията.

Вж. членове 54 и 57

Лични данни/лична информация

118. Лични данни са лична информация за дадено лице, която се събира, използва или разкрива по време на хода на производство по Конвенцията. Те включват както идентификационни данни като дата на раждане, адрес на лицето, доходи, както и информация за заетостта на физическото лице, така и национални или държавни идентификатори като номера на социална застраховка, номера на социална осигуровка, лични здравни номера и подобни номера, които са уникални за даденото физическо лице.²⁸
119. Съгласно Конвенцията, лични данни могат да се използват само за целите, за които са били събрани или предадени, а поверителността на данните следва да се спазва в съответствие със правото на държавата, боравеща с тази информация. Разкриване на лични данни или лична информация не се разрешава, когато това разкриване би могло да застраши здравето, сигурността или свободата на личността.²⁹

Вж. членове 38, 39 и 40.

Препратка към Наръчника – глава 3

Протокол за приложимото право към задълженията за издръжка

120. Хагският протокол от 23 ноември 2007 г. относно приложимото право към задълженията за издръжка е международен инструмент, който съдържа общи правила относно приложимото право, допълващ Хагската конвенция от 23 ноември 2007 г. за международното събиране на издръжка на деца и на други членове на семейството. Някои държави, които са страни по Конвенцията, може да са подписали също така и протокола и ще прилагат Протокола по въпросите за издръжка.

Препратка към Наръчника – глави 8, 9 и 12

²⁸ Вж. Обяснителния доклад, параграф 605.

²⁹ Вж. Обяснителния доклад, параграф 608.

Временни мерки

121. Временните мерки са предвидени в член 6, параграф 2, буква и) и в член 7 от Конвенцията. Това са производства, които са образувани в дадена държава с цел обезпечаването на изхода на молба за издръжка. Например, могат да се търсят временни мерки, за да се предотврати разпореждането с имущество или за да се попречи на длъжника да напусне държавата, за да избегне производството за издръжка.³⁰

Вж. членове 6 и 7

Препратка към Наръчника – глави 13 и 14

Публична институция

122. Терминът „публична институция“ се използва в два различни контекста на Конвенцията.
123. Съгласно член 36 публична институция е държавен орган, който при определени обстоятелства може да внесе молба за издръжка като кредитор. Дадена публична институция може да подаде молба за признаване или признаване и изпълнение, или изпълнение на решение по член 10, параграф 1, букви а) и б). Тя може също така да подаде молба за постановяване на решение при обстоятелства, при които дадено постановено решение не може да бъде признато на основанията, посочени в член 20, параграф 4.³¹
124. За да има право да подаде молба, публичната институция трябва да действа от името на кредитора или да иска възстановяването на помощи, предоставени на кредитора вместо издръжка.
125. Член 6, параграф 3 от Конвенцията се отнася също до публичните институции, като в този контекст публичните институции са онези субекти, на които правото на съответната държава разрешава да изпълняват функциите на централен орган. Публична институция, която отговаря за тези функции, следва да подлежи на контрол от страна на компетентните органи на държавата, а степента на нейното участие в случаи по Конвенцията следва да се съобщава на Постоянното бюро на Хагската конференция.

Вж. членове 6, параграф 3 и 36.

Ратификация

126. Ратификацията е едно от средствата, които дадена държава може да използва, за да стане страна по Конвенцията. Член 60 определя кога Конвенцията влиза в сила (три месеца след депозиране на втория инструмент за ратификация, приемане или утвърждаване) и кога тя влиза в сила в конкретна договаряща държава. Уебсайтът на Хагската конференция показва кои държави са станали договарящи държави по Конвенцията.

Вж. членове 58 и 60

³⁰ Вж. Обяснителния доклад, параграф 176.

³¹ Вж. Обяснителния доклад, параграф 590.

Признаване

127. Признаването на решение за издръжка е производството, използвано от компетентен орган на дадена държава за приемане на установяването на правата и задълженията, свързани с издръжка, направено от органа в държавата по произход, където е постановено решението, и за придаване на правно действие на това решение.³² В повечето случаи молителят подава молба и за изпълнение на решението, така че молбата е както за признаване, така и за изпълнение. Въпреки това, молителят може да подаде молба само за признаване на решението. Съгласно член 26 молбата за признаване е предмет на същите изисквания като молбата за признаване и изпълнение, с изключение на изискването за изпълнителна сила, което се заменя с изискването решението да произвежда правни последици в държавата по произход.

Вж. членове 19 до 28

Препратка към Наръчника – глави 4 и 5

Признаване и изпълнение

128. Признаването и изпълнението на съществуващите решения за издръжка е един от най-важните процеси в рамките на Конвенцията. Целта на признаването и изпълнението е да позволи решение, постановено в една държава, да произвежда правни последици или да е изпълняемо в друга договаряща държава.³³ Производството по признаване и изпълнение премахва нуждата кредиторът да иска постановяване на ново решение в държавата, в която трябва да се изпълни решението и дава възможност на замолената държава да изпълни съществуващото решение.

Вж. членове 19 до 28

Препратка към Наръчника – глави 4 и 5

Молец централен орган и замолен централен орган

129. Молецният централен орган е централният орган в държавата, в която се подава молбата или искането. Този централен орган предава молбата на замоления централен орган, който разглежда молбата и я изпраща на компетентния орган за последващи действия. Функциите на централния орган са установени в член 7 от Конвенцията.

Вж. член 7

Молеща държава и замолена държава

130. **Молеща държава** е държавата, в която пребивава молителят и в която се подава молбата или искането съгласно Конвенцията. **Замолената държава** е държавата, от която се иска да разгледа молбата или искането. Това обикновено е държавата, в която пребивава ответникът.³⁴

Вж. членове 10 и 12

³² Вж. Обяснителния доклад, параграф 429.

³³ Вж. Обяснителния доклад, параграф 490.

³⁴ Термините „замолена държава“ и „молеща държава“ не са дефинирани в Конвенцията или в Обяснителния доклад. Вж. Обяснителния доклад, параграф 64. Чл. 9 от Конвенцията съдържа определение на „пребиваване“ за целите единствено на този член. Вж. Обяснителния доклад, параграф 228.

Резерва

131. Резерва е официално изявление на дадена договаряща държава, разрешено при определени обстоятелства от Конвенцията, в което се посочва, че приложимостта на Конвенцията в тази държава ще бъде ограничена по някакъв начин. Например дадена държава може да направи резерва, че няма да признава или да изпълнява споразумения за издръжка. Процесът за резерви е посочен в член 62. Профилът на дадена държава посочва резервите, направени от тази държава. Пълният текст на всички резерви, направени от дадена държава, може да бъде намерен на уебсайта на Хагската конференция на адрес <www.hcch.net>, в раздел "Издръжка на деца/други членове на семейството".

Вж. член 62

Ответник

132. Ответникът е лицето, което отговаря на молба или обжалване по Конвенцията. Даден ответник може да бъде кредитор или длъжник.

Вж. членове 11, 23 и 24.

Специфични мерки

133. Специфични мерки са определени задължения за административно сътрудничество, които са изброени в член 7 и могат да бъдат предмет на искане от един централен орган към друг централен орган. Искането се прави отделно от молбата за признаване, признаване и изпълнение, постановяване, изпълнение или изменение на решение за издръжка. Специфичните мерки, които могат да бъдат поискани, включват помощ по отношение на:

- намиране на даден длъжник или кредитор;
- получаване на информация за доходите и финансовото състояние на кредитора или длъжника, включително установяване на местонахождението на имуществото;
- определяне на родство на дете;
- получаване на документи или доказателства;
- връчване на документи;
- получаване на привременни или временни мерки.

Вж. член 7

Препратка към Наръчника – глави 13 и 14

Държава

Вж. Договаряща държава

Държава по произход

134. Този термин се използва за обозначаване на държавата, в която е постановено решението за издръжка. Държавата по произход може да бъде различна от държавата, в която вече живее молителят или ответникът или тя може да бъде една и съща. Важно е да се знае коя е държавата по произход, за да се определи, например, кой компетентен орган трябва да попълни за удостоверението за изпълняемост при подаване на молба за признаване или за признаване и изпълнение. Държавата по произход може да бъде наречена също и издаващата държава.
135. В случай на споразумение за издръжка държавата по произход най-вероятно ще е държавата, в която е сключено или формализирано споразумението.

Вж. член 11, параграфи 20, 25 и 30.

Препратка към Наръчника – глава 4

Удостоверение за изпълняемост

136. Този документ се изисква при подаване на молбата за признаване или за признаване и изпълнение с цел да се установи, че решението е изпълняемо в държавата, в която е било постановено (държавата по произход). В някои държави удостоверението за изпълняемост е под формата на документ от компетентния орган, в който се указва, че решението се ползва със „сила на пресъдено нещо“, което означава, че то може да бъде изпълнено в тази държава. Предоставянето на удостоверение за изпълняемост е различно от обявяването на решението за изпълняемо, което е един от механизмите, които могат да бъдат използвани в някои държави за признаване или за признаване и изпълнение на дадено решение.³⁵

Вж. член 23, параграф 2 и член 25, параграф 1, буква б)

Препратка към Наръчника – глава 4

Удостоверение за надлежно уведомление

137. Този документ се изисква при подаване на молбата за признаване или за признаване и изпълнение, когато ответникът (често длъжникът) нито се е явил, нито е имал упълномощен представител по време на производството в държавата по произход. В него се потвърждава, че ответникът е бил надлежно уведомен за производството, довело до решението за издръжка и е имал възможността да бъде изслушан, или че ответникът е бил надлежно уведомен за решението и е имал възможността да го оспори или да го обжалва на фактически и правни основания.³⁶

Вж. член 25

Препратка към Наръчника – глава 4

Уязвимо лице

138. „Уязвимо лице“ се определя в член 3 от Конвенцията като лице, което поради нарушени или ограничени лични способности не е в състояние да се издържа самостоятелно. Конвенцията обхваща уязвимите лица, само ако, както от молещата, така и от замолената държава, е получена декларация по член 2, параграф 3 за разширяване прилагането на Конвенцията към задълженията към уязвими лица.

Вж. член 2

Препратка към Наръчника – глава 3

³⁵ В някои държави може да се използва "attestation de la force de chose jugée", което удостоверява, че решението се ползва със сила на пресъдено нещо в дадената държава.

³⁶ Вж. глава 4, раздел III, Б.3, изготвяне на необходимото „Удостоверение за надлежно уведомление“ за молбата.

Глава 3

Общи въпроси относно приложението на Конвенцията

Част 1

Приложно поле на Конвенцията

I. Цел на настоящата глава

139. Съществуват редица съображения и повтарящи се задачи, които са общи за всяка изходяща или входяща молба по Конвенцията, както и за всяко искане за специфични мерки. Първото и най-важно съображение е дали Конвенцията се прилага въобще относно молбата или искането. Това е въпросът относно приложното поле на Конвенцията.
140. Ако молбата или искането не попада в приложното поле на Конвенцията, то тогава производствата, описани в това ръководство, не се прилагат. В тази част от глава 3 са посочени факторите, въз основа на които може да се определи дали дадена молба попада в приложното поле на Конвенцията, а и нещо също толкова важно — степента, в която се прилагат разпоредбите на Конвенцията, изцяло или частично, към вида молба или искане.
141. Втората част на глава 3 обхваща въпроси, които са общи за всички производствата по Конвенцията — правилата за спазване на езика на комуникация, необходимостта от превод на документи и решения, защита на личната информация, както и изискването за ефективен достъп до производства.

II. Приложно поле на Конвенцията

A. Общи разпоредби

142. Разбирането на приложното поле на Конвенцията е много важно, за да се определи до каква степен се прилага Конвенцията за дадена молба за издръжка (молба за признаване или за признаване и изпълнение, за изпълнение, за постановяване или за изменение на решение). Не е предвидено Конвенцията да обхваща всички видове молби за издръжка, касаещи страни, пребиваващи в различни държави, както и не всяка разпоредба на Конвенцията се прилага автоматично към всяка молба, която се подава по Конвенцията.
143. На първо място е важно да се прецени дали са приложими главите на Конвенцията, в които са предвидени задълженията по административно сътрудничество и функциите на централните органи, включително предоставянето на правна помощ, както и правилата за съдържание и предаване на молбите. Тези задължения са посочени в глави II и III от Конвенцията.
144. Член 2 е отправната точка за определяне на приложното поле на Конвенцията и за това дали глави II и III се прилагат за дадена молба. Член 2 определя видовете задължения за издръжка, които са обхванати от Конвенцията, както и степента, в която приложното поле може да бъде разширено или ограничено чрез декларация или резерва на договаряща държава.

Б. Основна приложимост – задължения за издръжка

145. По своята същност Конвенцията обхваща задълженията за издръжка на деца и за издръжка на съпруг или бивш съпруг, както е описано по-долу.

1. Издръжка на деца

146. Най-широкото приложение на Конвенцията е свързано с издръжката на деца. По начало всички глави от Конвенцията се прилагат към всички задължения за **издръжка** на деца, при условие, че:

- задължението за издръжка произтича от връзката родител—дете,
- детето е ненавършило 21 години

147. Договарящите държави могат или да разширят, или да ограничат това първоначално приложно поле чрез използването на декларации или резерви, както е обсъдено в раздел 3 по-долу.

Издръжка включва издръжка на деца, на съпруг или бивш съпруг или на партньор, както и разходи, свързани с грижите за тях. Съгласно Конвенцията дадена държава може също така да разшири прилагането на Конвенцията към задължения за издръжка, произтичащи от други форми на семейни връзки.

2. Издръжка на съпруг или бивш съпруг

148. Прилагането на Конвенцията по отношение на издръжка на съпруг или бивш съпруг не е толкова широко, колкото по отношение на издръжка на деца.

149. Цялата Конвенция, включително разпоредбите на глави II и III, се прилага винаги по отношение на молбите за признаване, за признаване и изпълнение или за изпълнение на решение, ако искът за издръжка на съпруг или бивш съпруг е подаден в комбинация с или като част от иск за издръжка на дете в контекста, описан по-горе.³⁷ Следователно такива молби минават през централните органи и в двете държави и се прилагат всички разпоредби на Конвенцията, свързани с централните органи, като например задълженията за предоставяне на актуализации и за предаване на решения на компетентния орган в дадената държава.

150. Въпреки това, ако молбата включва само издръжка на съпруг или бивш съпруг, разпоредбите на глави II и III не се прилагат към молбата, освен когато дадената държава е разширила чрез декларация прилагането на цялата конвенция към издръжката на съпруг или бивш съпруг. Това означава, че искането или молбата няма да се отправя до централния орган, а вместо това се отправя пряко до компетентния орган в другата държава. Те се наричат преки искания до компетентния орган. Тъй като не се включва участие на централните органи, разпоредбите на Конвенцията, които се отнасят до техните дейности не са приложими, но има други разпоредби, които се прилагат за преките искания до компетентните органи. За решения за издръжка само на съпруг или бивш съпруг винаги се прилагат всички членове от Конвенцията, с изключение на тези в глави II и III.

³⁷ В Конвенцията се използват думите „когато молбата е подадена едновременно с иск“ за издръжка на дете. Това не означава непременно, че искът за издръжка на съпруг или бивш съпруг трябва да бъде в същото решение, но той трябва да бъде свързан с или във връзка с искането за издръжка на деца. Вж. Обяснителния доклад, параграф 47.

151. Всяка договаряща държава може да разшири участието на своя централен орган до всички въпроси, свързани с издръжката на съпруг или бивш съпруг, както е обсъдено в следващия раздел.

3. Резерви и декларации

152. Възможността договарящите държави да ограничат или да разширят прилагането на Конвенцията се съдържа в член 2.

1) Издръжка на деца – възраст на детето

153. Съгласно Конвенцията всяка договаряща държава може да направи **резерва** за ограничаване на прилагането на Конвенцията до деца под 18-годишна възраст. Всяка договаряща държава може също така да разшири прилагането на Конвенцията (или на част от нея) към деца на възраст над 21 години.
- Резерва е официално изявление на дадена договаряща държава, разрешено при определени обстоятелства от Конвенцията, в което се посочва, че приложимостта на Конвенцията в тази държава ще бъде ограничена по някакъв начин*

2) Издръжка на съпруг или бивш съпруг

154. Всяка договаряща държава може да направи декларация за разширяване на глави II и III от Конвенцията за някои или всички молби, отнасящи се до издръжка на съпруг или бивш съпруг. На практика това означава, че функциите на централния орган, включително по отправянето или отговора на искания за специфични мерки, както и разпоредбите относно някои или всички молби, ще се прилагат по отношение на всички задължения и искания за издръжка на съпруг или бивш съпруг.

3) Издръжка на други членове на семейството

155. Конвенцията дава възможност на договарящите държави да направят **декларация** за разширяване на прилагането на Конвенцията (или на някаква част от Конвенцията) към други видове издръжка, произтичащи от семейни отношения. Следователно дадена договаряща държава може да разшири прилагането на Конвенцията към задължения за издръжка, произтичащи от отношения на сватовство или от други семейни отношения. Всяка договаряща държава може също така да разшири прилагането на Конвенцията, така че да обхване издръжката на уязвими лица по смисъла на Конвенцията.
- Декларация е официално изявление, направено от дадена договаряща държава по отношение на някои членове или изисквания на Конвенцията. Декларациите са предвидени в член 63.*

4) Споразумения за издръжка

156. Всяка договаряща държава може да направи резерва в съответствие с Конвенцията, като укаже, че няма да признава и изпълнява **споразумения за издръжка**. Ако е направена такава резерва, в тази държава се признават и изпълняват само решенията за издръжка, така както са определени в Конвенцията. Всяка държава може да направи декларация, че молби за признаване и изпълнение на споразумение за издръжка се подават само чрез централния орган на тази държава. Вж. член 19, параграф 4 и член 30, параграф 7.
- Определението на споразумението за издръжка е дадено в член 3, като споразумение в писмена форма, свързано с плащането на издръжка, което е било съставено в определена форма или вписано като автентичен документ от компетентен орган, или е било заверено от компетентен орган или сключено с такъв орган, или вписано от него, или подадено до такъв орган, и което може да бъде преразгледано или изменено от компетентен орган.*

4. Действие на резервите за ограничаване на прилагането на Конвенцията

157. Както беше обсъдено по-горе, съгласно Конвенцията дадена договаряща държава може да направи резерва с оглед ограничаване на прилагането на Конвенцията. Съгласно член 2, параграф 2 дадена договаряща държава може да ограничи прилагането на Конвенцията до издръжка на деца на възраст под 18 години. Това означава, че в тази държава Конвенцията няма да обхваща молби, отнасящи се до издръжка на деца, които са навършили 18 години.
158. Ако договаряща се държава е направила резерва за ограничаване на приложимостта на Конвенцията в дадената държава до лица, ненавършили 18 години, то тя не може да иска други държави да разглеждат молби за деца, които са навършили 18 или повече години (член 2, параграф 2 и член 62, параграф 4).
159. Информацията, указваща дали дадена държава е направила някакви резерви за ограничаване на прилагането на Конвенцията, е достъпна на уебсайта на Хагската конференция на адрес <www.hcch.net>, в раздел "Издръжка на деца/други членове на семейството".

5. Действие на декларациите за разширяване прилагането на Конвенцията

160. Важно е разширяването на прилагането на Конвенцията да „съвпада“ както в замолената държава, така и в молещата държава, за да може разширяването на Конвенцията да се прилага и в двете държави. Това не означава, че цялото разширяване трябва да е едно и също и в двете държави, а само конкретната част от него.
161. Например, ако договаряща държава А (молещата държава) разшири прилагането на всички членове на Конвенцията, включително глави II и III, така че да са обхванати въпроси, свързани с издръжката на уязвими лица, това не налага никакво задължение за договаряща държава Б (замолената държава) да приеме молба за постановяване на издръжка на уязвимо лице, освен ако държава Б е
- Декларацията е официално изявление, направено от дадена договаряща държава по отношение на някои членове или изисквания по Конвенцията. Декларациите са предвидени в член 63.*

направила **декларация**, с която разширява приложното поле на Конвенцията към издръжка на уязвими лица и е разширила приложното поле на глави II и III към молби за постановяване на решение за издръжка на уязвими лица. В този пример, декларациите на държава А и държава Б може да не са идентични, но „съвпадат“ по отношение на молбите за постановяване на решение за издръжка на уязвими лица, тъй като и двете държави са разширили прилагането на Конвенцията към молбите за постановяване на решение.

162. Информация относно това дали дадена държава е направила някакви декларации за разширяване прилагането на Конвенцията е достъпна на уебсайта на Хагската конференция на адрес <www.hcch.net> в раздел "Издръжка на деца/други членове на семейството".

6. Примерни случаи

Пример 1

163. К. пребивава в държава А. Тя разполага с решение за издръжка, постановено в държава А, изискващо Л. да плаща издръжка на две деца, които са на 10 и 12-годишна възраст, както и да плаща издръжка на съпруг или бивш съпруг. Л. е баща на децата и живее в държава Б. К. иска признаване и изпълнение на решението за издръжка в държава Б. Както държава А, така и държава Б са договарящи държави по Конвенцията.

Прилага ли се Конвенцията?

164. Конвенцията се прилага спрямо този въпрос. Децата не са навършили 21 години и става дума за задължение за издръжка на деца, произтичащо от отношението родител—дете. Тъй като искането за признаване и изпълнение на решението за издръжка на съпруг или бивш съпруг е включено в искането за издръжка на деца, всички разпоредби на Конвенцията се прилагат също и към този иск.

Пример 2

165. М. пребивава в държава А и разполага с постановено в държава А решение за издръжка на едно дете, което е на възраст 20 години. М. би искала изпълнение на решението за издръжка срещу бащата на детето, който пребивава в държава Б. Както държава А, така и държава Б са договарящи държави по Конвенцията.

Прилага ли се Конвенцията?

166. Тъй като става дума за задължение за издръжка на дете, произтичащо от отношението родител—дете, Конвенцията се прилага, освен ако държава А или държава Б е направила резерва, ограничаваща прилагането на Конвенцията до случаите, в които детето е ненавършило 18 години. Ако държава А или държава Б е направила резерва, в този случай Конвенцията не се прилага.

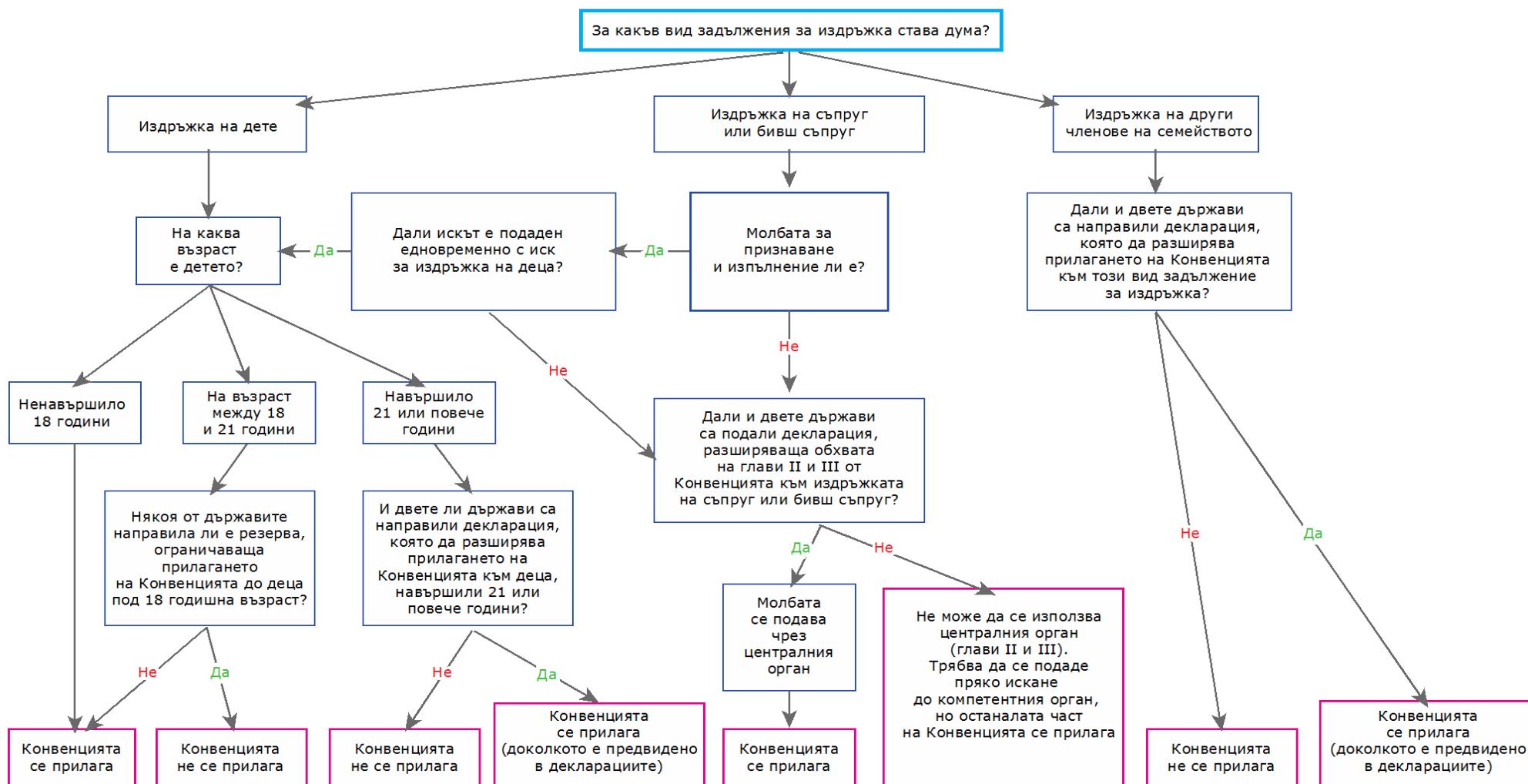
Пример 3

167. Н. пребивава в държава А и иска постановяване на решение за издръжка на детето си, което е на шест месеца, както и за издръжка на съпруг или бивш съпруг за себе си. Бащата на детето, нейният бивш съпруг, живее в държава Б. Както държава А, така и държава Б са договарящи държави по Конвенцията.

Прилага ли се Конвенцията?

168. Конвенцията ще се прилага към молбата за постановяване на решение за издръжка на дете. Въпреки това Н. не може да използва услугите на централния орган или разпоредбите на Конвенцията по отношение на молби за *постановяване* на решение за издръжка на съпруг или бивш съпруг, освен ако както държава А, така и държава Б не са разширили прилагането на глави II и III от Конвенцията към задълженията за издръжка на съпруг или бивш съпруг, или по-специално към постановяването на решения за издръжка на съпруг или бивш съпруг.
169. Диаграмата на следващата страница показва как да се прилагат разпоредбите за приложното поле на Конвенцията, за да се определи дали Конвенцията, или която и да е част от нея, се прилага за определен вид задължение за издръжка.

ОПРЕДЕЛЯНЕ НА ПРИЛОЖНОТО ПОЛЕ НА КОНВЕНЦИЯТА



Фигура 7: Определяне дали дадена молба, попада в приложното поле на Конвенцията

В. Други фактори, от които зависи приложимостта на Конвенцията

170. Има и редица други фактори, които оказват влияние върху начина, по който се прилага Конвенцията в определена ситуация. Те включват:
- дали страните пребивават в договарящи държави?
 - дали молителят е длъжник или кредитор ?
 - разполага ли молителят с решение за издръжка?
 - където е постановено решението?
 - къде обичайно пребивава кредиторът?

1. Дали страните пребивават в договарящи държави?

171. За да може да се прилага Конвенцията, молителят (лицето, което подава молбата или иска помощ по силата на Конвенцията) трябва да пребивава в договаряща държава.
172. Ако молителят пребивава в договаряща държава, но ответникът (лицето, което ще отговаря по исквата молба) не живее в договаряща държава, или в случай че ответникът, който е длъжник, не разполага с имущество или доходи в договаряща държава, молителят няма да може да използва Конвенцията за признаване, изпълнение, постановяване или изменение на решение за издръжка. При това положение молителят може да пожелае да потърси правен съвет, за да се определи дали има други начини за постигане на резултата на желаната мярка.
173. Ако молителят пребивава в държава, която не е договаряща държава, но ответникът/длъжникът пребивава или има активи в договаряща държава, централният орган в държавата на молителя няма да се намеси, но молителят може да подаде пряко искане за съдействие до компетентния орган в държавата на ответника.³⁸
174. Ако никоя от страните не пребивава в договаряща държава, въпросът не може да се реши с помощта на Конвенцията, но молителят може да използва други производствата за постановяване или изпълнение на решение за издръжка в държавата, в която пребивава.
175. Можете да разберете дали дадена държава е договаряща държава по Конвенцията, като отидете на сайта на Хагската конференция на адрес <www.hcch.net>, раздел "Издръжка на деца/други членове на семейството".

2. Дали молителят е длъжник или кредитор ?

176. Молителят, ползващ се от правна защита съгласно Конвенцията може да бъде кредитор, длъжник или публична институция. **Кредитор** е лицето, на което се дължи или се твърди, че му се дължи издръжка. **Длъжник** е лицето, което дължи или се твърди, че дължи издръжка. **Публична институция** е държавен орган, който е предоставил помощи на кредитора вместо издръжка или действа вместо или от името на кредитора.

³⁸ Не забравяйте, че правилата и процедурите за случаите, които се приемат директно от компетентния орган, се определят изцяло от националното право. Следователно в тази ситуация молителят трябва да се свърже с компетентния орган, за да разбере какво се изисква, за да се подаде искане.

Защо е важен молителят?

177. Важно е да се идентифицира молителя, тъй като член 10 определя кой има право да подава всеки от видовете молби.
178. **Кредиторът** може да подаде някоя от следните молби:
- молба за признаване или за признаване и изпълнение на решение,
 - молба за изпълнение на решение, постановено или признато в замолената държава,
 - молба за получаване на решение при липса на по-ранно решение, включително за установяване на родство, ако е необходимо,
 - молба за получаване на решение, ако съществува решение, но не може да бъде признато или изпълнено,
 - молба за изменение на решение, постановено в замолената държава или в държава, различна от замолената държава.
- Кредитор** е лицето, на което се дължи или се твърди, че му се дължи издръжка. Кредитор/и може/могат да бъде/бъдат родител или съпруг, дете, приемни родители, роднини или други лица, който/които полага/т грижи за дете. В някои държави това лице може да се нарича получател на издръжка, лицето, по отношение на което има задължение за издръжка, или родител, на когото е възложено упражняването на родителските права, или полагащо грижите лице.
179. **Длъжникът** може да подава само следните молби по Конвенцията:
- молба за признаване на решение, за да се ограничи или да спре изпълнението на предходно решение, или
 - молба за изменение на решение, постановено в замолената държава или в държава, различна от замолената държава.
- Длъжник** е лицето, което дължи или се твърди, че дължи издръжка. Длъжникът може да бъде родител или съпруг, или някой друг, който съгласно правото на държавата, където е постановено решението, има задължение да плаща издръжка. В някои държави това лице се нарича платец на издръжка, лице, поело задължения по издръжка, или родител, който не упражнява родителските права, или родител, който не живее с децата.
180. **Публична институция** може да подава само следните молби:
- молба за изпълнение на решение, постановено или признато в замолената държава,
 - молба за признаване или за признаване и изпълнение на решение, постановено другаде, или
 - молба за постановяване на решение само ако постановено решение не може да бъде признато поради резерва по член 20, параграф 2.
- Публична институция** е държавен орган, който е предоставил помощи на кредитора вместо издръжка или действа вместо или от името на кредитора.
181. По този начин дадена публична институция не може например да използва Конвенцията, за да инициира изменение на постановено решение, нито длъжник може да използва производствата по Конвенцията, за да постигне постановяване на решение за издръжка.
182. Освен това в Конвенцията има ограничения, отнасящи се до обхвата на правната помощ, която трябва да бъде предоставена на кредитор или длъжник по дадена молба. Вж. глава 3, част 2, раздел III, където е описано изискването за предоставяне на правна помощ.

3. Разполага ли молителят с решение за издръжка?

183. **Решението за издръжка** е разпореждане в решението, постановено от съдебен или административен орган, за плащане на издръжка на даден молител, дете или друго лице, нуждаещо се от издръжка. Решението за издръжка може да бъде постановено от съдебен орган, административен орган, трибунал или министерство, ако решението отговаря на критериите, посочени в член 19.
184. Споразумението за издръжка, както е определено в Конвенцията, може да бъде признато и изпълнено в дадена държава, ако е изпълняемо в държавата, където е било сключено. Въпреки това споразумението за издръжката не е решение по смисъла на Конвенцията и има различни правила, които се прилагат за признаването на споразуменията за издръжка.
185. Ако молителят не разполага с решение за издръжка, тогава е подходящо да подаде молба за постановяване на решение. Въпреки това приложимостта на Конвенцията по отношение на искането за постановяване на решение може да зависи от това какъв тип издръжка се иска, както е обсъдено в раздела за приложно поле по-горе.

4. Къде е постановено решението за издръжка?

186. Мястото, където е постановено решението за издръжка, е важно, за да се определи дали решението трябва да бъде признато или не, преди да може да бъде изпълнено. Ако решението е постановено в замолената държава, не е нужно да се подава искане за признаване и молителят може да се пристъпи направо към искане за изпълнение на решението. Ако решението е постановено в договаряща държава, различна от държавата, в която ще се изпълни, решението трябва първо да се признае.
187. При молбите за признаване или за признаване и изпълнение, решението за издръжка трябва да е постановено в договаряща държава.³⁹

5. Къде обичайно пребивава кредиторът?

188. В допълнение към преценката дали молителят и ответникът по дадена молба пребивават в договаряща държава, определянето на обичайното местопребиваване на кредитора е важен фактор при молби за признаване или за признаване и изпълнение на решение, а също и при молбите за изменение на постановено решение, подадени от длъжници. Това е така, защото има специални разпоредби, свързани с признаването и изпълнението на изменено решение в зависимост от това кой подава молбата и дали кредиторът има обичайно местопребиваване в държавата, в която е постановено първоначалното решение за издръжка.
189. Терминът „обичайно местопребиваване“ не е дефиниран в Конвенцията, така че това дали кредиторът има обичайно местопребиваване в дадена държава, ще зависи от фактите по конкретния случай. По принцип обичайното местопребиваване се определя като се вземат предвид фактори, като например къде поддържа жилище лицето, къде обикновено живее, работи или учи лицето.⁴⁰

³⁹ Обяснителен доклад, параграф 240.

⁴⁰ Обяснителен доклад, параграфи 63 и 444.

190. Съгласно Конвенцията, ако кредиторът има обичайно местопребиваване в държавата, в която е постановено решението, признаването на издадено в отговор на искане на длъжника решение за изменение на постановено решение може да бъде отказано в съответствие с член 18, освен ако са приложими изключенията, посочени в член 18. Този въпрос се разглежда по-подробно в глави 11 и 12 от Наръчника.

Част 2

Въпроси, общи за всички молби по Конвенцията и за исканията за специфични мерки

191. В тази част се разглеждат редица въпроси, които са общи за всички молби и искания по Конвенцията.

I. Език

192. Предвид международния характер на действието на Конвенцията е важно молбите и комуникациите да са в съответствие с установените в Конвенцията правила относно езика на комуникация, както и с всички изисквания за превод на документи. Тези критерии са определени в членове 44 и 45.

A. Език на молбата и документите

193. Всяка молба по Конвенцията и придружаващите молбата документи (включително решението) трябва да бъдат на съответния оригинален език. Трябва да бъде включен и превод на молбата (и на свързаните с нея документи) на официалния език⁴¹ на замолената държава, освен ако компетентният орган на замолената държава (административният или съдебният орган, който разглежда молбата) е посочил, че не е нужен превод.
194. Замолената държава може също така да направи декларация по Конвенцията, че за подаваните молби и свързаните с тях документи се използва език, различен от официалния език на замолената държава. Когато в дадена държава има териториални единици (*например*, провинции или щати) и има повече от един официален език, или когато дадена държава има няколко официални езика, които могат да бъдат използвани в различни части на нейната територия, договарящата държава може също така да направи декларация, посочваща кой език да се използва за всяка конкретна териториална единица.
195. Имайте предвид, че едно от най-важните предимства на използването на препоръчителните формуляри за молби по Конвенцията е, че тяхната структура позволява да бъдат попълвани на всеки език и са лесно разбираеми на друг език, което намалява необходимостта от превод.

⁴¹ Когато дадена държава има повече от един официален език, а не всички части от нейната територия използват всички официални езици, е важно да се установи какъв език се изисква на територията, на която ще бъде изпратена молбата (чл. 44, параграф 2).

Б. Език на комуникациите

196. Освен ако централните органи не са уговорили друго, всички комуникации между централните органи следва да бъдат на официалния език на замолената държава или на английски или френски език. Всяка договаряща държава може да направи резерва, която изключва използването на английски или френски език в тези комуникации. Комуникацията в този смисъл се отнася до рутинна кореспонденция, известия и уведомления между договарящите държави.

В. Изключения от задълженията за превод

197. В някои случаи може да не е практично или възможно молещата държава да преведе документите на езика, използван или определен от замолената държава. Възможно е например преводаческите услуги, предлагани в молещата държава, да не могат да осигурят превод на езика на замолената държава. В такъв случай, ако молбата е по реда на глава III (най-общо – всяка молба относно издръжка на деца или за признаване и изпълнение на издръжка на деца и издръжка на съпруг или бивш съпруг), замолената държава може да приеме, или конкретно за този случай, или по принцип, сама да извърши превода.⁴²
198. Ако замолената държава не е съгласна да помогне в превода, тогава молещата държава има възможност просто да преведе документите на английски или френски език. Замолената държава може след това да преведе документа на своя собствен език, ако това е необходимо.

Г. Как става това на практика

- 1 Когато изпраща молба по Конвенцията, молителят (или представителя на централния орган) попълва молбата на собствения си език и включва всички свързани документи, като например решението за издръжка на оригиналния език.
- 2 Ако официалният език на замолената държава или на конкретната територия или поединица на замолената държава е различен от езика на молещата държава, освен ако замолената държава е указала, че не е необходим превод, молбата и необходимите документи трябва да бъдат преведени на този официален език, или на всеки друг език, който замолената държава е посочила в декларацията.
- 3 Ако молещата държава не може да преведе документите на официалния език на замолената държава (или друг език, определен от замолената държава) и молбата е в съответствие с глава III, молещата държава може:
 - i) да запита дали замолената държава ще се съгласи да извърши превода;
 - ii) в случай че замолената държава не е съгласна, да преведе документите на английски или френски език (освен ако замолената държава е направила резерва, изключваща един от тези езици) и да изпрати документите на замолената държава, където те могат да бъдат допълнително преведени на официалния език на замолената държава.

⁴² Имайте предвид, че ако замолената държава извърши превода, както е описано по-горе, разходите за превод следва да се поемат от молещата държава (освен ако централните органи на двете държави са се договорили друго). Вж. също чл. 45, параграф 3.

4. Всички последващи комуникации (писма, доклади и друга подобна кореспонденция) между централните органи ще бъдат или на официалния език на замолената държава, или на английски или френски език. Молещата държава има право на избор дали да общува на официалния език на замолената държава или на английски, или френски, освен ако замолената държава е направила резерва, която изключва използването на английски или френски език.

Два примера

199. Решение за издръжка е постановено в Германия ще бъде изпратено в Мексико за признаване и изпълнение. Материалите, които се изпращат в Мексико, включват копие от решението на немски език, ако това е оригиналният език на решението, както и превод на решението на испански език. Задължителният формуляр за предаване, препоръчителният формуляр на молба и необходимите документи, като удостоверение за изпълняемост, трябва да бъде представени на испански език, така че ако те са изготвени на немски, трябва да се представи преведено копие, освен ако държавата Мексико е направила декларация, указваща, че не се изисква превод. Текущата комуникация относно този случай ще бъде или на испански (езика на замолената държава), или на английски или френски език, освен ако държавата Мексико е направила декларация, която изключва използването на английски или френски език.
200. Молителят в молещата държава (Норвегия) няма възможност да преведе документите на езика на замолената държава (испански в Мексико), а органът в Мексико не може да преведе решението от норвежки на испански език. В този случай документите вместо това могат да бъдат преведени от молителя от норвежки на английски или френски език. Английският или френският превод може да бъде изпратен в Мексико и мексиканският орган може да го преведе на испански.

Д. Други изисквания за документи

1. Легализация

201. В съответствие с други Хагски конвенции, член 41 от Конвенцията от 2007 г. относно международното събиране на издръжка предвижда, че по Конвенцията не се изисква никаква **легализация** или други подобни формалности. Следователно не е необходимо официално удостоверяване на подписа на длъжностното лице, който попълва документите, нито апостил, ако това е обичайната практика в дадена договаряща държава.
- Легализация** е термин, използван за описване на определени формални юридически процеси, като например използването на апостил или заверка при нотариус, за установяване на истинността на документите.

2. Упълномощаване

202. Член 42 предвижда, че упълномощаване от молителя може да се иска при много ограничени обстоятелства. Упълномощаване може да се иска само в ситуация, в която централният орган или друг орган в замолената държава ще представлява молителя, например в съдебно производство, или когато се изисква упълномощаване, за да се определи представител, който да действа по определен въпрос.⁴³ Профилът на държава показва дали замолената държава изисква упълномощаване.

3. Подписи и заверени копия от документи

203. В разпоредбите на Конвенцията няма изискване молбата да бъде подписана, за да бъде валидна. Освен това по отношение на молбите за признаване или за признаване и изпълнение приложимите членове (член 12, параграф 2, както и членове 13, 25 и 30) предвиждат процес, при който с молбата за признаване се изпращат обикновени копия на документите, включително и на решението. В хода на производството за признаване и изпълнение компетентният орган или ответникът могат да поискат заверено копие на всеки един от документите, ако това е необходимо за разглеждането или отговора на молбата. Въпреки това, освен ако не е направено това искане, са достатъчни обикновени копия на документите. Дадена държава може също така да приема документи по електронен път, тъй като езикът на Конвенцията умишлено е „неутрален“ по отношение на средствата за комуникация.
204. Съгласно Конвенцията дадена държава може също така да посочи, че във всички случаи изисква заверено копие от всеки документ. Профилът на държавата указва дали тя е направила това уточнение за всички случаи.

II. Защита на личната и поверителната информация

205. В Конвенцията са установени някои важни гаранции за защита на личната и поверителна информация, предадена съгласно Конвенцията. (Отбележете, че тази информация се нарича „лични данни“ по Конвенцията, тъй като това е терминът, използван в други Хагски конвенции.) Те са определени в членове 38, 39 и 40. Личните данни включват (но не са ограничени до) информация като име, дата на раждане, адрес или информация за контакт, както и лични идентификатори, като например национални идентификационни номера.⁴⁴
206. В Конвенцията се признава, че като се има предвид чувствителността на вида информация, която ще бъде споделена между държавите по отношение на физически лица, защитата на тази информация е от съществено значение, за да се гарантира, че страните са защитени от всякакви неблагоприятни последици, които могат да възникнат в резултат от разкриването на тази информация.
207. В Конвенцията има специфични ограничения за разкриването на информация, събрана или предадена по силата на Конвенцията при определени обстоятелства. Разкриването или потвърждаването на информация не е позволено, ако това би могло да навреди на здравето, сигурността или свободата на лице (чл. 40, параграф 1). Лицето може да бъде дете, молителят, ответникът или всяко друго лице. Конвенцията не се ограничава в това отношение.

⁴³ Обяснителен доклад, параграф 617.

⁴⁴ Обяснителен доклад, параграф 605.

208. Когато даден централен вземе решение, че разкриването или потвърждаването на информацията би могло да се създаде такъв риск, той съобщава своите съображения на свързания със случая друг централен орган, който взема предвид това решение при разглеждането на молбата по Конвенцията. Замоленият централен орган не е обвързан със решението на молещия централен орган. Въпреки това от замоления централен орган се изисква да вземе решение относно това дали разкриването на информацията би могло да застраши здравето, сигурността или свободата на дадено лице, а съгласно член 40, параграф 2 решението на молещата държава се взема предвид от замоления централен орган. Начинът, по който замоленият централен орган постъпва в тази ситуация, ще зависи от това, което се изисква, за да разгледа молбата и да изпълни задълженията на държавата по Конвенцията (чл. 40). Ако молещият централен орган е загрижен за разкриването на поверителна информация за молителя, кредитора или друго лице, препоръчителна практика е да се използва адресът на централния или компетентния орган в молещата държава, така че кореспонденцията да достига до адреса на кредитора или на молителя посредством този адрес.⁴⁵
209. Задължителните и препоръчителните формуляри, публикувани от Постоянното бюро на Хагската конференция, също са предвидени да осигурят защита на личната информация. Тези формуляри дават възможност на даден централен орган да укаже, че са налице опасения, че разкриването или потвърждението на информацията може да застраши здравето, сигурността или свободата на дадено лице (на формулярите има квадратче за отметка за отбелязване на това).
210. Когато има поставена такава отметка, формулярите дават възможност чувствителната лична информация (като информация за контакт или информация, която може да се използва за идентификация или откриване на лицето) да бъде включена в отделна част на формуляра. По този начин приложението, съдържащо само информацията, която е необходима на ответника, за да отговори на молбата, може да бъде предоставена на ответника или на компетентния орган, без да се създава риск за молителя, кредитора или друго лице.
211. В допълнение, всеки орган или в замолената държава, или в молещата държава, който обработва информация в съответствие с производствата по Конвенцията, трябва да следва собствените си национални закони по отношение на поверителността на информацията (чл. 39). Ето защо предаването на информацията като цяло следва също да е съобразено с всички вътрешни изисквания, предвидени в националното законодателство, като например получаването на съгласие за оповестяването на информацията или всякакви ограничения за оповестяване.

⁴⁵ Обяснителен доклад, параграф 612. Държава, която избере да използва такъв посреднически адрес, трябва да е наясно, че на основания, съдържащи се в националното право, например за връчване на документи, замолената държава може да поиска и личния адрес на кредитора.

III. Ефективен достъп до производства и правна помощ

A. Общ преглед

1. Ефективен достъп до производства

212. Един от най-важните принципи, залегнали в основата на Конвенцията е, че молителите трябва да имат ефективен достъп до производства, необходими, за да подават своите молби в замолената държава. Ефективен достъп до производства означава, че молителят, със съдействието на органите на замолената държава, ако е необходимо, е в състояние ефективно да представи своя случай пред съответните органи в замолената държава⁴⁶.
213. Членове 14, 15, 16, 17 и 43 от Конвенцията уреждат задължението на замолената държава да осигури ефективен достъп до производства, включително предоставяне на безплатна правна помощ при определени обстоятелства, както и възможността за възстановяване на разходите за сметка на загубилата страна (чл. 43). Този раздел на Наръчника обобщава тези разпоредби.
214. Член 14 съдържа общото задължение за предоставяне на ефективен достъп на молителите до производства, включително производства за принудително изпълнение и за обжалване. Молителите включват кредитори, длъжници, както и публични органи, когато действат вместо кредитор за целите на молбите за признаване, признаване и изпълнение или изпълнение на решение, подадени чрез централен орган.
215. Преките молби от молител към компетентен орган не попадат в обхвата на общата разпоредба, но член 17, буква б) включва общо изискване за предоставяне на ограничена помощ при молби за признаване и изпълнение, а член 14, параграф 5 се прилага и за тези молби. (Това е обсъдено по-долу.)

2. Правна помощ

216. Типът ефективен достъп, който следва да бъде предоставен, включва правна помощ, ако обстоятелствата го изискват. Средствата или способността на молителя да плати не следва да са пречка за този достъп. Ето защо член 15 предвижда, че безплатна правна помощ на кредиторите по издръжка на деца се предоставя в повечето ситуации.
217. За задължението за предоставяне на безплатна правна помощ се прави уговорката, че такава помощ не трябва да бъде предоставена, ако производствата, използвани в замолената държава са достатъчно прости, за да се даде възможност на молителя да представи ефективно своите аргументи без правна помощ, а централният орган предоставя необходимите услуги безплатно.

⁴⁶ Обяснителен доклад, параграф 357.

218. Това е важно, тъй като много държави са разработили ефективни и ефикасни производствата за признаване, признаване и изпълнение, изпълнение, постановяване и изменение на решенията за издръжка, които могат да бъдат използвани от всички молители в тази държава, без да е необходимо предоставяне на **правна помощ**, и тези производствата са еднакво достъпни за молителите по Конвенцията. В зависимост от държавата, това може да включва използването на опростени формуляри, административни производствата и предоставяне на информация и съвети на всички молители от централния или компетентния орган. Доколкото тези опростени производствата дават възможност на молителя да води ефективно делото и се предоставят на молителя безплатно от замолената държава, замолената държава не е длъжна да предостави на молителя безплатна правна помощ.
219. В случай че не се предоставят опростени производствата и се изисква правна помощ, има редица разпоредби, които определят обстоятелствата, при които тя следва да се предостави на молителите безплатно.
220. Тъй като производствата, предвидени за разглеждане на въпросите, свързани с издръжката са различни в отделните държави, видът на необходимата правна помощ ще бъде различен за всеки отделен случай. Системите от административен или от административно-правосъден тип може да изискват един вид помощ, а съдебните системи – друг. Помощта може да се предоставя посредством достъп до услуги, като например правни информационни клиники, обществена правна помощ и услуги в помощ на семейството. Видът предлагани правни услуги се описва в съответния профил на договарящата държава.
221. Когато молителят има нужда от правна помощ, общият принцип, заложен в Конвенцията, изисква всички договарящи държави да предоставят такава помощ, без разходи за кредиторите, в почти всички ситуации, свързани с **издръжката на детето**. Има някои изключения от това за държави, които са направили декларации по Конвенцията⁴⁷.
222. От друга страна правото на молителите на безплатна правна помощ за молби, **които не са свързани с издръжка на деца**, е по-ограничено, както и правото на длъжниците на безплатна правна помощ по молби за признаване и изменение на решение. За тези видове молби замолената държава може да използва **оценка на средствата** или **оценка за основателност** като предварително условие за предоставянето на правна помощ.
- Член 3 определя правна помощ като „необходимата помощ, оказвана на молителите, за да се запознаят и да предявят правата си, както и за да се гарантира, че молбите им ще бъдат разгледани обстойно и ефективно в замолената държава. Според случая такава помощ може да бъде оказвана посредством правни консултации, помощ във връзка със сезирането на компетентен орган, процесуално представителство и освобождаване от разноските по делото“.*
- При оценката на средствата се разглеждат доходите и имуществото на молителя или други финансови обстоятелствата, които ще повлияят на способността на молителя да плаща за правна помощ.*
- При оценката за основателност обикновено се проверява основателността на исканията или вероятността за успех на молбата, като се разглеждат такива въпроси като правно основание на молбата и дали има вероятност фактите по делото да доведат до успешен резултат..*

47

Дадена държава може да направи декларация, че за някои случаи ще използва оценка на средствата, с които разполага детето (чл. 16, параграф 1).

223. Важно е обаче, при всички случаи, свързани с признаване и изпълнение, оказаната от дадена държава правна помощ за всички молители (кредитори, длъжници или публична институция⁴⁸) да не бъде по-малка, отколкото правната помощ, която би била предоставена на молителя при еквивалентен вътрешен случай. Това гарантира, че се предоставя едно и също ниво на обслужване на всички молители, независимо от тяхното местоживееене. Освен това, макар и не винаги да е достъпна безплатна правна помощ, замолената държава не може да изисква гаранция или обезпечение за обезпечаване на плащането на всички разходи за производствата (член 37, параграф 2 и член 14, параграф 5).
224. Така че това дали даден молител има достъп до безплатна правна помощ зависи от следните фактори:
- дали молителят има безплатен достъп до опростени производствата в замолената държава,
 - за какъв вид издръжка става дума (за деца, за съпруг или бивш съпруг или друга форма на семейна издръжка),
 - дали молителят е кредитор или длъжник,
 - какъв вид молба се подава (за признаване, изпълнение, постановяване, изменение на решение или за специфични мерки),
 - дали за конкретната молба се прави оценка за основателност,
 - дали в замолената държава ще бъде използвана оценка на средствата за конкретната молба (оценка на средствата, с които разполага детето, или на финансовото състояние на молителя).
225. В следващите раздели и блок-схеми се дава подробно обяснение на правото на безплатна правна помощ в редица различни ситуации.

Б. Изискване за предоставяне на безплатна правна помощ

226. В следващият раздел се обяснява правото на безплатна правна помощ за молби по Конвенцията във всички държави, с изключение на тези, които са направили декларация за използване на оценка на средствата, с които разполага детето. Производствата, използвани в тези държави, са разгледани в края на този раздел.
- Забележка:** Ако решението, чието признаване и изпълнение се търси, включва издръжка за съпруг или бивш съпруг, както и издръжка за дете, се прилага същото право на безплатна правна помощ.

1. Молби от кредитор

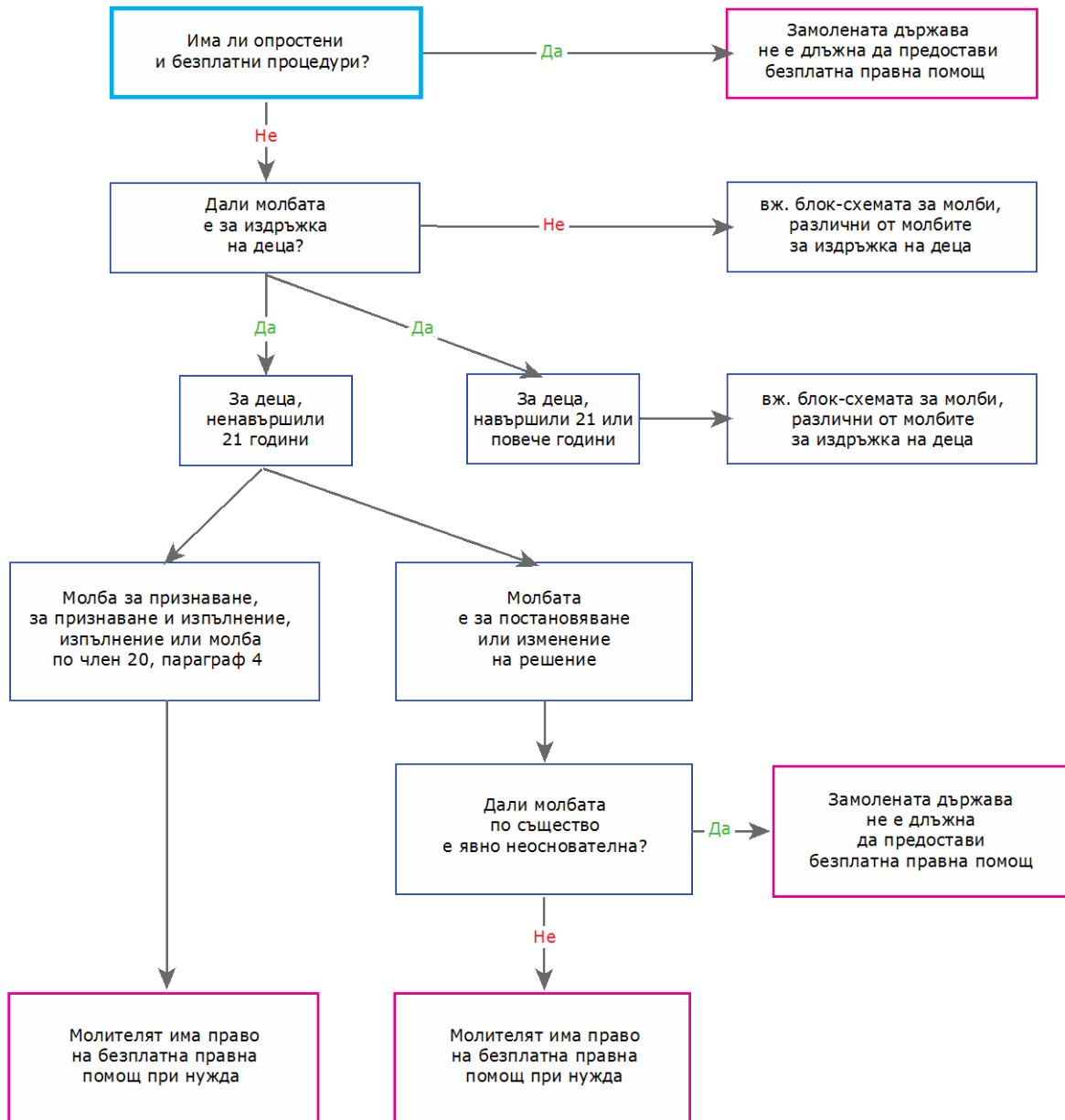
1) Молби за издръжка на деца, за издръжка на деца под 21-годишна възраст (или ненавършили 18 години, ако е направена резерва)

227. Както е показано по-долу, ако молбата се отнася за признаване, признаване и изпълнение или изпълнение на решение за издръжка на деца, правната помощ трябва да се предоставя безплатно. Има обаче две изключения от това правило. Ако молбата се отнася за издръжка на деца, но е за постановяване на решение или изменение на решение, дадена държава може да откаже безплатна правна помощ, ако прецени, че молбата или жалбата е явно неоснователна по същество⁴⁹.

⁴⁸ Обяснителен доклад, параграф 383.

⁴⁹ Вж. също чл. 43, параграф 2 по отношение на възстановяване на разходите.

**ПРАВНА ПОМОЩ
МОЛБИ ЗА ИЗДРЪЖКА НА ДЕЦА,
ПОДАВАНИ ОТ КРЕДИТОР
(членове 15–17)**

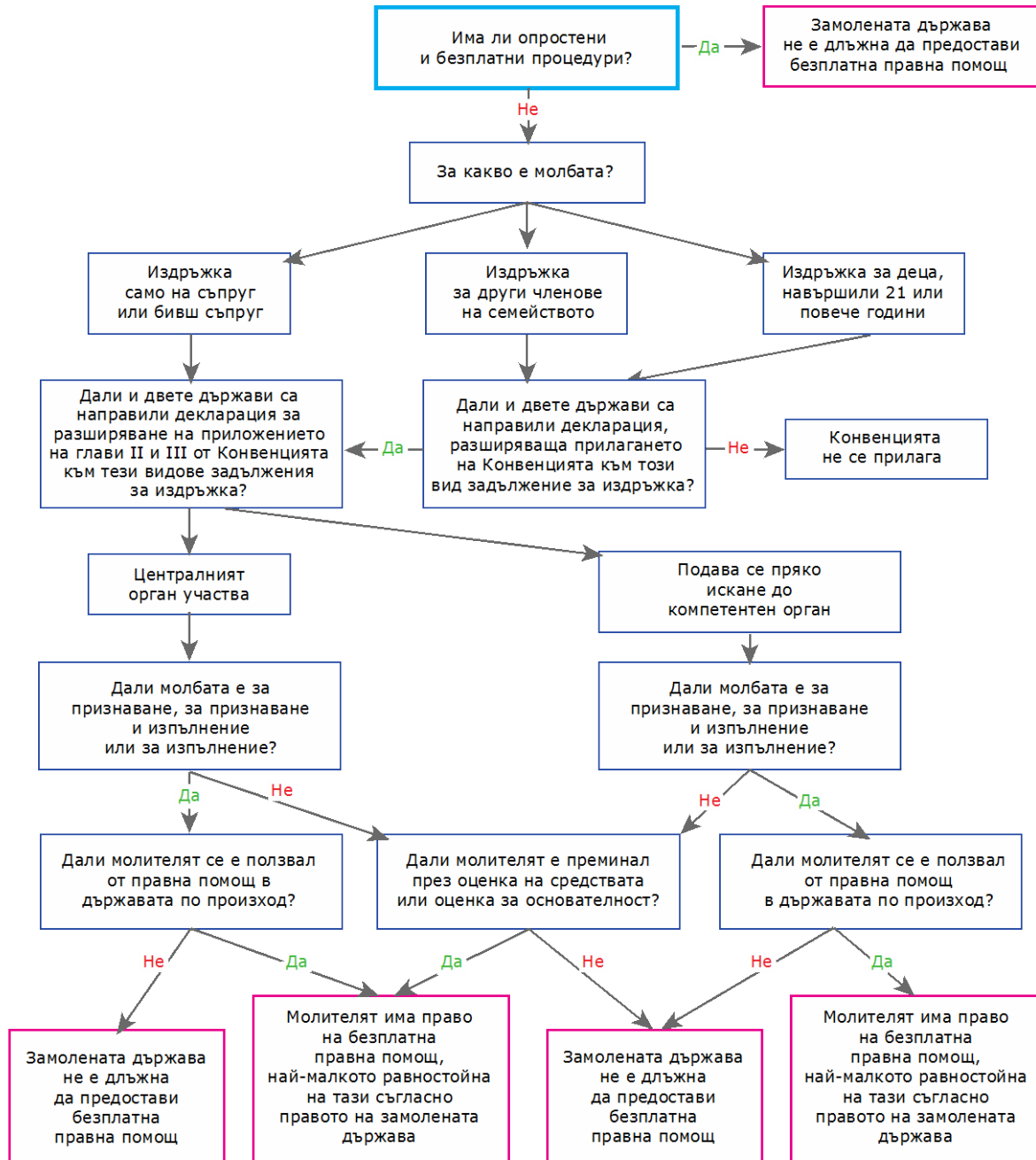


Фигура 8: Правна помощ: молби за издръжка на деца, подавани от кредитор

2) Молби за издръжка, различни от молбите за издръжка на деца под 21-годишна възраст (или ненавършили 18 години, ако е направена резерва)

228. Когато молбата за издръжка се отнася за деца, на възраст 21 или повече години, за издръжка на съпруг или бивш съпруг или друга форма на издръжка и дадена държава е разширила обхвата на Конвенцията към тези видове дела, не е задължително предоставянето на безплатна правна помощ да е рутинна практика. Всяка договаряща държава може да откаже да предостави такава помощ, ако няма вероятност молбата да бъде успешна (оценка за основателност), като дадената държава може също така да направи оценката на средствата условие за получаването на такива услуги.
229. Въпреки това, при всеки случай, отнасящ се до признаването, признаването и изпълнението или изпълнението на постановено решение за видовете издръжка, описани в предходния параграф, когато молителят е получил в държавата по приход безплатна правна помощ за постановяването на решение, молителят също има право на същото ниво на помощ в замолената държава, ако в замолената държава е достъпна такава помощ. Това е показано на фигура 9 на следващата страница.

**ПРАВНА ПОМОЩ
МОЛБИ, НЕСВЪРЗАНИ С ИЗДРЪЖКА НА ДЕЦА, ПОДАВАНИ ОТ КРЕДИТОР
(член 17)**



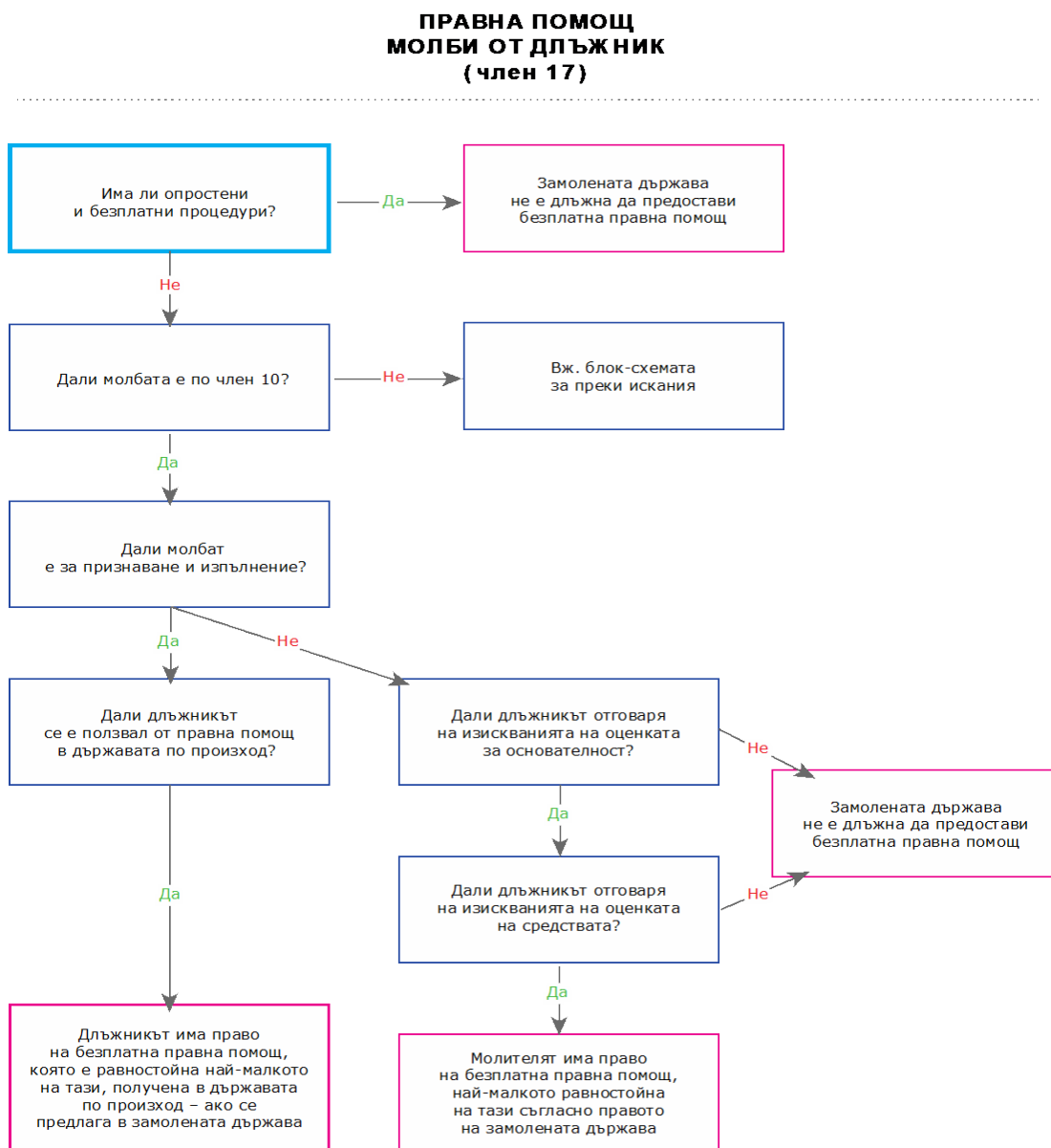
Фигура 9: Правна помощ: молби, несвързани с издръжка на деца, подавани от кредитор

3) Молби от публична институция

230. Ако молителят е публична институция, както е определено в член 36, за него важи определението за кредитор за целите на молбите за признаване, признаване и изпълнение или изпълнение на решение. Ето защо е налице право на безплатна правна помощ за публичните органи при молби за издръжка на деца, за издръжка на деца под 21-годишна възраст (или ненавършили 18 години, в зависимост от случая)⁵⁰.

2. Молба от длъжник

231. При молба, подадена от длъжник, за да определи дали да предоставя безплатна правна помощ, замолената държава може да използва както оценка за основателност, така и оценка на средствата. Това е показано на фигура 10 по-долу.



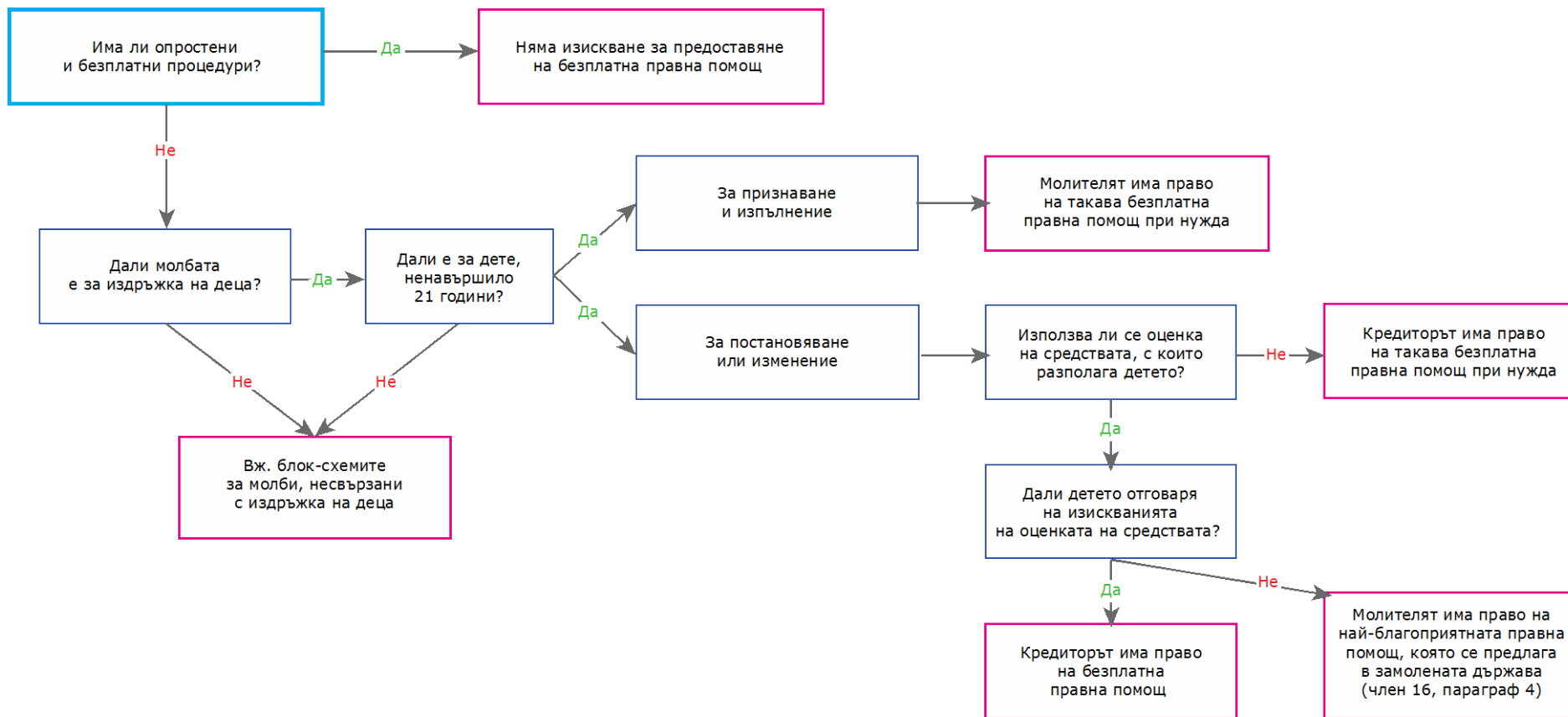
Фигура 10: Правна помощ: молби от длъжник

⁵⁰ Обяснителен доклад, параграфи 383 и 384.

3. Оценка на средствата, с които разполага детето

232. Всяка договаряща държава може да направи декларация, че при молби, различни от молби за признаване и изпълнение на решение за издръжка на деца, възнамерява да използва оценка на средствата, с които разполага детето, за да се определи дали молителят има право на безплатна правна помощ (вж. чл. 16, параграф 3). Блок-схемата по-долу илюстрира как ще се прилага тази оценка. Важно е да се помни, че при прилагането на оценката ще се вземат предвид средствата на детето, а не на родителя, така че повечето молители ще отговарят на изискванията за помощ, освен ако детето разполага с достатъчно собствени средства.
233. Ако замолената държава е направила декларация за използване на оценка на средствата, с които разполага детето, молбата трябва да включва „официално удостоверение“, че средствата на детето отговарят на критериите, определени от замолената държава. Тези критерии могат да бъдат намерени на уебсайта на Хагската конференция на адрес <www.hcch.net>, в раздел „Издръжка на деца/други членове на семейството“. Удостоверението от молителя ще бъде достатъчно, освен ако замолената държава има основателни причини да смята, че информацията на молителя е неточна.

**ПРАВНА ПОМОЩ
ОЦЕНКА НА СРЕДСТВАТА, С КОИТО РАЗПОЛАГА ДЕТЕТО
(член 16)**



Фигура 11: Правна помощ: оценка на средствата, с които разполага детето

4. Тестове за родство или генетични тестове

234. Член 6, параграф 2, буква з) от Конвенцията изисква централният орган да предприеме подходящи мерки, за да осигури съдействие за установяване на родство, когато това е необходимо за събирането на издръжка. Разходите за генетични тестове за определяне на родство могат да бъдат значителни. За да се гарантира тези разходи да не се превърнат в пречка за получаването на решенията за издръжка на деца⁵¹, ако тестването за родство е необходимо за дадена молба съгласно член 10, параграф 1, буква в), замолената държава не може да изиска от молителя да плати за тестването, и тези разходи попадат в обхвата на общата разпоредба за предоставяне на безплатна правна помощ⁵².
235. Начинът, по който става това на практика, ще зависи от вътрешните производствата за генетични тестове в заинтересованите договарящи държави. В някои държави може да съществува изискване лицето, подало искането за тестване, предварително да заплаща пълните разходи за тестване, включително разходите за майката и детето (децата). В други държави може да се изисква длъжникът да заплати предварително само неговата част от разходите за тестване. В този случай замолената държава покрива разходите за тестване на майката и детето (децата) – разходи, които иначе биха били дължими от молителя, тези разходи обаче могат да бъдат възстановени от длъжника, ако бъде установено, че е родител на детето. Националното законодателство и вътрешните производствата на всяка държава определят степента, в която от длъжника ще се изисква да заплати разходите за тестване, и в кой момент от производството ще се изисква това, ако се изисква въобще.
236. Профилът на държава за всяка договаряща държава ще посочва какви мерки са въведени в тази държава по отношение на тестването за родство.
237. Когато молбата е за издръжка на дете под 21-годишна възраст, общото правило е, че, освен ако жалбата е явно неоснователна по същество, кредиторът не следва да плаща предварително за разходите за тестване за родство⁵³.
238. В онези държави, които са направили декларация за използване на оценка на средствата, с които разполага детето, разходите за тестване на родство ще бъдат покрити като част от предоставяната правна помощ, освен ако средствата, с които разполага детето не превишават горната граница, предвидена в оценката на средствата.

IV. Специфични функции на централния орган

239. Административното сътрудничество и съдействието във връзка с молби съгласно Конвенцията са от решаващо значение за успешното приключване на делата по Конвенцията. Глава II от Конвенцията определя общите и специфичните функции на централните органи, а глава III – правилата, по които се разглеждат молби, подадени чрез централните органи.
240. Когато за дадена молба се прилага глава II от Конвенцията, член 6, параграф 1 изисква централните органи да осигурят съдействие по отношение на молбите по глава III. И по-специално:

⁵¹ Предварително заплащане на разходите за тестването за родство ще се изисква само когато е видно, че искането за установяване на родство, е направено при много съмнителни (неоснователни) обстоятелства. Обяснителен доклад, параграф 391.

⁵² Обяснителен доклад, параграф 392.

⁵³ Обяснителен доклад, параграф 390.

- да предават и получават такива молби;
 - да образуват или улесняват образуването на производства по такива молби.
241. Съгласно член 6, параграф 2 по отношение на такива молби централните органи вземат всички необходими мерки за:
- оказване или улесняване оказването на правна помощ, когато обстоятелствата го налагат,
 - съдействие за намирането на длъжника или кредитора,
 - съдействие за получаването на необходимата информация относно доходите, а при нужда и друга информация относно финансовото състояние на длъжника или кредитора, включително установяване на местонахождението на имуществото,
 - насърчаване на приятелските споразумения с оглед постигане на доброволното плащане на издръжка, включително чрез използване на медиация, помирение и други подобни средства,
 - съдействие за продължаващото изпълнение на решенията за издръжка, в това число на просрочени задължения,
 - улесняване на събирането и своевременното прехвърляне на плащанията за издръжка,
 - улесняване на получаването на документални или други доказателства,
 - съдействие за установяване на родство, когато това е необходимо за събирането на вземания за издръжка,
 - образуване или улесняване на образуването на производства за налагане на всички необходими временни мерки с териториален характер, имащи за цел обезпечаването на изхода на висяща молба за издръжка,
 - улесняване на връчването на документи.
242. Всяка договаряща държава определя **централен орган** (държави, съставени от няколко териториални единици, могат да определят повече от един) и всяка договаряща държава също така уточнява кои от посочените по-горе видове помощ ще се предоставят от централния орган, от **компетентен орган**, публична институция или друг органи в съответната договаряща държава, под надзора на централния орган⁵⁴.
243. За да се определят задълженията на централния орган в даден случай, е важно да се направи справка с приложното поле или степента, в която може да се приложи Конвенцията в даден случай. Ако например молителят иска да бъде постановено само решение за издръжка на съпруг или бивш съпруг, горепосочените форми на помощ, няма да бъдат достъпни, освен ако засегнатите договарящи държави не са разширили прилагането на глави II и III към всички молби за издръжка на съпруг или бивш съпруг.
- Централният орган е публична институция, определена от договаряща държава да изпълнява задължения по административно сътрудничество и съдействие съгласно Конвенцията.*
- Компетентният орган е публична институция или лице в дадена държава, на който съгласно законодателството на тази държава е възложено или разрешено да изпълнява специфични задачи съгласно разпоредбите на Конвенцията. Компетентният орган може да бъде и съд, административен орган, агенция за изпълнение на задължения за издръжка за деца или друг държавен орган, който изпълнява някои от задачите, свързани с Конвенцията.*

⁵⁴ Вж. също чл. 50.

V. Други Хагски конвенции

244. Някои държави са страни по други конвенции или международни инструменти, които могат да бъдат от значение в случаите на молби за международно събиране на издръжка. По-специално това включва Конвенцията от 1965 г. относно връчването в чужбина на съдебни и извънсъдебни документи по граждански или търговски дела (Конвенцията от 1965 г. за връчването) или Конвенцията от 1970 г. относно събирането на доказателства в чужбина по граждански или търговски дела (Конвенцията от 1970 г. за доказателствата)⁵⁵. Ако възникне ситуация, когато една от тези конвенции може да се приложи, е важно да се потърси правен съвет, за да се гарантира, че изискванията на Конвенцията от 2007 г. за международното събиране на издръжка са правилно изпълнени.
245. Както Конвенцията от 1965 г. за връчването, така и Конвенцията от 1970 г. за доказателствата се прилагат само ако и когато връчването следва да се извърши или доказателството трябва да бъде събрано *в чужбина*. В това отношение е важно да се отбележи, че терминът „**в чужбина**“ не се използва в член 6, параграф 2 буква ж) от Конвенцията от 2007 г. относно международното събиране на издръжка, („улесняване на получаването на документални или други доказателства“), и в буква й) на същия параграф („улесняване на връчването на документи“), като и двете хипотези са свързани също с искания за специфични мерки. Това е така, защото в повечето случаи от централния орган се иска да улесни събирането на доказателства или връчването на документи *в рамките на неговата собствена компетентност* по производства за издръжка, които се извършват *в рамките на територията, на която е компетентен*. Исканията за улесняване на събирането на доказателства или връчване на документи **в чужбина** ще бъдат по-редки. Има много ситуации, обхванати от Конвенцията от 2007 г. относно международното събиране на издръжка, които не изискват нито предаването на документи за връчване в чужбина, нито събирането на доказателства в чужбина⁵⁶.
246. Обсъждането на други конвенции, приложими в тази област, е извън обхвата на този наръчник. За да разберете дали една държава е страна по Хагската конвенция от 1 март 1954 г. за гражданското производство или от 1965 г. относно връчването в чужбина на съдебни и извънсъдебни документи по граждански или търговски дела и от 1970 г. относно събирането на доказателства в чужбина по граждански или търговски дела, проверете уебсайта на Хагската конференция на адрес <www.hcch.net>.

Конвенцията от 1965 г. относно връчването в чужбина на съдебни и извънсъдебни документи по граждански или търговски дела⁵⁷

247. Тази конвенция (широко известна като „Хагската конвенция за връчването“) предвижда какви канали за предаване да се използват при предаване на даден съдебен или извънсъдебен документ от една държава, която е страна по Конвенцията, на друга държава, която също е страна по Конвенцията, за връчване във втората държава.

⁵⁵ Вж. чл. 50 и Обяснителния доклад, параграфи 648 – 651.

⁵⁶ Вж. Обяснителния доклад, параграфи 164 –167 и 182 –185. За дискусията по отношение на видовете помощ, които могат да бъдат предоставени от замолената държава по начин, който не попада в рамките на Конвенцията от 1970 г. за доказателствата, вж. Обяснителния доклад, параграф 174.

⁵⁷ За повече информация относно Конвенцията за връчване вж. раздел „Връчване“ на уебсайта на Хагската конференция.

248. Конвенцията от 1965 г. за връчването се прилага, ако са изпълнени всички от следните изисквания:
- 1 правото на държавата, в която се води производството (държава на сезирания съд), изисква даден документ (напр. уведомление за действие) да бъде предаден от тази държава до друга държава за връчване в последната държава,
 - 2 и двете държави са страни по Конвенцията за връчване,
 - 3 адресът на лицето, на което трябва да се връчи документът, е известен,
 - 4 документът, който трябва да бъде връчен, е съдебен или извънсъдебен документ, и
 - 5 документът, който трябва да бъде връчен, се отнася до гражданско или търговско дело.
249. Ако има някакво съмнение за това дали се прилага Конвенцията за връчването или как да се спазят нейните разпоредби, следва да се направи консултация с юридически съветник.

Конвенция от 1970 г. за събиране на доказателства в чужбина по граждански или търговски дела⁵⁸

250. Тази конвенция (по-известна като Хагската конвенция за доказателствата) установява методи на сътрудничество за събиране на доказателства в чужбина (т.е., в друга държава) по граждански или търговски дела. Конвенцията, която се прилага само между държавите, които са страни по нея, предвижда събирането на доказателства (i) с помощта на съдебна поръчка, и (ii) чрез дипломатически агенти или консулски длъжностни лица или чрез специални пълномощници. Конвенцията предвижда ефективни средства за преодоляване на различията между гражданското право и системите на обичайно право по отношение на събирането на доказателства.
251. Ако възникне необходимост от събирането на доказателства в чужбина, служителите следва да получат правни съвети, ако е необходимо да се гарантира, че са изпълнени изискванията на Конвенцията от 1970 г. за доказателствата.

⁵⁸ За повече информация относно Конвенцията за доказателствата вж Раздел. „Доказателства“ на уебсайта на Хагската конференция.

Глава 4

Разглеждане на изходящи молби за признаване или за признаване и изпълнение (член 10, параграф 1, буква а) и член 10, параграф 2, буква а))

Как е организирана тази глава:

Настоящата глава разглежда изходящите молби за признаване или за признаване и изпълнение на решения за издръжка.

Раздел I представя общ преглед на молбата – кога да бъде използвана, кой може да я подаде и обяснение на основните термини и понятия.

Раздел II очертава процедурата или стъпките за изготвянето и разглеждането на молбата.

Раздел III разглежда необходимите формуляри и документи и предоставя информация за това какво трябва да бъде включено и как следва да бъдат попълнени формулярите.

Раздел IV обхваща признаването и изпълнението на споразуменията за издръжка и други изключения от производствата в раздел II.

Раздел V обхваща други въпроси.

Раздел VI съдържа препратки към допълнителни материали.

Раздел VII съдържа контролен списък за необходимите производствата.

Раздел VIII съдържа често задавани въпроси.

I. Преглед и общи принципи

252. Производството по признаване и изпълнение, е в основата на международното събиране на издръжка и гарантира, че има икономичен начин за кредитора да постигне плащането на издръжка в случаите, в които длъжникът пребивава или има активи или доходи в друга **договаряща държава**. Производството по признаване и изпълнение освобождава кредитора от необходимостта да пътува до **държавата**, в която трябва да се изпълни решението и да се получи решение в тази договаряща държава. След като признаването е извършено или чрез обявяване на решението за изпълняемо, или чрез вписването му, решението, постановено в дадена държава, може да бъде изпълнено в друга договаряща държава на същото основание, както ако решението бе първоначално постановено в тази държава.
- Всяка договаряща държава е държава, която е обвързана от Конвенцията, тъй като е приключила процеса на ратификация, приемане или утвърждаване, посочен в член 58. Терминът „държава“ често се използва в този наръчник. Това обикновено се отнася за суверенна държава или страна, а не за подразделение на държавата или за териториална единица, като провинция (област) или щат рамките на Съединените американски щати.*

253. Разпоредбите на Конвенцията са предназначени за създаване на производствата за признаване и за признаване и изпълнение на решенията, които са прости, евтини и бързи⁵⁹. Това се постига чрез осигуряване на система, при която, когато искането за признаване или признаване и изпълнение се получи от друга договаряща държава, има бързо и лесно производство за признаване на решението и за неговото изпълнение, ако е необходимо. Решението ще бъде обявено за изпълняемо или ще бъде вписано за изпълнение, без страните да могат да правят каквито и да е забележки, и ще подлежи само на ограничена проверка от страна на компетентния орган. След като решението е обявено за изпълняемо или е вписано, могат да бъдат предприети мерки за изпълнение с оглед събиране на издръжката в замолената държава. Ответникът може да направи възражение срещу вписването или обявяването на решението за изпълняемо, но се изисква спазване на строги срокове и основания за това⁶⁰. В повечето случаи не се подават възражения или жалби, което позволява на производството да протече възможно най-бързо.
254. От гледна точка на договарящата държава, която подава молбата (молещата държава), производствата за съставяне на молбата са също толкова прости, а изискваната документация — ограничена. Конвенцията изрично ограничава документацията, която може да се изисква за молбата за признаване или за признаване и изпълнение, като в повечето случаи молбата може да се подаде без да се налага да се получават заверени копия от решения или документи. Това е отражение на целите на Конвенцията да направи производството възможно най-просто и ефективно, което позволява възможно най-широко признаване на решенията.
255. Малко по-различно е производството, свързано с признаването и изпълнението на споразуменията за издръжка. Производството за тяхното признаване и изпълнение се разглежда в по-късна част от тази глава.

А. Кога се използва тази молба

256. Молбата за признаване и изпълнение се използва, когато кредиторът вече разполага с решение за издръжка, постановено в дадена договаряща държава и иска решението да бъде признато и изпълнено в друга договаряща държава, в която длъжникът пребивава или има активи или доходи.
- Молещата държава е договарящата държава, която инициира молбата и подава искане от страна на молител, който пребивава в тази държава.**
Замолената държава е договарящата държава, от която се иска да разгледа молбата.
257. В някои случаи кредиторът подава молба само за **признаване** на решението – обикновено защото в дадения момент не е необходимо изпълнение. Молба само за признаване може да бъде подадена и от длъжник, който иска решение от дадена договаряща държава да бъде признато с оглед да се ограничи или да спре
- Признаването** на решение за издръжка е производството, използвано от компетентен орган на дадена държава за приемане на установяването на правата и задълженията, свързани с издръжка, направено от органа в държавата по произход, където е постановено решението, и за придаване на правно действие на това решение.

⁵⁹ Обяснителен доклад, параграф 490.

⁶⁰ Конвенцията предвижда възможността държавите да направят декларация за използване на алтернативно производство, което дава възможност за уведомяване на ответника преди вписването или обявяването на решението за изпълняемо, както и предоставя по-широки основания за проверка от страна на компетентния орган. Това е разгледано в раздел IV на глава 5.

изпълнението на решението за издръжка.

258. Ако решението първоначално е било постановено в замолената държава, не е необходимо решението да бъде признато, а само изпълнено. Този вид молба е по член 10, параграф 1, буква б) и е разгледан в глава 6.

Б. Примерен случай

259. П и нейните две деца пребивават в държава А. П. разполага с решение, което изисква Р да плаща издръжка на деца и издръжка на съпруг или бивш съпруг. Решението е постановено в държавата А. В дадения момент Р живее в държава Б. П. иска решението за издръжка да се изпрати в държава Б, да бъде осъществен контакт с Р и издръжката да се събира. И двете държави А и Б са договарящи държави по Конвенцията.

Как става това по Конвенцията

260. П. отива до централния орган в държава А. Централният орган изпраща молба с необходимите документи от нейно име до централния орган в държава Б. В молбата се иска решението за издръжка да бъде **признато и изпълнено** в държава Б. Ако решението за издръжка отговаря на изискванията за признаване съгласно Конвенцията, компетентният орган (или централният орган, ако той е компетентният орган) в държава Б ще разгледа искането и ще признае и изпълни решението. Р. ще бъде уведомен за признаването и изпълнението и ще има възможност да оспори или да обжалва решението за признаване и изпълнение на решението за издръжка. След като решението бъде признато, то ще бъде изпълнено в държава Б от компетентен орган. П. има работа само с централния орган в държава А. Всички контакти с централния орган в държава Б като цяло ще се осъществяват чрез централния орган в държава А.

В. Кой може да подава молба за признаване или за признаване и изпълнение?

261. Тази молба може да бъде подадена от физическо лице – **кредитор**, който пребивава в дадена договаряща държава, от публична институция, която действа като кредитор и може да подаде жалба от името на молител, или от публична институция, която действа като кредитор, ако публичната институция е предоставила помощи на кредитора вместо издръжка.
- Кредитор** е лице, на което се дължи или което се твърди, че му се дължи издръжка. Кредитор/и може/могат да бъде/бъдат родител или съпруг, дете, приемни родители, роднини или други лица, който/които полага/т грижи за дете. В някои държави това лице може да се нарича получател на издръжка, лицето, по отношение на което има задължение за издръжка, или родител, на когото е възложено упражняването на родителските права, или полагащо грижите лице..
262. **Длъжникът** може също да подаде молба за признаване на решение за издръжка от друга договаряща държава с оглед да се спре или ограничи изпълнението на по-ранно решение издръжка.
- Длъжник** е лице, което дължи или се твърди, че дължи издръжка. Длъжникът може да бъде родител или съпруг, или някой друг, който съгласно правото на държавата, където е постановено решението, има задължение да плаща издръжка. В някои държави това лице се нарича платец на издръжка, лице, поело задължения по издръжка, или родител, който не упражнява родителските права, или родител, който не живее с децата.

Г. Оспорване на признаването и изпълнението

263. В повечето случаи производството по признаване и изпълнение в замолената държава преминава бързо и без никакво възражение от страна на длъжника или **ответника**. Въпреки това може да има някои случаи, в които другата страна по молбата (или длъжникът, или кредиторът) се противопоставя на признаването и изпълнението на решението на основание, че решението не отговаря на минималните изисквания за вида на решението, което може да бъде признато или изпълнено по силата на Конвенцията. Тези изисквания са разгледани по-подробно в глава 5, тъй като оспорването или обжалването се извършва в замолената държава, където се разглежда молбата за признаване, а, това представлява съответно част от входящото производство за признаване и изпълнение. За онези, които подават молби в молещата държава, обаче е важно да са наясно с възможността за оспорване или обжалване на признаването или на признаването и изпълнението, така че да направят всичко необходимо документацията, изпратена с молбата, да е пълна и замолената държава да разполага с информацията, която ѝ е необходима, за да бъде в състояние да отговори на всякакви въпроси, повдигнати от ответника.
264. Освен това служителите, които попълват молбата за признаване или за признаване и изпълнение, трябва да посочат основанията, на които е подадена молбата за признаване или за признаване и изпълнение на решението, за да могат да попълнят съответния раздел на формуляра. Това е разгледано по-подробно в глава 15, която обхваща инструкциите за попълване на препоръчителния формуляр на молба.

*Търсите ли кратко обобщение на производствата, свързани с молбите за признаване и изпълнение? Отидете на **контролния списък** в края на тази глава.*

II. Процедура за разглеждане и попълване на молби

265. Централният орган на молещата държава отговаря за събирането на документацията, осигурява наличието на необходимите формуляри или документи и подготвя досието, което ще бъде изпратено на другата държава. Тъй като има различия между договарящите държави, направете справка в профила на държавата⁶¹, в която ще бъде изпратено решението, тъй като в него се посочват всички специални изисквания, като например изискванията за превод и заверени копия. Дадена държава обаче не може да изисква никакви допълнителни документи, различни от тези, посочени в членове 11 и 25, да бъдат изпращани заедно с молбата за признаване или признаване и изпълнение.

⁶¹ Някои договарящи държави не използват препоръчания профил на държава, но предоставят по-голямата част от тази информация на Постоянното бюро на Хагската конференция по международно частно право. Информацията е достъпна на уебсайта на Хагската конференция на адрес <www.hcch.net> в раздел „Издръжка на деца/други членове на семейството“.

266. Този раздел се прилага еднакво и към молбите само за признаване. Тези молби са доста редки. Член 26 предвижда, че разпоредбите на глава V (Признаване и изпълнение) се прилагат *mutatis mutandis* към молби за признаване само с изключението, че изискването за изпълнителна сила се заменя с изискването, че решението произвежда правни последици в държавата по произход. Това означава, че за целите на практиката разпоредбите относно признаването и изпълнението ще се прилагат към молбите за признаване, с изключение на тези разпоредби, които трябва да се тълкуват различно, тъй като не се подава молба за изпълнение на решението⁶².

⁶² Обяснителен доклад, параграф 546.

А. Стъпки за съставяне на молба за признаване или за признаване и изпълнение

ИЗХОДЯЩА МОЛБА ЗА ПРИЗНАВАНЕ ИЛИ ЗА ПРИЗНАВАНЕ И ИЗПЪЛНЕНИЕ

- 1 Събиране на необходимите документи
 - Решение за издръжка
 - Формуляр на молба
 - Профил на държавата

- 2 Проверка на информацията от молителя
 - Пълна ли е?

- 3 Преценяване дали молбата може да бъде подадена по Конвенцията
 - Дали молителят пребивава във Вашата държава?
 - Ако не – молителят следва да подаде молба чрез държавата, където пребивава
 - Разполага ли молителят с решение за издръжка?
 - Вж. обясненията за „издръжка“ и „решение“ в глава 2
 - Ако няма решение – да подаде молба за постановяване на решение
 - Ако решението не е за издръжка – Конвенцията не се прилага

- 4 Къде е постановено решението?
 - В замолената държава –
 - подава се молба само за изпълнение
 - В молящата държава или в трета договаряща държава –
 - подава се молба за признаване и изпълнение

- 5 Признато ли е вече решението в замолената държава?
 - Ако е така – подава се само молба за изпълнение

- 6 Превод на документи, когато е необходимо
 - (Проверете профила на държавата)

- 7 Получаване на заверени копия от решението, ако е необходимо
 - (Проверете профила на държавата)

- 8 Получаване на удостоверение за изпълняемост от компетентен орган

- 9 Попълване на молба за признаване или за признаване и изпълнение
 - (Вж. глава 15)

- 10 Прикрепване на всички необходими документи

- 11 Попълване на формуляр за предаване
 - (Вж. глава 15)

- 12 Изпращане на централен орган в замолената държава

- 13 Изчакване на потвърждение за получаване

- 14 Осигуряване на допълнителни документи, които могат да бъдат поискани в срок от три месеца от датата на подаване на молбата

Фигура 12: Стъпки за съставяне на изходяща молба за признаване или за признаване и изпълнение

Б. Процедура – стъпка по стъпка

Всеки от долните раздели дава подробна информация относно стъпките, описани на Фигура 12 по-горе.

1. Събиране на необходимите документи

267. Вие ще трябва да разполагате с копие от решението за издръжка и информация или молба от молителя. Ще трябва да направите справка в профила на държавата, където ще бъде изпратена молбата, тъй като там са посочени конкретните документи или информация, които се изискват. Ако не разполагате с копие на профила на дадената държава, посетете уебсайта на Хагската конференция на адрес <www.hcch.net> в раздел „Издръжка на деца/други членове на семейството“.

2. Проверка на информацията от молителя

268. Молителят попълва всички допълнителни формуляри, изисквани от Вашата държава. Уверете се, че формулярите са попълнени в възможно най-изчерпателно и че е предоставена цялата необходима информация. Ако молителят не е попълнил някоя част от препоръчителния формуляр на молба, той трябва да предостави достатъчно информация, за да може Вашият централен орган да попълни документа.

3. Може ли молбата да бъде подадена съгласно Конвенцията?

269. Преди да попълните молбата за признаване или за признаване и изпълнение, преценете следното:

- За да може да се възползва от услугите на централния орган, молителят трябва да пребивава във Вашата държава. Ако молителят живее в друга държава, той трябва да подаде молба чрез централния орган на тази държава.
- Ако молителят все още не разполага с **решение на издръжка** или ако решението не е постановено от договаряща държава⁶³, следва да се подаде молба за постановяване на ново решение (вж. глава 8).
- Дали решението е за издръжка? Вж. определението в глава 2. Ако решението не се отнася за издръжка, не може да се подаде молба за признаване на решението по Конвенцията.
- Ако ответникът пребивава в недоговаряща държава или активите или доходите, които са предмет на принудително изпълнение, се намират в недоговаряща държава, Конвенцията не може да се използва за признаване и изпълнение на решението в тази държава.

Издръжката включва издръжка на деца, на съпруг или бивш съпруг или на партньор, както и разходи, свързани с грижите за тях.

Решението за издръжка определя задължението на длъжника да плаща издръжка и може да включва също така автоматична индексация, изискване да изплати просрочените суми за издръжка, издръжка за минало време или лихва, както и определяне на разходите или разноските.

⁶³ Решението, което се изпраща за признаване в замолената държава, следва да бъде постановено от договаряща държава, за да съществува право на признаване и изпълнение по силата на Конвенцията. Не е достатъчно преди това то да е било само признато в някоя договаряща държава. Обяснителен доклад, параграф 241.

4. Определете къде е постановено решението

270. Ако решението е постановено в държавата, до която ще бъде изпратена молбата (замолената държава) или вече е признато в тази държава, то тогава молбата е просто за изпълнение. Не е необходимо признаване. От тази държава се иска да изпълни свое собствено решение, а не чуждо решение. Въпреки че молбите са сходни, документацията е различна. Ако решението е постановено в замолената държава, отидете на глава 6.
271. Решението, което трябва да бъде признато, следва да е постановено в договаряща държава. Ако не е – Конвенцията не се прилага. Може да съществуват и други средства за правна защита, като двустранно споразумение или някаква друга процедура съгласно правото на държавата, в която пребивава длъжникът. Молителят трябва да се обърне за съдействие към съответния орган, отговарящ за въпросите, свързани с издръжка на деца и други издръжки. В някои случаи може да се наложи да бъде постановено ново решение за издръжка.

5. Признато ли е вече решението?

272. Ако решението вече е било признато в замолената държава, не е необходимо то да бъде признавано отново. Изпраща се молба единствено за изпълнение. Вж. глава 6.

6. Трябва ли материалите да бъдат преведени?

273. Молбата и решението, които се изпращат, трябва да бъдат на оригиналния им език, но следва да се приложи също така и превод на молбата (и свързаните с нея документи) на официалния език⁶⁴ на замолената държава, освен ако компетентният орган на замолената държава (административният или съдебен орган, който разглежда молбата) е посочил, че не се изисква превод. Профилът на държава предоставя информация за официалния език на замолената държава и за всички изисквания за превод. Ако се изисква превод, в профила на държавата се посочва също дали може да бъде предоставено резюме или извлечение от решението (вж. обяснението по-долу). Това може да намали сложността на превода, както и разходите свързани с него.

7. Определете дали се изискват някакви заверени копия от документи

274. Вж. етап 1, част II, раздел 1 от профила на дадената държава. Това ще покаже дали замолената държава винаги изисква заверени копия на някои документи. Ако е така, изпратете искане до съответния орган във Вашата държава или поискайте от молителя да се сдобие с необходимите копия.

⁶⁴ Когато дадена държава има повече от един официален език и не всички части от нейната територия използват всички официални езици, е важно да се потвърди, какъв език се изисква на територията, до която ще бъде изпратена молбата (чл. 44, параграф 2).

8. Получаване на удостоверение за изпълняемост и удостоверение за надлежно уведомление

275. Удостоверението за изпълняемост е необходимо (вж. по-долу), за да се докаже, че решението е изпълняемо в държавата, в която е било постановено⁶⁵. Удостоверението за надлежно уведомление потвърждава, че ответникът е бил уведомен за производството, довело до решението за издръжка и му е била дадена възможност да бъде изслушан, или че ответникът е бил уведомен за решението и му е била дадена възможност да оспори или да обжалва решението. Ако решението не е постановено във Вашата държава, но е постановено в друга договаряща държава, искането за удостоверение за изпълняемост и удостоверение за надлежно уведомление, ще трябва да бъде изпратено до тази държава (държавата по произход).

9. Попълване на молба за признаване или за признаване и изпълнение

276. Използвайте препоръчителния формуляр⁶⁶. Уверете се, че всички полета са попълнени правилно. Проверете профила на държавата, за да се уверите, че всички специфични изисквания за молбата за признаване или за признаване и изпълнение, като например необходимостта от заверени копия или възможността да се използва резюме или извлечение от решението (вж. етап 1, част II, буква 1), са изпълнени. Това ще гарантира, че молбата може да бъде разгледана незабавно в замолената държава.

277. Вж. глава 15 за инструкции за попълването на препоръчителния формуляр на молба.

10. Прикрепване на всички съответни документи

278. В следващия раздел на тази глава се дават подробни обяснения относно другите необходими документи и начина, по който трябва да бъдат попълнени.

11. Попълване на формуляр за предаване

279. Този задължителен формуляр се изисква при всяка молба по Конвенцията и се изпраща заедно с формуляра на молбата и необходимите документи. Във формуляра е вписано името на упълномощения представител на централния орган, предаващ молбата. Той не се подписва. Вж. глава 15 за инструкции за попълването на този формуляр.

12. Изпращане до централния орган в друга държава

280. В повечето случаи, документите ще бъдат изпратени с обикновена поща до централния орган на замолената държава. Някои държави могат да приемат документи по електронен път. Проверете профила на замолената държава и изпратете документите в искания формат или на посочения адрес.

⁶⁵ За това може да се използва препоръчителният формуляр. В някои държави може да се използва „*attestation de la force de chose jugée*“, което удостоверява, че решението се ползва със сила на пресъдено нещо в дадената държава. Ако молбата е само за признаване, в удостоверението следва да се посочи само, че решението произвежда правни последици, а не че е изпълняемо (член 26).

⁶⁶ Някои държави може да изберат да не използват препоръчителния формуляр. В тези държави формулярът, който следва да бъде използван, се определя от националното законодателство или от правилата на централния орган. Този наръчник обхваща само процедурите за попълване на задължителните и препоръчителните формуляри, а не на националните формуляри.

13. Изчакване на потвърждение за получаването

281. Замолената държава трябва да потвърди получаването в срок от шест седмици. Това трябва да бъде направено от централния орган, като се използва задължителният формуляр за потвърждение. По това време Вие също така ще бъдете уведомени от замоления централен орган до кого следва да се изпращат по-нататъшни запитвания, както и за съответните данни за контакт на това лице или отдел в рамките на тази държава.

14. Осигуряване на допълнителни документи, които могат да бъдат поискани

282. Чрез формуляра за потвърждение може да се изискат допълнителни документи или информация. Следва да предоставите информацията възможно най-скоро, но при всички случаи в срок до три месеца. Ако очаквате, че ще отнеме повече от три месеца, не пропускайте да уведомите другия централен орган, тъй като след три месеца той може да закрие досието, ако не получи отговор.

***Добри практики:** Уведомете другия централен орган, ако изпитвате трудности при получаване на исканата информация или документи. В противен случай централният орган в замолената държава може да закрие досието, ако след три месеца няма получен отговор.*

III. Изготвяне на необходимите документи за молбата

A. Общи разпоредби

283. Членове 11, 12 и 25 от Конвенцията посочват необходимото съдържание на молбата за признаване или за признаване и изпълнение на решения за издръжка.
284. Този раздел на Наръчника определя какво трябва да бъде включено в пакета от документи и как да съберете и попълните документите за молбата за признаване или за признаване и изпълнение. Необходимите документи са изброени в таблицата по-долу. Замолената държава не може да изисква никакви допълнителни документи към молбата за признаване или за признаване и изпълнение (чл. 11, параграф 3).

√	Молба (препоръчителен формуляр)
√	Пълен текст на решението или извлечение
√	Удостоверение за изпълняемост
√	Удостоверение за надлежно уведомление (освен ако ответникът се е явил или е оспорил решението)
Ако е необходимо	Формуляр за финансово състояние (само при подаване на молби от страна на кредитори)
Ако е необходимо	Документ относно изчислени просрочени плащания
Ако е необходимо	Документ, поясняващ как да се коригира или индексира решението
Ако е необходимо	Преведени копия от документи
√	Формуляр за предаване

Фигура 13: Необходими документи – признаване и изпълнение

285. В зависимост от обстоятелствата по конкретния случай, молещата държава може също така да включва информация за помощите, предоставени от публичната институция, ако публичната институция е молителят.
286. В този раздел се приема, че служителят, работещ по досието, или лицето, изготвящо молбата, ще използва препоръчителните формуляри, публикувани от Хагската конференция. Някои държави могат да изберат да не използват тези формуляри. В тези държави служителят, работещ по досието, трябва да направи справка относно правилата и производствата на своята държава, за да попълни националните формуляри.

Б. Съдържание на молбата (признаване или признаване и изпълнение)

1. Формуляр на молба

287. Използвайте препоръчителния формуляр на молбата (Молба за признаване или за признаване и изпълнение). Това гарантира, че във всяка молба ще бъде включена изискваната информация.
288. Вж. глава 15 за инструкции за попълване на препоръчителния формуляр.

2. Удостоверение за изпълняемост

289. За да бъде изпълнено в замолената държава, решението, което се предава, трябва да е изпълняемо в държавата по произход – държавата, в която е постановено решението. Това е същността на понятието за реципрочност – решенията, които са изпълняеми в една държава, трябва да подлежат на изпълнение в друга.
- Съвет:** В някои случаи решението, за което се иска да бъде признато или признато и изпълнено, не е постановено нито от молещата, нито от замолената държава. То може да е постановено в трета договаряща държава. Важно е да запомните, че удостоверението за изпълняемост трябва да бъде издадено от компетентен орган в държавата, която е постановила решението (държавата по произход) и то следва да посочва, че решението е изпълняемо в държавата по произход.

1) Ако решението е постановено от съдебен орган

290. Ако решението е постановено от съдебен орган, всичко, което се изисква, е удостоверение, че решението е изпълняемо в държавата, в която е било постановено⁶⁷.

2) Ако решението е постановено от административен орган

291. Ако решението е постановено от административен орган, в удостоверението следва да се посочи, че:
- 1) решението е изпълняемо в държавата, в която е постановено,
 - 2) органът, който е постановил решението, е публична институция, чиито решения:
 - i) могат да бъдат обжалвани пред съдебен орган или да бъдат преразглеждани от такъв орган, и
 - ii) имат сходна сила и действие като решение на съдебен орган по същия въпрос.
292. Последното удостоверение (точка 2 от предишния параграф) не се изисква, когато държавата по произход е посочила в съответствие с член 57, че решенията на нейните административни органи винаги отговарят на тези изисквания (чл. 25, параграф 1, буква б)). Освен това замолената държава може да посочи в съответствие с член 57, че тя не изисква документ, удостоверяващ, че е изпълнено изискването, посочено в точка 2 от предишния параграф.
293. Ето защо, ако решението, което трябва да бъде признато или признато и изпълнено, е постановено от административен орган, трябва да се провери за наличието на уточнение, направено от държавата, в която е постановено решението, или от замолената държава, за да се установят изискванията по отношение на удостоверението за изпълняемост. Профилите на държавата по произход и на замолената държава предоставят тази информация.

⁶⁷ В някои държави може да се използва „*attestation de la force de chose jugée*“, което удостоверява, че решението се ползва със сила на пресъдено нещо в дадената държава.

294. Не забравяйте, че ако молбата е само за признаване, не е нужно решението да бъде изпълняемо в държавата по произход; то трябва само да произвежда правни последици в тази държава. В препоръчителния формуляр на удостоверението за изпълняемост има място, където да се отбележи датата на влизането в сила на решението, така че изискването може да бъде изпълнено с този формуляр.

3. Удостоверение за надлежно уведомление

295. Замолената държава трябва да знае, че ответникът е бил надлежно уведомен в производството, довело до постановяване на решението. В някои случаи това е уведомление за производството и възможността да бъде изслушан, а в други случаи това е уведомление за решението, както и за възможността да го оспори.
296. Ако ответникът се е явил в производството – това следва да бъде посочено в раздел 7 от формуляра на молбата. Ако ответникът не се е явил и не е бил представяван в производството, се изисква удостоверение за надлежно уведомление⁶⁸.
297. Удостоверението следва да се попълни от компетентния орган в държавата, която е постановила решението. Даденото лице следва да посочи, че съгласно решението или документацията на **компетентния орган**, ответникът или
- е бил уведомен за производството и е имал възможността да бъде изслушан, или
 - е бил уведомен за постановеното решение и е имал възможността да оспори решението, както се изисква от правото на държавата, която е постановила решението (държавата по произход).
- Централният орган е публична институция, определена от договаряща държава да изпълнява задължения по административно сътрудничество и съдействие съгласно Конвенцията.*
- Компетентният орган е органът в дадена държава, на който съгласно законодателството на тази държава е възложено или разрешено да изпълнява специфични задачи съгласно разпоредбите на Конвенцията. Компетентният орган може да бъде съд, административен орган, агенция за изпълнение на задължения за издръжка за деца или друг държавен орган, който изпълнява някои от задачите, свързани с Конвенцията.*
298. В повечето случаи, когато изискваното уведомяване на ответника е било осъществено в държавата по произход, ще има някаква налична документация като клетвена декларация за получена призовка или съобщение или потвърждение за получаване, с което да се потвърди, че ответникът е получил уведомление за производството или за постановеното решение. В други случаи може бъде посочено в самото решение, че ответникът се е явил, бил е уведомен за производството или решението и е имал възможност да бъде изслушан или да оспори решението. В някои държави ответникът предоставя само писмен отговор в съответствие с разпоредбите на националното законодателство. Тази документация може да помогне на компетентния орган при изготвянето на удостоверението за надлежно уведомление.

⁶⁸ Конвенцията обхваща решения, постановени както от административни, така и от съдебни системи. В някои системи ответникът/длъжникът не се уведомява преди вземане на решението, но получава уведомление за решението, след като то бъде постановено и му се дава възможност да оспори решението.

299. В случай, в който изискваното уведомление е трябвало да се осъществи извън държавата и както държавата по произход, така и другата държава са страни по друг международен инструмент, който урежда уведомлението, документацията от този процес ще бъде на разположение за подпомагане на компетентния орган в държавата по произход при съставянето на удостоверение за надлежно уведомление.

4. **Формуляр за финансово състояние**

300. Този документ съдейства за изпълнението на признатото решение и предоставя допълнителна информация, която може да помогне за намиране на ответника. Имайте предвид обаче, че тъй като формулярът се използва за няколко различни молби, при молба за признаване или признаване и изпълнение не е нужно да се попълнят всички негови части. По-специално, не забравяйте, че молбата е за признаване или за признаване и изпълнение, така че не е необходимо да се попълва информацията относно финансовото състояние на кредитора. Ако не се иска изпълнение (т.е. молбата е само за признаване), този формуляр не се изисква.
301. Препоръчителният формуляр включва необходимата информация за финансовото състояние на длъжника и неговите активи. Тази информация ще бъде особено полезна при изпълнението на решението, ако длъжникът не плаща исканата издръжка доброволно. Формулярът трябва да бъде попълнен възможно най-пълно, в рамките на информацията, с която разполага молителят.
302. Формулярът може да бъде попълнен от кредитора/молителя, тъй като молителят често има достъп до информация за длъжника, която се съдържа във формуляра. Ако обаче формулярът се попълва от кредитора/молителя, той следва да бъде проверен от представител на централния орган, за да се гарантира пълнотата на информацията.
303. Вж. глава 15 за инструкции за попълване на този формуляр.

5. **Документ относно изчислени просрочени плащания**

304. Като част от искането за признаване или признаване и изпълнение, молителят може да поиска принудително изпълнение на просрочени задължения за издръжка, които са се натрупали след постановяването на решението. Молителят следва да предостави пълни изчисления, показващи дължимите съгласно решението суми, изплатените суми (ако има такива) и съответния остатък. Този документ следва да бъде възможно най-пълен и точен, тъй като ответникът може да оспори признаването и изпълнението на основание, че просрочените задължения са били платени в пълен размер. Ако в размера на просрочените задължения е включена лихва, добра практика е да се документира изцяло начина, по който се изчислява лихвата и правното основание за начисляване на лихви.

Добри практики: Ако агенцията, отговаряща за въпроси, свързани с издръжка на деца и други издръжки, е участвала в изчисляването и принудителното изпълнение на просрочените задължения за издръжка, не забравяйте да включите удостоверение от тази агенция, тъй като нейната документация ще бъде най-точна и пълна.

6. Документ, поясняващ как се индексира или коригира размерът на издръжката

305. В някои държави или самото решение, или националното законодателство, съгласно което е постановено решението, предвижда решението автоматично да се индексира или да се коригира с определена честота. Ако това е приложимо, молещата държава следва да представи подробности за това как ще се извършва корекцията. Например – ако корекцията ще се извършва въз основа на процент на разходите за живот, следва да се предоставят подробности за коя държава ще се изчислява корекцията, каква информация ще бъде необходима, за да бъдат направени изчисленията, както и начина, по който преизчисленият размер на издръжката ще се съобщава на замоления централен орган и на страните.
306. Също така някои решения, постановени от административен орган, предвиждат преразглеждане на определени интервали от време и коригиране на издръжката въз основа на финансовото състояние на страните⁶⁹. Ако решението, което предстои да бъде признато, е предмет на такъв вид преоценка, следва да се гарантира, че е предоставена достатъчно информация, за да се обясни на замолената държава, как ще се извършва преоценката и как ще се предоставя на последната новата оценка.
307. Като най-добра практика като цяло се препоръчва държавата, в която е постановено решението, да изчислява корекцията, тъй като тази държава е най-добре запозната с процеса на изчисление. Ако това е очакван процес, в документа, който обяснява как се коригира решението, следва да се посочи на замолената държава начина на управление на този процес и кога замолената държава може да очаква да получи корекции на сумата на издръжката.

7. Пълн текст на решението

308. При спазване на изключенията по-долу в досието следва да се включи пълно копие на решението за издръжка. По принцип това е обикновено копие на самото решение от съдебния или административен орган, постановил решението.

1) Освен ако държавата се е съгласила, че ще приема резюме или извлечение от решението

309. Всяка държава може да декларира, че ще приема резюме или извлечение от решението вместо пълния текст на решението (чл. 25, параграф 3, буква б)). В някои случаи разпорежданията за издръжка са само малка част от пълния текст на решението, така че дадена държава може да реши, че не иска да поема разходите за превод на пълния текст, когато са необходими само разпорежданията относно издръжката. В профила на държавата, която ще получи делото, е указано дали се приема резюме или извлечение от решението.
310. Ако се приема резюме, използвайте препоръчителния формуляр (Резюме на решение).

Добри практики: Когато има повече от едно решение по даден въпрос, включете копия от всички решения, ако съгласно тях има просрочени плащания или неплатена издръжка. Ако последващото решение напълно заменя предходното решение, по-ранното решение не следва да се изисква от замолената държава. Също

⁶⁹ Така например в Австралия преоценка на издръжката се извършва на всеки 15 месеца и се издава нова оценка.

така не забравяйте, че ако решението е било постановено в държава, в която по отношение на решенията е предвидена автоматична индексация (например Австралия, където преоценката се извършва на редовни интервали), следва да се включват всички оценки за съответния период от време, тъй като всяка оценка може да се счита за отделно, ново решение.

2) Освен ако замолената държава е посочила, че се изисква заверено копие от решението, има оспорване или обжалване, или има искане за пълно заверено копие

311. Съгласно член 25, параграф 3 дадена държава може да посочи, че изисква копие от решението, заверено от компетентния орган. Освен това, съгласно член 25, параграф 2, при оспорване или обжалване, или по искане на компетентния орган в замолената държава се предоставя пълно заверено копие на съответния документ⁷⁰. Във всички други случаи е достатъчно само копие. Профилът на държава ще покаже дали са необходими заверени копия.
312. Може да се наложи решението да бъде преведено на официалния език на замолената държава⁷¹ или на английски или френски език. Вж. глава 3 (част 2) за пълни обяснения на изискванията за превод. Проверете в профила на държавата, за да установите дали това ще бъде необходимо.

8. Друга подкрепяща информация

313. Въпреки че замолената държава не може да изисква никакви допълнителни документи освен тези, посочени в член 25, по молба за признаване или за признаване и изпълнение, може да има случаи, когато друга подкрепяща информация би била от полза в производството по признаване или по признаване и изпълнение.
314. Например, ако молителят е публична институция и публичната институция е предоставила помощи на кредитора вместо издръжка, документацията за отпуснатите помощи може да бъде представена, за да се установи правото на публичната институция да подаде молбата. По същия начин, ако решението за издръжка предвижда продължаването на плащането на издръжка на по-голямо дете да зависи от това дали посещава висше учебно заведение, доказателство за записване в университет или колеж може да бъде от помощ при изпълнението на решението. Въпреки че няма изискване те да бъдат представени заедно с молбата за признаване или признаване и изпълнение на първа инстанция, тези документи могат да гарантират, че молбата ще се разгледа по по-експедитивен начин от замолената държава.

9. Попълване на формуляр за предаване

315. Формулярът за предаване е задължителен формуляр, който предоставя стандартно, еднакво средство за изпращане на молбите между държавите. Той трябва да придружава всяка молба, която се подава по Конвенцията. В него се изброяват необходимите документи и информация, съдържащи се в досието, и се посочва на замоления централен орган за какво се отнася молбата.
316. Вж. глава 15 за инструкции за попълването на формуляра.

⁷⁰ Чл. 25, параграф 2.

⁷¹ Не забравяйте, че официалният език може да е официалният език на дадена поединица на държавата, като например на дадена провинция или територия. Вж. глава 3 (чл. 44).

IV. Признаване и изпълнение – други съображения

A. Споразумения за издръжка

1. Общи разпоредби

317. **Споразуменията за издръжка** са конкретно определени в член 3 на Конвенцията. Те не са решения за издръжка, въпреки че в някои части на Конвенцията се третират все едно са решения за издръжка. Член 30 съдържа специфични разпоредби за признаването и изпълнението на споразуменията за издръжка, доколкото тези споразумения за издръжка са приложими по същия начин като решение за издръжка в държавата по произход.
- Споразумение за издръжка, е споразумение в писмена форма, свързано с плащането на издръжка, което е било съставено в определена форма или вписано като автентичен документ от компетентен орган, или е било заверено от компетентен орган или сключено с такъв орган, или вписано от него, или подадено до такъв орган, и което може да бъде преразгледано или изменено от компетентен орган.*
318. Всяка договаряща държава може да направи резерва в съответствие с Конвенцията, като укаже, че няма да признава и изпълнява споразумения за издръжка. Това се отбелязва в профила на държава.

2. Производствата за признаване или признаване и изпълнение

1) Подаване на молби чрез централните органи

319. За споразуменията за издръжка се прилагат разпоредбите на член 10 относно признаването и изпълнението. Това означава, че производствата за признаване и изпълнение на споразуменията за издръжка като цяло са подобни на използваните за признаване и изпълнение на решения, при условие че самата издръжка попада в приложното поле на Конвенцията (вж. глава 3, част 1 – Приложно поле). Има няколко разлики по отношение на документацията, необходима за молбата за признаване или признаване и изпълнение на споразумение за издръжка, както и за производството и основанията, които могат да бъдат използвани от ответника, който възразява на признаването или на признаването и изпълнението на споразумението за издръжка. Член 30, параграф 5 изброява членовете на Конвенцията, които се отнасят до признаването и изпълнението на споразуменията за издръжка и тези, които не са приложими.
320. Следователно даден молител може да поиска от даден централен орган да предаде молба за признаване или за признаване и изпълнение на споразумение за издръжка на друга договаряща държава, дотолкова, доколкото споразумението за издръжка се отнася за задължения за издръжка на деца под 21-годишна възраст (или ненавършили 18 години, ако е направена резерва) или за задължения за издръжка на деца и съпруг или бивш съпруг.

2) Документация

321. Тъй като молбата за признаване и изпълнение на споразумение за издръжка ще бъде третирана по същия начин като молба за признаване или признаване и изпълнение на решения за издръжка, има сходства в изискваната документация. При всички случаи се изисква следното:

(1) **Формуляр на молба**

322. Формулярът на молба обхваща информацията, изисквана съгласно член 11. Не е разработен специфичен препоръчителен формуляр за подаване на молба за признаване или признаване и изпълнение на споразуменията за издръжка. Въпреки това, с изключение на разпоредбата, отнасяща се до уведомяването на ответника, препоръчителният формуляр за признаване или за признаване и изпълнение на решение за издръжка е подходящ и може да се използва.

(2) **Удостоверение за изпълняемост**

323. За да бъде признато или признато и изпълнено, споразумението за издръжка трябва да подлежи на изпълнение в държавата по произход⁷². Доколкото има някои предварителни условия за изпълнение, като например депозирането на споразумението в съда, компетентният орган, който издава удостоверението, следва да гарантира, че тези условия са изпълнени. Ако страните са пребивавали в различни държави по време на съставяне на споразумението, държавата по произход по принцип ще бъде държавата, където е сключено или където е формализирано споразумението.

324. Няма разработен препоръчителен формуляр на удостоверение за изпълняемост за споразумение за издръжка. Въпреки това формулярът на удостоверение за изпълняемост на решение за издръжка може да бъде адаптиран за тази цел⁷³.

(3) **Удостоверение за надлежно уведомление**

325. То не се изисква при молба за признаване и изпълнение на споразумение за издръжка поради естеството на споразуменията за издръжка. В процеса на сключване на споразумението за издръжка и двете страни са участвали и изразили съгласие или са се договорили за споразумението, следователно не възниква въпросът за проверка за надлежно уведомление.

(4) **Финансово състояние на длъжника**

326. Ако споразумението за издръжка трябва да се изпълнява, след като бъде признато, заедно с молбата може да се включи формуляр за финансово състояние, тъй като включва съответната информация, отнасяща се както за местоположението, така и за активите и доходите на длъжника. Информацията също така ще съдейства на замолената държава за намирането на длъжника, за да може да бъде уведомен относно признаването.

(5) **Други документи**

327. Имайте предвид, че макар член 25, параграф 1 да не се прилага по отношение на признаването и изпълнението на споразуменията за издръжка, е добра практика в пакета от материали да се включат следните документи, когато обстоятелствата по делото налагат това:

⁷² Обяснителен доклад, параграф 558.

⁷³ В някои държави може да се използва „attestation de la force de chose jugée“, което удостоверява, че решението се ползва със сила на пресъдено нещо в дадената държава.

Документ, който показва размера на просрочените задължения

328. Ако молителят иска принудително изпълнение на просрочени задължения, натрупани в рамките на споразумението, следва да се представи цялата необходима подкрепяща документация, включително декларация за изплатени суми и дължими неизплатени салда. (вж. обясненията в раздел III по-горе.)

Документ, обясняващ как се коригират сумите

329. Ако споразумението за издръжка предвижда автоматично индексирание или корекция, този документ следва да бъде предоставен. (Вж. обясненията в раздел III по-горе.)

3) Производство за признаване и изпълнение в замолената държава

330. Има някои различия в начина, по който се извършва признаването и изпълнението на споразуменията за издръжка в замолената държава. Член 30 урежда производствата. Те се разглеждат в глава 5 – Разглеждане на входящи молби за признаване или за признаване и изпълнение.

4) Споразумения за издръжка – искания до компетентните органи (преки запитвания)

331. Ако споразумението за издръжка се отнася за задължения за издръжка, които не попадат в обхвата на глави II и III от Конвенцията (напр. задълженията за издръжка на съпруг или бивш съпруг), до компетентния орган трябва да бъде отправено пряко искане за признаване и изпълнение на споразумението. За обсъждане на приложимите производствата направете справка в глава 16.
332. Имайте предвид обаче, че дадена договаряща държава може да декларира, че всички молби за признаване и изпълнение на споразуменията за издръжка трябва да бъдат подавани до централния орган на тази държава, а не до компетентен орган⁷⁴. Тази декларация ще бъде посочена профила на държавата.

Б. Издръжка на съпруг или бивш съпруг

333. Вижте обясненията за приложното поле в глава 3 по-горе. По принцип задълженията само за издръжка на съпруг или бивш съпруг са обхванати от Конвенцията, с изключение на задълженията на централния орган, посочени в глави II и III (освен ако двете договарящи държави са разширили приложението на тези глави към издръжката за съпруг или бивш съпруг). Не забравяйте, че ако решението за издръжка, което трябва да бъде изпълнено, включва както издръжка на деца, така и издръжка на съпруг или бивш съпруг, то автоматично ще попадне в приложното поле на Конвенцията и описаните по-горе производствата за признаване или за признаване и изпълнение на решенията относно задълженията за издръжка на деца ще се прилагат еднакво на разпоредбите за издръжка на съпруг или бивш съпруг.
334. Ако централният орган не участва, тъй като нито замолената, нито молещата държава са направили декларация за разширяване на услугите на централния орган, молителят в молещата държава трябва да изпрати пряко искане за признаване или за признаване и изпълнение до компетентния орган, а не до централния орган в замолената държава. Това е пряко искане, което ще бъде обхванато от разпоредбите на член 37. Преки искания са разгледани в глава 16.

⁷⁴ Това може да се прави, за да се осигури някаква допълнителна проверка или контрол на исканията за признаване или признаване и изпълнение на тези споразумения. Обяснителен доклад, параграф 565.

V. Издръжка на други членове на семейството

335. Вижте обясненията за приложното поле в глава 3 по-горе. Освен ако замолената и молещата държава са направили декларации, които „съвпадат“⁷⁵ по отношение на издръжка на други членове на семейството, няма основание за подаване на молба за признаване и изпълнение на решение за каквато и да е друга форма на семейна издръжка. Ако не са направени декларации за разширяване на приложното поле на Конвенцията, разпоредбите на Конвенцията ще се прилагат в степента, определена от тези декларации.

V. Други въпроси

A. Местоположение на ответника

336. В някои случаи молителят може да не знае местонахождението или местоположението на ответника. Това не пречи да се подаде молба за признаване или за признаване и изпълнение на решение. При получаване на молбата замолената държава ще проведе необходимото търсене, за да определи местоположението на ответника.
337. Въпреки това, може да има ситуации, при които, преди да подаде молба за признаване или признаване и изпълнение, кредиторът желае да бъде потвърдено местоположението на длъжника. Това може да се случи например, когато има съмнение за това дали ответникът се намира в замолената държава въобще, или когато има разходи, свързани с превода на решението на езика на замолената държава.
338. Освен това в някои случаи, в които решението е постановено от административен орган, ще бъде необходимо да се знае дали ответникът е в замолената държава, още преди да бъде попълнен пакетът с документи по молбата. Това е така, защото централният орган на молещата държава трябва да знае дали замолената държава ще изисква документ, удостоверяващ, че за решението са изпълнени изискванията на член 19, параграф 3.
339. В тези видове ситуации молителят може да пристъпи първо към искане за специфични мерки (вж. глава 13) във връзка с намирането на длъжника или на ответника (или с получаване на информацията относно доходите или имуществото на длъжника). След получаване на тази информация вече може да продължи с молбата за признаване или за признаване и изпълнение.
340. Имайте предвид обаче, че не е задължително адресът на ответника да бъде предоставен на молещия централен орган или на молителя, ако националното законодателство на замолената държава не позволява тази информация да бъде разкрита. В такъв случай замолената държава може само да потвърди местонахождението на ответника или длъжника (или на активите или доходите на длъжника) в дадената държава.

⁷⁵ „Съвпада“ е термин, използван за описване на ситуация, в която декларации или резерви, направени от две държави (които може да са много различни) се припокриват в определена област, така че въпросите, обхванати в тази част на декларацията или резервата, следва да се разглеждат в двете държави по един и същ начин.

Б. Признаване и изпълнение –действие на резервите, направени от замолената държава

341. Както беше обсъдено в раздел I от тази глава, ответникът може да оспори признаването или признаването и изпълнението на решение за издръжка на основание, че не е налице нито едно от основанията за компетентност за признаване и изпълнение, посочени в член 20. Дадена държава може също така да направи резерва, като уточни, че не приема някои от основанията, посочени в член 20, като основания за компетентност за признаване и изпълнение на решение в тази държава (чл. 20, параграф 2). На практика това означава, че в случаите, когато е направена такава резерва, например срещу обичайното местопребиваване на кредитора в държавата по произход като основание за признаване и изпълнение на решение, е възможно постановено при тези обстоятелства решение да не бъде признато или изпълнено⁷⁶.
342. От практическа гледна точка това означава, че има ситуации, в които молителят може да очаква, че замолената държава не може да признае и изпълни решението поради този тип резерва. Молителят има две възможности за избор.
343. Молбата за признаване или за признаване и изпълнение може да се подаде и ако бъде отхвърлена въз основа на резервата, молителят ще се възползва от член 20, параграф 4. Този член изисква замолената държава да предприеме всички необходими мерки, за да се постанови ново решение при тези обстоятелства. В тази ситуация, в съответствие с член 20, параграф 5, компетентният орган следва да приеме, че детето има право да образува производство за издръжка и да ускори процеса⁷⁷. Въпреки това, в такъв случай молителят трябва да е наясно, че преди да постанови ново решение за издръжка, замолената държава може да поиска допълнителна информация или документи както и че новото решение може да не бъде постановено, докато те не бъдат предоставени от молителя.
344. Вторият вариант за кредитора е да подаде молба за постановяване на ново решение, а не да опитва да получи признаване или признаване и изпълнение на съществуващото решение. Това може да се окаже по-бързият вариант, тъй като всички необходими документи могат да се предоставят на замолената държава с първоначалната молба. Молителят трябва да се увери, че замолената държава е наясно с ограничението за признаване на съществуващото решение, така че да може да бъде приложен член 20, параграф 5. Този въпрос се разглежда в глава 8 – Изходящи молби за постановяване на решение за издръжка.

VI. Допълнителни материали

А. Практически съвети

- Упълномощеният представител на централния орган следва да попълни формуляра за предаване и да провери или да попълни препоръчителния формуляр на молбата.
- Отделните държави могат да имат свои собствени, национални формуляри за молби, които да се използват от молителите. Предоставената в тези

⁷⁶ Имайте предвид, че ако националното законодателство на замолената държава позволява постановяването на решение при подобни фактически обстоятелства, решението трябва да бъде признато. Вж. Обяснителен доклад, параграф 463.

⁷⁷ Обяснителен доклад, параграфи 469 – 471. Моля, отбележете, че Конвенцията не дава определение на понятието „право на издръжка“ в този контекст, следователно вътрешното законодателство на замолената държава ще определи как да се тълкува понятието, а също и каква допълнителна информация или доказателства ще се изискват, за да бъде постановено решение за издръжка. Това не означава, че детето става молител, а само че се определя едно от основанията за издръжка – право на издръжка.

формуляри информация може да се използва и за попълване на формуляра на молбата.

- Държавите се насърчават да използват формулярите, препоръчани и публикувани от Хагската конференция. Те са съставени така, че да бъде включена цялата необходима информация. Само формулярите за предаване и приемане са задължителни и трябва да бъдат използвани.
- Въпреки че формулярът за финансово състояние, не е задължителен формуляр, е добра практика той да се включва винаги, особено ако решението ще се изпълнява, след като бъде признато. Формулярът за финансово състояние съдържа информация за длъжника, която ще бъде много полезна, ако длъжникът не плаща доброволно и решението трябва да бъде изпълнено принудително. Попълването на формуляра ще гарантира, че няма да има забавяне при осъществяване на контакт с длъжника за извършване на плащанията доброволно или принудително, ако е необходимо.
- Няма изискване за включване на оригинали на документи в досието.
- Съгласно Конвенцията са достатъчни обикновени копия от документите, освен ако замолената държава е посочила специално, че изисква заверени копия на решението. Това може да бъде проверено в профила на дадената държава.
- В много случаи работата с ответника при първа възможност с оглед получаването на доброволни плащания по решението ще гарантира, че сумите за издръжка ще започнат да се плащат на молителя по експедитивен начин; целта на всички мерки за изпълнение е да се гарантира навременното изпълнение на решението.

Б. Съвети и инструменти

- Резервите и декларациите, направени от замолената държава, ще се отразят както на видовете молби, които могат да бъдат подадени чрез централния орган, така и на специфичните изисквания относно документацията по молбата. Направете справка в профила държавата и на уебсайта на Хагската конференция на адрес <www.hcch.net> в раздел „Издръжка на деца/други членове на семейството“, за да видите дали има някакви резерви или декларации, за които трябва да сте наясно, когато съставяте молбата.
- След като молбата бъде изпратена на замолената държава, дръжете молителя в течение за последвалото развитие и, доколкото е възможно, информирайте молителя за времевите рамки, които той може да очаква за приключване на разглеждането на молбата.
- В някои случаи след подаване на молбата за признаване или за признаване и изпълнение страните постигат приятелско разрешение на спора или споразумение. Ако това се случи, се уверете, че сте уведомили замолената държава, че молбата може да бъде оттеглена.
- Основен принцип за разглежданите по Конвенцията молби е, процесът да се управлява възможно най-експедитивно. Като се отделя достатъчно време, за да се провери дали досието, свързано с молбата, е пълно и точно, както и дали са предвидени всички проблеми, които биха могли да възникнат в процеса на признаване, се гарантира, че разглеждането на молбата ще премине гладко в замолената държава.

В. Свързани формуляри

Формуляр за предаване

Молба за признаване или признаване и изпълнение (чл. 10, параграф 1, буква а) и 10, параграф 2, буква а))

Формуляр за информация с ограничен достъп

Удостоверение за изпълняемост

Удостоверение за надлежно уведомление

Формуляр за финансово състояние

Резюме от решението

Г. Съответни членове на Конвенцията

Член 10, параграф 1, буква а)

Член 10, параграф 2, буква а)

Член 11

Член 12

Член 19

Член 25

Член 30

Д. Свързани раздели на Наръчника

Вж. глава 5 – Разглеждане на входящи молби за признаване или за признаване и изпълнение

Вж. глава 6 – Подготовка на изходящите молби за изпълнение на решение, постановено или признато в замолената държава

Вж. глава 13, раздел I – Общ преглед – Искания за специфични мерки

Вж. глава 15, раздел I – Попълване на задължителните форми, необходими за всички молби

VII. Контролен лист – молби за признаване или за признаване и изпълнение

	Процедура	Препратка Наръчника към
1	Проверете документите	II(Б)(1)
2	Определете дали може да се подаде молба	II(Б)(3)
3	Определете какви са необходимите документи	II(Б)(5)-(7)
4	Проверете или попълнете формуляра на молбата	II(Б)(9)
5	Приложете документи	III(Б)
6	Попълване на формуляр за предаване	Глава 15
7	Изпратете на замолената държава	II(Б)(12)
8	Изчакайте за потвърждение за получаването на молбата	II(Б)(13)

VIII. Често задавани въпроси

Защо датата на раждане на молителя се изисква в молбата за признаване или признаване и изпълнение?

345. Датата на раждане се изисква с цел правилно идентифициране страните по решението за издръжка. Тъй като имената често са сходни, датата на раждане дава възможност на централния орган да потвърди самоличността на всяко лице според изискванията. Ако молителят е дете, датата на раждане ще помогне да се определи дали издръжката все още е дължима, когато например има разпореждане в решението или разпорежба в правото на държавата, където е постановено решението, че издръжката за дете спира на определена възраст.

Трябва ли да се предоставя адресът на молителя в случай на опасения за домашното насилие?

346. Член 11 от Конвенцията изисква молбата да включва адреса на молителя. Член 40 от Конвенцията обаче предвижда, че органите не могат да разкриват информация, ако преценят, че това би могло да навреди на здравето, сигурността или свободата на дадено лице. Ето защо препоръчителните формуляри на молба съдържат кутийка, където молещият централен орган може да отбележи, че е взето решение за неразкриване. Ако молещият централен орган провери тази кутийка, той може да предостави информация с ограничен достъп за молителя на отделен формуляр, който не може да бъде предоставен на ответника. Имайте предвид, че въпреки че взетото от молещата държава решение за неразкриване не е обвързващо за замоления централен орган, той следва да вземе предвид това решение. След това той ще постанови решение за това дали разкриването на информация би могло да застраши здравето, сигурността или свободата на дадено лице и ще постъпи по надлежния начин, за да изпълни задълженията си по Конвенцията.

Може ли адресът на централния орган да се използва вместо адреса на молителя?

347. Да – и това може да е подходящо, когато е налице загриженост за безопасността, здравето или свободата на дадено лице или когато националното законодателство на молещата държава забранява разкриването на адреса. Въпреки това, в такъв случай централният орган (или компетентният орган, ако е приложимо) трябва да бъде готов да приеме връчването на всякаква документация от името на молителя, тъй като Конвенцията изисква молителите да бъдат уведомени за определени производствата, като например решението за признаване или за непризнаване на решението за издръжка.
348. Ако замолената държава изисква адрес на молителя, е добра практика винаги да се поставя отметка в съответното поле, изискващо неразкриване на информация. Това ще гарантира, че замоленият централен орган е наясно, че адресът не трябва да бъде разкриван на ответника, освен ако това е необходимо, за да изпълни задълженията на централния орган по Конвенцията.

- Вж. също – Защита на личната и поверителна информация (глава 3)

Какви са разликите, ако молбата се подаде от правителствена агенция или от публична институция от името на молителя?

349. Държавната агенция или публичната институция може да покаже, че съгласно националното законодателство има право да действа вместо молителя/кредитора, или че е предоставила помощи на молителя вместо издръжка.

Какво става, ако молителят не знае местонахождението на ответника?

350. Молителят трябва да попълни молбата за признаване или за признаване и изпълнение и да я изпрати на държавата, в която се смята, че се намира ответникът. Замоленият централен орган взема всички необходими мерки за намиране на ответника, за да разгледа молбата за признаване или за признаване и изпълнение.

Може ли да бъде подадена молба за признаване или за признаване и изпълнение, ако молителят не разполага с разпореждане или решение за издръжка?

351. Не. Той трябва да разполага с решение за издръжка. Това може да бъде решение, постановено от административния орган, орган на съдебната власт, както и споразумение за издръжка в съответствие с Конвенцията.
352. Ако молителят не разполага с решение за издръжка, следва да бъде подадена молба за постановяване на решение за издръжка. Вж. глава 8.

Може ли да се подаде молба за признаване и изпълнение, ако молителят има споразумение за издръжка – например споразумение за раздяла?

353. Да – дотолкова, доколкото **Споразумението за издръжка** е изпълняемо като решение в държавата, в която е било сключено. Производствата за признаване или признаване и изпълнение на споразуменията за издръжка като цяло са подобни на тези за признаване или признаване и изпълнение на решения за издръжка. Имайте предвид също така, че някои държави може да са направили резерва в съответствие с Конвенцията, като укажат, че няма да признават и изпълняват споразумения за издръжка.
- Споразумение за издръжка** е споразумение в писмена форма, свързано с плащането на издръжка, което е било съставено в определена форма или вписано като автентичен документ от компетентен орган, или е било заверено от компетентен орган или сключено с такъв орган, или вписано от него, или подадено до такъв орган, и което може да бъде преразгледано или изменено от компетентен орган.
- Вж. също – Разглеждане на молба за признаване или за признаване и изпълнение на споразумение за издръжка (глава 5, раздел IV, B)

Трябва ли в молбата за признаване или признаване и изпълнение да бъде включено заверено копие от решението?

354. Само в някои случаи. Вж. глава 3.
355. Замолената държава може да посочи, че за всички молби изисква заверено копие на решение. Замолената държава указва това в своя профил на държава (вж. етап 1, част II, раздел 1 на профила на държава). Освен това за конкретна молба компетентният орган на замолената държава може по-късно да поиска заверено копие, по-специално когато има оспорване на достоверността или автентичността на решението на така представеното решение. В противен случай, няма проблем да се представят обикновени копия на решението.

Може ли молителят да поиска признаване или признаване и изпълнение на решение само за издръжка на съпруг или бивш съпруг?

356. Да – но освен ако молещата и замолената държава са разширили обхвата на глави II и III от Конвенцията за тези молби, трябва да бъде подадена пряка молба до компетентния орган на замолената държава. Това може да бъде административен орган или орган на съдебната власт. В тези случаи не се използват услугите на централния орган (вж. глава 3).

Какво става, ако има повече от едно решение за издръжка? Например има първоначално решение за издръжка и това решение е било изменено от последващо решение. Кое от тях трябва да бъде изпратено заедно с молбата за признаване и изпълнение?

357. Конвенцията не разглежда конкретно този въпрос. Ако решението трябва да бъде изпълнено и има просрочени задължения за издръжка, които са възникнали или са се натрупали по по-ранното решение, на замолената държава може да е необходимо копие от това решение за целите на изпълнението. Това може да се изисква от националното законодателство, което урежда изпълнението, или когато длъжникът оспорва просрочените задължения или твърди различно тълкуване на задължението. Също така, може да има някои други въпроси (като условия за индексирание или изменение), които се намират в едно решение, но не и в останалите.
358. Признаването на решение обаче не може да бъде отказано единствено на основание, че е имало предишни решения по същия въпрос, които не са включени в молбата. Ако най-скорошното решение е единственото изпълнимо решение, изпраща се само това решение. Ако замолената държава се нуждае от копия на предишните решения, тя ще Ви уведоми за това.

Глава 5

Разглеждане на входящите молби за признаване или признаване и изпълнение

Как е организирана тази глава:

Настоящата глава разглежда молби за признаване или признаване и изпълнение на решения за издръжка.

Раздел I предоставя общ преглед на молбата и на общите принципи, уреждащи признаването и изпълнението – кога се използва и кой може да подава такава молба.

Раздел II съдържа блок-схема, илюстрираща производствата за тази молба.

Раздел III обяснява подробно производствата за признаване.

Раздел IV разглежда други аспекти на общите производствата, включително молби от длъжници и преки молби до компетентните органи.

Раздел V се занимава с други въпроси като правна помощ и изпълнение.

Раздел VI съдържа допълнителни справки, формуляри и някои практически съвети относно молбите.

Раздел VII съдържа обобщен контролен лист на производствата за тази молба.

Раздел VIII дава отговори на някои често задавани въпроси.

I. Преглед и общи принципи

A. Общи принципи

359. Процесът на признаване е в основата на международното събиране на издръжка и гарантира, че има икономичен начин за кредитора да постигне изплащането на издръжка, когато длъжникът пребивава или има активи или доходи в друга договаряща държава⁷⁸.
360. Признаване или признаване и изпълнение на решение от друга договаряща държава елиминира необходимостта кредиторът да получи ново решение в държавата, в която вече пребивава длъжникът или в която са неговите активи или доходи.
- Централният орган** е публична институция, определена от договаряща държава да изпълнява задължения по административно сътрудничество и съдействие съгласно Конвенцията.

⁷⁸ Има разлика между признаване и изпълнение. Признаването от друга държава означава, че държавата приема определянето или установяването на юридически права и задължения, направено от държавата по произход. Изпълнение означава, че замолената държава приема нейното собствено изпълнително производство да бъде използвано за принудително изпълнение на решението. Вж. Обяснителен доклад, параграфи 472 и 473.

361. Производствата за признаване или за признаване и изпълнение на решение са предназначени да осигурят възможно най-широко признаване на съществуващите решения и да се гарантира, че молбата се разглежда възможно най-бързо. Приложното поле на Конвенцията е най-широко по отношение на признаването и изпълнението и от държавите се очаква да предоставят на молителите цялостен достъп до ефективни производствата. Процесът на признаване е ясен и недвусмислен, като Конвенцията поставя изискването да се предприемат „незабавни“ или „бързи“ действия. Има само ограничени основания за ответника да възрази или да се противопостави на признаването и изпълнението, а има и ограничено време за това. Всичко това отразява основния принцип в Конвенцията, че признаването и изпълнението трябва да бъде просто, евтино и бързо⁷⁹.

Компетентният орган е органът в дадена държава, на който съгласно законодателството на тази държава е възложено или разрешено да изпълнява специфични задачи съгласно разпоредбите на Конвенцията. Компетентният орган може да бъде и съд, административен орган, програма за изпълнение на задължения за издръжка за деца или друг държавен орган, който изпълнява някои от задачите, свързани с Конвенцията.

Б. Преглед на процедурата

362. По отношение на признаването или признаването и изпълнението договарящите държави се използват описаните по-долу производствата за обявяване или вписване. В Конвенцията има предвидено алтернативно производство (чл. 24) и чрез декларация дадена държава може да избере да използва алтернативното производство. Този процес се обсъжда по-подробно по-нататък в тази глава.
363. При получаване на молбата от друг централен орган централният орган на **замолената държава** изпраща материалите на компетентния орган за разглеждане. В някои договарящи държави централният орган е компетентният орган за тази цел. В други държави компетентният орган може да бъде съдебен или административен орган.
- Молеца държава** – договарящата държава, в която пребивава молителят и която моли за признаване и изпълнение на решението.
- Замолена държава** – договарящата държава, която е получила молбата и която трябва да признае и изпълни решението.
364. Компетентният орган е длъжен незабавно да обяви решението за изпълняемо или да го впише за изпълнение. Компетентният орган трябва да предприеме тази стъпка, освен ако признаването и изпълнението би било „явно несъвместимо“ с обществената политика. Нито молителят, нито ответникът може да обжалва на този етап – известен като служебна проверка.
365. В договарящи държави, които използват процес на вписване, вписването може да се състои от представяне на решението за изпълнение на правораздавателен орган или трибунал или вписване на решението от административен орган или длъжностно лице (напр. секретарят на Агенцията за издръжка на децата в Австралия).
366. В други държави не се използва процес на вписване, а вместо това компетентният орган обявява решението за издръжка за изпълняемо.

⁷⁹ Обяснителен доклад, параграф 490.

367. След като решението е било обявено за изпълняемо или вписано за изпълнение, се изпраща уведомление както на молителя, така и на ответника⁸⁰. Ответникът има право да оспори или да обжалва обявяването на решението за изпълняемо или вписването му на определени ограничени основания⁸¹. Например ответникът може да обжалва или да оспори вписването или обявяването, ако не е получил уведомление за първоначалното искане за издръжка или не му е била дадена възможност да оспори решението за издръжка, за което сега се иска признаване и изпълнение. Оспорването или обжалването трябва да бъде осъществено в срок от 60 дни от датата на уведомлението за вписване или обявяването на решението за изпълняемо. Оспорването или обжалването ще бъдат осъществени пред административния или съдебен орган, в зависимост от нормативната уредба в дадената държава.
- Съвет:** Член 23 определя процедурите на процеса за признаване или за признаване и изпълнение. Този член се отнася както за оспорването или обжалването (чл. 23, параграф 7), така и за последващо обжалване (чл. 23, параграф 10). В член 23, параграф 7 оспорването или обжалването е ограничено до три специфични области, посочени в този член и в член 23, параграф 8, и следва да се осъществи в рамките на 30 или 60 дни от датата на уведомлението за обявяването или вписването, в зависимост от страната, оспорваща решението. За разлика от това, последващото обжалване, описано в член 23, параграф 10, се осъществява изцяло в съответствие с националното законодателство и документите по него могат предявени само ако националното законодателство допуска обжалване.
368. Ако длъжникът не желае да започне да прави плащания по решението доброволно, може да се пристъпи към принудително изпълнение на решението съгласно правото на замолената държава, въпреки висящото оспорване или обжалване. Докато доброволните плащания са важно средство за гарантиране, че плащанията започват да текат към кредитора възможно най-бързо, също така е важно да се гарантира, че са предприети необходимите мерки за изпълнение с оглед избягване на закъснения в плащането.
369. Ако оспорването или обжалването по признаването и изпълнението са успешни и обявяването или вписването бъдат отменени, това не означава непременно, че с молбата за издръжка е приключено. В зависимост от причината за отказа за признаване или изпълнение на решението, ако това е решение за издръжка на деца, е възможно да бъде постановено ново решение в замолената държава. Компетентният орган на замолената държава може, ако това се допуска съгласно националното законодателство, да разгледа молбата за признаване и изпълнение като молба за постановяване на ново решение в замолената държава. Тази разпоредба гарантира, че когато **кредиторът** се нуждае от издръжка на деца, а съществуващото решение не може да бъде признато или
- Кредитор** е лицето, на което се дължи или се твърди, че му се дължи издръжка. Кредитор/и може/могат да бъде/бъдат родител или съпруг, дете, приемни родители, роднини или други лица, който/които полага/т грижи за дете. В някои държави това лице може да се нарича получател на издръжка, лицето, по отношение на което има задължение за издръжка, или родител, на когото е възложено упражняването на родителските права, или полагащо грижите лице.

⁸⁰ Когато и двете държави са страни по Конвенцията от 1965 г. относно връчването, моля, вж. глава 3, част 2, раздел V – Други Хагски конвенции.

⁸¹ Обяснителен доклад, параграф 504.

изпълнено, има средство за получаване на ново решение за издръжка, без целият процес да започне отново в молещата държава.

370. И накрая, ако оспорването или обжалването не е успешно, националното законодателство на замолената държава може да допуска последващо обжалване. Не всички държави имат разпоредба за това. Ако се допуска последващо обжалване, Конвенцията изрично предвижда, че това последващо обжалване не може да има за последица спиране на изпълнението на решението освен при изключителни обстоятелства (чл. 23, параграф 10).

В. Кога се използва тази молба

371. Молбата за **признаване** или за **признаване и изпълнение** на решение за издръжка се получава от друга договаряща държава, в която се иска изпълнение на решението, тъй като длъжникът живее в замолената държава или има активи или доходи в замолената държава.
372. Въпреки че повечето молби ще бъдат за признаване и изпълнение на решение, в някои случаи кредиторът иска само признаване, без да иска изпълнение на решението. Длъжникът може да поиска признаване на решение за издръжка от друга договаряща държава с оглед да се спре или ограничи изпълнението на по-ранно решение за издръжка.
373. Ако решението е постановено в държавата, от която се иска да го изпълни, тогава не се изисква признаване. Молбата може да бъде разгледана само в частта и за изпълнение (вж. глава 6).

*Признаването на решение за издръжка е производството, използвано от компетентен орган на дадена държава за приемане на установяването на правата и задълженията, свързани с издръжка, направено от органа в държавата по произход, където е постановено решението, и за придаване на правно действие на това решение. В повечето случаи молителят подава молба и за изпълнение на решението, така че молбата е за **признаване и изпълнение**.*

Г. Примерен случай

374. Кредиторът разполага с решение за издръжка от държава А, което изисква длъжникът да плаща издръжка на деца. **Длъжникът** живее в държава Б. Вместо да подава молба за ново решение в държава Б, кредиторът иска съществуващото решение за издръжка да бъде изпълнено в държава Б. Както държава А, така и държава Б, са договарящи държави по Конвенцията.

Длъжник е лицето, което дължи или се твърди, че дължи издръжка. Длъжникът може да бъде родител или съпруг, или някой друг, който съгласно правото на държавата, където е постановено решението, има задължение да плаща издръжка.

Как става това по Конвенцията

375. Кредиторът⁸² иска от централния орган в държава А да предаде молбата за признаване или за признаване и изпълнение на решение за издръжка на държава Б. Молбата ще бъде проверена, за да се гарантира, че е пълна и ще бъде разгледана от централния орган в държава Б. Кредиторът и длъжникът ще бъдат уведомени и ще бъде дадена възможност за противопоставяне на признаването или признаването и изпълнението на ограничен брой основания,

⁸² Имайте предвид, че при някои обстоятелства молбата се подава от публична институция (като агенция за издръжка за деца) от името на кредитора.

посочени в Конвенцията. След като бъде признато, решението може да бъде изпълнено от съответния орган в държава Б по същия начин като решение, първоначално постановено в държава Б.

*За информация относно молби за **изпълнение** на решение, постановено в **замолената държава** – вж. глава 6. За повече информация относно **изпълнението** на всяко решение за издръжка – вж. глава 10.*

Д. Кой може да подаде молба

376. Молбата за признаване или за признаване и изпълнение може да бъде подадена от кредитор или длъжник (както е посочено по-долу – молбата на длъжника ще бъде само за признаване, докато кредиторът може да иска или признаване, или изпълнение, или и двете). Молителят трябва да пребивава в държавата, в която се подава молбата. В тази молба кредиторът може да бъде лицето, на което се дължи издръжка, а също и публична институция, която действа вместо кредитора, или публична институция, която е предоставила помощи на кредитора.

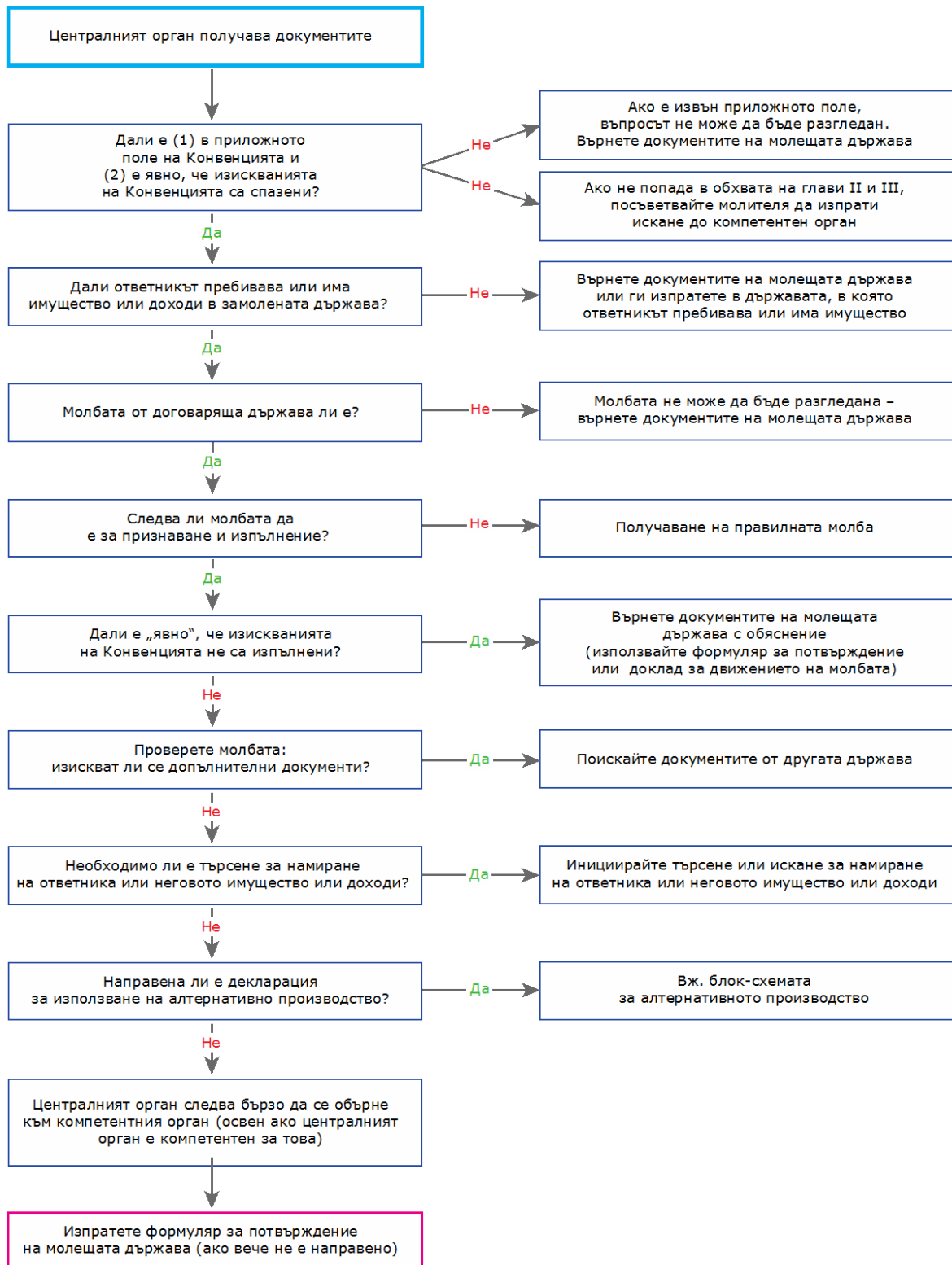
Съвет: Търсите ли списък със стъпки, които да следвате? Искате ли да пропуснете подробностите? Отидете в края на тази глава и използвайте **контролния списък**.

II. Обобщение на процеса за признаване и изпълнение

377. Таблицата на следващата страница илюстрира целия процес за молбите за признаване и изпълнение, подавани от кредитор по отношение на решенията за издръжка. Следващите раздели на тази глава разглеждат подробно компонентите на всяка стъпка.
378. Този раздел се прилага еднакво и към молбите само за признаване. Тези молби са доста редки. Член 26 предвижда, че разпоредбите на глава V (Признаване и изпълнение) се прилагат *mutatis mutandis* към молби за признаване само с изключението, че изискването за изпълнителна сила се заменя с изискването, че решението произвежда правни последици в държавата по произход. Това означава, че за целите на практиката разпоредбите относно признаването и изпълнението ще се прилагат към молбите за признаване, с изключение на тези разпоредби, които трябва да се тълкуват различно, тъй като не се подава молба за изпълнение на решението⁸³.

⁸³ Обяснителен доклад, параграф 546.

ВХОДЯЩИ МОЛБИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА РЕШЕНИЕ, ПОСТАНОВЕНО ИЛИ ПРИЗНАТО В ЗАМОЛЕНАТА ДЪРЖАВА



Фигура 14: Диаграма на входящите молби за признаване или за признаване и изпълнение (централен орган)

III. Производства

A. Предварителна проверка на входящи документи от централен орган

379. Преди да изпрати материалите на компетентния орган, централният орган следва да направи предварителна проверка, за да гарантира, че молбата попада в приложното поле на разпоредбите на Конвенцията за признаване или за признаване и изпълнение, както и да се увери, че пакетът от документи е пълен.

1. Първоначален преглед на документите

- Дали молбата е за признаване или признаване и изпълнение на решение за издръжка на деца? Тя трябва да попада в приложното поле на Конвенцията, както е обяснено в глава 3. Ако решението е само за издръжка на съпруг или друг съпруг, или за друга форма на семейна издръжка, а приложното поле на Конвенцията не е било разширено към други такива задължения, следва да бъде подадена **пряка молба** до компетентния орган.
 - Дали ответникът или длъжникът пребивава в замолената държава или има активи или доходи в замолената държава? Ако не е така, досието с молбата трябва да бъде изпратено на мястото, където ответникът или длъжникът пребивава или има активи, или да се върне на молещата държава.
 - Молбата от договаряща държава ли е? Ако не, Конвенцията не може да се приложи.
- Пряката молба не се подава до централен орган. Пряката молба е искане, получено от компетентен орган, като съд или административен орган, пряко от физическо лице. Тя се подава извън обхвата на член 10.*

2. Изпращане на формуляр за потвърждение на молещата държава

380. Съгласно Конвенцията замолената държава следва да изпрати на молещата държава попълнен формуляр за потвърждение в рамките на шест седмици от получаването на молбата. Дадена държава може да реши да изпрати потвърждение веднага след получаване на документацията или след като бъде направен предварителен преглед, при условие че тази стъпката е предприета в рамките на изисквания шестседмичен срок.

381. Вж. глава 15 за инструкции за попълването на формуляра.

3. Дали е подходящата молба за признаване или за признаване и изпълнение?

382. Проверете документите, за да се уверите, че е използвана правилната молба за признаване или за признаване и изпълнение. Обърнете внимание на следната информация:
- Ако въобще няма решение за издръжка – молбата трябва да бъде за постановяване, а не признаване и изпълнение на решение. Вж. глава 9.
 - Ако е налице решение за издръжка, но то е от Вашата държава, не е необходимо решението да бъде признато. То просто може да бъде изпратено до компетентния орган за принудително изпълнение във Вашата държава съгласно редовните производства за изпълнение. Вж. глава 7.

4. „Явно“ ли е, че изискванията на Конвенцията не са изпълнени?

383. Конвенцията допуска замолен централен орган да откаже да разгледа молба само ако според дадения централен орган е „явно, че изискванията на Конвенцията“ не са изпълнени (вж. чл. 12, параграф 8). Обстоятелствата, при които случаят може да бъде такъв, са доста ограничени⁸⁴. За да бъде „явна“ причината за отхвърляне, тя трябва да е очевидна или да личи от текста на получените документи⁸⁵.
384. Например дадена молба може да бъде отхвърлена въз основа на това, че от документите става ясно, че решението няма нищо общо с издръжката. По подобен начин дадена молба може да бъде отхвърлена въз основа на това, че предходна молба от същата страна е била отхвърлена на същите основания.
385. Имайте предвид, че ако признаването и изпълнението на решението изглежда е в противоречие с обществения ред, въпреки това молбата трябва да се разгледа и изпрати на компетентния орган. Компетентният орган може да определи дали признаването и изпълнението биха били в противоречие с обществения ред и да откаже да признае решението на това основание.
386. Ако централният орган отхвърля молбата на основание „явно“ неспазване на изискванията на Конвенцията, молещата държава трябва да бъде информирана посредством задължителния формуляр за потвърждение, както е посочено по-долу.

5. Проверка на документите за пълнота

387. Когато молбата от молещата държава бъде получена, тя трябва своевременно да се провери, с оглед на нейната пълнота. Ако са необходими допълнителни документи, те следва да бъдат поискани незабавно. Имайте предвид, че член 25 от Конвенцията съдържа изчерпателен списък на всички документи, които се изискват – за молбата за признаване и изпълнение не могат да бъдат изисквани допълнителни документи.

Добра практика: Използвайте контролния лист или самия формуляр за предаване, за да направите предварителен преглед възможно най-скоро след получаване на молбата в случай, че са необходими допълнителни документи.

⁸⁴ Обяснителен доклад, параграф 345.

⁸⁵ Обяснителен доклад, параграф 344.

388. Членове 11, 12, 25 и 44 от Конвенцията предвиждат, че входящият пакет следва да включва:

√	Формуляр на молба
√	Пълен текст на решението или извлечение
√	Удостоверение за изпълняемост
√	Удостоверение за надлежно уведомление (освен ако ответникът се е явил, бил е представен или е оспорил решението)
Ако е необходимо	Преведени версии на документи
Ако е необходимо	Формуляр за финансово състояние (само при подаване на молби от страна на кредитори)
Ако е необходимо	Документ относно изчислени просрочени плащания
Ако е необходимо	Документ, поясняващ как да се коригира или индексира решението
√	Формуляр за предаване

Фигура 15: Съдържание на молбата за признаване и изпълнение

389. По-долу е дадено кратко описание на това, което можете да очаквате да видите във входящия пакет от материали.

1) **Формуляри, изисквани за всеки пакет**

(1) **Формуляр на молба**

В повечето случаи молещата държава използва препоръчителния формуляр на молба. Той гарантира, че на замолената държава е предоставена цялата необходима информация. Ако за входящата молбата не е използван препоръчителният формуляр на молба, прегледайте изпратената молба, за да се уверите че са включени основните данни, необходими за молбата, като контактна информация на молителя, контактна информация на ответника, информация за лицата с право на издръжка и подробности относно това къде да се изпращат плащанията.

(2) **Текст на решението или извлечението от решението**

Изисква се пълният текст на решението за издръжка, освен ако Вашата държава е посочила, че ще приема просто резюме или извлечение от решението. Не е нужно молбата да включва заверени копия на решението, освен ако Вашата държава е посочила, че изисква само заверени копия.

(3) **Удостоверение за изпълняемост**

Изисква се удостоверение за изпълняемост⁸⁶, което указва, че решението за издръжка е изпълняемо в държавата, в която е постановено. Ако решението е постановено от административен орган, документът трябва да включва удостоверение, че са изпълнени изискванията на член 19, параграф 3, освен ако Вашата държава (замолената държава) е посочила, че не изисква такова удостоверение. Ако молбата е само за признаване, в нея трябва да се докаже

⁸⁶ В някои държави може да се използва „*attestation de la force de chose jugée*“, което удостоверява, че решението се ползва със сила на пресъдено нещо в дадената държава.

единствено с това, че решението поражда правни последици в държавата по произход, а не че е изпълняемо⁸⁷. В удостоверението за изпълняемост се посочва датата, на която решението е произвело правни последици в тази държава.

(4) Удостоверение за надлежно уведомление

Удостоверението за надлежно уведомление се изисква само ако ответникът не се е явил или не е бил представен в производството.

Можете да определите дали ответникът се е явил или е бил представен, като погледнете в препоръчителния формуляр на молбата. Раздел 7 на молбата предоставя необходимата информация.

Ако формулярът на молбата указва, че ответникът не се е явил или не е бил представен, когато е постановено решението, удостоверението за надлежно уведомление ще покаже, че или му е връчено съдебно съобщение, или е бил надлежно уведомен за молбата и е имал възможност да участва в производството, което е довело до решението за издръжка, или е бил уведомен за постановеното решение и му е била дадена възможност да го оспори. Имайте предвид, че в някои държави е предвидена писмена форма за оспорването или отговора. Ответникът не винаги трябва да се яви лично.

(5) Формуляр за предаване

Всяка молба за признаване или за признаване и изпълнение трябва да бъде придружена от формуляр за предаване. Съгласно Конвенцията този формуляр е задължителен. Формулярът за предаване идентифицира страните и вида на молбата. Той също така указва документите, които съпровождат молбата.

2) Други формуляри, които могат да бъдат необходими

390. Въпреки че член 11, параграф 3 предвижда, че в молбата за признаване или признаване и изпълнение могат да се изискват само документите, изброени в този член (и описани по-горе), има и други формуляри, които също могат да бъдат необходими, в зависимост от обстоятелствата по случая:

(1) Формуляр за финансово състояние

Ако молителят иска също така и изпълнение на решението (което ще се случи в повечето случаи), винаги е добра практика да се включи формуляр за финансово състояние, който осигурява важна информация за местоположението и финансовото състояние на ответника, доколкото са известни на молителя.

Ако молителят е използвал препоръчителния формуляр за финансово състояние, частта от този документ, която се отнася до кредитора, се оставя празна, тъй като тази информация не се изисква за подаване на молба за признаване и изпълнение. Ако молбата е само за признаване, не се включва такъв формуляр.

(2) Документ относно изчислени просрочени плащания

Ако има неплатена издръжка (просрочени плащания) по решението за издръжка, което трябва да бъде изпълнено, трябва да се приложи документ, който определя размера на тези просрочени плащания, как са били изчислени просрочените плащания и датата на изчисленията.

⁸⁷ Обяснителен доклад, параграф 546.

(3) **Документ, поясняващ как се прави корекция или индексация**

В някои държави самото решение или националното законодателство, по силата на което е постановено решението, предвижда решението да бъде автоматично индексирани или коригирани с определена честота. Ако това е приложимо, молещата държава следва да предостави в пакета документи по молбата информация за това как ще се прави корекцията. Например – ако корекцията ще се извършва чрез процент на разходите за живот, следва да се предоставят подробности за коя държава ще се изчислява корекцията, каква информация ще бъде необходима, за да се правят изчисленията, както и начина, по който преизчисленият размер на издръжката ще се съобщава на замоления централен орган и на страните⁸⁸.

(4) **Доказателство за помощи – публична институция**

Ако молбата се представя от публична институция, например агенция за социални услуги, от името на молителя, може да се наложи тази публична институция да предостави информация, която показва, че тя има право да действа от името на молителя, или да включва информация, която да покаже, че е предоставила помощи вместо издръжка (чл. 36, параграф 4).

6. Необходимо ли е да се извърши издирване, за да се установи местоположението на ответника?

391. Предварително, ако молителят не предостави валиден адрес на ответника, централният орган може да поиска да се определи неговото местоположение, за да се гарантира, че той ще може да бъде уведомен за молбата за признаване или признаване и изпълнение. Местоположението на ответника може да бъде необходимо, за да се определи кой компетентен орган ще отговаря за молбата. В някои държави искането за издирване или за установяване на местоположението се внася от компетентния орган на по-късен етап от процеса. Това е въпрос на вътрешен процес.
392. За да се определи местоположението на ответника, от централния орган се очаква да осъществи достъп до всички бази данни и източници на публична информация, до които има достъп, както и да поиска от други публични органи да потърсят от негово име в рамките на определените от националното законодателство ограничения относно достъпа до лична информация. Някои централни органи могат да имат достъп до източници на информация с ограничен достъп.
393. Ако ответникът не може да бъде намерен, уведомете молещата държава (не забравяйте, че в случай на молба за признаване и изпълнение на решения, основана на местоположението на активи или доходи в замолената държава, ответникът може да се намира извън държавата). Ако не е налична допълнителна информация, която да помогне за намирането на ответника, процесът на разглеждане на молбата не може да продължи.

⁸⁸ Обяснителен доклад, параграф 435. Това означава, че не е необходимо всяко последващо решение, което коригира издръжката, да минава през процеса на пълно признаване. Първоначалното признаване предвижда бъдещите корекции. Например Австралийската агенция за издръжка за децата преоценява издръжката на всеки 15 месеца въз основа на финансовото състояние на страните.

7. Ако документацията е непълна

394. Ако се окаже, че някои от необходимите документи не са били предоставени от молителя, замоленият централен орган трябва незабавно да информира молещия централен орган и да поиска допълнителните документи да се предоставят. Пакетът не трябва да се връща просто защото някои от документите липсват (чл. 12, параграф 9). Искането за допълнителни документи може да се направи с помощта на задължителния формуляр за потвърждение.
395. Ако е направено искането за допълнителни документи, молещата държава разполага с **три месеца**, в които да предостави документите. Ако поисканите документи не бъдат предоставени в срок от три месеца и разглеждането на молбата не може да продължи, централният орган на замолената държава може (но не е длъжен) да закрие досието и да информира молещата държава. В повечето случаи може да се наложи допълнителна проследяваща кореспонденция с молещата държава с оглед да се определи дали предстои документите да бъдат получени. Ако замолената държава възнамерява да закрие досието, молещата държава трябва да бъде уведомена, което се извършва посредством задължителния формуляр за потвърждение.
396. Възможно е също така да се продължи със следващите стъпки на процеса на разглеждане на молбата, преди да се получат допълнителните материали. Това зависи от това какви документи липсват, както и дали следващите стъпки на процеса на признаване и изпълнение зависят от получаването на тази информация. Например, ако всичко, което липсва, е декларацията за просрочени задължения, а стъпката, която следва да бъде предприета, е подаване на искане за издирване или установяване на местоположението на ответника, е възможно да се пристъпи към тази стъпка на процеса на признаване или на признаване и изпълнение, докато се чака да бъде предоставена допълнителната информация.

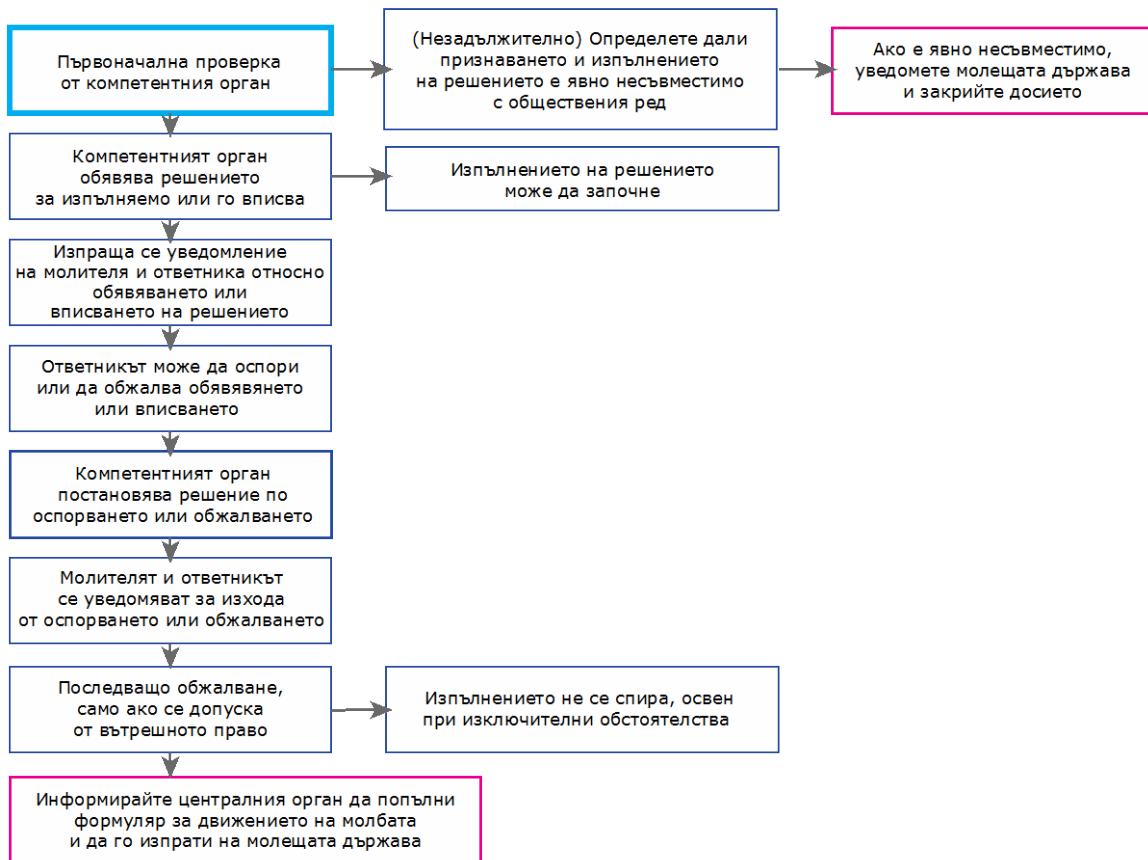
8. Отнасяне до компетентния орган

397. Следващата стъпка е отнасяне на молбата до компетентния орган за признаване или за признаване и изпълнение на решението (освен ако централният орган е компетентният орган за процеса на признаване). Това трябва да се извърши веднага, след като първоначалните проверки, обсъдени по-горе, бъдат завършени. Този компетентен орган може да бъде съд, административен орган или всеки друг държавен орган, който е компетентен да извършва производството по признаване.

Б. Обявяване на решението за изпълняемо или вписването му от компетентния орган

398. Обясненията в този раздел разглежда производствата, които ще бъдат използвани от повечето държави при разглеждането на молбите за признаване или за признаване и изпълнение на решенията за издръжка (чл. 23). Дадена държава може да направи декларация за използване на алтернативно производство (чл. 24). Това алтернативно производство се посочва по-нататък в настоящата глава.
399. Диаграмата по-долу показва предприеманите от компетентния орган стъпки.

СТЪПКИ, ПРЕДПРИЕМАНИ ОТ ЦЕНТРАЛНИЯ ОРГАН ПРИ ПОЛУЧАВАНЕ НА МОЛБА ЗА ПОСТАНОВЯВАНЕ



Фигура 16: Стъпки, предприемани от компетентния орган при разглеждането на молба за признаване или за признаване и изпълнение (чл. 23)

1. Обявяване на решението за изпълняемо или вписване на решението за изпълнение

400. След като молбата бъде получена от компетентния орган, решението или ще бъде обявено за изпълняемо, или ще бъде вписано за изпълнение, в зависимост от процеса, използван в замолената държава. Тази стъпка (обявяване на решението за изпълняемо или неговото вписване) следва да бъде предприета „незабавно“ от компетентния орган (чл. 23, параграф 2, буква а)). След като бъде обявено за изпълняемо или вписано за изпълнение, не се изискват по-нататъшни действия преди решението за издръжка да може да се изпълни съгласно националното законодателство на замолената държава.

2. Отказ решението да се обяви за изпълняемо или да бъде вписано за изпълнение

401. Единствената причина, която може да се използва от компетентния орган, за да откаже да обяви решението за изпълняемо или да откаже да впише решението за изпълнение е, че признаването и изпълнението на решението би било **явно несъвместимо** с обществения ред. Това изключение е предвидено да бъде много ограничено, за да се гарантира във възможно най-голяма степен, че договарящите държави по Конвенцията признават и изпълняват решения от

други договарящи държави. Този отказ се използва само когато признаването или признаването и изпълнението би довело до „нетърпим“ резултат⁸⁹.

3. Изпълнение на решението

402. След като решението е вписано или обявено за изпълняемо, вече не се изисква допълнително искане или молба от молителя по Конвенцията с оглед решението да бъде изпълнено. Също така няма изискване по Конвенцията ответникът да получи допълнително уведомление, че решението ще бъде изпълнено⁹⁰.

4. Уведомяване на молителя и ответника

403. След като решението е било обявено за изпълняемо или е било вписано, и предстои двете страни да бъдат уведомени за решението за вписването или за обявяването на решението за изпълняемо. Няма производства по Конвенцията за уведомяване, така че това ще бъде направено съгласно националното законодателство. Молителят може да бъде уведомен чрез централния орган на молещата държава или пряко, в зависимост от производствата на замолената държава, за да се потвърди, че решението е било признато и ще бъде изпълнено, или ако признаването и изпълнението е отказано – да бъде уведомен за отказа⁹¹.

Добри практики: Молителят и ответникът следва да бъдат уведомени за правото си да оспорят или да обжалват обявяването на решението за изпълняемо или вписването му, както и за процедурите и сроковете за това. Също така е добра практика по това време да се определи дали ответникът е склонен на доброволно спазване на решението.

5. Възражение срещу признаване и изпълнение от страна на ответника или молителя

1) Общи разпоредби

404. Разпоредбите на Конвенцията за признаване и изпълнение на решенията за издръжка са предназначени да гарантират, че когато е възможно, съществуващите решения за издръжка ефективно и експедитивно се признават и изпълняват в договарящите държави⁹². Както беше отбелязано по-рано в тази глава, производствата по Конвенцията са структурирани така, че признаването или признаването и изпълнението на дадено решение да се осъществят, освен ако ответникът може успешно да установи, че са налице основателни причини, поради които решението не следва да бъдат признато или изпълнено.
405. Веднъж признато в дадена държава, чуждестранното решение ще може да се изпълнява в тази държава по същия начин, както и всяко решение за издръжка, което е първоначално постановено в тази държава. Съгласно Конвенцията дадена държава може да използва всички механизми за принудително изпълнение, които да осигурят съответствие с решението. Конвенцията предвижда също така ответникът (лицето, което отговаря на молбата за признаване) да подава някои ограничени възражения, в случай че смята, че

⁸⁹ Обяснителен доклад, параграф 478.

⁹⁰ Националните законодателства на някои държави може да имат процедури или изисквания съгласно които длъжникът следва да бъде уведомен преди изпълнението, но това е отделно от разпоредбите на Конвенцията. Когато и двете държави са страни по Конвенцията от 1965 г. относно връчването, моля, вж. глава 3, част 2, раздел V - Други Хагските конвенции.

⁹¹ Когато и двете държави са страни по Конвенцията от 1965 г. относно връчването, моля вж. пак там.

⁹² Обяснителен доклад, параграф 428.

решението не трябва да бъде признато или изпълнено.

406. Член 20 определя изискванията за това решение за издръжка, постановено в една държава, да се признае и изпълни друга договаряща държава. Тези „основания за признаване и изпълнение“ по принцип се отнасят до вида на връзката, която даден родител, член от семейството или децата трябва да са имали с дадена държава, за да може полученото в резултат на това решение да може да се изпълни в друга държава. Например връзка с държавата, която е постановила решението може да се установи поради пребиваването на страните и на децата в дадената държава или от присъствието или участието на ответника в производството, което е довело до вземането на решението.⁹³
407. Ответникът може да оспори или обжалва обявяването на решението за изпълняемо или вписването му на основание, че нито едно от основанията за признаване и изпълнение не е приложимо. Това не означава непременно, че решението не е било издадено на законни основания в държавата, в която е било постановено, а само че не може да бъде признато и изпълнено в замолената договаряща държава по Конвенцията.
408. По същия начин, съгласно член 22 ответникът може да повдигне възражение срещу признаването на решение на основание, че това признаване и изпълнение явно противоречи на общественения ред или че в производството по постановяване на решението има пропуски, като неуведомяване на ответника за производството за издръжка или за решението, измама, или че е налице по-късно решение, което е несъвместимо с решението, което се иска да бъде признато.
409. В повечето случаи ответникът е този, който подава оспорва или обжалва. Въпреки че рядко се случва, молителят може да оспори или да обжалва отказа за вписване или за обявяване на решението за изпълняемо.

Централният орган е публична институция, определена от договаряща държава да изпълнява задължения по административно сътрудничество и съдействие съгласно Конвенцията.

Компетентният орган е органът в дадена държава, на който съгласно законодателството на тази държава е възложено или разрешено да изпълнява специфични задачи съгласно разпоредбите на Конвенцията. Компетентният орган може да бъде и съд, административен орган, програма за изпълнение на задължения за издръжка за деца или друг държавен орган, който изпълнява някои от задачите, свързани с Конвенцията.

2) Срок за оспорване или обжалване

410. Ако дадена страна, която има право да оспори или да обжалва обявяването на решението за изпълняемо или вписването му, пребивава в държавата, в която са направени вписването или обявяването, оспорването или обжалването трябва да бъде осъществено в срок от **30 дни** от датата на която тази страна е била уведомена за решението за вписване или обявяването на решението за изпълняемо. Ако оспорващата или обжалващата страна пребивава извън държавата, тази страна разполага с **60 дни** от уведомлението, за да осъществи

⁹³ Чл. 20 определя онова, което е известно като „косвени правила за компетентност“. Чл. 20 не предвижда правила за това кога даден орган в държавата може да вземе решение („преки правила за компетентност“); вместо това, той определя основанията, на които трябва да е взето решението, за да може да бъде признато и изпълнено в друга държава. Вж. Обяснителен доклад, параграф 443, където се обяснява този въпрос.

оспорването или обжалването (чл. 23, параграф 6)⁹⁴.

411. В повечето случаи ответникът пребивава в замолената държава, така че той или тя ще има само 30 дни, за да оспори или обжалва обявяването на решението за изпълняемо или вписването му. Въпреки това, ако решението е изпратено на замолената държава, за да бъде признато, тъй като ответникът има активи, намиращи се в тази държава, той може да се намира и на друго място. В този случай ответникът ще разполага с 60 дни, за да оспори или да обжалва решението. По същия начин длъжникът може да иска признаване в своята държава по произход на чуждестранен акт, ограничаващ изпълнението. В такъв случай намиращият се извън държавата кредитор има право да оспори или да обжалва обявяването или вписването, в зависимост от случая, и съгласно Конвенцията разполага с 60 дни, за да го направи.

3) Основания за оспорване или обжалване

412. Конвенцията предвижда само ограничени основания за оспорване или обжалване на вписването или обявяването за изпълняемо на решение за издръжка. Както беше обсъдено по-горе, ответникът може да оспори или да обжалва на основание, че:

- няма основание по смисъла на член 20 за признаването и изпълнението,
- има някаква причина да се откаже признаване и изпълнение в съответствие с член 22,
- съществува съмнение относно автентичността или целостта на документите, предадени с молбата,
- просрочените задължения, за които се претендира изпълнение, са изплатени в пълен размер.

4) Разглеждане или изслушване на оспорване или обжалване (чл. 23, параграф 5)

413. Начинът, по който се разглежда обжалването или ожалването, се определя от националното законодателство. Преразглеждането или изслушването може да се осъществи само на конкретните основания или причини, допускани от Конвенцията и не може да има преразглеждане по същество на решението (чл. 28)⁹⁵.
414. Ако основание за оспорването или обжалването е съмнение, свързано с автентичността или целостта на документите, а заверени копия от документите не са били поискани, нито включени в материалите, може да се отправи искане към молещата държава да предостави заверени копия или други такива документи с оглед на изясняване на въпроса.
415. Ако оспорването или обжалването е само по отношение на изчисляването на просрочените задължения, а ответникът не твърди, че просрочените задължения са изплатени в пълен размер, това в повечето случаи е въпрос, чието разрешаване е по-добре да бъде отложено за фазата на изпълнение. Ответникът може да повдигне тези въпроси и да предостави допълнителна информация на компетентния орган, който отговаря за изпълнението по това време. Вижте също коментарите по-долу относно частичното признаване на решение като средство, позволяващо текущите плащания за издръжка да бъдат изпълнени, докато се оспорват просрочените задължения.

⁹⁴ Обяснителен доклад, параграф 503.

⁹⁵ Обяснителен доклад, параграфи 504 и 505.

5) **Решение по оспорване или обжалване и последващо обжалване (чл. 23, параграф 10)**

416. След като бъде взето решение относно оспорването или обжалването на вписването на решението или на обявяването му за изпълняемо, двете страни трябва да бъдат незабавно уведомени. Това уведомление се прави съгласно изискванията на националното законодателство.⁹⁶ Молителят може да бъде уведомен чрез централния орган на молещата държава или пряко, в зависимост от производствата на замолената държава.
417. Последващо обжалване ще има само ако националното законодателство на замолената държава го допуска.
418. Имайте предвид, че въпреки последващото обжалване, изпълнението на решението може да се извърши веднага след като решението бъде вписано или обявено за изпълняемо, така че във всеки случай последващото обжалване няма да има за последица спирането на изпълнението освен при изключителни обстоятелства.

V. Признаване и изпълнение – резултати от молбата

1. Признаване и изпълнение

419. В повечето случаи резултатът от молбата за признаване и изпълнение ще бъде, че решението може да бъде признато и изпълнено по същия начин, както ако то е било постановено от замолената държава. Не се изисква допълнителна молба от кредитора за изпълнение. За използваните производства за изпълнение вж. глава 10.

2. Други резултати

420. Конвенцията не предвижда алтернативни резултати, в случай че пълното признаване и изпълнение на решението е невъзможно.

1) Частично признаване

421. Член 21 от Конвенцията позволява на компетентния орган да признае и изпълни само част от решението, когато цялото решение не може да бъде признато или признато и изпълнено. До този резултат може се стигне, например, когато органът не е в състояние да признае решението за издръжка по отношение на издръжката за съпруг или бивш съпруг, но може да признае и изпълни решението по отношение на издръжката за деца. По същия начин, ако изглежда, че има спор по просрочени задължения за издръжка, както и дали те следва да бъдат изплатени в пълен размер, компетентният орган може да признае частта от решението, отнасяща се до предоставяне на текуща издръжка на деца, докато тече оспорването на признаването на просрочените задължения.

⁹⁶ Когато и двете държави са страни по Конвенцията от 1965 г. относно връчването, вж. глава 3, част 2, раздел V – Други Хагските конвенции.

Добри практики: Молителят не трябва да иска частично признаване на решението или постановяване на ново решение, в случай че молбата за признаване е неуспешна. Конвенцията изисква тези възможности да бъдат разгледани в процеса на признаване или признаване и изпълнение като възможни крайни резултати. Вътрешните процедури на замолената държава определят как ще се процедира с „новата“ молба, тъй като може да се изисква допълнителна информация, например, за да се постанови ново решение.

2) Признаването не е възможно поради резерва

422. В някои случаи дадено решение за издръжка не може да бъде признато или изпълнено поради резерва на държава, направена съгласно Конвенцията. Въпреки това не е задължително разглеждането на молбата да приключи на този етап.
423. Когато решението не може да бъде признато поради направена резерва, която пречи за признаване на решението на някое от следните основания, член 20, параграф 4 изисква от централния орган да предприеме всички необходими мерки за постановяване на решение за издръжка в полза на кредитора:
- обичайното местопребиваване на кредитора е в държавата по произход,
 - споразумение в писмен вид (различно от тези в случаите за издръжка на деца),
 - компетентност, основана на личния статут или родителската отговорност⁹⁷.
424. Не е необходима нова молба от страна на кредитора и съществуващото решение се признава като акт, който установява правото⁹⁸ на издръжка на това дете в замолената държава (чл. 20, параграф 5). В зависимост от производството на замолената държава може да се изискат допълнителни документи от молителя/кредитора с оглед да се пристъпи към постановяването на ново решение. Тези документи могат да бъдат поискани чрез централния орган на молещата държава. Вж. глава 8 относно молбите за постановяване на решение.

Г. Комуникация с молещата държава

425. В допълнение към специалното уведомление до молителя и до молещия централен орган, което се изисква в определени моменти (напр. за да се съобщи, че решението е било признато или не е било признато) Конвенцията изисква да има текуща обща комуникация между двата централни органа като част от общите задължения за административно сътрудничество.
426. При получаване на молбата, и във всеки случай не по-късно от шест седмици след получаване на документите, централният орган на замолената държава следва да потвърди, че молбата е получена (чл. 12, параграф 3). Има задължителен формуляр за тази цел. Вж. глава 15 за инструкции за неговото попълване.

⁹⁷ Имайте предвид, че чл. 20, параграф 3 също изисква договаряща държава, която е направила тази резерва, да признае и изпълни решение, както би направила, ако при подобни фактически обстоятелства нейните органи са компетентни или биха били компетентни да постановят такова решение.

⁹⁸ Обяснителен доклад, параграфи 469 – 471. Моля, отбележете, че Конвенцията не дава определение на понятието „право на издръжка“ в този контекст, следователно вътрешното законодателство на замолената държава ще определи как да се тълкува понятието, а също и каква допълнителна информация или доказателства ще се изискват, за да бъде постановено решение за издръжка.

427. Освен това Конвенцията изисква, като минимум, в срок от **три месеца**, считано от потвърждаване на получаването на молбата, замоленият централен орган да представи на моления централен орган доклад за движението на молбата. Налице е препоръчителен формуляр за тази цел (вж. Доклад за движението на молбата).
428. При приключването на производството за признаване или за признаване и изпълнение моленият централен орган следва да бъде уведомен, че решението е било признато (ако това е всичко, което се иска) или че решението ще бъде изпълнено и на молящата държава следва също да бъдат предоставени данни за контакт на съответното лице или звено в замолената държава, което ще отговаря за изпълнението на решението.
429. Съобщенията между централните органи, обикновено са на официалния език на замолената държава или на английски, или френски език. Всяка държава може да направи резерва и да възрази на използването на френски или английски език (но не и на двата езика). Вж. глава 2 за допълнителна информация относно езика на изискванията за комуникация и за превод.
430. Въпреки че в много случаи тези съобщения са по пощата, дадена държава може да посочи, че е готова да приема съобщения с използване на електронни средства. Профилът на дадената държава указва възможните предпочитания в това отношение.

IV. Други аспекти: молби за признаване и за признаване и изпълнение

A. Молби за признаване, внесени от длъжник

1. Общи въпроси

431. Съгласно Конвенцията даден длъжник може да подаде молба за признаване на решение, когато се изисква признаване, за да се спре или ограничи изпълнението на предходно решение в замолената държава. Тази молба може да бъде подадена, когато длъжникът желае да има различно решение, признато в държавата, където се извършва изпълнението, или когато длъжникът е получил изменение на постановено решение в друга договаряща държава, а сега иска то да бъде признато в държава, в която той или тя има активи.
432. Вж. глави 11 и 12 за задълбочена дискуссия относно молбите за **изменение**. *Изменението се отнася до процеса на изменение на решение за издръжка, след като е било постановено. В някои държави това е известно като молба за внасяне на изменения или молба за промяна. Изменението може да се отнася до размера на издръжката, честотата на плащанията или някакво друго разпореждане на решението за издръжка.*
433. Ако разполага с решение за издръжка, което вече се изпълнява в държавата, в която длъжникът пребивава или има активи, в повечето случаи националното законодателство изисква измененото решение, постановено извън тази държава, да бъде признато, преди да може ефективно да ограничи или да спре изпълнението на първото решение. Въпреки това, в някои държави може и да не се изисква тази стъпка – например ако изменението е направено от същия орган, който е издал първото решение. Поради това ще бъде необходимо да се направи преглед на националното законодателство, за да се определи дали се изисква признаване на решение във всеки конкретен случай.

2. Когато тази молба може да се използва от страна на длъжник

434. Тъй като целта на молбата за признаване съгласно член 10, параграф, буква а) е да се ограничи изпълнението, и тъй като в повечето случаи изпълнението се извършва в държавата, в която пребивава длъжникът, в много случаи длъжникът, който изисква признаване на решение, пребивава в държавата, в която решението трябва да бъде признато. Конвенцията не обръща специално внимание на ситуацията, в която молителят трябва да подава молба в своя собствен централен орган. Ето защо в тези случаи признаването следва да се разглежда в съответствие с националното законодателство като искане до компетентния орган в държавата, в която пребивава длъжникът⁹⁹. Когато се иска признаване в държава, в която длъжникът притежава активи, но длъжникът не пребивава в тази държава, длъжникът може да подаде молба по член 10, параграф 2, буква а).
435. Във всички случаи, когато даден въпрос се решава чрез молба по член 10, параграф 2), буква а), длъжникът ще бъде молителят. В тези случаи кредиторът ще бъде ответник и уведомлението за вписване или за обявяването на решението за изпълняемо ще трябва да се изпрати на кредитора.

Пример

436. Длъжникът пребивава в държава, в която е постановено първоначалното решение за издръжка. Той има активи или доходи в държава Б. Кредиторът пребивава в държава Б, а първоначалното решение е било признато в държава Б и се изпълнява срещу имуществото на длъжника в държава Б. Длъжникът вече е получил изменено решение от държава А. Той иска това изменено решение да бъде признато в държава Б с цел да се ограничи изпълнението на първото решение.

Как става това по Конвенцията

437. Длъжникът може да подаде молба по член 10, параграф 2, буква а) от Конвенцията до централния орган в държава А. Държава А ще предаде молбата на държава Б, където с помощта на производствата, описани в тази глава, измененото решение ще бъде вписано за изпълнение или обявено за изпълняемо. Кредиторът ще бъде уведомен за вписването или обявяването и ще му бъде предоставена възможност за оспорване или обжалване на обявяването или вписването. Веднъж обявено за изпълняемо или вписано, измененото решение ще влезе в сила в държава Б и ще ограничи изпълнението на първоначалното решение.

3. Производства

438. Производствата за признаване и изпълнение, изложени в настоящата глава, се прилагат към молбите от страна на длъжника за признаване при тези обстоятелства. Член 26 предвижда, че разпоредбите на глава V (Признаване и изпълнение) се прилагат *mutatis mutandis* към молби за признаване само с изключението, че изискването за изпълнителна сила се заменя с изискването, че решението произвежда правни последици в държавата по произход. Това означава, че за целите на практиката разпоредбите относно признаването и изпълнението ще се прилагат към молбите за признаване, с изключение на тези

⁹⁹ В някои държави централният орган действа като компетентния орган за тази цел и съдейства на длъжника с процеса на признаване. В случай на молби за изменение признаването може да се разглежда като последната стъпка за тази молба (вж. глава 12) и не е нужно да се подава нова молба. Това ще зависи от вътрешното производство на всяка държава.

разпоредби, които трябва да се тълкуват различно, тъй като не се подава молба за изпълнение на решението¹⁰⁰.

4. Ограничения за признаване на изменени решения

439. Важно е да се отбележи, че Конвенцията съдържа съществено ограничение върху правото на длъжника да получи изменение на решение, признато в съответствие с Конвенцията. Кредиторът може да възрази срещу признаването на измененото решение, ако измененото решение е било постановено в договаряща държава, различна от държавата, в която е постановено решението (държавата по произход) и кредиторът е бил с обичайно местопребиваване в държавата по произход към момента, в който е било постановено измененото решение (членове 18 и 22, буква е)). Има няколко изключения, при които това се допуска, но е важно да се има предвид, че правото на длъжника да получи изменение на признато съдебно решение е предмет на определени ограничения, които не се отнасят до признаването и изпълнението на други решения.
440. Вж. глави 11 и 12 относно молби за изменение.

Б. Алтернативно производство по молба за признаване и изпълнение (чл. 24)

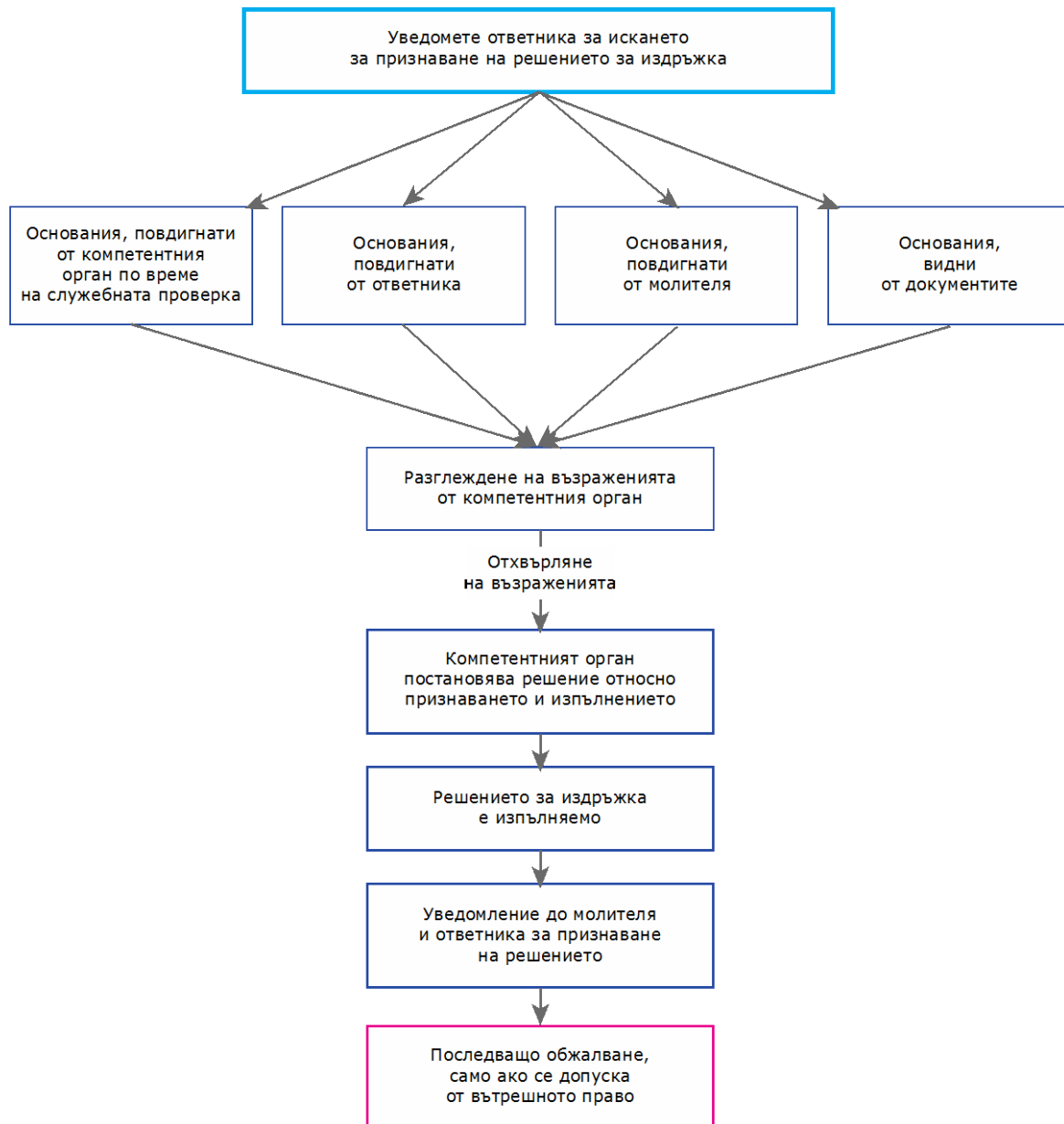
441. Конвенцията предвижда две малко различни производства, които да бъдат използвани за подаване на молби за признаване и за признаване и изпълнение – редовно производство, изложено в член 23, и алтернативно производство, изложено в член 24.
442. Дадена държава може да направи декларация за използване на алтернативното производство, предвидено в член 24.
443. Основната разлика между редовното производство и алтернативното производство е, че в съответствие с алтернативното производство признаването на решението се прави само след като ответникът е бил уведомен и на молителя и ответника е дадена възможност да бъдат изслушани от компетентния орган. Освен това компетентният орган има по-широко поле на действие при разглеждането на молбите и може служебно да разгледа определени основания за отказ от признаване, без те да бъдат повдигнати от едната или другата страна,. Освен тези две разлики обаче, производствата са много сходни¹⁰¹.
444. Алтернативното производство е показано по-долу.

Съвет: Дадена държава винаги използва редовното производство, освен ако е направила декларация за използване на алтернативното производство. Тази информация ще бъде включена в профила на дадената държава. Повечето страни, които изпълняват чуждестранни решения, произтичащи от двустранни споразумения, които предхождат Конвенцията, вече имат производства за вписване на чуждестранни решения или за обявяването им за изпълняеми, които следват обичайните процедури, посочени в член 23. Тези производства ще продължат да се прилагат с незначителни изменения предвид привеждането им в съответствие с изискванията на Конвенцията.

¹⁰⁰ Вж. Обяснителния доклад, параграф 546.

¹⁰¹ Обяснителен доклад, параграф 516.

**АЛТЕРНАТИВНО ПРОИЗВОДСТВО
ЗА ПРИЗНАВАНЕ И ИЗПЪЛНЕНИЕ
(член 24)**



Фигура 17: Алтернативно производство за признаване и изпълнение – преглед

1) Уведомяване на ответника за молбата за признаване

445. За разлика от редовното производство, алтернативното производство изисква уведомяване на ответника преди признаване на решението. Въпреки че ответникът трябва да бъде уведомен „своевременно“, няма определен срок за отговор или възражение от страна на ответника след уведомлението. Сроковете, ако има такива, ще бъдат определени в националното законодателство.

2) Разглеждане на възражения по признаване и изпълнение

446. Както и в редовното производство, има само ограничени основания, на които ответникът може да повдигне възражение срещу признаване или признаване и изпълнение на решение. Тези основания в алтернативното производство са същите като в редовното производство.

447. Въпреки това, съгласно алтернативната процедура определени основания за отказ за признаване или изпълнение на решение могат също така да бъдат повдигнати пряко от компетентния орган, без да се чака основанията да бъдат повдигнати от някоя от страните. (В Конвенцията това е описано като служебна проверка на основанията от компетентния орган) Основанията, които могат да бъдат взети предвид от компетентния орган, са посочени в член 24, параграф 4 и включват:

- дали признаването и изпълнението на решението би било явно несъвместимо с общественения ред;
- дали има висящо производство между същите страни по същия въпрос пред орган на замолената държава и другото производство е започнало първо;
- дали решението е несъвместимо с решение, постановено между същите страни по същия въпрос в замолената държава или в друга държава, при условие че такова решение отговаря на изискванията за неговото признаване и изпълнение в замолената държава;
- от лицето на документите – (което означава, че това е очевидно само като погледнете самите документи) – няма основание за признаване и изпълнение в съответствие с член 20;
- от текста на документите става очевидно, че има причина за това признаването и изпълнението да бъдат отказани;
- от текста на документите става очевидно, че съществуват съмнения за целостта или автентичността на документите.

Съвет: В много държави органът, който взема решение, разглежда само въпроси, които са повдигнати от страните в съдебното заседание. Това е редовното производство, определено от Конвенцията за молби за признаване и изпълнение. Алтернативното производство разрешава на компетентния орган да разгледа някои въпроси, дори когато те не са повдигнати от някоя от страните.

448. Компетентният орган ще разгледа посочените по-горе въпроси, всички възражения, повдигнати от ответника, и всеки проблем, който е очевиден от текста на документите в съответствие с членове 20, 22 и 23, параграф 7, буква в), и след това ще определи дали следва решението да бъде признато и изпълнено.

3) Изпълнение на решение

449. Както и в случая на редовното производство за признаване и изпълнение, решението подлежи на изпълнение след признаването му посредством използване на алтернативното производство. След това компетентният орган може да започне принудително изпълнение, без да е необходима нова молба или искане от страна на молителя. Винаги е добра практика при първа възможност

да се направи опит да се постигне доброволно уреждане с длъжника, ако това ще доведе до плащания, произтичащи редовно по отношение на кредитора, както се изисква от решението за издръжка.

4) Обжалване

450. Обжалването на признаването на решението може да е допустимо в съответствие с националното законодателство. Ако е така, тази жалба няма да спре изпълнението на решението, освен при извънредни обстоятелства (чл. 24, параграф 6).

V. Споразумения за издръжка

1. Ключови разлики

451. Конвенцията прави разлика между решенията за издръжка, които са постановени от органите на съдебната власт или административните органи, и **споразуменията за издръжка**, които са специфични видове договори между страните. Въпреки че производствата за признаване и изпълнение на споразуменията за издръжка са доста сходни с тези за решенията за издръжка, дадена държава може да направи резерва, указваща, че тя няма да признава или да изпълнява споразумение за издръжка.
- Определение на **споразумение за издръжка** е дадено в член 3 като споразумение в писмена форма, свързано с плащането на издръжка, което е било съставено в определена форма или вписано като автентичен документ от компетентен орган, или е било заверено от компетентен орган или сключено с такъв орган, или вписано от него, или подадено до такъв орган и което може да бъде преразгледано или изменено от компетентен орган.*

2. Производства

452. За целите на признаване и изпълнение на споразумение за издръжка се прилагат същите общи принципи и производствата, използвани за признаване и изпълнение на решенията за издръжка¹⁰². Член 30 от Конвенцията предвижда, че споразумението за издръжка може да бъде признато и изпълнено като решение, при условие че то е изпълнимо като решение в държавата, в която е било сключено.
453. Ако е подадена молба за признаване и изпълнение на споразумение за издръжка, се следват същите общи производства. Ако при получаване на молбата компетентният орган прави предварителна проверка, състоящ се в преценка относно това дали признаването и изпълнението биха били очевидно несъвместими с обществения ред. Изискваната за молбата документация е подобна на изискваната за признаване и изпълнение на решение, но една от ключовите разлики е, че не се изисква удостоверение за надлежно уведомление. Това е така, тъй като сключването на споразумението задължително става с участието на двете страни.
454. Вж. глава 4 за пълен списък на документите, изисквани при молба за признаване и изпълнение на споразумение за издръжка.

¹⁰² Обяснителен доклад, параграф 559.

455. След като централен орган е проверил материалите, за да се увери, че документите са пълни, споразумението за издръжка се изпраща до компетентния орган (освен ако централният орган е компетентният орган за тази цел). След това споразумението се вписва за изпълнение или се обявява за изпълнимо и на ответника се изпраща уведомление, или, ако държавата използва алтернативното производство, ответникът се уведомява за молбата за признаване на споразумението и му се дава възможност за оспорване или обжалване.
456. Има и някои разлики между основанията, които могат да бъдат използвани, за да се направи възражение на признаването на споразумение, и основанията, които могат да бъдат използвани, за да се направи възражение на признаването на решение. Те са изложени в член 30, параграф 5.

3. Завършване на производството по признаване и изпълнение

457. Производството по признаване и изпълнение на споразуменията за издръжка иначе е подобно на това относно решенията за издръжка с едно изключение. Компетентният орган взема решение за вписване или за обявяване на споразумението за изпълняемо и на ответника се дава възможност да оспори или да обжалва това решение. В много държави с това приключва производството по вписване и изпълнение. Въпреки това, ако е в ход оспорване на споразумение за издръжка, производство по изпълнение на споразумението се спира (чл. 30, параграф 6). Това спиране на изпълнението е важна разлика между производството по признаване и изпълнение на решения и производството по признаване и изпълнение на споразумения.

V. Признаване и изпълнение – други въпроси

A. Правна помощ

458. Съгласно Конвенцията, по принцип, замолената държава, разглеждаща молби за признаване или за признаване и изпълнение на решения за издръжка на дете, ненавършило 21 години, следва да предостави на кредитора безплатна правна помощ, ако това е необходимо за разглеждането на молбата. Следва да се отбележи, че ако държавата предоставя ефективен достъп до производства чрез използването на опростени производства, правото на безплатна правна помощ няма да възникне.
459. Вижте глава 3 за пълно разглеждане на изискването да се осигури ефективен достъп до производства, включително предоставяне на безплатна правна помощ, ако е необходимо.
460. Има няколко изключения и ограничения върху предоставянето на безплатни услуги, които следва да се вземат предвид, когато молбата за признаване се подава от страна на длъжника или решението не е за издръжка на деца под 21-годишна възраст. Те са посочени в глава 3.

Б. Проблеми, свързани с изпълнението

Конвертиране на валути

461. Конвенцията не се занимава с въпроса за конвертирането на задълженията за издръжка от една валута в друга. В зависимост от производствата, използвани от компетентния орган, за да се признае решение, може да има и съпътстващ процес за конвертиране на задължението за издръжка в решението във валутата на изпълняващата държава. Компетентният орган може да получи удостоверение, което потвърждава обменния курс, използван за конвертиране на плащанията, а конвертираната сума след това да формира основата на задължението за издръжка в изпълняващата държава.
462. В други случаи молещата държава може вече да е конвертирала решението, включително всички просрочени задължения, във валутата на замолената държава.
463. Въпросите, свързани с конвертиране на валути, се разглеждат по-подробно в глава 10 относно прилагането на решения.

В. Свързани изключения и резерви

464. Предходната информация ще бъде приложима в най-общи сценарии, включващи признаване на решение за издръжка на деца. Все пак, има няколко сценария, в които резервите или декларациите, направени от дадена държава, оказват влияние върху производството по признаване и изпълнение.

1) Деца на възраст между 18 и 21 години

465. Всяка държава може да направи **резерва** за ограничаване на прилагането на Конвенцията към ненавършили 18 години лица. Ако дадена държава е направила тази резерва, тази държава няма да приема за признаване или за признаване и изпълнение по Конвенцията решения за издръжка на деца, които са навършили 18 или повече години, нито може да моли държава да разглежда въпроси, свързани с издръжката за деца, навършили 18 или повече години.
- Резерва е официално изявление на дадена договаряща държава, разрешено при определени обстоятелства от Конвенцията, в което се посочва, че приложимостта на Конвенцията в тази държава ще бъде ограничена по някакъв начин*

2) Основания за признаване и изпълнение

466. Всяка държава може да направи резерва, че няма да признава и изпълнява решения за издръжка, които са постановени на някое от следните основания¹⁰³:
- обичайно местопребиваване на кредитора,
 - споразумение в писмена форма между страните,
 - упражняване на власт въз основа на личния статут или родителската отговорност.

¹⁰³ Вж. разглеждането по-горе (забележка 93) относно основанията за компетентност в чл. 20.

3) Производство за признаване и изпълнение

467. Дадена държава може да направи **декларация** в смисъл, че ще използва алтернативното производство за признаване или признаване и изпълнение (чл. 24), описано по-горе, вместо редовното производство (чл. 23).

Декларацията е официално изявление, направено от дадена договаряща държава по отношение на някои членове или изисквания по Конвенцията.

4) Споразумения за издръжка

468. Дадена държава може да направи резерва, указваща, че няма да признава и изпълнява споразуменията за издръжка. И обратно, чрез декларация дадена държава може да изисква молбите за признаване и изпълнение на споразуменията за издръжка да се подават чрез централния орган.

VI. Допълнителни материали

A. Практически съвети

- След като решението бъде признато, много държави веднага се опитват да се свържат с длъжника, за да поискат доброволно изпълнение на решението и да се гарантира, че издръжката ще почне да се изплаща на кредитора и децата възможно най-скоро.
- Целта на процеса на признаване и изпълнение, посочен в Конвенцията, е да се даде възможност за бърза и ефективна обработка на молбите. Служителите в замолената държава трябва да имат това предвид и да предприемат стъпки, за да се гарантира, че случаите се обработват възможно най-бързо, с минимално забавяне.
- Не всички производства и изисквания, свързани с разглеждането на молбите за признаване или за признаване и изпълнение се съдържат в Конвенцията. Служителите, работещи по досието, следва да спазват също и съответните национални разпоредби и производства. Например служителят трябва да се съобрази с всички местни изисквания, отнасящи се до начина, по който се изпраща уведомление на ответника по решението, или начина, по който молител, който живее извън замолената държава, трябва да бъде уведомен за всяко решение.

B. Съвети и инструменти

Своевременното информирание на молещата държава за всякакви развития и забавяния е добра практика, която ще помогне на молещата държава в комуникацията с молителя.

В. Свързани формуляри

Молба за признаване и изпълнение
Формуляр за предаване
Удостоверение за изпълняемост
Удостоверение за надлежно уведомление
Формуляр за финансово състояние
Формуляр за потвърждение

Г. Съответни членове на Конвенцията

Член 10, параграф 1, буква а)
Член 10, параграф 2, буква а)
Член 11
Член 12
Член 20
Член 23
Член 24
Член 30
Член 36
Член 50

Д. Свързани раздели на Наръчника

Вж. глава 3, част 2 – Въпроси, общи за всички молби по Конвенцията, както и за исканията за специфични мерки,
Вж. глава 6 – Подготовка на изходящите молби за изпълнение на решение, постановено или признато в замолената държава
Вж. глава 8 – Изходящи молби за постановяване на решение за издръжка
Вж. глава 10 – Изпълнение на решенията за издръжка

VII. Контролен лист – молби за признаване и изпълнение

	Процедура	Препратка към Наръчника
1	Получаване на документи от централен орган	
2	Уверете се, че молбата е за признаване и изпълнение	III(A)(3)
3	Дали молбата отговаря на минималните изисквания на Конвенцията?	III(A)(4)
4	Проверете, за да се уверите, че документите са пълни	III(A)(5)
5	Потърсете местоположението на ответника, ако е необходимо	III(A)(6)
6	Поискайте допълнителни документи, ако е необходимо	III(A)(7)
7	Потвърдете получаването на молбата	III(A)(6)
8	Ако Вашата държава използва алтернативното производство, отидете на № 9, иначе използвайте № 8, букви а), б), в)	
8(а)	Впишете решението и/или обявете решението за изпълняемо	III(Б)(1)
8(б)	Уведомете молителя и ответника за вписването на решението или обявяването му за изпълняемо	III(Б)(4)
8(в)	Ответникът има възможност да предприеме стъпки за оспорване или обжалване на определени основания на обявяването или вписването	III(Б)(5)
9(а)	Уведомете ответника за молбата за признаване	IV(Б)
9(б)	Разгледайте основанията, включително повдигнатите от ответника (ако има такива)	IV(Б)
9(в)	Признайте решението и обявете решението за изпълняемо	IV(Б)
10	Разгледайте всяко възражение или жалба и уведомете молителя и ответника	III(Б)(5)
11	Изпратете на молителя и на молящия централен орган формуляра за доклад за движението на молбата	III(Г)

VIII. Често задавани въпроси

Кредиторът разполага с решение от държава А. Тя живее в държава Б. Държава Б няма да признае и изпълни решението. Длъжникът живее в държава В. И трите държави са договарящи държави. Може ли решението да се признае и изпълни в държава В?

469. Да – кредиторът може да иска признаване и изпълнение на решение в държавата, в която длъжникът живее или има активи или доходи, тъй като решението е постановено в договаряща държава. Решението не трябва да бъде изпълняемо или признато в молещата държава – само в държавата по произход. В този случай това е Държава А. Ако има удостоверение за изпълняемост от държава А, където е постановено решението, то тогава държава В трябва да може да разгледа молбата за признаване и изпълнение, при условие че са изпълнени всички други изисквания.

Защо един кредитор ще иска само признаване на решение, а не признаване и изпълнение?

470. В някои случаи кредиторът може да възнамерява решението да бъде изпълнено конфиденциално или молителят може да иска решението да бъде признато, за да използва някои други средства за правна защита в замолената държава. Например, ако има актив, като например имот в замолената държава, кредиторът може да иска решението да бъде признато, преди то да може да се впише като тежест върху имота.

Дали признаването на решението за издръжка приравнява решението на всяко друго решение за издръжка, първоначално постановено в тази държава?

471. Не. Целта на признаването и изпълнението е просто да се даде възможност чуждестранното решение за издръжка да бъде изпълнено, като се използват същите механизми и производства, както при местно решение за издръжка. Затова законите на замолената държава по отношение например на упражняване на родителските права или правото на лични отношения с децата, не се прилагат към това решение. Решението е подобно на местните решения за целите на признаването и изпълнението само на задълженията за издръжка.

Винаги ли трябва решението да бъде признато преди да може да бъде изпълнено?

472. Да – освен ако е решение на замолената държава, където ще се извършва изпълнението. Ако е от която и да е друга държава, то трябва първо да премине през производство за признаване, за да се гарантира, че решението е в съответствие с основните процедурни или други изисквания по отношение на начина, по който следва да бъдат установени задължения за издръжка – например уведомлението, което следва да получи дадена страна.

Може ли решение, постановено на друг език да се изпълни по Конвенцията?

473. Да – но трябва да има превод на решението или преведено извлечение или резюме на текста на езика на замолената държава или на друг език, който замолената държава е посочила, че ще приеме. Вж. глава 3 за обясненията на изискванията за превод на документи и решения.
474. Съгласно Конвенцията други съобщения между централните органи, могат да бъдат на английски или френски език.

Може ли дадена държава да признае решение, което е от тип, който не може да се постанови в тази държава?

475. Да – при условие, че решението попада в обхвата на задълженията за издръжка по Конвенцията. Например в решение за издръжка на деца може да се включи разпореждане за възстановяване на някои видове разходи, като например медицински застрахователни премии, които не са известни или предвидени съгласно законодателството на замолената държава. Решението все така може да бъде признато в замолената държава.

Защо няма изискване молбата за признаване или за признаване и изпълнение да се подписва от молителя или някой от централния орган?

476. Конвенцията е „неутрална“ по отношение на средствата за комуникация, за да се улесни използването на информационните технологии и да се даде възможност за ефективно предаване на материали между държавите. Ако се изисква подпис, това ще направи невъзможно изпращането на документи по факс или по електронен път.
477. Лицето, чието име фигурира в молбата, носи отговорност за това да гарантира, че информацията в молбата е в съответствие с документите и информацията, предоставена от молителя, както и че молбата отговаря на изискванията на Конвенцията.

Може ли молба за признаване или за признаване и изпълнение да се разгледа без заверени копия на документи?

478. Зависи от това дали замолената държава е направила декларация по Конвенцията, че изисква заверени копия (профилът на дадената държава ще потвърди това изискване). Освен това в конкретен случай съдът или компетентният орган може да изиска заверени копия, най-вероятно в ситуация, когато е налице съмнение относно автентичността или целостта на предоставените документи.
479. Ако не е направена такава декларация, молбата може да се разгледа на базата на копията, предоставени от молящата държава.

Компетентният орган е вписал или обявил за изпълнимо решението. Какво се случва след това?

480. След като решението бъде вписано или обявено за изпълняемо, то може да бъде изпълнено. По Конвенцията за това не се изисква друга молба от молителя (доколкото първоначалната молба е дошла през централен орган). Молителят, ответникът и молящата държава трябва да бъдат уведомени незабавно, че признаването е завършило и се пристъпва към изпълнение.

Какво става, ако има повече от едно решение за издръжка? Например има първоначално решение за издръжка и това решение е било изменено от последващо решение. Кое трябва да бъде признато?

481. Конвенцията не разглежда конкретно този въпрос. Ако решението трябва да бъде изпълнено и има просрочени задължения за издръжка, които са възникнали или са натрупани по първото решение, замолената държава може да поиска копие от това решение за изпълнение. Това може да се изисква от националното законодателство, което урежда изпълнението, или когато длъжникът оспорва просрочените задължения или твърди различно тълкуване на задължението. Също така може да има някои други въпроси (като условия за индексирание или изменение), които се намират в едно решение, но не и в останалите.

482. Въпреки това признаването на решение не може да бъде отказано единствено на основание, че е имало предишни решения по същия въпрос, които не са включени в молбата. Ако се окаже, че има и други съответни решения за издръжка, които е трябвало да бъдат включени в молбата, свържете се с централния орган на молещата държава и поискайте да Ви бъдат изпратени копия от тези решения.

Глава 6

Изготвяне на изходящи молби за изпълнение на решение, постановено или признато в замолената държава (чл. 10, параграф 1, буква б))

Как е организирана тази глава:

Настоящата глава разглежда молби за изпълнение на решение за издръжка, постановено или признато в замолената държава.

Раздел I представя общ преглед на молбата – кога да бъде използвана, кой може да я подаде и обяснение на основните термини и понятия.

Раздел II очертава процедурата или стъпките за изготвянето и разглеждането на молбата, като преминава през необходимите формуляри и документи и предоставя информация за това какво трябва да се включи и как да бъдат попълнени формулярите.

Раздел III предоставя допълнителни материали.

Раздел V отговаря на някои често задавани въпроси, свързани с молбите за изпълнение.

Ако всичко, което ви е нужно е просто обобщение на използваното производство – отидете на раздел IV за контролен лист.

I. Общ преглед

A. Кога се използва тази молба

483. Тази молба се използва, когато молителят има или **решение за издръжка**, което е постановено в замолената държава¹⁰⁴ и иска решението да бъде изпълнено в тази държава. Кредиторът обикновено иска изпълнение, тъй като длъжникът живее в замолената държава или има активи или доходи в тази държава.

Решението за издръжка определя задължението на длъжника (ответника) да плаща издръжка и може да включва също така автоматична индексация, изискване да изплати просрочените суми за издръжка, издръжка за минало време или лихва както и определяне на разходите или разноските.

B. Примерен случай

484. Р. и С. са били женени в държава Б. Имат две деца. Те са получили развод в държава Б и е била отсъдена издръжка на деца. С. сега живее с децата в държавата А. Р. продължава да пребивава в държава Б. Миналата година Р. е спрял да плаща издръжка. С. иска държава Б да изпълни решението за издръжка. И двете държави А и Б са договарящи държави по Конвенцията.

¹⁰⁴ Признаването на решението вече може да стане по Конвенцията или може да бъде по „силата на закона“ в случаите, в които решението е правнообвързващо в замолената държава, без да се налага да бъде признато.

Как става това по Конвенцията

485. С. отива в централния орган в държава А. Централният орган изпраща искане до централния орган на молещата държава Б решението за издръжка да бъде **изпълнено** в държава Б. Централният орган в държава Б разглежда молбата и изпраща решение на компетентния орган за изпълнение. Компетентният орган ще изпълни решението и плащанията ще бъдат препращани към С.

В. Кой може да подаде молба за изпълнение на решение за издръжка?

486. Тази молба може да бъде подадена от **кредитор**, включително публична институция, която действа от името на кредитора или е предоставила помощи на кредитора вместо издръжка.
- Кредитор** е лицето, на което се дължи или се твърди, че му се дължи издръжка. Кредитор/и може/могат да бъде/бъдат родител или съпруг, дете, приемни родители, роднини или други лица, който/които полага/т грижи за дете. В някои държави това лице може да се нарича получател на издръжка, лицето, по отношение на което има задължение за издръжка, или родител, на когото е възложено упражняването на родителските права, или полагащо грижите лице.

Г. Общи – изпълнение, не признаване

487. Молбите за изпълнение от държавата на нейно собствено решение или за решение, което вече е признато в тази държава, са по-прости от молбите за признаване или за признаване и изпълнение на решение. Както беше обсъдено в глави 4 и 5, когато се подава молба за признаване или за признаване и изпълнение на решение, ответникът има право да се противопостави на признаването и изпълнението на основание, че основанията за признаване и изпълнение, посочени в член 20, не са налице или че не са изпълнени процесуалните и други изисквания на член 22 за признаване и изпълнение на решение.
- Централният орган** е публична институция, определена от договаряща държава да изпълнява задължения по административно сътрудничество и съдействие съгласно Конвенцията.
488. Ответникът не разполага с подобно право по отношение на постановеното или вече признато решение в замолената държава. Това е така, защото от държавата се иска да изпълни свое собствено разпореждане, а не чуждо, или защото е поискано да изпълни решение, което вече е признато през производството за признаване по Конвенцията или националното законодателство, или защото е поискано да изпълни решение, което не трябва да преминава през производство за признаване.

489. Следователно, ако ответникът има възражения относно изпълнението на решението, те трябва да бъдат повдигнати само след като **компетентният орган** започне изпълнението, както се допуска от националното законодателство на изпълняващата държава. Фактът, че дадена молба за изпълнение се подава по Конвенцията, не дава на ответника/длъжника никакви допълнителни основания за оспорване на изпълнението на решението.
- Компетентният орган** е органът в дадена държава, на който съгласно законодателството на тази държава е възложено или разрешено да изпълнява специфични задачи съгласно разпоредбите на Конвенцията. Компетентният орган може да бъде и съд, административен орган, програма за изпълнение на задължения за издръжка за деца или друг държавен орган, който изпълнява някои от задачите, свързани с Конвенцията.

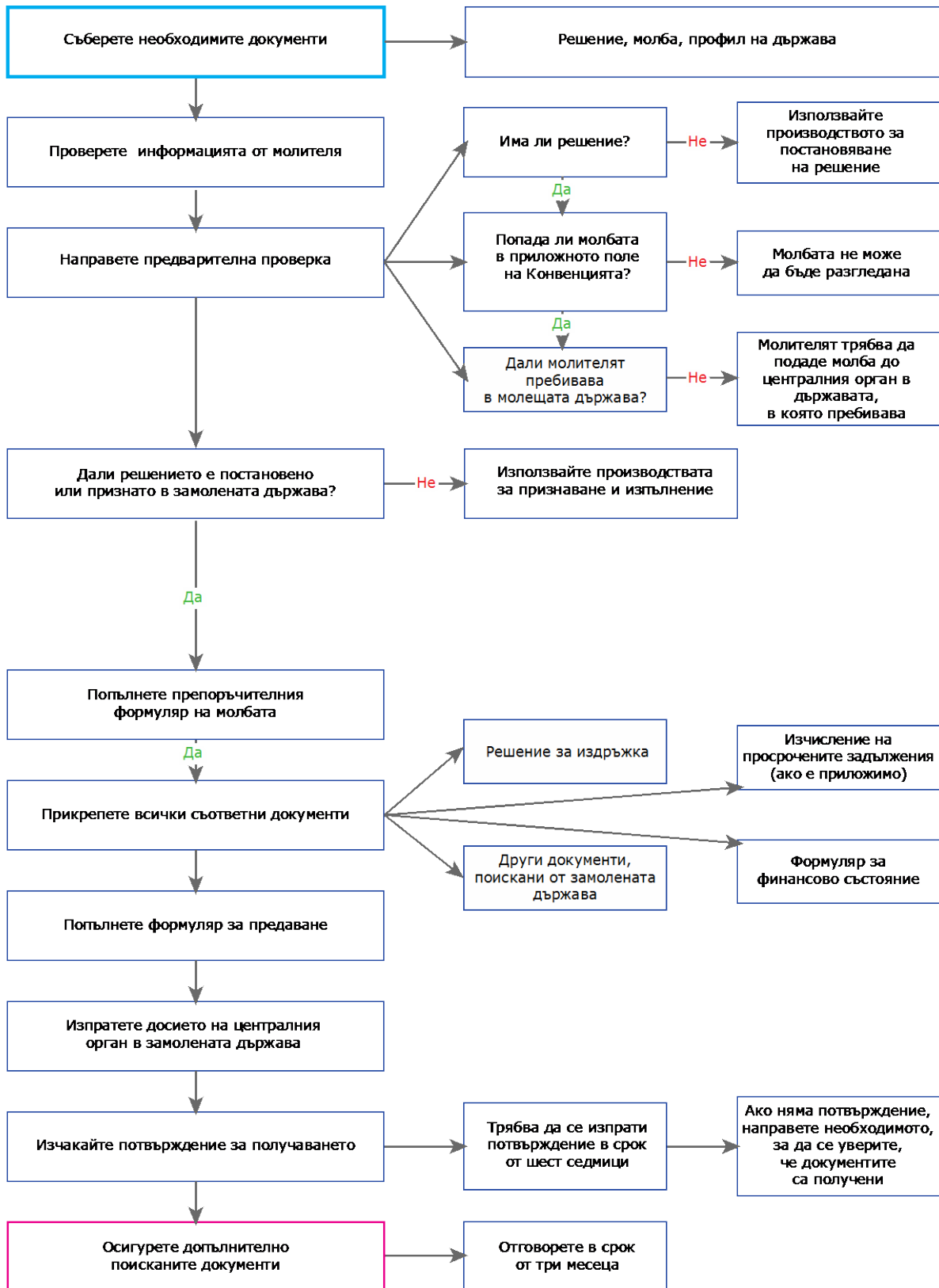
II. Процедура за разглеждане и попълване на молби

A. Производства

490. Молещият централен орган отговаря за изготвянето на документите, като се уверява, че необходимите формуляри или документация са включени и пълни, подготвя и изпраща пакета до централния орган в другата договаряща държава. Тъй като има различия между държавите, вижте профила¹⁰⁵ на замолената държава (държавата, до която ще изпращате молбата,) тъй като в него са указани всички специални изисквания за молбата и документите.
491. Диаграмата на следващата страница обобщава производствата.

¹⁰⁵ Повечето договарящи държави попълват профил на държавата и го представят на Постоянното бюро на Хагската конференция по международно частно право. Профилът на държава може да бъде намерен на уебсайта на Хагската конференция на адрес <www.hcch.net> в раздел „Издръжка на деца/други членове на семейството“. Всяка договаряща държава, която не попълни профил на държавата независимо от това е длъжна да предостави информацията, изисквана по чл. 57, която следва да включва тази информация.

ИЗХОДЯЩИ МОЛБИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА РЕШЕНИЕ, ПОСТАНОВЕНО ИЛИ ПРИЗНАТО В ЗАМОЛЕНАТА ДЪРЖАВА



Фигура 18: Производствата за изходящи молби за изпълнение

Б. Подготовка на изходящата молбата за изпълнение

492. Всяка стъпка по-долу съответства на производствата, описани в таблицата по-горе (Фигура 18).

1. Прегледайте информацията от молителя и другите документи

493. Прегледайте профила на замолената държава и всяка информация, предоставена от молителя. Ако молителят не е попълнил препоръчителния формуляр на молба, той трябва да предостави достатъчно информация, за да може представителят на централния орган да попълни документа.

2. Преценете дали молбата е подходяща

494. Молителят трябва да разполага с решение, което може да бъде изпълнено в замолената държава.

- Ако молителят все още не разполага с решение на издръжка, трябва да се подаде молба за постановяване на решение (вж. глава 8).
- Дали молбата и решението попадат в приложното поле на Конвенцията? Вж. глава 3. Ако не, не може да се даде ход на молбата.
- За да внесе молбата, молителят трябва да пребивава на територията на **молещата държава**. Ако молителят пребивава в друга договаряща държава, той трябва да подаде молба чрез централния орган на тази държава.
- Ако ответникът не пребивава или няма активи или доходи в дадена договаряща държава, молителят не може да използва механизмите на Конвенцията за изпълнение на решението.

Молещата държава е договарящата държава, която инициира молбата и подава искане от страна на молител, който пребивава в тази държава.
Замолената държава е договарящата държава, от която се иска да разгледа молбата.

3. Определете къде е било постановено или признато решението

495. Ако решението е постановено в държавата, в която ще изпратите молбата (замолената държава), тогава тези производствата могат да се използват.

496. Ако решението е постановено в различна държава¹⁰⁶, то следва да бъде признато в замолената държава. Ако решението не е било признато, следва да бъде подадена молба за признаване и изпълнение (вж. глава 4).

4. Попълнете формуляра на молбата

497. Трябва да се използва препоръчителния формуляр за подаване на молба (Молба за изпълнение на решение, постановено или признато в замолената държава). Това гарантира, че в молбата ще бъде включена минималната изисквана информация.

498. Вж. глава 15 за инструкции за попълването на формуляра.

¹⁰⁶ Имайте предвид, че не е необходимо решението да е постановено в дадена договаряща държава, ако е било признато в замолената държава. Вж. Обяснителен доклад, параграф 243.

5. Попълнете всички допълнителни документи

499. За разлика от молбата за признаване и изпълнение, няма конкретни допълнителни документи, които трябва да бъдат предоставени на замолената държава заедно с молбата за изпълнение. Въпреки това, в много случаи е добра практика да се предоставят посочените по-долу документи, тъй като ще бъдат полезни, за да се съдейства на замолената държава в изпълнителното производство.

1) Формуляр за финансово състояние

500. Този документ ще помогне на замолената държава за намирането на ответника за изпълнението и принудителното изпълнение на решението.

501. Препоръчителният формуляр е полезно средство за събиране на необходимата информация за финансовото състояние на длъжника и неговите активи. Тази информация ще помогне на замолената държава да изпълни решението.

Забележка: тъй като това е молба за изпълнение, не е необходимо да се попълва информацията относно финансовото състояние на кредитора.

502. Формулярът може да бъде попълнен от кредитора/молителя, тъй като молителят често има достъп до информация за длъжника, която се съдържа във формуляра. Ако информацията обаче се попълва от кредитора/молителя, върху формуляра трябва да фигурира името на представителя на централен орган, отговарящ за предаването на молбата.

503. Вж. глава 15 за инструкции за попълване на този формуляр.

2) Документ относно изчислени просрочени плащания

504. Като част от молбата за изпълнение, молителят може да поиска изпълнение на плащания по просрочени задължения за издръжка, които са възникнали от момента на постановяване на решението. Следва да бъде предоставено пълно изчисление, което показва сумите, дължими по силата на решението, изплатените суми (ако има такива) и салдото.

505. Важно е този документ да е възможно най-пълен и точен, тъй като ответникът може да оспори изпълнението на основание, че просрочените задължения не са точни.

Добри практики: Ако институцията, занимаваща се с въпроси, свързани с издръжка на деца и други издръжки, е участвала в изчисляването и принудителното изпълнение на просрочените задължения за издръжка, не забравяйте да включите удостоверение от тази институция, тъй като нейната документация ще бъде най-точна и пълна.

3) Пълен текст на решението

506. Може да е от помощ на компетентния орган в замолената държава, ако в досието се приложи копие от решението за издръжка. Не е нужно да бъде заверено – достатъчно е обикновено копие на решението от съдебния или административния орган, който е постановил решението. В зависимост от практиката на компетентния правоприлагащ орган, предоставянето на копие от решението може да ускори процеса на изпълнение, тъй като по този начин няма да има нужда компетентният орган на замолената държава да иска копие от съдебния или административния орган, постановил или признал решението.

4) Друга подкрепяща информация

507. В някои случаи с други данни може да бъде подходящо са представи подкрепяща информация. Това ще зависи от обстоятелствата и от конкретната молба.

Добри практики: Продължителността на задължението за издръжка се определя от правото на държавата по произход (където е взето решението). Профилът на държавата по произход ще покаже какво може да се изисква, за да се продължи правото на детето на издръжка. Тази информация трябва да бъде предоставена заедно с искането за изпълнение.

508. Ако молителят е публична институция, тя може да е предоставила помощи вместо издръжка. В някои случаи може да е уместно да се представят документи, доказващи предоставянето на помощи, например, когато публичната институция желае да отстоява независимо право да получи част от просрочените задължения за издръжка.
509. По същия начин, когато решението се предвижда, че продължаването на прилагането на издръжката за деца зависи от записването на детето в училище, може да е от помощ за изпълнението, ако тази информация се предостави заедно с молбата за изпълнение. Това може да намали евентуалните закъснения в случай, че длъжникът оспори прилагането на такива основания.
510. Профилът на държава също ще покаже дали при дадените обстоятелства е уместно да се предостави допълнителна документация.

6. Попълване на формуляр за предаване

511. Формулярът за предаване е задължителен формуляр. Той осигурява стандартно средство за изпращане на молбите между централните органи. В него са изброени необходимите документи и информация, съдържащи се в пакета, а освен това указва на замоления централен орган за какво се отнася молбата.
512. Вж. глава 15 за инструкции за попълването на формуляра за предаване.

7. Изпратете на замолената държава

513. След като пакетът от документи е попълнен, той може да бъде изпратен до централния орган на замолената държава.
514. В повечето случаи материалите ще бъдат изпратени по обикновена поща, освен ако замолената държава е посочила, че ще приема документите по електронен път.

8. Изчакване на потвърждение за получаването

515. Замолената държава трябва да потвърди получаването в срок от шест седмици. Това трябва да бъде направено от централния орган, като се използва задължителният формуляр за потвърждение. По това време Вие също ще получите уведомление от замоления централен орган за това къде следва да отправяте всякакви по-нататъшни запитвания, както и за съответните данни за контакт с даденото лице или звено в тази държава.

9. Осигуряване на допълнителни документи, които могат да бъдат поискани

516. Чрез формуляра за потвърждение може да се изискат допълнителни документи или информация. Следва да предоставите информацията, възможно най-скоро, но при всички случаи в срок до три месеца. Ако очаквате, че ще отнеме по-дълго от три месеца, се уверете, че сте уведомили другия централен орган, за да може да закрие своето досие, ако след три месеца не е получен отговор.

***Добри практики:** Уведомете другия централен орган, ако изпитвате трудности при получаване на исканата информация или документи. В противен случай централният орган в замолената държава може да закрие своя случай, ако след три месеца няма получен отговор.*

В. Изключения от общите производствата

1. Решения само за издръжка на съпруг или на бивш съпруг

517. Освен ако както замолената, така и молещата договарящи държави са разширили пълното прилагане на Конвенцията (глави II и III), така че да включва задълженията за издръжка на съпруг или на бивш съпруг, молещият централен орган няма задължението да съдейства при предаването на молбата за изпълнение на решение само за издръжка на съпруг или на бивш съпруг (вж. глава 3). Централният орган в замолената държава също няма да участва в получаването или разглеждането на молбата. Трябва да бъде подадена пряка молба за изпълнение на решението, адресирана до компетентния орган, отговорен за принудителните изпълнения в замолената държава.
518. Производствата за подаване на пряка молба до компетентния орган се определят от замолената държава. Информацията може да е достъпна в профила на държава или компетентният орган може да има уеб сайт, на който да посочва изискванията за подаване на молба.
519. Не забравяйте обаче, че ако задължението за издръжка на съпруг или на бивш съпруг се съдържа в същото решение като издръжка на деца или в отделно решение, но когато молбата се отнася до или е свързана с издръжката на деца,¹⁰⁷ молбата за изпълнение може да се подаде чрез централния орган във всеки от случаите, независимо дали е направена декларация.

2. Решения за издръжка на други членове на семейството

520. Конвенцията няма приложимост към решения за издръжка на други членове на семейството, освен ако както замолената, така и молещата договаряща държава са направили декларации за разширяване на приложното поле на цялата Конвенция или на част от нея към тези други видове издръжка.

¹⁰⁷ Вж. Обяснителен доклад, параграф 47.

III. Допълнителни материали

A. Практически съвети

- Упълномощеният представител на централния орган следва да попълни предавателния формуляр и да прегледа или попълни препоръчителния формуляр за подаване на молба.
- Държавите се насърчават да използват препоръчителните формуляри. Те са проектирани така, че да бъде включена цялата необходима информация. Само предавателният формуляр е задължителен формуляр и следва да се използва.
- В профила на държава на замолената държава се съдържа много полезна информация. Този документ указва производствата, които ще бъдат използвани за изпълнение и съответните срокове за предприемане на действия.
- Няма изискване за включване на оригиналите на които и да е документи в пакета.
- Съгласно Конвенцията са достатъчни обикновени копия от документите, освен ако замолената държава е посочила специално, че изисква заверени копия на решението. Можете да установите това, като проверите в профила на дадената държава.
- В много случаи е добра практика да се свържете с длъжника възможно най-скоро, за да определите дали длъжникът ще плаща издръжката доброволно. Установяването на доброволни плащания често може да ускори потока на плащания в полза на кредитора, но при всички случаи следва неотложно да се предприемат стъпки за принудително изпълнение, ако е необходимо, с оглед да се гарантира, че се издръжката се плаща. (Вж. глави 7 и 8.)

B. Свързани формуляри

Формуляр за предаване

Молба за изпълнение на решение, постановено или признато в замолената държава

Формуляр за информация с ограничен достъп

Формуляр за финансово състояние

V. Съответни членове на Конвенцията

Член 10, параграф 1, буква б)

Член 11

Член 12

Член 32

G. Свързани раздели на Наръчника

Вж. глава 4 – Разглеждане на изходящите молби за признаване или признаване и изпълнение

Вж. глава 10 – Изпълнение на решенията за издръжка

Вж. глава 13, раздел I – Общ преглед – Искания за специфични мерки

IV. Контролен лист – изходящи молби за изпълнение на решение от замолената държава

	Процедура	Препратка към Наръчника
1	Прегледайте документите	II(Б)(1)
2	Уверете се, че молбата е подходяща	II(Б)(2)
3	Определете къде е постановено решението	II(Б)(3)
4	Попълнете формуляра на молбата	II(Б)(4)
5	Попълнете допълнителните документи	II(Б)(5)
6	Попълване на формуляр за предаване	II(Б)(6)
7	Изпратете на замолената държава	II(Б)(7)
8	Изчакайте за потвърждение за получаването на молбата	II(Б)(8)
9	Осигурете документите относно последващите действия	II(Б)(9)

V. Често задавани въпроси

Каква е разликата между молба за изпълнение на решение, постановено или признато в замолената държава, и молба за признаване и изпълнение?

521. Молбата за изпълнение се използва, когато решението е постановено или преди това е било признато в замолената държава, така че не е необходимо да бъде признато, преди да се изпълни. То вече е правнообвързващо и подлежи на изпълнение в тази държава. За разлика от това, в молбата за признаване и изпълнение искането не е да се признае и изпълни чуждестранно решение, а просто се иска замолената държава или да изпълни свое собствено решение, или решение, което вече е признато.

Защо трябва да се използва Конвенцията, ако се подава молбата за това дадена държава да изпълни свое собствено решение?

522. В някои държави, достъп до компетентния правоприлагащ орган (например, Агенция за издръжка на децата) може да бъде ограничен до жителите на тази държава. Централните органи в замолената и в молещата държава може също така да помогнат при прехвърлянето на плащания, ако това е необходимо, а и те са в състояние да го направят. И накрая, ако трябва да се поиска правна помощ в замолената държава, за да започне изпълнително производство, тя ще бъде предоставена безплатно за молителя, ако молбата се подава в рамките на Конвенцията.

Може ли молба за изпълнение на решение за издръжка на съпруг или бивш съпруг да се подаде до централния орган?

523. Само ако молбата се отнася също и за решение за издръжка на деца (вж. глава 3). Ако решението е само за издръжка на съпруг или бивш съпруг, директната молба за изпълнение се подава до компетентния орган в замолената държава, освен ако както молещата, така и замолената държави са разширили приложението на глави II и III от Конвенцията, така че да обхващат и издръжката за съпруг или бивш съпруг.

Глава 7

Обработване на постъпващите молби за изпълнение на решенията, постановени или признати в замолената държава

Как е организирана тази глава:

Настоящата глава разглежда молби за изпълнение на решение за издръжка.

Раздел I представя общ преглед на молбата – кога да бъде използвана, кой може да я подаде и обяснение на основните термини и понятия.

Раздел II очертава процедурата или стъпките за преглед на входящите материали и разглеждането на молбата.

Раздел III съдържа препратки и допълнителни материали, свързани с подаване на такава молба.

Раздел IV съдържа контролен списък в помощ на онези, които се нуждаят от бърз преглед на процеса.

Раздел V обхваща някои от най-често задаваните въпроси по отношение на подаването на такава молба.

I. Преглед – изпълнение на решение, постановено или признато в замолената държава

A. Кога се използва молбата

524. Това е най-простата от всички молби по Конвенцията. Молбата изисква компетентният орган на дадена договаряща държава да изпълни собственото си решение или вече признато чуждестранно решение¹⁰⁸ и да съдейства за прехвърляне на плащанията към кредитора, който живее извън тази държава. Кредиторът иска изпълнение на решението, тъй като длъжникът живее в замолената държава или има активи или доходи в тази държава.

525. Процесът не е сложен, тъй като няма нужда решението да бъде признато преди да може да бъде изпълнено. Това е така, защото решението е било вътрешно решение, т.е. постановено в държавата, в която ще се извърши изпълнението, или е чуждестранно решение, което вече е било признато в замолената държава.

Молецата държава е договарящата държава, която инициира молбата и подава искане от страна на молител, който пребивава в тази държава.
Замолената държава е договарящата държава, която се иска да разгледа молбата.

¹⁰⁸ Признаването може да се извърши по силата на Конвенцията или решението може да бъде признато „по силата на закона“ в случаите, в които признаването на някои видове чуждестранни решения е автоматично.

526. Тази молба се подава по член 10, параграф 1, точка б) от Конвенцията.

Б. Пример

527. Т. разполага с решение за издръжка от държава А. Тя сега живее в държава Б. Длъжникът продължава да живее в държава А. Т. иска държава А да започнат изпълнение на решението за издръжка и да ѝ изпраща плащанията. И двете държави А и Б са договарящи държави по Конвенцията.

528. Като използва Конвенцията, Т. ще поиска от централния орган в държавата Б да предаде на държава А **молбата за изпълнение на решението**. Централният орган в държава А ще получи молбата, ще се увери, че тя е пълна и ще отнесе решението до компетентния изпълнителен орган, и също така ще съдейства за предаване на плащанията към Т., както се изисква.

В. Важна разлика – молби за изпълнение на собствено решение на дадена държава

529. Подаването на молба за изпълнение на решение, постановено или признато в замолената държава е по-лесно, отколкото на молба за признаване или признаване и изпълнение на решения, взети другаде. Както беше обсъдено в глави 4 и 5, когато се подава молба за признаване или за признаване и изпълнение на решение, ответникът има право да се противопостави на признаването или признаването и изпълнението въз основа на това, че не са налице основанията за признаване или признаване и изпълнение, посочени в член 20, или че не са изпълнени процесуалните и други изисквания за признаване или признаване и изпълнение, посочени в член 22.

Централният орган е публична институция, определена от договаряща държава да изпълнява задължения по административно сътрудничество и взаимопомощ съгласно Конвенцията.

530. Ответникът не разполага с подобно право по отношение на постановеното или вече признато решение в замолената държава. Това е така, защото от държавата се иска или да изпълни свое собствено разпореджане, а не чуждестранно, или защото е поискано да се изпълни решение, за което при предишен случай вече е установено, че е изпълняемо чрез производство за признаване или за признаване и изпълнение. Така че няма нужда от **компетентен орган**, който да прецени дали решението трябва да бъде признато или изпълнено.

Компетентният орган е органът в дадена държава, на който, съгласно законодателството на тази държава, е възложено или разрешено да изпълнява специфични задачи съгласно разпоредбите на Конвенцията. Компетентният орган може да бъде и съд, административен орган, програма за изпълнение на задължения за издръжка за деца или друг държавен орган, който изпълнява някои от задачите, свързани с Конвенцията.

531. Ако ответникът има възражения относно изпълнението на решението, те трябва да бъдат повдигнати след като започне изпълнението от страна на компетентния орган, както се допуска от националното законодателство на изпълняващата държава. Фактът, че дадена молба за изпълнение се подава по Конвенцията, не дава на ответника/длъжника никакви допълнителни основания за оспорване на изпълнението на решението.

532. По тази причина процесът за управление на входящите молби за принудително изпълнение е много прост за замоления централен орган. Пакетът от документи се преглежда, за да гарантира, че е пълен, а молбата се препраща на компетентния орган за изпълнение. След това компетентният орган предприема всички необходими стъпки, които се допускат от националното законодателство за изпълнение на решението. Тези производства са описани подробно в следващия раздел.

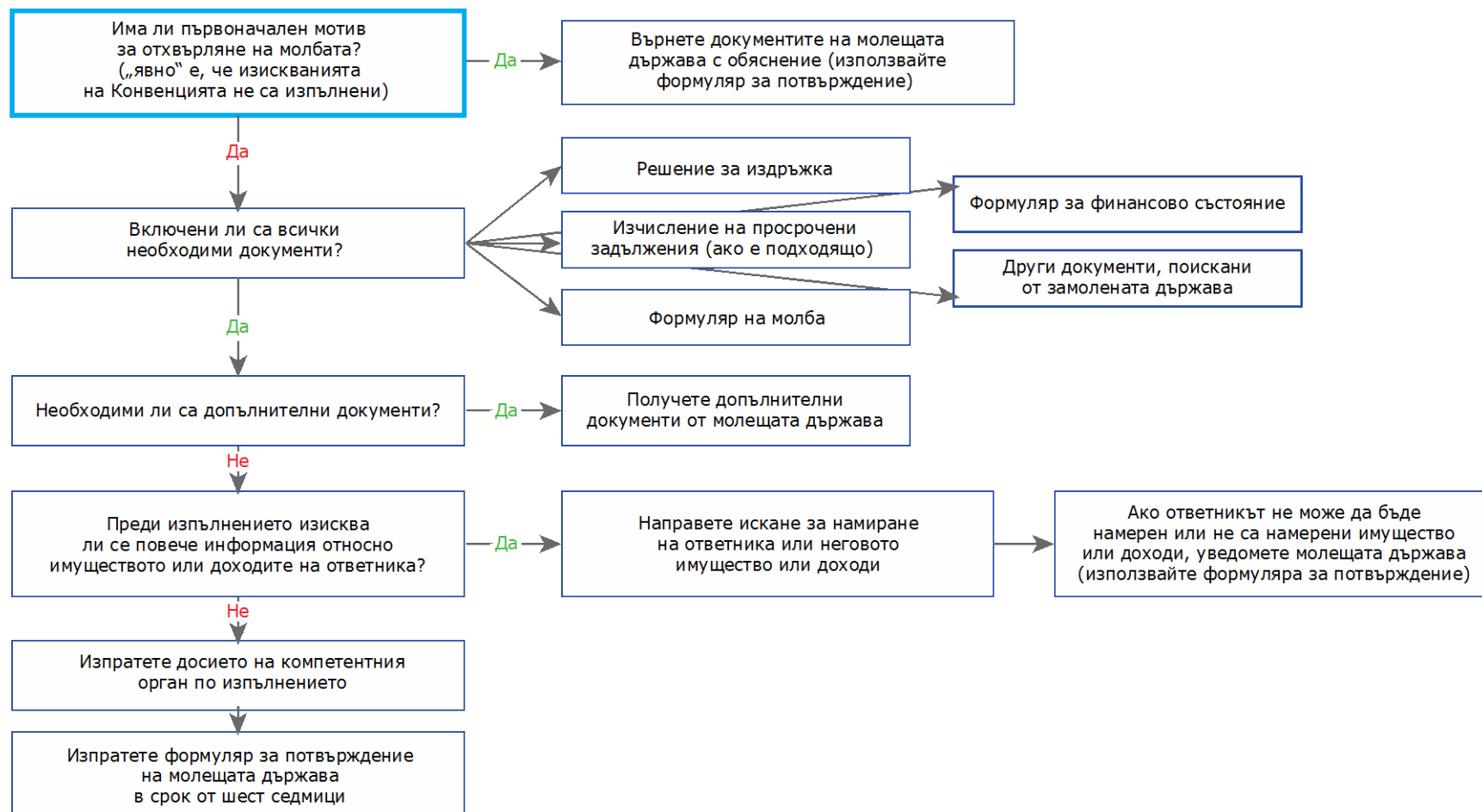
Търсите ли кратко обобщение на стъпките, използвани в тази глава? Отидете на контролния списък в края на главата.

II. Разглеждане на молби за изпълнение

A. Блок-схема

533. Когато молбата за изпълнение на решение е получена от друг централен орган, пакетът документи трябва да се провери за пълнота, като се прави първоначална преценка дали молбата може да бъде разгледана, и се изпраща потвърждение за получаване на пакета документ заедно с искане за допълнителни документи, ако е необходимо. Тогава пакетът може да се изпрати на съответния орган за изпълнение.

ВХОДЯЩИ МОЛБИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА РЕШЕНИЕ, ПОСТАНОВЕНО ИЛИ ПРИЗНАТО В ЗАМОЛЕНАТА ДЪРЖАВА



Фигура 19: Блок-схема – преглед на производството по входяща молба за изпълнение

Б. Преглед на входящите документи

1. Уверете се, че документите са пълни

534. Когато документите са получени от централния орган на молещата държава, те следва да се прегледат своевременно, така че ако са необходими допълнителни документи, те да бъдат поискани незабавно.
535. В някои държави задължителният формуляр за потвърждение се попълва веднага след получаване на молбата. В други държави първо се извършва описаният по-долу предварителен преглед. И в двата случая формулярът за потвърждение следва да бъде попълнен и изпратен на молещата държава в рамките на шест седмици от получаването на молбата.
536. Входящият пакет следва да включва:

√	Формуляр за предаване
√	Формуляр на молба
Ако е необходимо	Текст на решението
√	Формуляр за финансово състояние
Ако е необходимо	Документ относно изчислени просрочени плащания
Ако е необходимо	Доказателство за помощи, предоставени от публична институция
Ако е необходимо	Преведени копия от документи

Фигура 20: Списък на формуляри и документи

1) Формуляри, включени с молбата

1) Формуляр за предаване

537. Всяка молба по Конвенцията следва да бъде придружена от формуляр за предаване. Този формуляр е задължителен. Формулярът за предаване идентифицира страните и вида на молбата. Той също така изброява документите, които съпровождат молбата.

2) Формуляр на молба

538. В повечето случаи се използва препоръчителният формуляр на молба.

3) Текст на решението

539. В повечето случаи молителят прилага просто копие на решението. Това ще помогне на компетентния правоприлагащ орган да намери решението и да получи допълнителни копия или заверени копия, ако те са задължителни за изпълнението.

4) Формуляр за финансово състояние

540. Тъй като това е молба за изпълнение, се включва формуляр за финансово състояние, който предоставя информация за местоположението и финансовото състояние на ответника, доколкото те са известни на молителя. Този формуляр предоставя важна информация за изпълнение на решението.

541. Ако молителят е използвал препоръчителния формуляр, частта от този документ, която се отнася до кредитора, ще бъде оставена празна, тъй като тази информация не се изисква за молба за принудително изпълнение.

5) **Документ относно изчислени просрочени плащания**

542. Ако има неплатена издръжка съгласно решението на издръжка (просрочие) и молителят желае изпълнение на тези просрочени плащания, трябва да има включен документ, който определя как са изчислени тези просрочени задължения.

2) **Допълнителни формуляри**

Доказателство за помощи – публична институция

543. Ако молителят е публична институция, тя може да е предоставила помощи вместо издръжка. В някои случаи може да е уместно да се представят документи, доказващи предоставянето на помощи, например когато публичната институция желае да отстоява независимо право да получи част от просрочените задължения за издръжка.

3) **Искане на допълнителни документи**

544. Ако молбата не е пълна, тъй като са необходими допълнителни документи, молбата не може да бъде отхвърлена. Вместо това следва се направи искане за допълнителни документи, като се използва задължителният формуляр за потвърждение (вж. по-долу).
545. Ако е направено искане за допълнителни документи, молещата държава има **три месеца**, за да предостави документите. Ако поисканите документи не бъдат предоставени в срок от три месеца, следва да се започне по-нататъшно проследяване с молещата държава. Въпреки това, ако документите не бъдат получени и молбата не може бъде разгледана, централният орган на замолената държава може да закрие досието и съответно да информира молещата държава. Това отново може да се направи с помощта на задължителния формуляр за потвърждение.

2. **Дали е „явно“, че изискванията на Конвенцията не са изпълнени?**

546. Конвенцията допуска централният орган да откаже разглеждането на молбата, тъй като е явно, че изискванията на Конвенцията не са изпълнени (вж. член 12, параграф 8). Обстоятелствата, при които случаят е такъв, са доста ограничени¹⁰⁹, така че това дали централният орган ще вземе предвид това изискване е въпрос на избор.
547. Например централният орган може по-рано вече да е отхвърлял молба между същите страни. Ако няма нови доказателства, придружаващи молбата, зависи изцяло от централния орган да реши дали да отхвърли молбата отново на същото основание. По същия начин молбата може да бъде отхвърлена, ако от текста на документите е очевидно, че искането няма нищо общо с издръжка.
548. Ако разглеждането на молбата бъде отхвърлено на тази ограничена база, молещият централен орган следва да бъде информиран, като се използва задължителният формуляр за потвърждение, както е посочено по-долу.

¹⁰⁹ Обяснителен доклад, параграф 345.

3. Има ли нужда да се извърши търсене на ответника?

549. В някои ограничени случаи централен орган може да поиска да бъде извършено търсене на местонахождението на ответника преди започване на изпълнението, по-специално когато правото на държавата, която прилага принудителното изпълнение, изисква изпращане на предварително уведомление за изпълнение или когато молителят не е сигурен дали длъжникът пребивава в замолената държава или има активи или доходи в тази държава.
550. При извършване на всякакви търсения от централния орган или от компетентния орган от негово име се очаква да осъществи достъп до всички бази данни и източници на публична информация относно достъпа до лична информация.
551. Ако ответникът или активите или приходите на ответника не могат да бъдат намерени в замолената държава, молещият централен орган се информира за това. Ако от молещата държава не бъде получена допълнителна информация, която да подпомогне намирането на ответника, тогава изпълнението не може да се осъществи.

4. Потвърждение за получаване

552. Съгласно Конвенцията централният орган на замолената държава следва да потвърди получаването на дадена входяща молба в срок от **шест седмици** от момента, в който е получена. Това следва да се направи с помощта на задължителния формуляр за потвърждение. Тази стъпка може да се предприеме още при получаване на документите или след като бъдат прегледани, при условие че е спазен срокът за потвърждение.

5. Начало на процеса на изпълнение

553. Пакетът вече може да бъде отнесен до компетентния орган, отговорен за изпълнението на решенията за издръжка във Вашата държава.

III. Допълнителни материали

A. Практически съвети

- В някои държави преди или едновременно с производството за принудително изпълнение се правят опити да се постигне доброволно изпълнение. Целта на всички молби за издръжка е установяването на дългосрочен, стабилен поток от плащания към кредитора по най-ефективния възможен начин.
- Важно е винаги да имате предвид, че всички молби следва да се разглеждат по бърз, ефективен начин, като се избягват ненужни забавяния.
- Формулярът за доклад за движението на молбата може да се използва на всеки етап на разглеждане на молбата, както едновременно с първоначалното потвърждението, така и по всяко време след това. Това е един полезен начин да се даде информация на молителя и на молещия централен орган относно развитието по случая.

Б. Свързани формуляри

Молба за изпълнение на решение, постановено или признато в замолената държава

Формуляр за потвърждение по член 12, параграф 3

Формулярът за доклад за движението на молбата – член 12, параграф 4 (Молба за изпълнение)

В. Съответни членове

Член 10, параграф 1, буква б)

Член 12

Член 32

Член 34

Г. Подобни раздели на Наръчника

Вж. глава 4 – Разглеждане на изходящите молби за признаване или признаване и изпълнение

Вж. глава 10 – Изпълнение на решенията за издръжка

IV. Контролен лист – входящи молби за изпълнение

	Процедура	Препратка към Наръчника
1	Получаване на документи от молещия централен орган	II(Б)
2	Уверете се, че документите са пълни	II(Б)(1)
3	Дали е „явно“, че изискванията на Конвенцията не са изпълнени?	II(Б)(2)
4	Изпращане на формуляр за потвърждение на молещия централен орган	II(Б)(4)
5	Изпращане на компетентния орган за изпълнение	II(Б)(5)

V. Често задавани въпроси

Защо решение от замолената държава не трябва да бъде признато?

554. Признаването не е необходимо, тъй като по този начин от държавата или се иска да изпълни свое собствено разпореждане, а не чуждестранно, или се иска да се изпълни решение, което вече е било признато.

Защо трябва да се използва Конвенцията, ако се подава молбата за това дадена държава да изпълни свое собствено решение?

555. В някои държави, достъпът до компетентния правоприлагащ орган (например, Агенция за издръжка на децата) може да бъде ограничен до жителите на тази държава. Централните органи в замолената и в молещата държава може също така да помогнат при прехвърлянето на плащания, ако това е необходимо, а и те са в състояние да го направят. И накрая, ако трябва да се поиска правна помощ в замолената държава, за да започне изпълнително производство, тя ще бъде предоставена безплатно за молителя, стига молбата да попада в приложното поле на Конвенцията, както е приложимо между двете договарящи държави.

Глава 8

Изходящи молби за постановяване на решение за издръжка:

Как е организирана тази глава:

Настоящата глава разглежда молби за постановяване на решение за издръжка.

Раздел I представя общ преглед на молбата – кога да бъде използвана, кой може да я подаде и обяснение на основните термини и понятия.

Раздел II очертава процедурата или стъпките за попълване и предаване на молбата и също така обсъжда документи, които следва да бъдат включени.

Раздел III съдържа препратки и допълнителни материали, свързани с подаване на такава молба.

Раздел IV съдържа контролен списък в помощ на онези, които се нуждаят бърз преглед на процеса.

Раздел V обхваща някои от най-често задаваните въпроси по отношение на подаването на такава молба.

I. Общ преглед

A. Кога се използва тази молба

556. Молба за **постановление** на решение за издръжка в друга договаряща държава (замолената държава) може да се подава в някоя от следните ситуации:
- когато няма постановено решение и кредиторът иска да бъде постановено решение, или
 - когато признаването и изпълнението на решение не е възможно или се отказва поради липса на основание за признаване и изпълнение по член 20 или на основанията, посочени в член 22, буква б) или д)¹¹⁰.
- Постановяването е процесът на постановяване на решение за издръжка, когато или не съществува решение за издръжка, или съществуващото решение за издръжка не може да бъде признато или изпълнено по някаква причина. Постановяването може да включва определяне на родство, ако това се изисква, за да се вземе решение за издръжка.*
557. Молбата за постановяване на решение за издръжка може да включва искане за определяне на родство.
558. Молбите за постановяване на решение за издръжка са обхванати от член 10, параграф 1, букви в) и г) от Конвенцията.

¹¹⁰ Когато признаването и изпълнението на решение не е възможно поради резерва в съответствие с чл. 20, параграф 2 (т.е., резерва, свързана с едно от основанията за компетентност по чл. 20, параграф 1, букви в), д) или е)), молителят има право на безплатна правна помощ за постановяване на ново решение (член 15 и член 20, параграф 4). Това е ситуация по Конвенцията, при която молителят има право на безплатна правна помощ за подаване на молба за постановяване на решение.

Б. Примерен случай

559. В. иска издръжка на двете си деца. Тя никога не е бил омъжена за Т., но те са живели заедно в продължение на много години в държава А. Сега тя живее с децата в държава Б. Тя не разполага с решение за издръжка и не може да подаде молба в държава Б, тъй като националното законодателство в държава Б няма да позволи на тази молба. Т. продължава да живее в държава А. И двете държави А и Б са договарящи държави по Конвенцията.

Как става това по Конвенцията

560. В. може да подаде молба до централния орган в държава Б и да поиска неговото съдействие. Централният орган в държава Б ще предаде молба за **постановяване на решение за издръжка** на държава А. Не е необходимо преди изпращането на молбата В. да доказва, че Т. е родител на децата, тъй като това определение може да се даде в хода на производството за постановяване. Ако се изисква тестване за родство, централният орган в държава А ще окаже необходимото съдействие¹¹¹. След като решението бъде постановено в държава А, то може да бъде изпълнено в държава А.

В. Кой може да подаде молба за постановяване на решение за издръжка?

561. Ако няма решение за издръжка, молба за постановяване на решение може да се подаде само от кредитор. Длъжникът не може да подаде молба за получаване на решение.
562. Ако е необходимо постановяване на решение, тъй като разполага с решение, но неговото признаване и изпълнение е невъзможно или е отказано поради резерва съгласно Конвенцията (чл. 20, параграф 2), или кредиторът, или публичната институция, която е предоставила помощи вместо издръжка, може да подаде молба за постановяване на решение за издръжка. И двете страни трябва да пребивават в договарящи държави. Имайте предвид, че в този случай не се изисква нова молба, тъй като при тези обстоятелства централният орган трябва да пристъпи към постановяване на решение, ако длъжникът има обичайно местопребиване в замолената държава.

*Търсите ли кратко обобщение на производствата, използвани за тази молба? Отидете на **контролния списък** в края на главата.*

563. Не забравяйте, че за да подаде молба чрез централен орган с искане за постановяване на решение за издръжка, молителят трябва да иска издръжка на деца. Молбите за постановяване на издръжка на съпруг или бивш съпруг не са сред молбите, обхванати от централния орган, освен ако е налице декларация както от молещата, така и от замолената държава, разширяваща обхвата на глави II и III от Конвенцията към издръжката на съпруг или бивш съпруг (вж. глава 3). Кредитор, който иска постановяване на решение за издръжка на съпруг или бивш съпруг, трябва да подаде пряка молба до компетентния орган на замолената държава. Исканията за постановяване на Издръжка на други членове на семейството също не попадат в обхвата на тези производства, освен ако не е налице декларация в двете държави за разширяване на приложението на Конвенцията, така че да обхване и тези видове задължения за издръжка.

¹¹¹ Когато и двете държави са страни по Конвенцията от 1970 г. относно събиране на доказателства, моля, вижте глава 3, част 2, раздел V – Други Хагски конвенции.

Г. Подаване на молба за постановяване на решение – някои съображения

564. В някои случаи молителят може да има възможността да подаде молба за постановяване на решение за издръжка или съгласно вътрешното законодателство на държавата, в която пребивава, или съгласно Конвенцията, като молба по член 10 за постановяване на решение в друга договаряща държава. Молителите, които обмислят дали да процедурат съгласно вътрешното право или съгласно Конвенцията, могат да имат предвид следното:

1) Колко дълго може да отнеме разглеждането на молбата за издръжка

565. Продължителността от време, необходимо за вътрешното разглеждане на молбата може да зависи от законодателството на дадената държава по отношение на уведомяването и призоваването на ответниците, които не пребивават в тази държава, както и от това колко бързо компетентният орган може да даде ход на молбата. По същия начин продължителността от времето, необходимо за разглеждане на молбата съгласно Конвенцията, ще варира в зависимост от засегнатите държави и колко време ще отнеме производството във всяка от тези държави. Информация за продължителността от времето, което може да отнеме разглеждането на молбата в замолената държава, е дадено в профила на държавата.

2) Дали има някакви различия в правното действие на решението, постановено съгласно вътрешното право или съгласно член 10 от Конвенцията

566. В някои ситуации решението за издръжка, постановено съгласно националното законодателство и създаващо задължения за ответник, който не пребивава в същата държава, може да не е изпълнимо в държавата, в която пребивава ответникът. Това е сложен правен въпрос и е един от онези, които молителят може да иска да обсъди с правен съветник.

3) Себестойност на производството

567. Ако е молба за постановяване на решение за издръжка на издръжката на деца, ненавършили 18 години, подадена по Конвенцията, молителят винаги има право на безплатна правна помощ, освен ако молбата е явно неоснователна по същество, или замолената държава е избрала да използва оценка на средствата, с които разполага детето (вж. глава 3). Реално това означава, че безплатната правна помощ ще е достъпна за молителя в по-голямата част от тези случаи. Това може да бъде важен фактор за всеки молител, ако в собствената му държава не се предлага същото ниво на правна помощ за вътрешна молба.

4) Получената в резултат издръжка

568. Възможно е да има различия между държавите по отношение на издръжката, която може да бъде присъдена по дело. Когато взема решение относно това дали да подаде молба съгласно вътрешното законодателство или по Конвенцията, молителят може да иска да прецени дали има някакви разлики в размера или продължителността на издръжката, която може да бъде присъдена. Тази информация може да бъде достъпна в профила на замолената държава.

569. Може да има и други съображения, които са специфични за конкретната ситуация на молителя. Молител, който обмисля възможните варианти за подаването на молбата, може да се консултира с адвокат и да получи правна консултация по този въпрос¹¹².

Д. Специални обстоятелства: молби за постановяване, когато се изисква ново решение поради резерва (чл. 20, параграф 4)

570. Както беше обсъдено в глави 4 и 5 от настоящия наръчник, може да има ситуации, в които признаването или признаването и изпълнението на постановено решение е отказано от замолената държава, поради резерва, направена по отношение на конкретно основание за признаване и изпълнение, което се отнася до решението. Например, ако решението е постановено въз основа на обичайното местопребиваване на кредитора в държавата по произход и по член 20 не може да бъде намерено никакво друго основание за признаване и изпълнение, замолената държава може да не бъде в състояние да признае решението. В този случай може да се наложи постановяването на ново решение.
571. Няма изискване, че в тази ситуация трябва да бъде подадена нова молба – молба за получаване на решение, защото, ако длъжникът има обичайно местопребиваване в замолената държава, тази държава е длъжна да предприеме всички подходящи мерки, за да се постанови ново решение (чл. 20, параграф 4). Въпреки това, от практическа гледна точка този процес може да изисква допълнителна информация и документация от страна на кредитора, например, когато разходите за отглеждането на детето са от значение за определянето на размера на сумата за издръжка. Така че може да има искане за допълнителни документи за тази молба. Важно е, че при постановяването на ново решение по този член правото на детето или децата (дали са навършили 18) да иска издръжка не е нужно да се установява, тъй като съществуващото решение следва да бъде прието като доказателство за правото на това дете да получи издръжка в замолената държава (чл. 20, параграф 5).¹¹³
572. Следователно, ако възникне такава ситуация, служителите могат да прегледат настоящата глава, за да определят вида на информацията, която може да се изисква за тази молба, тъй като ще бъде подобна на тази, необходима за постановяване на първоначалното решение.

¹¹² По-специално тази стъпка може да бъде необходима, когато замолената държава е страна по Хагския протокол за приложимото право към задълженията за издръжка.

¹¹³ Обяснителен доклад, параграфи 469-471. Имайте предвид, че Конвенцията не дава определение на понятието "право на издръжка" в този контекст, следователно вътрешното законодателство на замолената държава ще определи какво означава този термин, а също и дали ще се изисква допълнителна информация или доказателства, за да се постанови решение за издръжка.

Е. Специални обстоятелства: молби за постановяване, при които се изисква ново решение, тъй като признаването или признаването и изпълнението е невъзможно

573. Може да има и ситуации, при които молителят разполага с решение за издръжка, но той или тя знае, че ответникът в замолената държава, ще бъде в състояние успешно да се противопостави на молбата за признаване или за признаване и изпълнение. Това може да се дължи на резерва, направена от замолената държава, тъй като не може да бъде установено нито едно от основанията за признаване и изпълнение на решението, или тъй като решението е от тип, който замолената държава не може да изпълни¹¹⁴. В такъв случай кредиторът ще трябва да подаде молба за постановяване на ново решение, а не молба за признаване или за признаване и изпълнение¹¹⁵. Производството по тези молби е същото като при всяка друга молба по тази глава. Въпреки това, тъй като новото решение не се постановява поради отказ да се признае или да признае и приложи съществуващото решение, презумпцията за правото да се подаде молбата по член 20, параграф 5, разгледана по-горе, няма да е приложима.

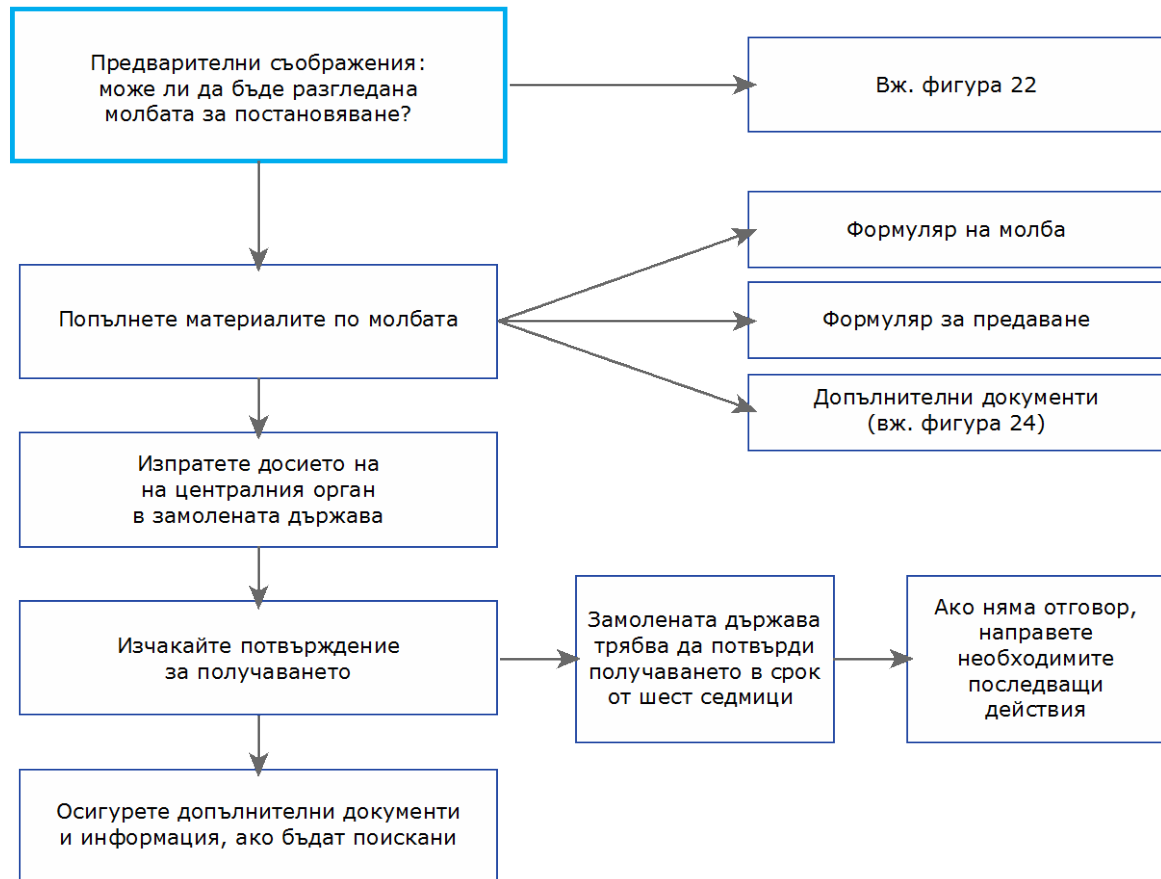
II. Производствата за попълване и предаване на молбите

А. Общ преглед

574. Диаграмата по-долу очертава основните стъпки при разглеждането на изходящи молби.

¹¹⁴ Например решението може да определя издръжката като процент от заплатата и това да се счита от замолената държава за твърде неясно, за да бъде изпълнимо. Вж. Обяснителен доклад, параграф 255.

¹¹⁵ Вж. Обяснителен доклад, параграф 255. Ако е известно към момента на изпращането на молбата, че е възможно замолената държава да има някои трудности, свързани с разглеждането на молби за признаване или за признаване и изпълнение, може да бъде по-ефективно да изпратите както молба за признаване или за признаване и изпълнение, така и молба за постановяване.

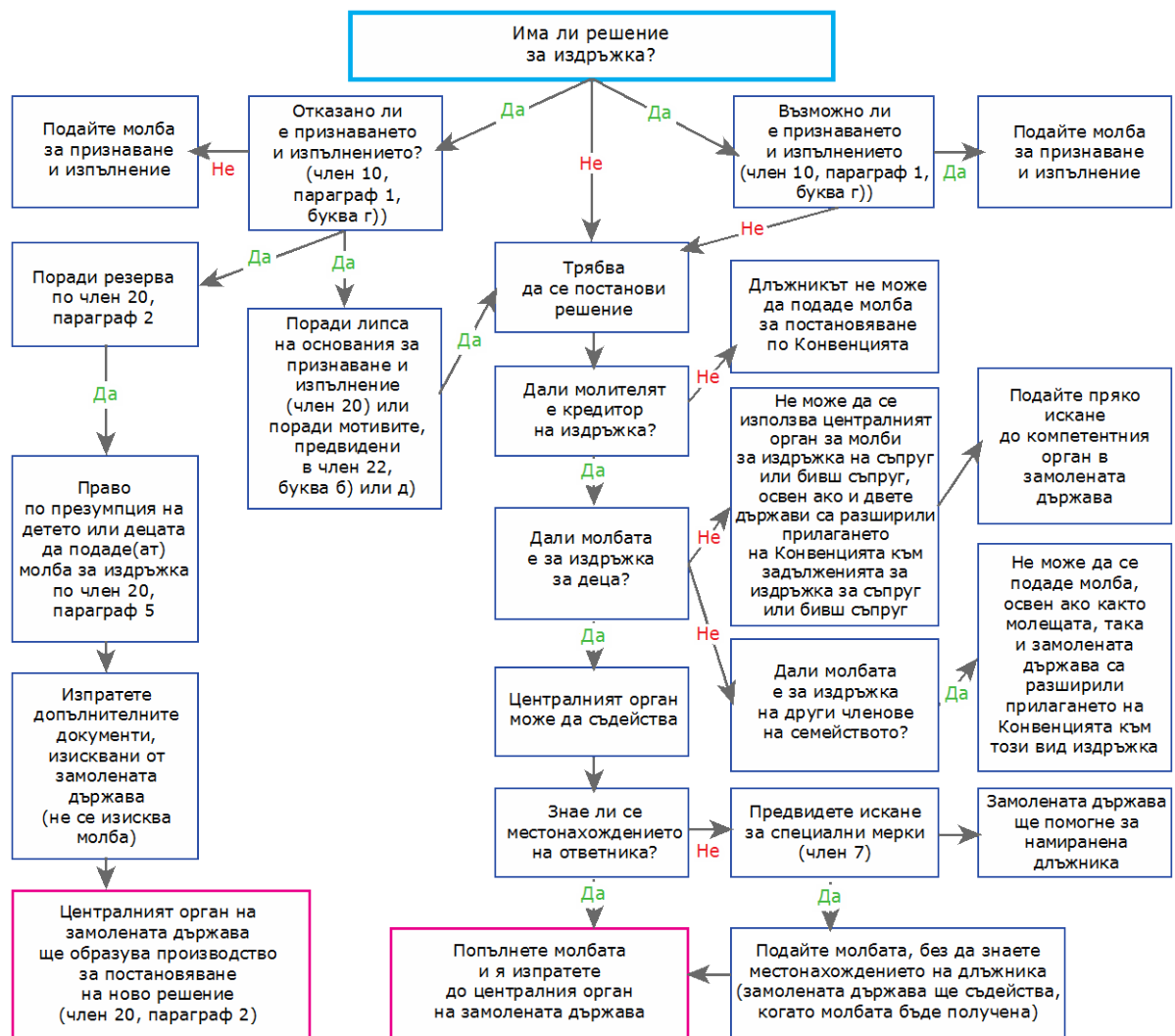
**ИЗХОДЯЩИ МОЛБИ ЗА ПОСТАНОВЯВАНЕ
НА РЕШЕНИЕ ЗА ИЗДРЪЖКА**

Фигура 21: Преглед – производство по подаване на молба за постановвяване на решение

Б. Предварителни стъпки

575. Следващата блок-схема очертава предварителните стъпки, които трябва да бъдат предприети, за да се гарантира, че молбата за постановяване е подходяща и следва да бъде разгледана. Това е необходима стъпка, като се има предвид задължението на централния орган да се увери, че молбата е в съответствие с Конвенцията.

МОЛБИ ЗА ПОСТАНОВЯВАНЕ НА РЕШЕНИЕ: ПРЕДВАРИТЕЛНИ СЪОБРАЖЕНИЯ



Фигура 22: Предварителни стъпки в производството по подаване на молбата

1. Производствата – първоначален преглед

Забележка: Въпросите в този раздел следват горната блок-схема.

1) **Въпрос 1: Разполага ли молителят с решение за издръжка?**

576. Ако молителят вече разполага с решение за издръжка и е възможно това решение да се признае и изпълни, е подходящо подаването на молба за признаване и изпълнение на решението (вж. глава 4).
577. Ако молителят разполага с решение за издръжка, но признаването и изпълнението на решението за издръжка е невъзможно, трябва да се подаде молба за постановяване на ново решение съгласно член 10, параграф 1, буква г). Например, кредиторът може да разполага с решение от тип, което не може да бъде изпълнено, като например определящо издръжката като процент от заплатата и това да се счита от замолената държава за твърде неясно, за да бъде изпълнено¹¹⁶.
578. Ако молителят разполага с решение, но признаването или изпълнението на това решение е било отказано поради резерва съгласно член 20, параграф 2, трябва да бъде постановено ново решение. Въпреки това, както е отбелязано по-горе, не е необходимо да се подава нова молба (молбата за признаване и изпълнение, ще се третира като молба за постановяване), а правото на детето или децата да подаде(ат) молба за издръжка се зачита по презумпция¹¹⁷. Следователно ролята на централния орган на молещата държава е да съдейства за получаването и предаването на допълнителна документация, необходима за решението за постановяване.
- Кредитор е лицето, на което се дължи или се твърди, че му се дължи издръжка. Кредитор/и може/могат да бъде/бъдат родител или съпруг, дете, приемни родители, роднини или други лица, който/които полага/т грижи за дете. В някои държави това лице може да се нарича получател на издръжка, лицето, по отношение на което има задължение за издръжка, или родител, на когото е възложено упражняването на родителските права, или полагащо грижите лице.*
579. Ако молителят разполага с решение, но признаването и изпълнението е отказано, тъй като основанията за признаване и изпълнение по член 20 не са изпълнени или защото не са намерени основания за отказ по член 22, точки б) или д), кредиторът може да подаде молба за ново решение в замолената държава, по силата на член 10, параграф 1, буква г). Въпреки това, презумпцията за право на детето или децата по член 20, параграф 5 няма да се прилага в тази ситуация.

¹¹⁶ Вж. Обяснителен доклад, параграфи 255 и 256.

¹¹⁷ Вж. Обяснителен доклад, параграфи 469 – 471. Моля, отбележете, че Конвенцията не дава определение на понятието „право на издръжка“ в този контекст, следователно вътрешното законодателство на замолената държава ще даде определение на понятието, а също и каква допълнителна информация или доказателства ще се изискват, за да бъде постановено решение за издръжка.

2) Въпрос 2: Дали молителят е кредитор ?

580. Член 10 от Конвенцията ограничава онези, които могат да подадат молба за постановяване на решение до кредитори (тези, които имат право да получават издръжка на тяхна издръжка или за издръжка на техните деца). Длъжникът не може да използва производствата на Конвенцията за постановяване на решение за издръжка. Дадена публична институция може да подаде молба за постановяване, ако е действала вместо физическо лице, на което се дължи издръжка или е предоставила помощи във връзка с издръжката, и само ако иска да се постанови решение, защото постановено решение не може да бъде признато и изпълнено на основание резервата по член 20¹¹⁸.

3) Въпрос 3: Какъв вид издръжка иска молителят?

581. За да подаде молба чрез централен орган с искане за постановяване на решение за издръжка, молителят трябва да иска издръжка на деца. Молбите за постановяване на издръжка на съпруг или бивш съпруг не са сред молбите, обхванати от централния орган, освен ако е налице декларация както от молещата, така и от замолената държава, разширяваща обхвата на глави II и III от Конвенцията към издръжката на съпруг или бивш съпруг (вж. глава 3). Кредитор, който иска постановяване на решение за издръжка на съпруг или бивш съпруг, трябва да подаде пряка молба до компетентния орган на замолената държава.

582. Исканията за постановяване на Издръжка на други членове на семейството също не попадат в обхвата на тези производства, освен ако не е налице декларация в двете държави за разширяване на приложението на Конвенцията, така че да обхване и тези видове задължения за издръжка.

4) Въпрос 4: Молителят знае ли адреса, на който пребивава ответникът?

583. Не е необходимо молителят да знае точното местонахождение на ответника, за да подаде молба за постановяване на решение за издръжка. В такъв случай замолената държава ще започне търсене или ще поиска от друго ведомство да извърши търсене с използване на публични и други достъпни източници, с оглед да бъде намерен ответникът за целите на молбата.

584. Въпреки това в някои случаи, преди да подаде молба за постановяване, молителят може да поиска да се увери, че ответникът е в замолената държава. Например, ако има съмнение за това, дали длъжникът въобще живее в замолената държава, може да бъде по-ефективно първо да се премине към искане за потвърждаване на местонахождението на длъжника, така че централният орган да знае дали да изпрати молбата на тази държава. В такъв случай първо може да се направи прави искане за специфични мерки, чрез което просто се иска службите на централния орган в замолената държава да потвърдят местонахождението на ответника в тази държава (вж. глава 13). След като бъде потвърдено местонахождението на длъжника, молбата може да бъде изпратена до държавата, в която живее длъжникът.

5) Приключване на предварителните процеси

585. След като посочените по-горе въпроси са били разгледани, на молбата може да се даде ход. Следващият раздел разглежда документацията и производствата, необходими, за да се събере досие и молбата да се предаде на замолената държава.

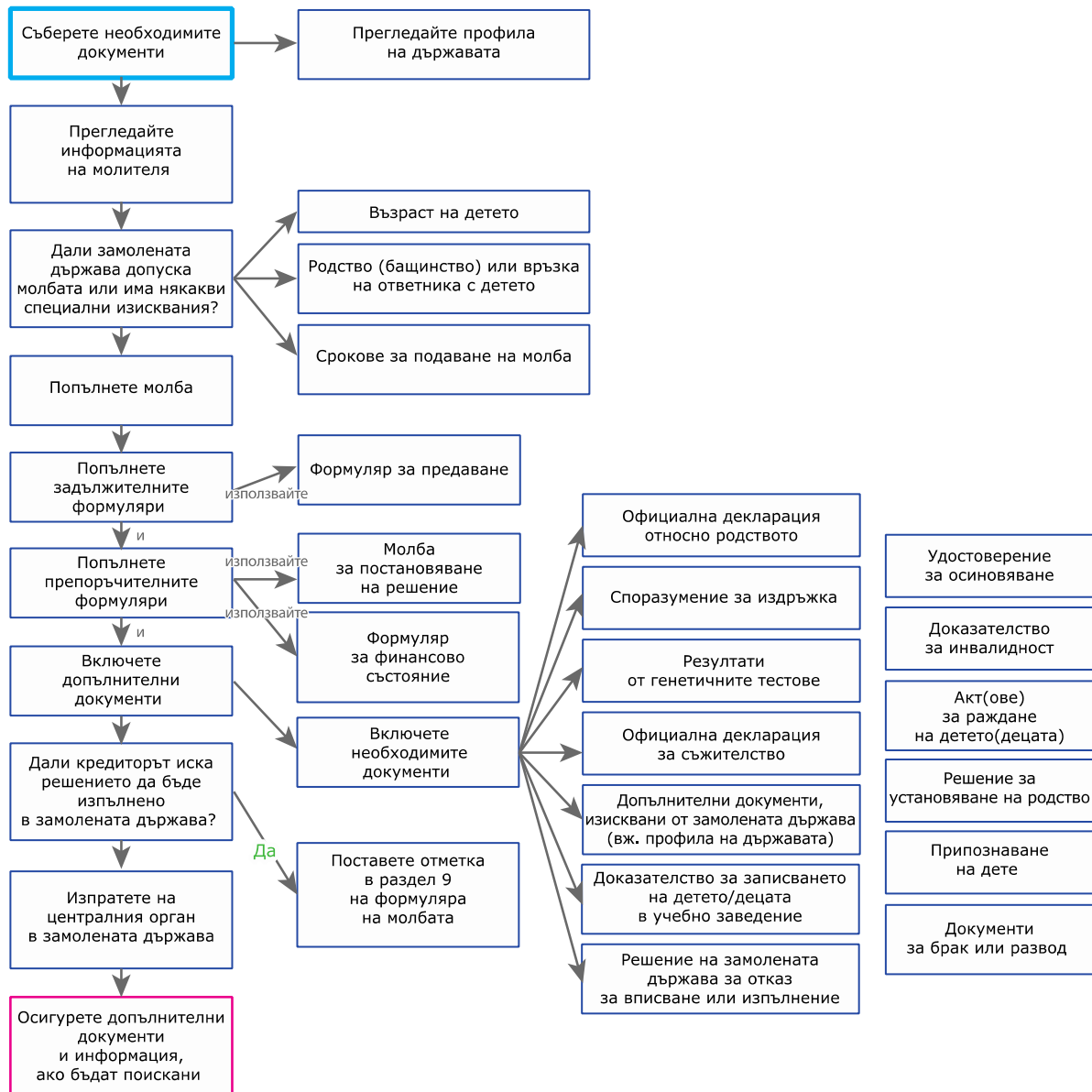
¹¹⁸ Вж. Обяснителен доклад, параграфи 586 и 590.

V. Подготовка на пакета от документи за изходяща молба за постановяване

1. Блок-схема

586. Блок-схемата на следващата страница илюстрира необходимите процеси за подготовка и предаване на молбата за постановяване на решение за издръжка.

ПОДГОТВЯНЕ НА МОЛБА ЗА ПОСТАНОВЯВАНЕ НА РЕШЕНИЕ ЗА ИЗДРЪЖКА



Фигура 23: Подготовка на молбата за постановяване на решение

2. Подготовка на молбата

Забележка: Стъпките по-долу следват графиката на Фигура 23.

1) Събиране на необходимите документи

587. За да съберете необходимите документи за молбата за постановяване, трябва да прегледате профила на замолената държава (до която ще изпращате молбата), както и всички документи, подготвени от молителя. Това може да включва вече попълнения от молителя препоръчителен формуляр за молба, в зависимост от Вашия вътрешен документооборот.
588. Преглед на профила на държавата. При молба за постановяване определете дали замолената държава има някакви специфични ограничения, които могат да повлияят на даването на ход на молбата. Решението относно молбата се взема в съответствие със закона на замолената държава¹¹⁹. Най-честите ограничения са във връзка с възрастта на детето (ако детето е навършило 18 години), както и относно сроковете за подаване на молба, когато трябва да се установи родство (например, в рамките на определен брой години след раждане на детето).
589. Профилът на държава също ще укаже специфичните за дадената държава изисквания за документи или доказателствени материали, които трябва да бъдат изпълнени. Например, болничните или други документи за раждане може да трябва да бъдат заверени или може да се изисква доказване на брака на родителите. Другите необходими документи ще се различават в зависимост от обстоятелствата на всеки конкретен случай (например, дали детето е навършило или е близо до навършване на пълнолетие).
590. Таблицата по-долу включва най-често изискваните документи. Ако някои от тези документи изглежда, че се изискват, но липсват, поискайте ги от молителя.

Акт за раждане или равностоен документ	Включете акт за раждане за всяко дете, за което се иска издръжка. Други подобни документи включват кръщелно свидетелство или документи за гражданство – когато няма наличен акт за раждане. Важно е документът да потвърди името и датата на раждане на детето.
Припознаване на детето от длъжника	Това може да бъде под формата на декларация, направена по време на раждането (болничен формуляр) на детето или на по-късно припознаване. Това обикновено не се изисква, когато детето се е родило по време на брака на родителите.
Официално изявление, представящо доказателство, свързано с родството	Когато няма документирано признаване на родството, молителят следва да представи официално изявление, описващо обстоятелствата около произхода на детето, както и отношенията на длъжника към детето по време на раждането и след това.
Решение на компетентен орган относно родството	В някои случаи компетентният орган може да е взел решение за наличието на родство, без решение за издръжка. Това решение трябва да бъде включено.

¹¹⁹ Това може да включва Протокола за приложимото право към задълженията за издръжка, ако замолената държава е страна по него.

Резултати от генетичните изследвания	Ако е било направено генетично изследване, потвърждаващо родството на детето, включете резултатите.
Удостоверение за осиновяване	Ако детето, за което се иска издръжка е осиновено от длъжника, се включва удостоверението за осиновяване.
Удостоверение за брак или подобна връзка и дата на развод или раздяла	Включете това, ако страните са били в брак или в подобна връзка. Тази информация също ще бъде използвана, за да се установи дали детето е родено по време на брака или подобна връзка на кредитора и длъжника.
Официално изявление, предоставящо доказателства, свързани с общо жилище на страните	Това няма да бъде от значение в повечето случаи, но може да възникне, например, когато страните временно са пребивавали на друго място за целите на трудовата заетост, но винаги са поддържали общо домакинство в конкретна държава.
Споразумение между страните, свързано с издръжка	Ако страните са се договорили предварително за издръжката, например като част от медирано решаване на въпроси на родителските права, това споразумение следва да бъде включено.
Доказателство за посещаване на средно или висше учебно заведение	Това ще е необходимо, когато се иска издръжка на по-голямо дете, особено когато е навършило пълнолетие, тъй като посещаемостта в училище може да определи право на издръжка.
Доказателство за инвалидност	Ако се иска издръжка на по-голямо дете или дете, което е навършило пълнолетие и това право се основава на увреждане на детето, трябва да се включи и тази информация.
Формуляр за финансово състояние	Този формуляр трябва да бъде попълнен възможно най-пълно. Той предоставя конкретна информация за постановяването и изпълнението на решението. Формулярът обхваща както финансовото състояние на кредитора, така и финансовото състояние на длъжника.
Декларация за просрочени задължения или хронология на плащанията	Когато са налице просрочени неплатени суми за издръжка или когато се иска издръжка на минало време, трябва да бъде включена и информация за плащанията.
Друго доказателство, изисквано от замолената държава	Направете справка в профила на замолената държава, за да определите дали има някакви допълнителни документи, които трябва да бъдат включени.
Решение на замолената държава за отказ за признаване и изпълнение	Когато признаването на постановено решение е отказано (например, когато признаването е отказано поради резерва съгласно Конвенцията), следва да се включи копие на този отказ.

Фигура 24: Таблица на документите – молби за постановяване на решение

2) Попълнете пакета с документи на молбата

591. Пакетът с документи на молбата включва задължителния формуляр (формуляра за предаване), препоръчителния формуляр на молбата (ако Вашата държава е решила да го използва) и допълнителни документи.
592. Вижте глава 15 за инструкции относно попълването на формуляра за предаване и на препоръчителния формуляр на молбата за постановяване на решение.

3) Искане за изпълнение на решението

593. Ако кредиторът желае да получи решението за издръжка, след като бъде постановено, изпълнено от замолената държава, се уверете, че сте поставили отметка в съответното поле във формуляра на молбата. Не се изисква допълнителен формуляр или документация.

3. Предаване на молбата

594. След като централният орган е събрал необходимите документи, молбата може да бъде предадена на централния орган на замолената държава.
595. Това може да стане по пощата, а стига замолената държава да е съгласна, предаването може да стане и по електронен път, при условие че този метод осигурява достатъчна защита за посочената в молбата лична и поверителна информация.

4. Проследяване и непрекъснатата комуникация със замолената държава

596. В срок от шест седмици централният орган в замолената държава следва да потвърди получаването на молбата с помощта на задължителния формуляр за потвърждение. Във формуляра за потвърждение се предоставя също така и името на лицето или отдела, разглеждащо(и) молбата, така че всякакви последващи запитвания да бъдат адресирани до това лице.
597. В срок от три месеца, считано от датата на потвърждаване на получаването на молбата, централният орган в замолената държава следва да представи доклад за движението на молбата.
598. Ако на замолената държава са необходими допълнителна информация или документи, централният орган на молящата държава ще бъде уведомен. Това искане трябва да бъде изпълнено възможно най-бързо. Ако в срок от три месеца няма отговор или поисканите допълнителни документи не бъдат изпратени, централният орган на замолената държава може, но не е задължен, да закрие досието. Ако имате затруднения с получаването на допълнителните документи, уведомете замолената държава, за да се знае, че се изисква допълнително време.

III. Допълнителни материали

A. Практически съвети

- Помислете дали решението, което трябва да бъде постановено, ще трябва също така да бъде изпълнено в замолената държава. Ако е така, това трябва да се посочи във формуляра на молбата (вж. глава 15) и освен това се уверете, че сте включили възможно най-много информация, която да съдейства за изпълнението. Тази информация ще бъде включена във формуляра за финансовите обстоятелства.
- Информирайте молителя за колко време ще е необходимо, за да завърши производството по постановяване. Тази информация ще се съдържа в профила на замолената държава.
- Ако се очаква, че може да се наложи тестване за родство, поискайте от молителя да съобщава за всички промени в информацията за контакт по време на разглеждането на молбата, така че да може с него да бъде осъществен контакт за целите на тестването.
- Ако молителят и ответникът постигнат споразумение относно издръжка, или ако по някаква друга причина е взето решение да не се даде ход на молбата, не забравяйте да уведомите незабавно централния орган на замолената държава, така че тя да може да прекрати производството.

Б. Свързани формуляри

Молба за постановяване на решение
Формуляр за предаване
Формуляр за финансово състояние

В. Съответни членове на Конвенцията

Член 10
Член 12
Член 20
Член 22

Г. Свързани раздели на Наръчника

Вж. глава 3, част 2 – Въпроси, общи за всички молби по Конвенцията, както и за исканията за специфични мерки
Вж. глава 4 – Разглеждане на изходящите молби за признаване или признаване и изпълнение
Вж. глава 10 – Изпълнение на решенията за издръжка
Вж. глава 13, раздел I – Общ преглед – Искания за специфични мерки
Вж. глава 15, раздел II – Инструкции за попълване на препоръчителния формуляр на молба

IV. Контролен лист – изходящи молби за постановяване на решение

	Процедура	Препратка към Наръчника
1	Предварителен преглед: Трябва ли молбата да е за постановяване на решение за издръжка?	II(Б)
i)	Молителят още не разполага решение за издръжка или решението не може да бъде изпълнено	II(Б)(1)(а)
ii)	Молителят е кредитор на издръжка, който пребивава в договаряща държава	II(Б)(1)(б)
iii)	Молителят иска да получи издръжка на деца	II(Б)(1)(в)
iv)	Молител знае местоположението на ответника	II(Б)(1)(г)
2	Пълен пакет от документи на молбата	II(В)
i)	Задължителен формуляр (формуляр за предаване)	Глава 3
ii)	Препоръчителен формуляр (молба за постановяване на решение)	Глава 15
iii)	Допълнителни документи	II(В)(2)(а)
3	Изпратете на замолената държава	II(В)(3)
4	Последващи действия, както се изисква	II(В)(4)

V. Често задавани въпроси

Може ли кредиторът да поиска решение за издръжка, ако тя не знае къде живее длъжникът/ответникът?

599. Да. Кредиторът трябва да включи във формуляра на молбата възможно най-много информация за ответника. Тази информация ще бъде използвана от замолената държава, за да проведе търсене с помощта на бази данни и източници за търсене, които са достъпни за централния орган или за компетентния орган в замолената държава. Често за да намери ответника, централният орган има достъп до ресурси, които не са широкодостъпни. След като ответникът бъде намерен, централният орган ще даде ход на молбата за постановяване на решение.

Какво се случва, след като решението за издръжка бъде постановено?

600. Решението за издръжка ще бъде отнесено за изпълнение до съответния орган в държавата, в която ответникът пребивава или има активи или доходи, ако кредиторът е поискал решението да бъде изпълнено. Важно е да се постави отметка в съответното поле във формуляра на молбата, за да се посочи, че кредиторът иска също така изпълнение на решението, тъй като това ще гарантира, че решението ще се изпълни незабавно.

Какво става, ако длъжникът твърди, че той не е баща на децата?

601. Независимо дали длъжникът има право да оспори, бащинството на детето ще зависи от правото на държавата, в която се изслушват страните по молбата. Ако се изисква тестване за родство, за да се определи произходът на детето или децата, това искане ще бъде направено чрез централните органи и ще бъде осъществен контакт с молителя с информация за това как да се процедира с тестването.

Може ли молителят да получи ново решение, ако иска увеличаване на размера на издръжката?

602. Не е нужно молителят да подава молба за постановяване на ново решение¹²⁰. Той може да поиска изменение на съществуващото решение, като използва посочените в глава 12 производства.

Колко време отнема, за да се постанови решение за издръжка?

603. Зависи от това къде се изпраща молбата и от това, което се случва, след като бъде уведомен ответникът. Всички договарящи държави са се споразумели да действат възможно най-бързо при разглеждането на молбите. Централният орган на замолената държава ще изпрати актуализиран статус три месеца след потвърждаване на получаването на молбата, указвайки какви стъпки са предприети и какви действия предстоят.

Как може молителят да разбере какво се е случило с молбата?

604. Ако молителят има въпроси, той трябва да се свърже с неговия централен орган, за да разбере какъв е статусът на придвижването на молбата. Молителите нямат право да се свързват пряко с централния орган в другата държава, освен ако този централен орган е дал съгласието си да предоставя информация пряко на молителите. Съгласно Конвенцията централният орган на замолената държава следва да потвърди получаването на молбата в срок от шест седмици, както и да предостави допълнителна актуализация на статуса на придвижване на молбата в срок от три месеца от датата на получаването ѝ.

Може ли молителката да получи решение за издръжка, дори ако не е била омъжена за бащата на децата?

605. Да. Конвенцията обхваща издръжката за всички деца, независимо от семейното положение на родителите. Въпреки това, в някои случаи трябва да се определи родство, преди да се постанови решение за издръжка.

Молителката се притеснява за безопасността си, ако ответникът разбере къде живее. Как ще се отрази това на молбата за решение за издръжка?

606. Молителката следва да уведоми централния орган за своите притеснения. Централният орган ще укаже върху формулярите, че има притеснения, свързани с разкриването на тази лична информация. След това точният адрес на молителката, както и друга лична информация, ще бъдат включени във формуляр за информация с ограничен достъп и ответникът не следва да има възможност да осъществи достъп до каквато и да е лична информация за молителката. Целта на формуляра за информация с ограничен достъп е да се гарантира, че адресът на молителя остава поверителен. Вж. глава 3.

¹²⁰ В някои случаи замолената държава не може да промени решението, а може само да постанови ново. Въпреки това, в този случай молбата ще бъдат третирана по същия начин като молба за изменение и ще се използват описаните в глава 12 производства.

Молителят е бил разделен с длъжника в продължение на пет години. Може ли молителят да иска от длъжника издръжка на тези изминали години?

607. В повечето случаи това зависи от законодателството на замолената държава¹²¹. В някои държави издръжка на периода преди постановяване на решението (наречена издръжка на минало време) се отпуска само при необичайни обстоятелства. В тези държави издръжка ще бъде дължима едва от датата, от която е предявена молбата или от по-късна дата, в зависимост от закона и производствата на замолената държава. Профилът на държава ще покаже дали в замолената държава има ограничения за предоставянето на издръжка на минало време.

Кой ще плати стойността на теста за бащинство (родство), изискван като част от молбата за постановяване?

608. Разходите за тестовете за бащинство (родство) влизат в рамките на безплатните услуги, които следва да бъдат предоставени на даден молител по свързани с издръжката за деца въпроси. Следователно не следва да се изисква от молителя да плаща за тестване за бащинство/родство¹²². Все пак, това не означава непременно, че централният орган в замолената държава ще отговаря за разходите, тъй като замолената държава може да изиска от длъжника да плати разходите за тестване като условие за извършване на тестването. Това се определя от законите и производствата на замолената държава.

609. Вижте глава 3 за пълно обяснение на правото на безплатна правна помощ.

Трябва ли молителят да наеме адвокат, за да получи решение за предоставяне на издръжка на деца?

610. Не. Когато става дума за издръжка на деца, ненавършили 18 години (а в някои случаи до 21 години) централният орган в молещата държава или в замолената държава предоставя на молителя необходимата правна помощ (вж. глава 3).

Може ли чрез централен орган да се подаде молба за постановяване на решение за издръжка на съпруг или бивш съпруг?

611. Централният орган не е длъжен да съдейства за постановяване на решения за издръжка на съпруг или бивш съпруг. За да получи постановяване на решение, молителят трябва да се изпрати пряка молба до компетентния орган в другата държава, освен ако молещата и замолената държава са се договорили да разширят глави II и III от Конвенцията, така, че да обхващат случаи, свързани с постановяване на решение за издръжка на съпруг или бивш съпруг. Профилът на държава указва дали е направено такова разширение.

Какъв размер на издръжка ще бъде определен?

612. Методът, използван за изчисляване на размера на дължимата издръжка, е различен във всяка държава. В това отношение въпросът за това кое е приложимото право е сложен правен проблем, който е извън обхвата на този наръчник. Повечето страни имат уебсайтове, от които можете да разберете как се изчислява размерът на издръжката в тази държава. Профилът на замолената държава указва как ще се определя размерът на сумата за издръжка.

¹²¹ Това може да включва Хагския протокол за приложимото право към задълженията за издръжка, ако замолената държава е страна по него.

¹²² Вж. Обяснителен доклад, параграфи 391 и 392. Дадена държава може да направи декларация за използване на оценка на средствата, с които разполага детето, като в такъв случай, ако детето не премине тази оценка, от молителя може да бъде поискано да заплати съдебните разноски. Вж. глава 3 от настоящия наръчник.

Глава 9

Входящи молби за постановяване на решение за издръжка

Как е организирана тази глава:

Настоящата глава разглежда молби за постановяване на решение за издръжка.

Раздел I предоставя общ преглед на молбата – кой може да подаде тази молба и кога да бъде използвана.

Раздел II очертава процедурата или стъпките за преглед на входящите материали и разглеждането на молбата.

Раздел III съдържа препратки и допълнителни материали, свързани с подаване на такава молба.

Раздел IV съдържа контролен списък в помощ на онези, които се нуждаят от бърз преглед на процеса.

Раздел V обхваща някои от най-често задаваните въпроси по отношение на подаването на такава молба.

I. Общ преглед

A. Кога се използва тази молба

613. Молба за **постановяване** на решение за издръжка в договаряща държава се получава при някои от следните обстоятелства:

- когато няма постановено решение за издръжка и кредиторът иска да бъде постановено решение, или
- когато признаването и изпълнението на решение не е възможно или се отказва поради липса на основание за признаване и изпълнение по член 20 или на основанията, посочени в член 22, буква б) или д).

Постановяването е процесът на постановяване на решение за издръжка, когато или не съществува решение за издръжка, или съществуващото решение за издръжка не може да бъде признато или изпълнено по някаква причина. Постановяването може да включва определяне на родство, ако това се изисква, за да се вземе решение за издръжка.

614. Молбата за постановяване на решение за издръжка може да включва и искане за определяне на бащинство.

615. Молбите за постановяване на решение за издръжка са по член 10, параграф 1, в) и г) от Конвенцията.

B. Примерен случай

616. Кредиторът пребивава в държава А. Тя има две деца. Бащата на децата се е преместил в държава Б. Кредиторът иска да получи от бащата издръжка на децата. И двете държави А и Б са договарящи държави по Конвенцията.

Как става това по Конвенцията

617. Кредиторът подава молба за постановяване на решение за издръжка. Тази молба се предава от централния орган в държава А до централния орган в държава Б. Изпраща се уведомление на бащата и се постановява решение за издръжка съгласно законодателството на замолената държава (държава Б). Ако е необходимо, се определя и бащинство.

В. Кой може да подаде молба за постановяване на решение за издръжка?

618. Ако няма решение за издръжка, само **кредитор** може да подаде молба за постановяване на решение за издръжка. Ако разполага с решение, но то не може да бъде признато или изпълнено поради резерва съгласно Конвенцията, публичната институция, която действа от името на кредитора или е предоставила помощи вместо издръжка, също може да подаде молба за постановяване на решение за издръжка. Кредиторът трябва да пребивава в договаряща държава.

Кредитор е лицето, на което се дължи или се твърди, че му се дължи издръжка. Кредитор/и може/могат да бъде/бъдат родител или съпруг, дете, приемни родители, роднини или други лица, който/които полага/т грижи за дете. В някои държави това лице може да се нарича получател на издръжка, лицето, по отношение на което има задължение за издръжка, или родител, на когото е възложено упражняването на родителските права, или полагащо грижите лице.

*Търсите ли кратко обобщение на производствата, използвани за тази молба? Отидете на **контролния списък** в края на главата.*

Г. Постановяване на решение за издръжка, когато съществуващото решение не може да бъде признато

619. Както беше обсъдено в глави 4 и 5 от настоящия наръчник, може да има ситуации, в които признаването и изпълнението на постановено решение е отказано от замолената държава, поради резерва, направена съгласно член 20, параграф 2 по отношение на конкретно основание за признаване и изпълнение, което се отнася до решението. Например, ако решението е постановено въз основа на обичайното местопребиваване на кредитора в държавата по произход и по член 20 не може да бъде намерено никакво друго основание за признаване и изпълнение на решението, замолената държава може да откаже да признае решението. В този случай може да се наложи постановяването на ново решение.
620. Няма изискване в такава ситуация да бъде подадена нова молба – молба за постановяване на решение, тъй като при условие, че ответникът е с „обичайно местопребиваване“ в замолената държава, замолената държава е длъжна да предприеме всички подходящи мерки за постановяване на ново решение (член 20, параграф 4). След това за постановяване на решението се прилагат производствата, описани в тази глава.
621. Това може да означава, че се изисква допълнителна информация и документация от страна на кредитора, например, ако разходите за отглеждането на детето са от значение за определянето на размера на сумата за издръжка. Тази молба трябва да бъде подадена до централния орган на молещата държава.

622. Важно е да се отбележи, че в този случай, при подаването на молба за постановяване на ново решение (чл. 20, параграф 5), не е нужно да се установява правото на подаване на молба за издръжка на детето или децата¹²³. Съществуващото решение ще осигури основа за констатацията, че децата имат право да подадат молба за издръжка на деца.
623. Може да има и ситуации, при които молителят разполага с решение за издръжка, но тя знае, че ответникът в замолената държава ще бъде в състояние успешно да се противопостави на молбата за признаване и изпълнение. Това може да е защото не може да бъде установено нито едно от основанията за признаване и изпълнение на решението, или защото решението е от тип, който замолената държава не може да изпълни¹²⁴. В такъв случай кредиторът ще трябва да подаде молба за постановяване на ново решение, а не молба за признаване и изпълнение¹²⁵.
624. Производството по тези молби е същото като при всяка друга молба по тази глава. Въпреки това, тъй като новото решение не е било постановено поради отказ да се признае или да признае и приложи съществуващото решение поради резерва (член 20, параграф 4), презумпцията за правото да се подаде молбата съгласно член 20, параграф 5, посочено по-горе, няма да е приложима. Правото на издръжка на децата трябва да се определя като част от молбата за ново решение.

II. Разглеждане на входящите молби за постановяване на решение за издръжка

A. Общи разпоредби

625. Този раздел обхваща общите изисквания за разглеждане на входящите молби за постановяване на решение за издръжка. Производствата в отделните държави се различават значително в зависимост от националното право и производствата във всяка държава. Някои държави използват съдебен орган за постановяване на решението, а при други молбата се изпраща до административен орган, който взема решението.
626. Въпреки това, Конвенцията определя някои общи стъпки за всички молби, така че молбите за постановяване на решение по принцип следват едни и същи производствата във всяка държава. При получаването ѝ молбата първоначално се преглежда от централния орган, могат да бъдат поискани допълнителни документи ако е необходимо, а след това молбата се изпраща на компетентния орган в замолената държава за постановяване на решението.

¹²³ Обяснителен доклад, параграфи 469 – 471. Имайте предвид, че Конвенцията не дава определение на понятието „право на издръжка“ в този контекст, следователно вътрешното законодателство на замолената държава ще определи какво означава този термин, а също и дали ще се изисква допълнителна информация или доказателства, за да се постанови решение за издръжка.

¹²⁴ Например, решението може да определя издръжката като процент от заплатата и това да се счита от замолената държава за твърде неясно, за да бъде изпълнимо. Вж. Обяснителния доклад, параграф 255.

¹²⁵ Вж. пак там.

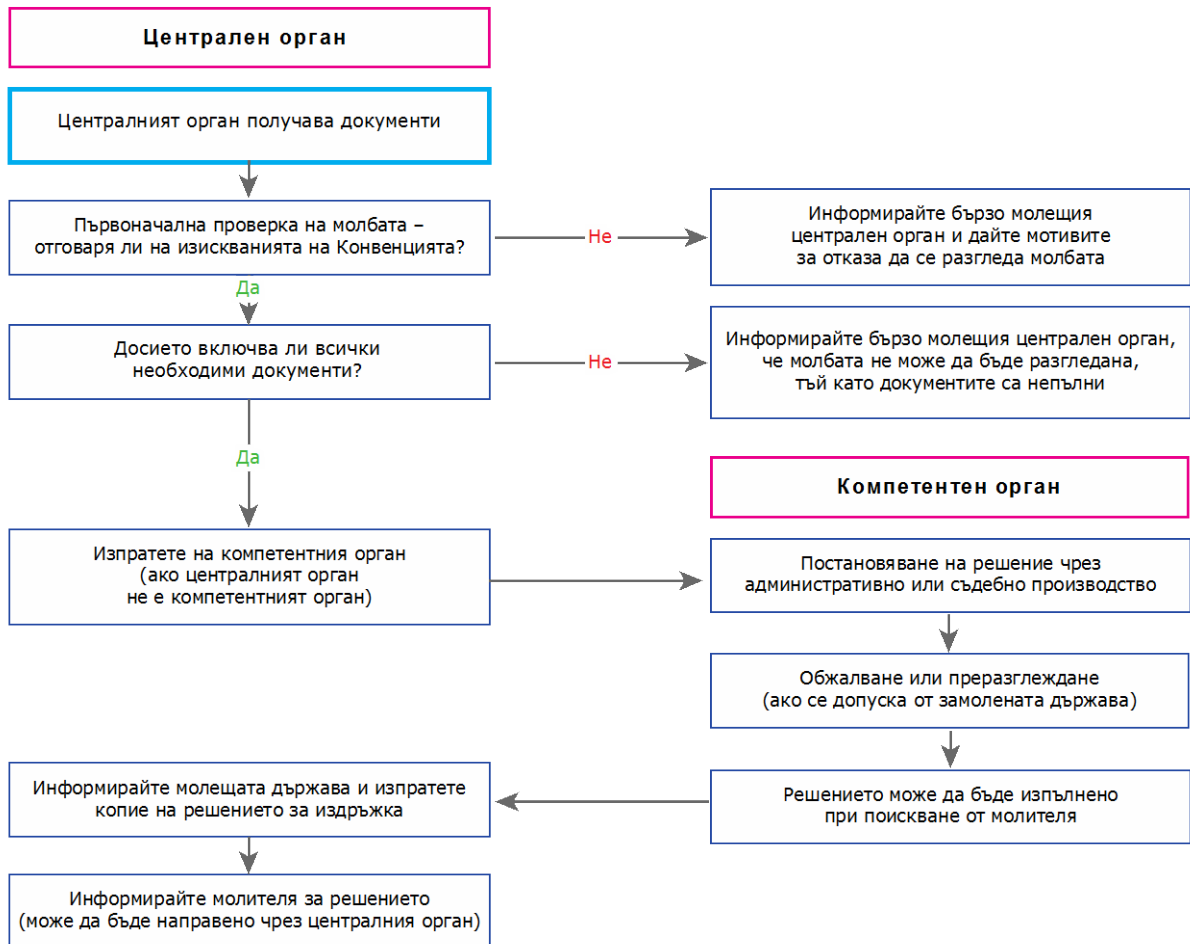
627. Производството за постановяване се регулира от националното законодателство¹²⁶ и производствата на замолената държава. След като бъде постановено решението, ако молителят е поискал изпълнение на решението, като е поставил отметка в съответното поле на формуляра на молбата, решението ще бъде изпълнено от компетентен орган в замолената държава.
628. Профилът на всяка държава определя какво може да очаква молителят в процеса на постановяване.

¹²⁶ Това може да включва Хагския протокол за приложимото право към задълженията за издръжка, ако замолената държава е страна по него.

Б. Блок-схема

629. Блок-схемата по-долу представя общ преглед на процеса на постановяване.

ПРЕГЛЕД НА ПРОИЗВОДСТВОТО ПО ПОСТАНОВЯВАНЕ НА РЕШЕНИЕ



Фигура 25: Преглед на производството по постановяване на решение

V. Стъпки в процеса на постановяване

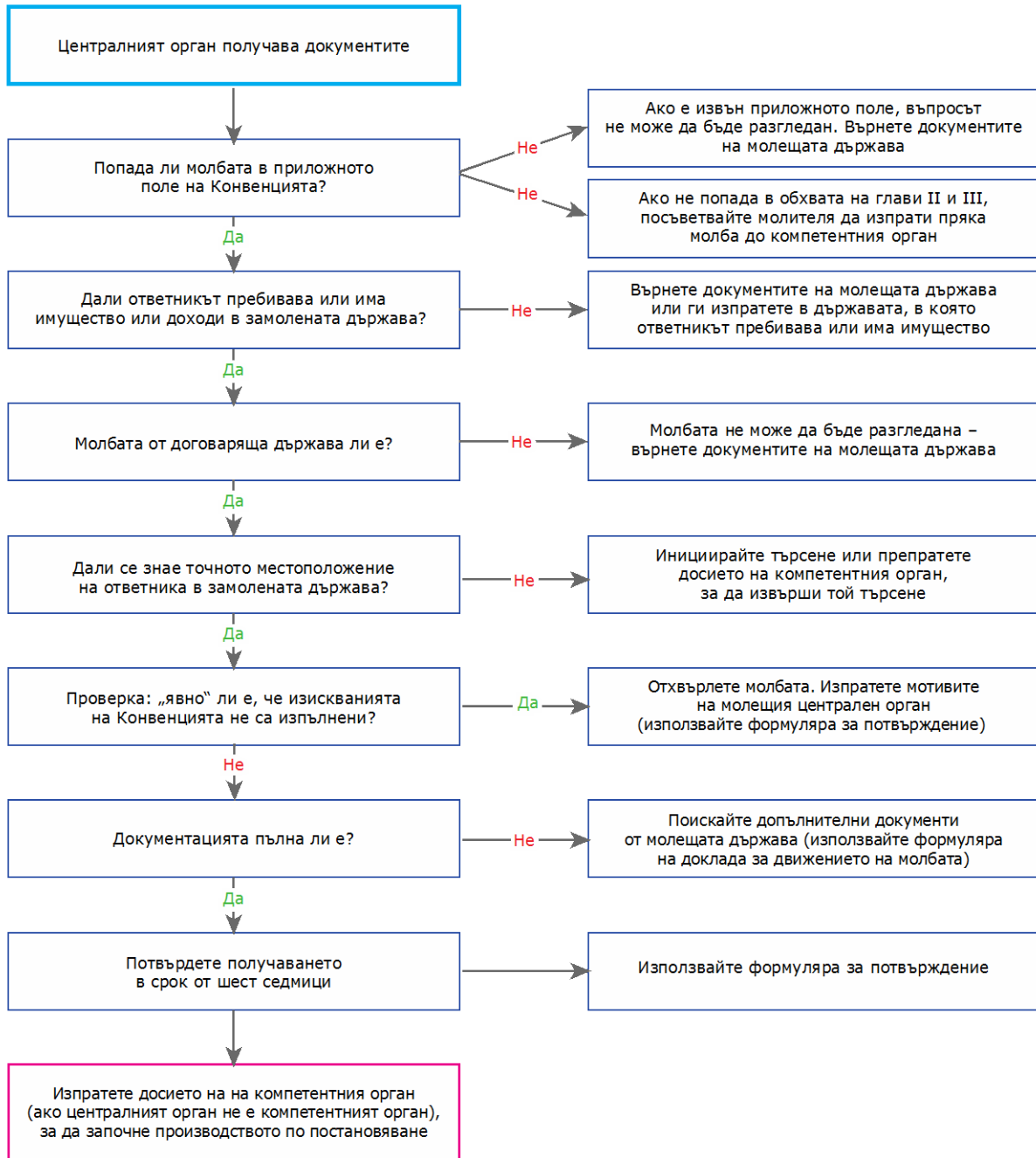
1. Първоначално разглеждане от централен орган

630. Целта на първоначалното разглеждане от централния орган в **замолената държава** е да гарантира, че молбата е основателна, документацията е пълна и че молбата може да бъде разгледана. Ако е необходимо, може да се извърши търсене, за да се определи местоположението на длъжника/ответника, особено ако има някакво съмнение за това дали той или тя пребивава в замолената държава или има активи или доходи в тази държава.

***Молещата държава** е договарящата държава, която инициира молбата и подава искане от страна на молител, който пребивава в тази държава. **Замолената държава** е договарящата държава, от която се иска да разгледа молбата.*

631. Графиката по-долу илюстрира тези първоначални стъпки.

СТЪПКИ, ПРЕДПРИЕМАНИ ОТ ЦЕНТРАЛНИЯ ОРГАН ПРИ ПОЛУЧАВАНЕ НА МОЛБА ЗА ПОСТАНОВЯВАНЕ



Фигура 26: Първоначални съображения: молба за постановяване на решение

1) Изискванията на Конвенцията не са спазени

632. Член 12 от Конвенцията позволява на замоления централен орган да откаже да разгледа молба, ако е явно, че изискванията на Конвенцията не са изпълнени. Това не означава, че замоленият централен орган определя дали молбата е основателна по същество. Вместо това от замоления централен орган се очаква да провери молбата, просто за да се гарантира, че не е налице злоупотреба с процеса или самата молба попада изцяло извън приложното поле на Конвенцията – например, молба само относно упражняването на родителските права над децата.
633. Тъй като молещият централен орган вече е направил подобна проверка преди предаването на документа, е малко вероятно молбата да бъде отхвърлена на това основание.
634. Ако молбата е отхвърлена, централният орган на молещата държава следва да бъде уведомен и да му бъдат съобщени причините за отхвърлянето. За информирането на централния орган се използва задължителният формуляр за потвърждение.

Пример: Молбата може да е идентична с предишна молба, която е била отхвърлена и освен ако има нови доказателства, централният орган има правото да отхвърли молбата на това основание.

2) Непълни документи

635. За да се гарантира, че документацията е пълна, следва да се прегледа входящият пакет. Във всяко досие на молба за постановяване се съдържа формуляр за предаване и молба за постановяване. Другите необходими документи се различават в зависимост от обстоятелствата на всеки конкретен случай (например дали детето е навършило или е близо до навършване на пълнолетие).
636. За тази цел могат да се използват препоръчителният формуляр за доклад за движението на молбата или задължителният формуляр за потвърждение.

3) Потвърждение за получаване

637. Съгласно Конвенцията централният орган на замолената държава трябва да потвърди получаването на молбата в срок от шест седмици. Следва да се използва задължителният формуляр за потвърждение.

4) Определяне на местоположението на ответника/длъжника

638. В някои случаи молителят не знае точното или текущото местоположение на ответника/длъжника. Затова замолената държава трябва да използва наличните източници, с които разполага, за да намери длъжника, така че изпълнението да може да продължи. При всички случаи в определен момент длъжникът следва да получи уведомление за молбата за издръжка, а ако се иска изпълнение на решението, за тази процедура се изисква и местоположението на длъжника.
639. В някои случаи, когато има съмнения за това, дали длъжникът въобще пребивава в дадената държава, може да е по-разумно при първа възможност да се извърши търсене. Ако се установи, че длъжникът не пребивава в държавата, молещата държава може да бъде известена, а молбата – изпратена в друга договаряща държава.

640. В други случаи, изискваните търсения се извършва от компетентния орган като част от самата процедура на постановяване, а не като предварителна стъпка.
641. Във всеки случай е важно да се помни, че няма изискване адресът или данните за контакт на ответника да се споделят с молещата държава. Ако информацията трябва да бъде споделена, това трябва да бъде направено съгласно националното законодателство относно защитата на личните данни.

5) Начало на процеса на постановяване

642. След като тези първоначални стъпки бъдат завършени, молбата вече е готова за разглеждане от замолената държава. Молбата се разглежда или от **централния орган**, ако той е компетентният орган за тази цел, или се изпраща до **компетентния орган** в държавата. Това може да бъде административен или съдебен орган. Следващият раздел описва производствата за постановяване на решение.
- Централният орган** е публична институция, определена от договаряща държава да изпълнява задължения по административно сътрудничество и съдействие съгласно Конвенцията.
- Компетентният орган** е органът в дадена държава, на който съгласно законодателството на тази държава е възложено или разрешено да изпълнява специфични задачи съгласно разпоредбите на Конвенцията. Компетентният орган може да бъде и съд, административен орган, програма за изпълнение на задължения за издръжка за деца или друг държавен орган, който изпълнява някои от задачите, свързани с Конвенцията.

2. Постановяване на решението за издръжка – компетентен орган

643. Тъй като има най-различни варианти на начина, по който отделните държави разглеждат молбите за постановяване, този раздел неизбежно е доста общ. Той има за цел да даде най-обща представа за стъпките, които се прилагат за всички молби. Въпреки това, не всяка от стъпките ще бъде извършвана в същия ред или по същия начин във всяка държава.
644. Например във всяка молба за постановяване на решение за издръжка на **длъжника** ще бъде дадено предизвестие за молбата или за оценката на издръжката. В някои държави това се случва много рано в процеса, като на длъжника се изпраща уведомление, че от него се иска издръжка и че ще му бъде поискано да предостави финансова информация на компетентния орган, отговарящ за постановяването на решения за издръжка. След това този орган ще определи размера на издръжката.
- Длъжник** е лицето, което дължи или се твърди, че дължи издръжка. Длъжникът може да бъде родител или съпруг, или някой друг, който по силата на закона на мястото, където е постановено решението, има задължение да плаща издръжка.

645. В някои административни системи длъжникът също получава уведомление за искането за издръжка, но често това уведомление е под формата на оценка, която е направил административният орган за дължимата от ответника сума за издръжка. След това длъжникът има възможност да направи възражение на оценката, като предоставената от страна на длъжника информация ще бъде взета предвид при окончателното решение за издръжка или оценката¹²⁷.
646. Все пак, въпреки различните производства, има една важна прилика в процеса, тъй като във всички държави в даден момент длъжникът ще бъде уведомен за искането за издръжка и ще му дадена възможност да направи постъпки в свой интерес. Възможността да бъде изслушан или да оспори решението може да се случи по всяко време, но уведомлението винаги е част от процеса.
647. В зависимост от вътрешните производства на държавата, следващите стъпки ще бъдат предприети като част от възбуждането на производството по молбата за постановяване. Стъпките в съдебната и административната система са подобни.

1) Проверка на документацията

648. Проверка на документацията се извършва с оглед да се гарантира, че тя е пълна и отговаря на всички специфични критерии – като например необходимостта някои документи да бъдат заверени. Няма изискване в Конвенцията, според което винаги да се предоставят заверени копия на документи. Ако Вашата държава изисква такива документи и те не са предоставени, осъществете последващи действия с молящата държава. За да поискате документите можете да използвате задължителния формуляр за потвърждение (ако получаването на молбата все още не е потвърдено) или препоръчителния формуляр за доклад за движението на молбата.

2) Уведомяване на длъжника

649. Уведомяването на длъжника е разгледано по-горе. Освен това до длъжника може да е изпратено искане за представяне на финансова или друга информация, необходима за определяне на доходите му и способността да плаща издръжка.

3) Пренасочване към алтернативни производства за разрешаване на спорове или подобни

650. В някои държави се предоставят услуги като алтернативно разрешаване на спорове, медиация или помощ при подготовка на документи с оглед да се гарантира експедитивното разглеждане на молбата. Те са на разположение както на молителите, така и на ответниците, според нуждите. В някои държави се полагат усилия за постигане на решение по взаимно съгласие или споразумение.

4) Установяване на родство (бащинство)

651. При някои молби кредиторът може да поиска да се установи бащинството или длъжникът/ответникът може да постави под въпрос дали той е родител на детето или децата и да поиска генетични тестове. Дали въпросът може да бъде повдигнат от страна на длъжника ще зависи от законодателството на замолената държава. Например в някои държави няма да бъдат разпоредени тестове за бащинство или няма да се допусне такава молба, в случай че детето е родено по време на брака на родителите.

¹²⁷ Вж. например Австралия: < <http://www.csa.gov.au> >.

652. Ако е необходимо тестване за бащинство, Конвенцията изисква централният орган да „окаже съдействие“ за установяване на родство (бащинство) (чл. 6, параграф 2, буква з)). Това не означава, че централният орган на замолената държава е длъжен да осигури генетичното изследване по искане на длъжника, но въпреки това, трябва да може да консултира ответника/длъжника относно лабораториите или ведомствата, които могат да извършват тестването. Централният орган трябва също така да съдейства за предаване на искането за тестване на молителя в молящата държава¹²⁸.
653. Все пак това не означава, че замолената държава трябва да плати за тестването за бащинство, ако бъде поискано от длъжника. Замолената държава може да поиска от длъжника/ответника да заплати за тестването като условие за искането.

5) **Правна помощ и разходи за тестване за бащинство**

654. Разходите за генетични тестове за определяне на родство (бащинство) се различават значително в отделните държави. Един от основните принципи на Конвенцията е, че услугите, включително правна помощ за целите на молбите, свързани със задължения за издръжка на дете, ненавършило 21 години, следва да се предоставят безплатно на кредитора. Това включва и молбите за постановяване (чл. 15, параграф 1). Ефективно това означава, че кредиторът не следва да плаща разходите, свързани с тестването за родство (бащинство)¹²⁹.
655. За повече информация относно предоставянето на безплатна правна помощ, моля, вижте глава 3.

6) **Определяне на размера на издръжката**

656. След като всички въпроси, свързани с родството (бащинството) са решени, а останалите предварителни стъпки са завършени, както се изисква от вътрешните производства на замолената държава, се постановява решение за издръжка. В повечето случаи размерът на присъдената издръжка се определя от правото на замолената държава. Въпреки това, някои държави може да са приели различни правила по отношение на действащото законодателство. При определянето на издръжката на детето някои държави ползват за основа доходите на длъжника или комбинация от доходите на длъжника и кредитора; други определят издръжката единствено въз основа на разходите за отглеждането на едно дете.
657. Тук не се прави опит да се обобщят различните начини, по които се определя размерът на издръжката. Може да се направи справка в профила на дадената държава, а и много държави имат уебсайтове¹³⁰, където също е налична тази информация.

7) **Уведомяване на страните и молящия централен орган за резултата и предоставяне на доклад за движението на молбата**

658. В допълнение към първоначалното потвърждаване на получаването на молбата, Конвенцията изисква централният орган на замолената държава да предостави на централния орган на молящата държава доклад за движението на молбата в срок от **три месеца** от потвърждението за получаване на молбата. Има препоръчителен формуляр за тази цел.

¹²⁸ Когато и двете държави са страни по Конвенцията от 1970 г. относно събиране на доказателства, моля, вижте глава 3, част 2, раздел V – Други Хагски конвенции.

¹²⁹ Освен ако замолената държава прецени, че молбата е явно неоснователна по същество (чл. 15, параграф 2). Дадена държава може да направи декларация, че средство за изпитване към детето ще се използва за определяне на допустимост за безплатни услуги.

¹³⁰ Например Австралия, Канада, Норвегия, Обединеното кралство, Съединените американски щати.

659. Страните (кредитор и длъжник) също трябва да бъдат уведомени за резултата от молбата. Централният орган на молещата държава носи отговорност за това да уведоми молителя за резултата и когато е необходимо да му предостави копие от решението. Всички специфични изисквания, предвидени в националното законодателство на замолената държава относно връчване или уведомяването за решението също трябва да бъдат спазени¹³¹.

8) Производства по обжалване или преразглеждане

660. Обжалването или преразглеждането на решението може да се допусне съгласно законодателството на замолената държава. Това правно средство за защита е достъпно и за молителя, като например в случай, че отсъждането на издръжка е било отказано или молителят оспорва размера на присъдена издръжка. Освен че трябва да уведоми молещия централен орган за резултата от молбата (вж. по-горе), е добра практика за централния орган да включи информацията относно всякакви налични правни средства за защита като обжалване или преразглеждане, както и сроковете за упражняване на тези права.

661. В случай, че се изисква правна помощ за обжалване, посоченото по-горе се отнася и за изискването централният орган на замолената държава да предоставя безплатна правна помощ на кредитора/молителя. Имайте предвид обаче, че правото на молителя на безплатна правна помощ за обжалването може да бъде преразгледано, тъй като преди да предостави безплатна правна помощ, замолената държава може да прецени дали жалбата е явно неоснователна по същество¹³².

9) Привеждане в изпълнение на решението за издръжка

662. След като решението бъде финализирано, ако молителят е поискал изпълнение на решението (това ще бъде обозначено с отметка в съответното поле във формуляра на молбата), решението следва да бъде отнесено до компетентния орган за изпълнение.

III. Допълнителни материали

A. Практически съвети

- Добра практика е молещата държава редовно да се информира относно хода на разглеждането на молбата. Конвенцията изисква получаването на молбата да бъде потвърдено в срок от шест седмици, а след още три месеца да бъде представен доклад за движението на молбата. Формулярът на доклада за движението на молбата може да се използва и редовно след това за информиране за ново развитие в хода на разглеждането на молбата.
- Ако молителят и ответникът постигнат споразумение относно решението за издръжка, не забравяйте незабавно да уведомите централния орган на молещата държава, така че да може да закрие своето досие.
- Всички договарящи държави имат общото задължение да разглеждат молбите възможно най-бързо. Това е особено важно по отношение на молби за постановяване, тъй като до постановяване на решението молителят и децата нямат право на издръжка. Ненужните закъснения при постановяването на издръжката често могат да причинят значителни трудности на семействата.

¹³¹ Когато и двете държави са страни по Конвенцията от 1965 г. относно връчването, моля, вижте глава 3, част 2, раздел V – Други Хагски конвенции.

¹³² Вж. Обяснителен доклад, параграф 388.

Б. Свързани формуляри

Молба за постановяване на решение
 Формуляр за предаване
 Формуляр за финансово състояние

В. Съответни членове на Конвенцията

Член 10
 Член 11
 Член 12
 Член 14
 Член 15
 Член 20
 Член 22

Г. Свързани раздели на Наръчника

Вж. глава 3, част 2, раздел III – Ефективен достъп до производства и правна помощ
 Вж. глави 4 и 5 – Разглеждане на входящи и изходящи молби за признаване или за признаване и изпълнение
 Вж. глава 8 – Изходящи молби за постановяване на решение за издръжка
 Вж. глава 10 – Изпълнение на решенията за издръжка

IV. Контролен лист – входящи молби за постановяване на решение

	Процедура	Препратка към Наръчника
1	Получаване на документи от моления централен орган	II(B)(1)(в)
2	Уверете се, че документите са пълни, а молбата попада в приложното поле на Конвенцията	II(B)(1)(а)
3	Изпратете на компетентния орган	II(B)(1)(д)
4	Постановяване на решение за издръжка	II(B)(2)
i)	Преглед на документите и уведомяване на длъжника	II(B)(2)(1), (2)
ii)	Определяне на родство, ако е необходимо	II(B)(2)(4)
iii)	Определяне на размера на издръжката	II(B)(2)(6)
5	Уведомяване на длъжника и кредитора и изпращане на новопостъпилата информация на моления централен орган	II(B)(2)(7)
6	Обжалване или процес на преразглеждане, ако се допусне	II(B)(2)(8)
7	Изпращане на решението за изпълнение, ако молителят е поискал	II(B)(2)(9)

V. Често задавани въпроси

Как може молителят да разбере какво се е случило с молбата?

663. Ако молителят има въпроси, той или тя трябва да се свърже с централния орган на молещата държава, за да разбере какъв е статусът на придвижването на молбата. Централният орган в другата държава няма да има директен контакт с молителя, освен ако не се е съгласил да приема преки запитвания. Съгласно Конвенцията централният орган в замолената държава следва в срок от шест седмици да потвърди на централния орган на молещата държава получаването на молбата, както и да му предостави доклад за движението на молбата в срок от три месеца след потвърждението за получаване на молбата.

Може ли длъжникът/ответникът да оспори бащинството?

664. Това зависи от законодателството на замолената държава. В някои държави искането за тестване за бащинство ще бъде отказано, например, ако страните са били в брак.

Каква е ролята на централния орган, ако е необходимо тестване за родство (бащинство)?

665. Централният орган на замолената държава следва да съдейства в процеса, стига тестването да е поискано от молителя. Централният орган следва да се свърже с молещия централен орган и да съдейства за участието на молителя в процеса на тестване.
666. Ако длъжникът има право да поиска тестване, замолената държава няма задължението да осигури тестването, но въпреки това, компетентният орган може да реши да предостави информация на длъжника за това как може да бъде извършено тестването за родство (бащинство).

Молителят трябва ли да идва в съда?

667. Зависи от това дали замолената държава (където се изслушва молбата за постановяване) изисква молителят да присъства. Централният орган може да съдейства за улесняване на това участие чрез организиране на телефонна или видеоконферентна връзка, ако е налична¹³³.

Кой ще плати разходите за генетични тестове при молба за издръжка на дете, което е на възраст под 21 години?

668. Разходите за тестовете за бащинство (родство) влизат в рамките на безплатните услуги, които следва да бъдат предоставени на даден молител по въпроси, свързани с издръжката за деца. Следователно от молителя не може да се изисква да плати за тестване за родство (бащинство), освен ако молбата е явно неоснователна, както е предвидено в член 15, параграф 2¹³⁴. Все пак, това не означава непременно, че централният орган в замолената държава ще отговаря за разходите, тъй като замолената държава може да изиска от длъжника да плати разходите за тестване като условие за извършване на тестването. Това ще се определя от законите и производствата на замолената държава.

¹³³ Когато и двете държави са страни по Конвенцията от 1970 г. относно събиране на доказателства, моля, вижте глава 3, част 2, раздел V – Други Хагски конвенции.

¹³⁴ Вж. Обяснителен доклад, параграф 392. Дадена държава може също така да направи декларация за използване на оценка на средствата, с които разполага детето, като в такъв случай, ако детето не премине тази оценка, от молителя може да бъде поискано да заплати съдебните разноски. Вж. глава 3 от настоящия наръчник.

Колко издръжка ще бъде присъдена?

669. Методът, използван за изчисляване на размера на дължимата издръжка, е различен във всяка държава и е извън обхвата на този наръчник. Повечето страни имат уебсайтове, от които можете да разберете как се изчислява размерът на издръжката в тази държава. Профилът на замолената държава указва как ще се определя размерът на сумата за издръжка.

Какво се случва, ако ответникът е уведомен, но не отговаря или оспорва решението?

670. Това ще зависи от специфичните правила, използвани в замолената държава. Ако законодателството на тази държава го допуска, се дава ход на делото и решението се взема в отсъствието на длъжника, или, в случая на административна система, решението за издръжка може да се счита за правнообвързващо, след като времето за възражение или оспорване е изминало, а след това може да бъде изпълнено.

Какво се случва след постановяването на решението?

671. Молителят указва във формуляра на молбата, като поставя отметка в съответното поле, дали желае решението да бъде изпълнено. Ако е така, то ще бъде изпратено до компетентния орган на замолената държава, за да бъде изпълнено, а събираните плащания ще бъдат предавани на кредитора.

Може ли молителят да обжалва размера на присъдената издръжка?

672. Само ако е налице процедура по обжалване или преразглеждане, разрешена от държавата, в която е постановено решението. Централният орган на замолената държава уведомява кредитора, когато бъде постановено решението, както и дали сумата може да се обжалва. Молителят може да обжалва решение, което не отсъжда издръжка и централният орган на замолената държава може да помогне също така и за тази процедура¹³⁵.

¹³⁵ Вж. Обяснителен доклад, параграф 390. Ако жалбата се счита за явно неоснователна, безплатната правна помощ може да бъде отказана.

Глава 10

Изпълнение на решенията за издръжка

Как е организирана тази глава:

Настоящата глава разглежда изпълнението на решенията за издръжка.

Раздел I предоставя общ преглед на разпоредбите на Конвенцията относно изпълнението.

Раздел II описва достъпните мерки за изпълнение и подчертава някои въпроси, като например ограничения за събиране, както и начина на решаване на въпроси, свързани с обмена на валута.

Раздел III съдържа препратки и допълнителни материали, свързани с подаване на такава молба.

Раздел IV включва някои от най-често задаваните въпроси по отношение на изпълнението на решенията за издръжка.

I. Общ преглед

673. Настоящата глава се различава от останалите глави в Наръчника, тъй като тя не се занимава с разглеждането на изходящи или входящи молба, получени от друг централен орган. Вместо това, тази глава обхваща стъпките, които се предприемат съгласно вътрешното право на замолената държава, след като централният орган е получил и разгледал молба от друга държава – за признаване на постановено решение, за изменение на решението или за постановяване на ново решение – и молителят е поискал изпълнение на решението.

A. Изпълнение на решение съгласно Конвенцията

674. Изпълнението на **решение за издръжка** се извършва, след като то стане валидно и изпълняемо решение. Решението трябва да бъде постановено или признато в замолената държава. Принудителното изпълнение обикновено се извършва в държавата, в която живее длъжникът, или в държавата, в която длъжникът притежава активи или доходи. Понякога принудителното изпълнение може да започне в повече от една държава, в зависимост от местонахождението на имуществото, доходите и постоянното местожителство на длъжника.
- Решението за издръжка** определя задължението на длъжника (ответника) да плаща издръжка и може да включва също така автоматична индексация, изискване да изплати просрочените суми за издръжка, издръжка за минало време или лихва, както и определяне на разходите или разноските.

675. Не всички държави използват едни и същи мерки за изпълнение на решение за издръжка, а освен това и стъпките, необходими във всеки отделен случай, ще зависят от готовността и способността на длъжника да извършва плащанията.

676. В някои държави, преди да започне изпълнение или като част от текущия процес на изпълнение, винаги има опит за насърчаване на доброволното плащане по решението за издръжка. Целта на всички мерки, предприети в замолената държава, винаги следва да бъде бързо и ефективно да се установят действащи, редовни плащания на издръжката и съответствие с решението.
677. Тъй като изпълнителното дело може да остане за дълги години в правоприлагащата агенция, докато продължава събирането на издръжка, през това време по това дело могат да бъдат използвани различни правни средства за осигуряване на изпълнението, а в хода на неговото изпълнение да възникнат различни проблеми.
678. Въпреки че изпълнението на решенията за издръжка е почти изцяло въпрос на вътрешна политика на дадена държава, Конвенцията съдържа някои ключови разпоредби по отношение на изпълнението. Изпълнението трябва да се осъществи „бързо“ (чл. 32, параграф 2) и да се извършва без допълнителна молба от страна на молителя (чл. 32, параграф 3). Конвенцията също така изисква договарящите държави да имат „ефективни мерки“ за изпълнение на решенията. В член 34 има и предложен списък от мерки за прилагане, но зависи дали държавата, която осъществява изпълнението, ще използва някои или всички от изброените механизми за изпълнение¹³⁶. Не всички изброени мерки за изпълнение ще бъдат достъпни съгласно националното законодателство на договарящите държави.
679. Член 6, параграф 2, буква е) от Конвенцията също така изисква от държавите да улеснят бързото прехвърляне на плащанията към кредиторите, а съгласно член 35 – да насърчават икономически ефективни и ефикасни методи за прехвърляне на средствата, както и да намалят пречките пред трансграничното прехвърляне на средства за издръжка¹³⁷.

II. Процеси на изпълнение по Конвенцията

A. Общи разпоредби

680. Конвенцията съдържа само общи разпоредби по отношение на изпълнението на решенията. Това е така, защото действителните изпълнителни производства и средствата за изпълнение са предвидени от националното право на държавата, която е отговорна за изпълнението. Разпоредбите на Конвенцията относно молбите за изпълнение, получени чрез централния орган или чрез преки молби до компетентния орган, по същество са едни и същи.

¹³⁶ Вж. Обяснителен доклад, параграф 582.

¹³⁷ Вж. Обяснителен доклад, параграф 585.



Фигура 27: Преглед на разпоредбите на Конвенцията, свързани с изпълнението

Б. Бързо изпълнение

681. Тъй като успешното изпълнение на решението за издръжка е цел на множество от молбите по Конвенцията, член 32, параграф 2 изисква изпълнението да е „бързо“. Не е определено какво означава бърз начин във всяка конкретна ситуация, но има ясно очакване, че мерките за изпълнение ще бъдат взети толкова бързо, колкото е разрешено от закона и правилата на държавата, в която се извършва изпълнението¹³⁸.
682. Изискването за бързо изпълнение следва да се разглежда заедно със задълженията на централните органи по член 12 за взаимно информиране на отговарящите за делото лица или звена относно хода на делото, както и да отговарят на запитвания.

Добри практики: Въпреки че Конвенцията изисква само първоначален доклад за движението на молбата до три месеца след потвърждаване на получаването на молбата, се препоръчва на моления централен орган редовно да се изпраща актуална информация с оглед молителят и моленият централен орган да са информирани за напредъка по делото. За тази цел може да се използва формулярът за доклад за движението на молбата. Във формуляра можете да посочите дали става дума за първо или следващо изпращане на актуална информация. Следващите доклади трябва да посочат само новото развитие след последния доклад.

¹³⁸ Вж. Обяснителен доклад, параграф 572.

V. Мерки за изпълнение

683. Всички договарящи държави трябва да въведат ефективни мерки¹³⁹ за изпълнение на решенията за издръжка, както и да предоставят поне същия диапазон на мерки за изпълнение, каквито са достъпни за местните дела. Въпреки това, наличните мерки в отделните държави се различават, като изпълнението се урегулира от правото на държавата, която осъществява изпълнението. Профилът на замолената държава указва мерките за изпълнение, налични в тази държава.
684. В някои държави осъществяващият изпълнението орган първо ще се опита да работи с длъжника, за да го накара да се съобрази с решението доброволно или да плаща издръжката редовно, или чрез въвеждане на автоматични удръжки от заплатата. Това се случва, преди да са започнали някакви действия по принудително изпълнение. В някои държави длъжникът може също да има право на уведомление за изпълнението, както и да има определени права да плаща доброволно преди да бъдат предприети действия по принудителни изпълнения. В профила на държавата, която осъществява изпълнението на решението, се посочват приложимите в тази държава производства.
685. Когато не са направени плащания, изборът на правно средство за осъществяване на изпълнението се определя от политиката на изпълнителния орган и правомощията, с които разполага. В някои държави изпълнението е почти изцяло административно, като съдебните производства се използват само в редки случаи – при умишлено неспазване. В други държави почти всички действия по принудително изпълнение трябва да бъдат с решение от съда.
686. Редица от предложените мерки са изброени в Конвенцията. Някои страни разполагат и с допълнителни правни мерки за изпълнение. Тези налични механизми за принудително изпълнение могат да включват:

1) Удръжки от възнаграждението

687. Това е действие за принудително изпълнение, което изисква работодателят на длъжника да удържа част от възнаграждението или от заплатата на длъжника, както и да изпраща тези средства на изпълнителния орган. Нарича се също и запориране или запор на заплата. Удръжането може да започне доброволно, по искане на длъжника, или може да бъде в резултат на действие от страна на изпълнителния орган.

2) Запор

688. **Запорът върху вземания на длъжника** е спиране от органа по принудителното изпълнение на парични средства, първоначално предназначени за изплащане на длъжника. Със запорното съобщение или заповедта за налагане на запор се изисква от лицето или организацията, която би трябвало да плати тези средства на длъжника, вместо това да ги заплати на органа по принудителното изпълнение в полза на кредитора на издръжката. В зависимост от правото на държавата, която отговаря за
- Запорът и удръжките са термини, използвани в Конвенцията, за да се опише процесът на спиране на парични средства, които са предназначени за длъжника, преди те да му бъдат изплатени, както и на разпореждането тези средства да бъдат прехвърлени на компетентния орган, на съда или на административния орган. След това средствата могат да бъдат предоставени за плащане на неплатената издръжка.*

¹³⁹ Вж. Обяснителен доклад, параграф 582 – този въпрос е разгледан там.

изпълнението, предмет на този заповор могат да бъдат:

- възстановени данъци,
- еднократни плащания,
- наеми/ренти или плащания за услуги,
- банкови сметки,
- комисионни.

3) **Удръжки от плащания от социалното осигуряване**

689. В някои държави компетентният орган може да постанови решение за издръжка, при което издръжката се удържа от всички плащания за социално осигуряване или помощи от страна на правителството, които длъжникът има право да получава.

4) **Заповор, възбрана или принудителна продажба на имущество**

690. Заповорът и възбраната представляват обезпечителни мерки върху имущество, принадлежащо на длъжника. Ако имуществото се продаде, просрочените задължения за издръжка могат да бъдат изплатени от постъпленията от продажбата. *Заповорът или възбраната* може да даде на изпълнителния орган правото да продаде имуществото (принудителна продажба) и да събере сумата за издръжката от постъпленията от продажбата.

691. Може да се наложи възбрана върху недвижим имот (например земя, къща или сграда) или заповор върху движимо имущество (автомобили, лодки, ремаркета и други подобни вещи).

5) **Заповор на възстановявания на надплатени данъци**

692. В някои държави има процедура, при която правителството възстановява на данъкоплатците всяка надплатена или излишно удържана сума за данъци. Критериите за възстановяването варират в зависимост от държавата. Много държави позволяват на органите, извършващи принудителното изпълнение на задълженията за плащане на издръжка да прихванат всякакви възстановени суми, дължими на длъжника.

6) **Удръжки от пенсионни плащания или заповор на такива плащания**

693. В някои държави пенсионните обезщетения или плащания, на които има право длъжникът, могат да бъдат заповорирани и използвани за плащане на дължимата издръжка.

7) **Уведомяване на кредитните институции**

694. Уведомяването на агенцията за кредитните досиета за неизпълнени задължения за издръжка е механизъм, използван от изпълнителните органи в някои държави, за да се гарантира, че всеки предоставящ заем кредитор, като финансова институция например, е наясно със задължението на длъжника да плаща издръжка, както и със съществуването на просрочени задължения. Това може да повлияе на възможността на длъжника да получи допълнителен кредит или финансиране.

8) Отказ за издаване, прекратяване или отнемане на лиценз

695. В някои държави, когато длъжникът има просрочени задължения за плащане на издръжка, може да бъде подадена молба до изпълнителния орган да ограничи или да лиши длъжника от лицензионни права. Лицензът може да бъде шофьорска книжка, свидетелство за моторно превозно средство или всяко друго специално разрешение или лицензия, като например професионален лиценз, предвидени съгласно вътрешното право. В някои държави това е известно още и като конфискуване на лиценза.

9) Медиация, помирение или процеси за насърчаване на доброволното изпълнение

696. Много програми за изпълнение на задълженията за издръжка са установили, че усилията за търсене на доброволно изпълнение от страна на длъжника са изключително ефективни за получаване на неизплатени суми и намаляване на вероятността от бъдещо неизпълнение. В тези държави служителите работят с длъжника за разработване на план за плащане, който да гарантира, че освен за текущите плащания за издръжка, се извършват плащания за всички неизплатени просрочени задължения за издръжка.

10) Други налични мерки, предвидени от националното законодателство

697. Други мерки, които може да са предвидени от националното законодателство на държавата, която извършва изпълнението на решението, може да включват:

- отказ или временно спиране на свързаните с паспорта привилегии или ограничаване на правото на длъжника да напуска страната,
- докладване на длъжници в просрочие на агенции за професионален надзор – като медицински или юридически асоциации,
- лишаването от свобода на длъжници, за които е установено, че имат възможност да плащат, но умишлено не спазват или не зачитат съдебните решения за плащането на издръжка,
- прихващане на средства от приходи от лотарийни игри, застрахователни обезщетения и съдебни дела,
- структурирани изисквания за търсене на работа, чрез които се изисква длъжникът да търси работа.

Г. Плащания

698. След като плащания за издръжка бъдат получени от изпълнителния орган в замолената държава, те се прехвърлят на кредитора в молещата държава. В повечето случаи потокът на плащанията е от длъжника към изпълнителния орган в държавата на длъжника, а след това към молещия централен орган или към кредитора, но някои държави изпращат плащанията пряко на кредитора в молещата държава.

699. Плащанията, извършвани от длъжника, по принцип минават през изпълнителния орган, който да може да поддържа точен отчет на изплатените суми и да определя точната сума на просрочените задължения. Това е особено важно, когато изпълнителното законодателство в дадена държава определя минимален праг за просрочени плащания с оглед използването на специфична мярка за принудително изпълнение, или когато държава, която осъществява изпълнението, предоставя на кредитора авансови плащания на издръжката¹⁴⁰.
700. Механизмите, използвани за прехвърляне на средства, се различават значително. Някои държави могат да прехвърлят средствата по електронен път; други използват чекове или други платежни инструменти, за да изпращат средствата. Някои държави превеждат средствата само веднъж на месец, като комбинират всички плащания от тази държава в един паричен превод. В други държави всяко отделно плащане се изпраща веднага след като бъде получено от длъжника. Има различия между държавите също и по отношение на това дали тези плащания ще бъдат изпращани във валутата на изпращащата държава или дали плащанията ще се конвертират в националната валута на държавата на кредитора, преди да бъдат изпратени.
701. Профилът на дадената държава ще укаже как процедира държавата, която отговаря за изпълнението, при изпращане на плащания в полза на кредитора, както и валутата, в която ще бъде извършено плащането.

Д. Проблеми, свързани с изпълнението

1. Предизвикателства за прилагането

702. Тъй като изпълнението е почти изцяло въпрос от местно значение, по принцип проблемите с изпълнението се решават с прилагане на вътрешното право и установените производства в замолената държава.
703. Това се подкрепя и от разпоредбата в Конвенцията (чл. 32), че изпълнението се осъществява в съответствие с правото на замолената държава¹⁴¹.
704. Съществуват специфични изключения от общото прилагане на принципа, че се прилага правото на осъществяващата изпълнението държава. Те са разгледани по-долу.
- Централният орган е публична институция, определена от договаряща държава да изпълнява задължения по административно сътрудничество и съдействие съгласно Конвенцията.*
- Компетентният орган е органът в дадена държава, на който съгласно законодателството на тази държава е възложено или разрешено да изпълнява специфични задачи съгласно разпоредбите на Конвенцията. Компетентният орган може да бъде и съд, административен орган, програма за изпълнение на задължения за издръжка за деца или друг държавен орган, който изпълнява някои от задачите, свързани с Конвенцията.*

¹⁴⁰ Вж. например законодателството в Канада относно временно спиране или отказ от издаване на паспорт. Изисква се праг от \$ 3000 в просрочие или неизпълнение от три месеца, преди да могат да се предприемат правни действия.

¹⁴¹ Вж. Обяснителен доклад, параграф 571.

2. Давностен срок за събиране на просрочени задължения

705. В законодателството на някои държави има ограничения, възпрепятстващи събирането на просрочените задължения в случаите, в които просрочените задължения са натрупани след определен брой години (например, възпрепятстване на събирането на просрочени задължения, които са с над 10-годишна давност). Възникват потенциални конфликти, когато давностният срок в дадена държава е в конфликт с давностния срок (или липсата на такъв) в друга.
706. Член 32, параграф 5 дава насоки в тази ситуация. В него се посочва, че давностният срок за изпълнение на просрочени плащания се определя от правото на държавата по произход на решението или от правото на замолената държава, в зависимост от това кое от двете предвижда по-дълъг срок
707. От практическа гледна точка това ще изисква държавата по произход да осигури някаква форма на проверка по отношение на давността, която е приложима за решения, взети в тази държава. В много случаи държавата по произход е също така и молещата държава, така че не е трудно да се получи тази информация. Профилът на държавата по произход също ще укаже каква е давността за събиране на просрочени задължения в тази държава.
708. Важно е да се помни, че давностният срок за събиране на просрочени задължения се отнася само за изпълнение на просрочени задължения, дължими по силата на решението. Задължението за продължаване на плащанията по текущата издръжка продължава въпреки давностния срок за събиране на просрочени задължения.

3. Продължителност на задължението за издръжка

709. Втората специфична правна норма, приложима към принудителното изпълнение, е по отношение на продължителността на задължението за издръжка. Член 32, параграф 4 предвижда, че срокът на решението – това е периодът, за който се дължи издръжка – се определя от правото на държавата по произход.
710. Продължителността може да се определя от възрастта на детето или може да има условия, при които издръжката спира да е дължима за дадено дете (например когато детето завърши училище). В някои държави възрастта, на която спира изплащането на издръжка, е известна като пълнолетие. В други държави възрастта на детето е само един от факторите, определящи продължителността на задължението за издръжка на дете.
- Резерва е официално изявление на дадена договаряща държава, разрешено при определени обстоятелства от Конвенцията и в което се посочва, че приложимостта на Конвенцията в тази държава ще бъде ограничено по някакъв начин.*
711. Въпреки това, продължителността на задължението за издръжка не е същата като за правото на издръжка. Правото на издръжка е правото на дете или на възрастен да получават издръжка въз основа на определени правни критерии, като например връзката между родител и дете. След като човек има право на издръжка, нейната продължителност се определя като срока на решението или се определя от правото на мястото, където е постановено решението.

712. Реално това означава, че когато изпълняваното решение е чуждестранно решение и в решението не е посочена дата на прекратяване, компетентният орган, който отговаря за изпълнението ще трябва да направи справка с чуждестранното право (правото на държавата по произход), за да определи кога издръжката спира да бъде дължима за детето. Тези правила за продължителност ще се прилагат, въпреки че правото по обичайното местопребиваване на детето или на кредитора е могло да доведе до по-дълъг или по-кратък период от време. Това също така означава, че е възможно да има ситуации, в които продължителността на задължението за издръжка (и следователно на изпълнението на решението) ще бъде по-дълга или по-кратка за решения, взети извън изпълняващата държава, отколкото за решения, взети в тази държава. Профилът на държавата по произход ще включва информация за продължителността на издръжката за решенията, взети в тази държава.
713. Важно е да се помни, че прекратяването на издръжката за дете въз основа на продължителността на задължението за издръжка не възпрепятства събирането на всички неплатени просрочени задължения за издръжка, които могат да възникнат за това дете. Тези просрочени задължения все още могат да бъдат събрани, независимо от прекратяването на текущата издръжка.
714. Съгласно Конвенцията всяка договаряща държава може да направи декларация, че ще разшири прилагането на Конвенцията към децата, които са навършили 21 години, или да направи резерва за ограничаване на прилагането на Конвенцията до деца, ненавършили 18 години.
715. Профилът на всяка държава определя правилата в тази държава по отношение на продължителността на издръжката за дете.

Декларацията е официално изявление, направено от дадена договаряща държава по отношение на някои членове или изисквания по Конвенцията. Декларациите са предвидени в член 63.

Пример: Решението е постановено в държава А, където издръжката за дете се изплаща на децата само до техния двадесети рожден ден. Решението е изпратено на държава Б за признаване и изпълнение. Съгласно вътрешното си законодателство държава Б привежда в изпълнение издръжката за дете само за децата, ненавършили 19 години. Съгласно член 32, параграф 4, държава Б е длъжна да приведе в изпълнение издръжката за дете, докато детето навърши 20 години, тъй като продължителността се определя от закона на държава А.

Изключение: деца, навършили 21 години

716. Позоваването на правото на държавата по произход за въпроси, свързани с продължителността на издръжката, не изисква обаче дадена държава да приведе в изпълнение издръжка на дете, което е навършило 21 години, освен ако тази държава изрично е разширила прилагането на Конвенцията към тези случаи (вж. глава 3). Приложното поле на Конвенцията не зависи от условията на решението или от правото на държавата по произход. Конвенцията спира да се прилага по отношение на решенията за издръжка, след като детето навърши 21 години и съответно съгласно Конвенцията не съществува допълнително задължение изпълнението на издръжката за това дете да продължи.

717. В такъв случай молителят трябва да подаде пряка молба до компетентния изпълнителен орган за продължаване на изпълнението на решението. Дали тази молба ще бъде приета, ще зависи от политиката на изпълнителния орган и от правото на държавата, в която се извършва изпълнението.

4. Спорове по просрочени плащания

718. Споровете по просрочени плащания възникват, когато длъжникът твърди, че просрочените задължения са некоректни, тъй като е извършвал плащания, които не са били взети под внимание при изчисляването на просрочените задължения от правоприлагащата агенция. Може да има спор относно тълкуването на решението (например по отношение на датата започване или прекратяване на плащанията по решението) или длъжникът може да твърди, че има право на намаляване на сумата на издръжката, тъй като например за едно от децата вече не се дължи издръжка.
719. Когато длъжникът оспорва просрочени плащания, които са били част от първоначалната молба за признаване и изпълнение, изпълнителният орган следва да провери дали същият въпрос е бил повдигнат по времето, когато длъжникът е бил уведомен за молбата за признаване. Съгласно член 23, параграф 8 ответникът може да оспори или обжалва признаването или признаването и изпълнението, ако счита, че задължението е изпълнено или платено. Ако просрочените задължения са били оспорени по това време и е установена тяхната коректност, длъжникът няма право, освен при необичайни обстоятелства, отново да повдига същия въпрос в производството по принудително изпълнение по отношение на тези просрочени задължения, въпреки че може да оспори изчислението на други просрочени задължения.
720. Някои въпроси, свързани с просрочените плащания ще изискват входяща информация от страна на молещия централен орган или на кредитора. Ако трябва да бъде получена информация, централният орган или компетентният орган, който отговаря за изпълнението, осъществява контакт с централния орган или друг компетентен орган в другата държава, за да поиска необходимата информация или документи.
721. Ако информацията не бъде получена и не може да бъде даден ход на изпълнението, се прави допълнително искане. Въпреки че молещият централен орган разполага с **три месеца**, за да отговори и да предостави необходимата информация, а ако материалите не бъдат получени, изпълнението може да бъде спряно, това следва да се прави само когато по-нататъшно изпълнение е невъзможно или непрактично. В много от случаите все пак е възможно да се изпълни останалата издръжка съгласно решението, докато се определят просрочените задължения.

Добри практики: Когато има спор относно част от просрочените задължения, останалите (безспорни) просрочени задължения и текущата издръжка следва да се изпълняват, докато спорът бъде решен.

5. Равнение на сметки – проблеми, свързани с обмена на валута

722. Един от най-трудните аспекти на международното изпълнение на задълженията за издръжка е съгласуването на счетоводните записи за извършените плащания на молещата държава с тези на изпълняващата държава с оглед точното определяне на просрочените задължения за издръжка. Това може да бъде значителен проблем, когато изпълняваното решение е чуждестранно решение и сумите за издръжката, посочени в решението, са в различна валута от тази, използвана в държавата, отговаряща за изпълнението. В много държави, за да се изпълни решението, сумите за издръжка трябва да бъдат конвертирани от валутата, използвана в решението, в равностойната сума във валутата на изпълняващата държава. Тогава длъжникът ще бъде уведомен, че трябва да плаща сумата, която е била конвертирана в местна валута.
723. Правилата, регламентиращи това конвертиране (датата на конвертиране, използван обменен курс, дали обменният курс може да се актуализира и т.н.) ще бъдат тези на държавата, която е отговорна за изпълнението. В много държави не съществува механизъм (по закон или на практика) за промяна на начина на конвертиране на валутата, след като веднъж вече е направено, така че счетоводните записи на замолената (изпълняващата) държава и на молещата държава ще се различават, тъй като обменният курс се променя с течение на времето.
724. Освен че се конвертира сумата за издръжка, дължима във валутата на решението, във валутата на длъжника, всички извършени от длъжника плащания също ще трябва да се конвертират във валутата на кредитора. Когато валутният курс се променя, това може да доведе до курсови разлики между дължимите суми, изчислени съгласно счетоводните книги на всяка държава.
725. Няма лесно решение на този въпрос. Конвенцията не разглежда този въпрос. Дали счетоводните записи на държавата, която отговаря за изпълнението, могат да се актуализират периодично, за да съвпадат с тези на молещата държава, ще зависи от правото и практиката на изпълняващата държава. Някои държави могат да променят своите счетоводни записи по административен път; в други държави, това не е нито разрешено, нито практично.

Равняване на сметки: Пример

През декември 2010 г. в Австралия е постановено решение за издръжка, определящо месечна издръжка на дете в размер на 400 австралийски долара. Решението е изпратено в Холандия, за да бъде изпълнено. По онова време сумата на издръжката е конвертирана в 237,65 евро и длъжникът е бил уведомен, че следва да плаща тази сума всеки месец.

Въпреки това, към декември 2012 г. 400 австралийски долара се конвертират в едва 202,56 евро. Счетоводните записи на Австралия ще продължават да показват 400 австралийски долара на месец, докато записите на Холандия ще продължават да показват 237,65 евро на месец, ако валутният курс не бъде актуализиран. Това може да създаде „надплащане“ от 35 евро на месец, ако длъжникът продължава да плаща сумата, за която е бил уведомен първоначално.

726. Въпреки това е важно да се помни, че всеки обмен на сумата на задължението за издръжка в различна валута не изменя или не променя основното решение. Длъжникът продължава да дължи сумата, посочена в първоначалното решение за издръжка. Дължимата сума за издръжка не е изплатена в пълен размер, докато не бъде изплатен пълният размер на сумата, дължима във валутата, определена в решението за издръжка. Ако длъжникът е трябвало да се завърне в държавата, в която е постановено решението, дължимата ще се изчислява във валутата на държавата, в която е постановено решението. Въпреки това, изпълнението на решението в чужда държава, може да бъде ограничено от превалутирането.
727. Предизвикателствата, породени от колебанията на валутните курсове подчертават необходимостта от текущ обмен на съобщения между молещата и замолената държава. Изключително важно е тези държави взаимно да се информират за това как са изчислени просрочените задължения, както и за всички вътрешни правила, от които се ръководи това изчисление. Може да се наложи молещата държава да съдейства на молителя да получи някакви допълнителни документи или решения, потвърждаващи неизплатените просрочени задължения, ако те са необходими от страна на изпълняващата държава, за да се оправдае събирането на просрочените задължения, които са възникнали в резултат на колебанията на валутните курсове.

III. Допълнителни материали

A. Практически съвети

- Профилът на всяка договаряща държава указва мерките за изпълнение, налични в тази държава. Има значителни различия между държавите, така че е важно да се направи преглед на профила за всяка държава.
- Информирайте молителя/кредитора за стъпките, които могат да бъдат предприети с цел изпълнение на решението. Това ще помогне на кредитора да разбере за всякакви ограничения в изпълнение на решението.
- В някои случаи осъществяването на контакт с длъжника при първа възможност с оглед постигане на доброволни плащания ще бъде най-бързият начин да се гарантира, че потокът от плащания ще потече към кредитора и децата. Въпреки това е важно да се помни, че всички стъпки, които се предприемат в изпълнение на решението, независимо дали чрез доброволно спазване или чрез принудително изпълнение, следва да се предприемат без забавяне и с цел да се гарантира, че плащанията се извършват в срок и в съответствие с решението.
- Важно е всяка нова информация, която може да има кредиторът във връзка с активите или дохода на длъжника, да се съобщава своевременно на отговорния за изпълнението компетентен орган. Това ще помогне на този орган при неговото изпълнение на решението.
- Формулярът на доклада за движението на молбата предоставя лесен начин за компетентния орган в държавата, в която се изпълнява решението, да информира молещата държава за развитието в хода на изпълнението на решението. В допълнение към информацията за предприети нови мерки, може да се включи и списък на плащанията, получени от правоприлагащата агенция. Това ще помогне на молещата държава да изравни счетоводните си записи и да актуализира всички просрочени салда.
- Когато участват правоприлагащи агенции както в замолената, така и в молещата държава, честите съобщения между тези агенции ще увеличат вероятността за успешно изпълнение на решението. В някои случаи може да е разумно да се започне принудително изпълнение и в двете държави, за да се гарантира, че е наложен заповор на всички приходи и активи, както е уместно.

Б. Съответни членове на Конвенцията

Член 6, параграф 2, букви д) и е)

Член 12, параграф 9

Член 32

Член 33

Член 34

Член 35

В. Свързани раздели на Наръчника

Вж. глава 3, част 2 – Въпроси, общи за всички молби по Конвенцията, както и за исканията за специфични мерки,

Вж. глава 4 – Разглеждане на изходящите молби за признаване или признаване и изпълнение

Вж. глава 8 – Изходящи молби за постановяване на решение за издръжка

IV. Често задавани въпроси

Какви стъпки ще предприеме дадена договаряща държава, за да изпълни решение?

728. Това ще зависи от държавата, в която се изпълнява решението. Конвенцията определя списък от препоръчителни мерки, но не всички от тях ще са налични във всяка от договарящите държави, а някои държави могат да използват други мерки. Като минимум изпълняващата държава следва да използва същите мерки за привеждане в изпълнение на чуждестранни решения, каквито използва за вътрешните решения. Какви са предприетите стъпки зависи също така и от това дали има успешни опити за насърчаване на длъжника доброволно да спазва решението.

Как плащанията ще бъдат изпращани на молителя?

729. В повечето случаи плащанията, направени от длъжника, ще бъдат изпратени на изпълнителния орган в държавата, където се извършва изпълнението. Този орган ще ги изпраща пряко на кредитора, до централния орган или до изпълнителния орган в държавата, в която пребивава кредиторът. Молбата за възбуждане на изпълнително производство (например молбата за признаване или за признаване и изпълнение) съдържа разпоредби за кредитора да посочи къде трябва да бъдат изпращани плащанията.

Колко време ще отнеме преди кредиторът да започне да получава плащания?

730. Това ще зависи от редица фактори. Зависи от това дали длъжникът плаща доброволно или е необходимо да се започнат действия за принудително изпълнение. Освен това ще отнеме повече време, ако трябва да се предприеме търсене за установяване на местонахождението на длъжника или на доходите или имуществото на длъжника.

Глава 11

Молби за изменение на решение (член 10, параграф 1, букви д) и е) и член 10, параграф 2, букви б) и в))

731. Главите в настоящия наръчник, които разглеждат изменение на решението, са структурирани по различен начин от тези, които разглеждат други молби и искания по Конвенцията. Вместо отделни глави, които разглеждат изходящите и входящите молби, има една глава (настоящата глава), която представя общ преглед на начина, по който се прилага Конвенцията за подадени от длъжници или кредитори молби за изменение на съществуващи решения за издръжка. Следващата глава (глава 12) описва производствата за изходящи и входящи молби за изменение.
732. Що се отнася до молбите за изменение, наръчникът е структуриран по този начин, тъй като взаимодействията между разпоредбите на Конвенцията, обстоятелствата на страните (къде пребивават, къде е взето решението) и дали молбата е подадена от кредитор или длъжник – всички те оказват влияние на това къде и как да бъде подадена молбата за изменение. Поради тази причина тази глава покрива всеки от възможните сценарии и предоставя подробно обяснение на производствата за изменение във всеки един от тях. Тази глава ще помогне на служителите да разберат някои от основните проблеми по отношение на изменението, като предоставя необходимата обхванатата в глава 12 основна информация за разглеждането на молбите.
733. В първата част на тази глава е представен най-общ преглед на изменението в международен контекст. Втората част обхваща молбите за изменение в четири различни фактически сценария.

I. Общ преглед – изменение на решенията за издръжка

A. Общи разпоредби

734. Тъй като издръжката и по-специално издръжката за деца може да бъде платима в продължение на много години, като през това време нуждите на децата и средствата на родителите ще се променят, възможността за изменение на решението за издръжка е важна с оглед да се гарантира децата и семействата да получават нужната издръжка. Следователно Конвенцията включва разпоредби за централните органи да подпомагат в предаването и разглеждането на молби за изменение на решения, като Конвенцията включва също така и правила за последващо признаване и изпълнение на тези изменени решения, когато е необходимо¹⁴².

¹⁴² Обяснителен доклад, параграф 258.

735. Съгласно член 10 молба за **изменение** на постановено решение може да бъде подадена когато една от страните, кредиторът или длъжникът, иска изменение (в някои държави това е известно също и като молба за внасяне на изменения или молба за промяна) на решението. Кредиторът може да поиска увеличение на издръжката, прекратяване на издръжката за едно или повече от децата или промяна на условията, като например периодичността на плащането. По същия начин длъжникът също може да иска промяна – често за намаляване на дължимата сума, за прекратяване на издръжката за едно или повече деца, или за промяна на условията на плащане. Изменението може да бъде направено единствено за да се гарантира, че плащането на издръжка отразява текущите приходи на длъжника. Централният орган в молещата държава, в която пребивава молителят, ще участва в предаването на молбата за изменение на другата договаряща държава.
- Изменение** е процесът на промяна на решение за издръжка, след като е било постановено. В някои държави това е известно като молба за внасяне на изменения или молба за промяна. Изменението може да се отнася до размера на издръжката, честотата или някакъв друг срок на решението за издръжка.
736. Всички договарящи държави имат производства, които позволяват разглеждането на молби по Конвенцията за изменение или промяна на задълженията за издръжка, или чрез изменение на съществуващото решение, или чрез издаване на ново решение за издръжка¹⁴³. Въпреки това е важно да се помни, че в повечето случаи основателността на молбата за изменение ще се определя съгласно правото на замолената държава¹⁴⁴. Договарящите държави могат да имат доста различни законодателства по отношение на основанията, които следва да бъдат установени, преди да бъде допуснато изменение на решение¹⁴⁵. Профилът на замолената държава дава обяснение за това какво трябва да бъде установено съгласно вътрешното право на замолената държава, за да може молбата да бъде успешна.
737. Важно е да се отбележи, че изменение на решение, с което се изисква намаляване или отмяна на просрочени задължения, може да бъде третирано по много различен начин в договарящите държави. Някои държави не могат да допуснат каквото и да е изменение на просрочени задължения и дори да бъде постановено решение за изменение на просрочените задължения, не е задължително тази промяна да бъде призната и в друга държава. При всяко положение, когато даден молител иска изменение на просрочени задължения за издръжка, трябва да се направи справка в профилите на двете държави, за да се види дали промяната ще бъде възможна и ако решението е изменено, дали отмяната на просрочените задължения ще бъде призната.
738. Наличието на правна помощ във връзка с молбите за изменение също е важен фактор по отношение на молби за изменение, подадени от длъжник. Както е разгледано в глава 12 по-долу, няма автоматично право на безплатна правна помощ по отношение на молба за изменение, подавана от длъжник (чл. 17). Когато обаче молбата за изменение е подадена от кредитор и се отнася за

¹⁴³ Въпреки че тази глава разглежда хипотезата, в която от дадена държава се иска да измени предишно решение, тя се прилага еднакво и към случаите, в които националното законодателство не допуска предоставяне на изменено решение, а само ново решение. Вж. Обяснителен доклад, параграф 264.

¹⁴⁴ За тези молби някои държави прилагат чуждото, а не вътрешното право. Когато дадена държава е страна по Хагския протокол за приложимото право към задълженията за издръжка, към измененията на решенията за издръжка ще се прилага това право.

¹⁴⁵ В някои държави няма да признаят постановено от друга държава изменение на решение, ако детето или една от страните продължава да пребивава в държавата по произход. Това може да повлияе на отговора на въпроса дали е ефективно да се търси изменение в държава, различна от държавата по произход.

издръжка на деца, попадаща в приложното поле на Конвенцията, кредиторът ще има право на безплатна правна помощ.

739. Също толкова важно е, че Конвенцията предвижда само основни насоки по отношение на видовете молби за изменение, които могат да бъдат подадени чрез централните органи, както и някои много ограничени правила за това как договарящите държави следва да се отнасят към вече постановените чуждестранни решения за изменение.
740. Следователно в хода на разглеждане на случаите на международно събиране на издръжка може да възникнат ситуации, при които Конвенцията не предоставя конкретни насоки. В тези случаи отделните държави ще трябва да разрешават всички проблеми чрез позоваване на националното си законодателство и ръководните принципи на Конвенцията, които изискват държавите да си сътрудничат, за да насърчат ефективни, икономически ефективни и справедливи решения, както и решения, които подкрепят целта за събиране на издръжка на деца и семейна издръжка.

Б. Къде може да бъде подадено пряко искане или молба за изменение и дали е възможно молбата да е по Конвенцията?

741. Конвенцията не предвижда „преки правила“ за определяне на компетентност за това кога дадена договаряща държава може да измени решение за издръжка, постановено в друга договаряща държава. Това почти винаги ще бъде въпрос на вътрешното право. Единственият случай, в който Конвенцията специално разглежда възможността за изменение на решение, е във връзка с молби за изменение, подадени от длъжник в държава, различна от **държавата по произход**, когато кредиторът пребивава в държавата по произход (чл. 18)¹⁴⁶.
- Държавата по произход** е държавата, в която е постановено решението за издръжка.
742. Като предвижда **молбите** за изменение да се правят по Конвенцията, както и чрез предоставяне на правила за това кога решенията (включително изменени решения) могат да бъдат признати и изпълнени, Конвенцията осигурява рамка, която да отговаря на нуждите на страните в случаите, в които първоначалното решение трябва да бъде изменено. Конвенцията дава възможност за икономически ефективен, опростен процес, чрез който кредиторите или длъжниците да подават молби за изменение, когато другата страна пребивава в друга договаряща държава, с което се премахва необходимостта, в повечето случаи за страната, която се нуждае
- Съвет:** В този наръчник ще видите разграничение между директни **искания и молби**. Молбата е действие съгласно Конвенцията, което преминава през централен орган, като например молба за признаване и изпълнение. А директната молба е искане, изпратено директно до компетентния орган, като пряко искане за постановяване само на издръжка за съпруг или на бивш съпруг, когато нито една от договарящите държави не е разширила прилагането на Конвенцията към тези молби. Вж. глава 16 за информация относно директните молби.

¹⁴⁶ Обяснителен доклад, параграф 415. Виж чл. 18 във връзка с молбите за изменение, подадени от длъжник.

от промяна, да пътува до другата държава, за да подаде молбата¹⁴⁷.

743. В повечето случаи даден молител, кредитор или длъжник може да има няколко варианта по отношение на мястото, където може да подаде молба за изменение, както и дали да подаде молба по Конвенцията или не. Молителят може да реши:
- да подаде молба по член 10 от Конвенцията и молбата да бъде предадена за изслушване в държавата, където пребивава другата страна, или
 - да избере да пътува до държавата, в която е постановено решението или в която пребивава другата страна, и да подаде пряка молба до компетентния орган в тази друга държава, или
 - да подаде пряка молба до компетентния орган в своята собствена държава, особено когато все още пребивава в държавата, където е постановено решението.
744. Кой от тези варианти трябва да се използва от молителя във всеки конкретен случай ще зависи от:
- местожителството на молителя и дали това е държавата по произход (държавата, в която е постановено решението),
 - къде пребивава длъжникът,
 - дали законът в държавата, в която се подава молбата или прякото искане, допуска изменение от искания вид (вж. коментарите по-горе относно изменение, свързано с просрочени задължения),
 - дали ще има някакви трудности за признаване на измененото решение в държавата, в която ще бъде изпълнено,
 - срока, необходим за разглеждането на молбата. Това може да бъде особено важно, когато кредиторът иска увеличаване на издръжката за покриване на увеличаващите се разходи за отглеждането на детето,
 - дали дадена държава предлага ускорено производство по отношение на изменението – например производствата за преоценка на сумата на издръжката в Австралия – което би могло да позволи чести корекции, когато бъде поискано от страните.
745. Следва да се има предвид, че опциите на длъжника по отношение на изменение ще бъдат по-ограничени, отколкото на кредитора поради член 18 от Конвенцията.
746. Да се определи къде да се внесе молбата за изменение или прякото искане е сложен въпрос и молителите трябва да бъдат насърчавани да получат правна консултация, ако имат някакви въпроси или притеснения.
747. На последно място следва да се отбележи, че тъй като Конвенцията може да се прилага при ограничен набор от обстоятелства, има вероятност с постановяването на изменения или нови решения да се стигне до множество решения по отношение на едно и също семейство или един и същи молител и ответник. Където е възможно, трябва да се избягват действия, които водят до множество решения, тъй като несигурността, причинена от решенията, както и средствата, необходими за решаване на проблемите, ще попречат на ефективното прилагане на тези решения.

¹⁴⁷ Имайте предвид, че в някои случаи все пак може да се изиска пътуване, ако въпросът не може да бъде разгледан с посредничеството на централния орган.

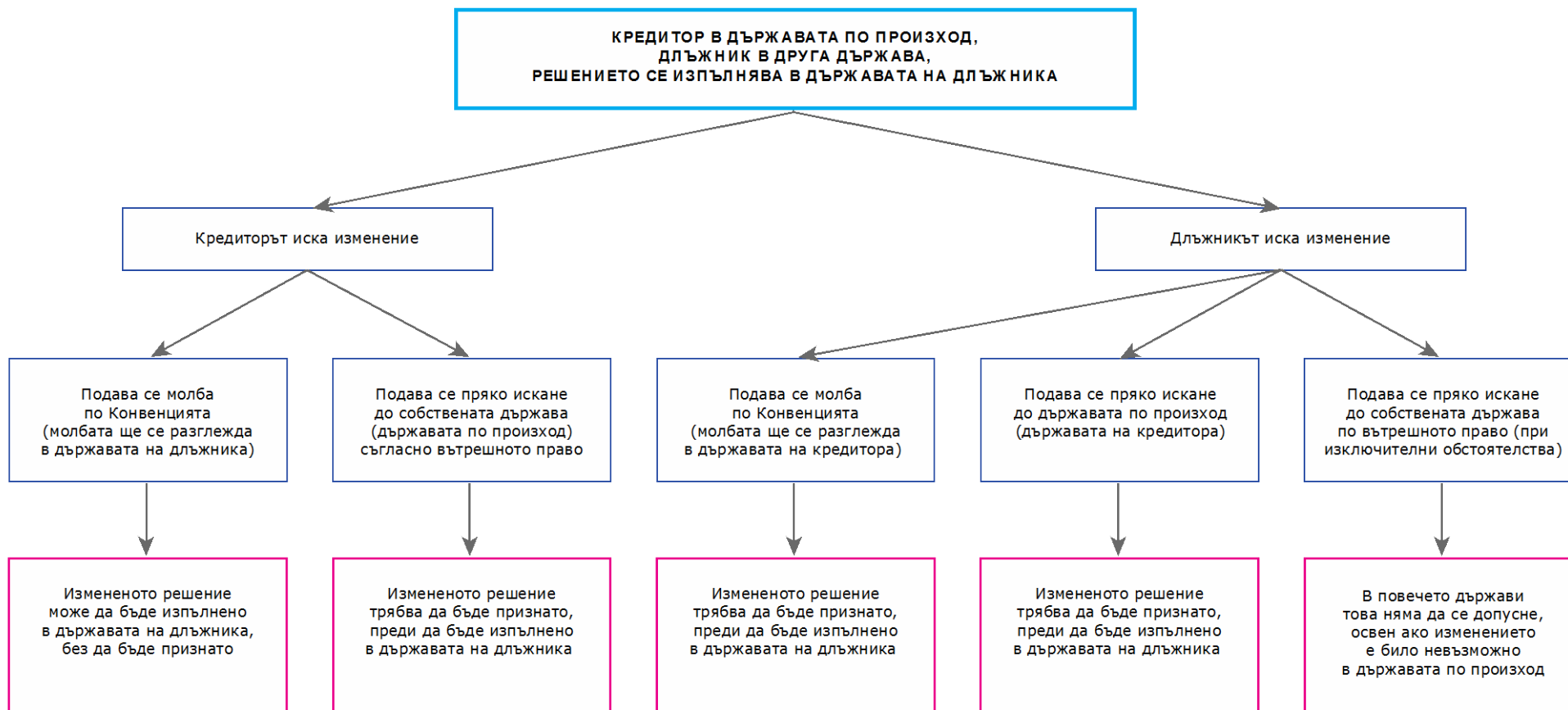
II. Примери

748. Този раздел илюстрира възможните сценарии за изменение, както и обстоятелствата, при които могат да бъдат подавани молби за изменение, като се използват производствата на Конвенцията. Молбите за изменение са групирани в четири възможни сценария:
1. когато кредиторът пребивава в държавата, в която е постановено първоначалното решение (държавата по произход), но не и длъжникът,
 2. когато длъжникът пребивава в държавата по произход, но не и кредиторът,
 3. когато нито длъжникът, нито кредиторът пребивават в държавата по произход и пребивават в различни държави,
 4. когато нито длъжникът, нито кредиторът пребивават в държавата по произход, но сега и двамата пребивават в една и съща държава.
749. Критичните съображения във всеки от примерите са:
- Къде е постановено решението?
 - Къде пребивава кредиторът понастоящем?
 - Къде пребивава длъжникът?
 - Къде ще трябва да бъде признато и изпълнено измененото решение?
750. За всеки пример е предоставена илюстрация на вариантите.

A. Пример 1: Длъжникът е напуснал държавата по произход, кредиторът не е

Фактическа ситуация:

751. Това ще бъде един от най-честите сценарии. Решението за издръжка е постановено в държава А. Сега длъжникът пребивава в държава Б. Кредиторът все още пребивава в държава А. Решението е изпратено на държава Б, за да бъде признато и се изпълнява в държава Б. И двете държави А и Б са договарящи държави по Конвенцията.



Фигура 28: Молби за изменение в случаи, когато кредиторът пребивава в държавата по произход

1. Ако кредиторът иска изменение

752. Кредиторът често иска изменение на решението, така че да покрие увеличаващите се разходи за отглеждането на децата. В тази ситуация кредиторът има редица възможности.

1) Възможност 1 – да подаде молба по член 10, параграф 1, буква е) от Конвенцията

753. В тази ситуация кредиторът може да подаде молба по член 10, параграф 1, буква е), така че решението да бъде изменено в държава Б, където е **обичайното местопребиваване** на длъжника. Ако кредиторът избере този вариант, молбата ще бъде предадена от централния орган в държава А до централния орган в държава Б. Централният орган в държава Б ще препрати молбата до компетентния орган в държава Б и въпросът ще бъде разгледан в държава Б в зависимост от националното законодателство на държава Б (включително правилата относно юрисдикцията) и решението може да бъде изменено.

*Терминът **обичайно местопребиваване** не е дефиниран в Конвенцията. Той се използва в редица членове от Конвенцията във връзка с това дали решението може да бъде признато или изпълнено. Конкретните факти във всеки отделен случай определят дали едно лице е с обичайно местопребиваване в дадена държава. Установяването на обичайното пребиваване може да се основава на факти като например къде пребивава лицето, къде е основното (или главното) жилище на лицето, къде работи или къде учи. Самото присъствие в дадена държава не е достатъчно, за да се установи обичайното местопребиваване.*

754. Не е необходимо измененото решение да бъде признато, преди да може да бъде изпълнено в държава Б, тъй като е постановено от компетентен орган в държава Б. Формулярът на молбата за изменение ще укаже дали молителят иска изпълнение на измененото решение. Ако е така, не е необходимо кредиторът (молителят) да предприема допълнителни действия, ако изпълнението на решението продължава в държава Б. Ако длъжникът се премести или ако има активи или доходи извън държава Б, измененото решение, разбира се, трябва да бъде признато в тези други държави. Признаването на измененото решение в държава А (където пребивава молителят) няма да е необходимо, освен ако се изисква от националното законодателство на държава А, или ако длъжникът притежава активи или доходи в държава А, където ще се извършва изпълнението.

755. Следователно при този вариант кредиторът ще подаде молбата за изменение на решението по Конвенцията, като за молбата ще се прилагат производствата, описани в тази глава и в глава 12.

2) Вариант 2 – подаване на пряка молба до компетентния орган в държава А

756. Конвенцията не се прилага по отношение на изменение, направено с помощта на този вариант.

757. Тъй като първоначалното решение е постановено в държава А, кредиторът може просто да се обърне отново към съдебния или административен орган, който е постановил решението и да поиска промяна. Това изменение, както и всяка друга промяна, се определя, като се използва вътрешното право (правото на държава А). Правото на държава А определя свързаните с молбата правила за уведомяване връчване на длъжника в държава Б.

758. Тъй като длъжникът пребивава в държава Б и тази държава отговаря за изпълнението, ако кредиторът избере да подаде пряка молба за изменение в държава А, след като бъде постановено, измененото решение следва да бъде изпратено на държава Б за признаване и изпълнение. Това може да стане, като се използват производствата, описани в глава 4.
759. Измененото решение ще бъде признато и изпълнено в държава Б, освен ако, както беше разгледано в глава 5, длъжникът е в състояние да покаже, че не е приложимо нито едно от основанията за признаване и изпълнение на решението, посочени в член 20, или че едно от основанията, посочени в член 22, възпрепятства признаването и изпълнението на решението. Такъв може да бъде случаят например, ако длъжникът може да докаже, че не е бил уведомен за директната молба за изменение, както се изисква от законодателството на държава А.
760. Въпреки това, в повечето случаи признаването на измененото решение преминава без възражения в държава Б, като след това измененото решение става изпълнимо в държава Б.
761. Следователно по този вариант кредиторът подава молба за изменение по вътрешното право, но последващата молба за признаване и изпълнение на измененото решение се подава по Конвенцията съгласно член 10. Към молбата за признаване и изпълнение се прилагат производствата, описани в глави 4 и 5.

2. Ако длъжникът иска изменение

762. Ако длъжникът иска изменение на решението в този конкретен сценарий, той също така има редица опции по отношение на това къде може да бъде подадена молбата. Както е отбелязано по-долу, длъжникът може да подаде молба в държава А за изменение по Конвенцията, длъжникът може да подаде пряка молба до компетентния орган в държава А или в някои много ограничени обстоятелства, регулирани от вътрешното право, длъжникът може да подаде пряка молба до компетентния орган в държава Б.
763. В тази конкретна ситуация, (когато длъжникът е напуснал държавата по произход, а кредиторът не е), има съображения, които се отнасят само за длъжниците. Те са важни за длъжника при определяне на това къде да бъде подадена молбата.
- Важен момент:** Съгласно член 18 е важно да се определи къде ще „започне“ производството по Конвенцията, за да се установи дали този член ще се прилага за възпрепятстване на признаване на решението. Имайте предвид, че в този член се използва думата „производство“, а не молба. „Производството“ е започнало (е възбудено) на мястото, където компетентният орган (съд или административен орган) осъществява изслушването или прегледа по реда на надзора и решава дали решението за издръжка следва да бъде изменено. Това ще бъде **замолената държава**.*
764. Въпреки че Конвенцията не предвижда преки правила за това кога една държава може да измени решение, издадено в друга държава, Конвенцията не ограничава възможността на длъжника да получи изменение на решението от държава, различна от тази на обичайното местопребиваване на кредитора, която е постановила първоначалното решение (държавата по произход)¹⁴⁸.

¹⁴⁸ Обяснителен доклад, параграфи 421 и 422.

765. Конвенцията включва това правило в членове 18 и 22. Член 18 предвижда, че длъжникът не може да започне производство за изменение на решението или за постановяване на ново решение в друга договаряща държава, докато обичайното местопребиваване на кредитора е в държавата, в която е постановено решението, освен ако не се прилага едно от четирите изключения. Член 22 позволява на ответника по молба за признаване и изпълнение на решение да подаде възражение на основание, че то е направено в нарушение на член 18.
766. На практика това означава, че ако длъжникът е напуснал държавата по произход и иска да промени решението, а кредиторът пребивава в държавата по произход, молбата следва да се разгледа в държавата по произход. Конвенцията предвижда средство това да бъде направено, без да се изисква от длъжника да пътува до държавата по произход, тъй като той може да подаде молба в собствената си държава и съгласно Конвенцията тя да бъде предадена и изслушана в държавата по произход¹⁴⁹.
767. Ако това не бъде направено, а бъде заведено производство за изменение извън държавата по произход, ако е необходимо признаване на измененото решение, длъжникът ще трябва да увери, че членове 18 и 22 няма да възпрепятстват признаването на измененото решение.
768. Следващият раздел разглежда тези възможности в по-големи детайли.

1) Вариант 1 – подаване на молба за изменение по член 10, параграф 2, буква б) от Конвенцията

769. Член 10, параграф 2, буква б) осигурява ефективна, често по-евтина алтернатива за длъжника, който в противен случай би трябвало да се върне в държава А и да подаде молба за изменение пряко в държава А. При тази фактическа ситуация длъжникът може да подаде молба за изменение по Конвенцията и централният орган в държава Б да предаде тази молба на държава А. Централният орган в държава А ще препрати молбата до компетентния орган в държава А за разглеждане, а решението ще бъде постановено съгласно правото на държава А.
770. Ако бъде постановено решение за изменение, централният орган в държава А ще предостави копие от измененото решение на държава Б. В зависимост от правото на държава Б, може да се наложи измененото решение от държава А да премине през процедурата по признаване в държава Б, преди да може да се осъществи ефективното изменение на решението, признато преди това. Това невинаги е необходимо, тъй като в някои държави измененото решение се разглежда просто като продължение на първоначалното решение. По отношение на процеса на това признаване в държавата, в която пребивава длъжникът, в много държави е въпрос за добра практика централният орган да съдейства по член 10, параграф 2, буква а). В противен случай, за да бъде признато решението, длъжникът ще трябва да използва вътрешните производства в своята държава.
771. За молбата за изменение се използват производства, описани по-долу в тази глава.

¹⁴⁹ Имайте предвид, че съгласно чл. 17 длъжникът няма право на безплатна правна помощ за молбата.

2) Вариант 2 – подаване на пряка молба до компетентния орган в държава А

772. За длъжника винаги съществува възможността да се върне в държава А и да подаде пряка молба за изменение до компетентния орган в държава А. Тази молба ще се разгледа в съответствие с националното законодателство на държава А.
773. В повечето случаи след това длъжникът ще трябва да подаде молба за признаване на измененото решение в държава Б, където се извършва изпълнението, за да може да се ограничи или да се промени изпълнението на първоначалното решение. Молбата за признаване трябва или да бъде подадена в съответствие с вътрешното право (ако се допуска от държава Б), или длъжникът може да подаде молба по член 10, параграф 2, буква а), за да може измененото решение да бъде признато в държава Б с цел да се ограничи изпълнението на признатото преди това решение. По отношение на процеса за това признаване в държавата, в която пребивава длъжникът, в много държави е въпрос за добра практика централният орган да съдейства по член 10, параграф 2, буква а). В противен случай, за да бъде признато решението, длъжникът ще трябва да използва вътрешните производства в своята държава. Производствата по тази молба за признаване и изпълнение се разглеждат в глави 4 и 5.

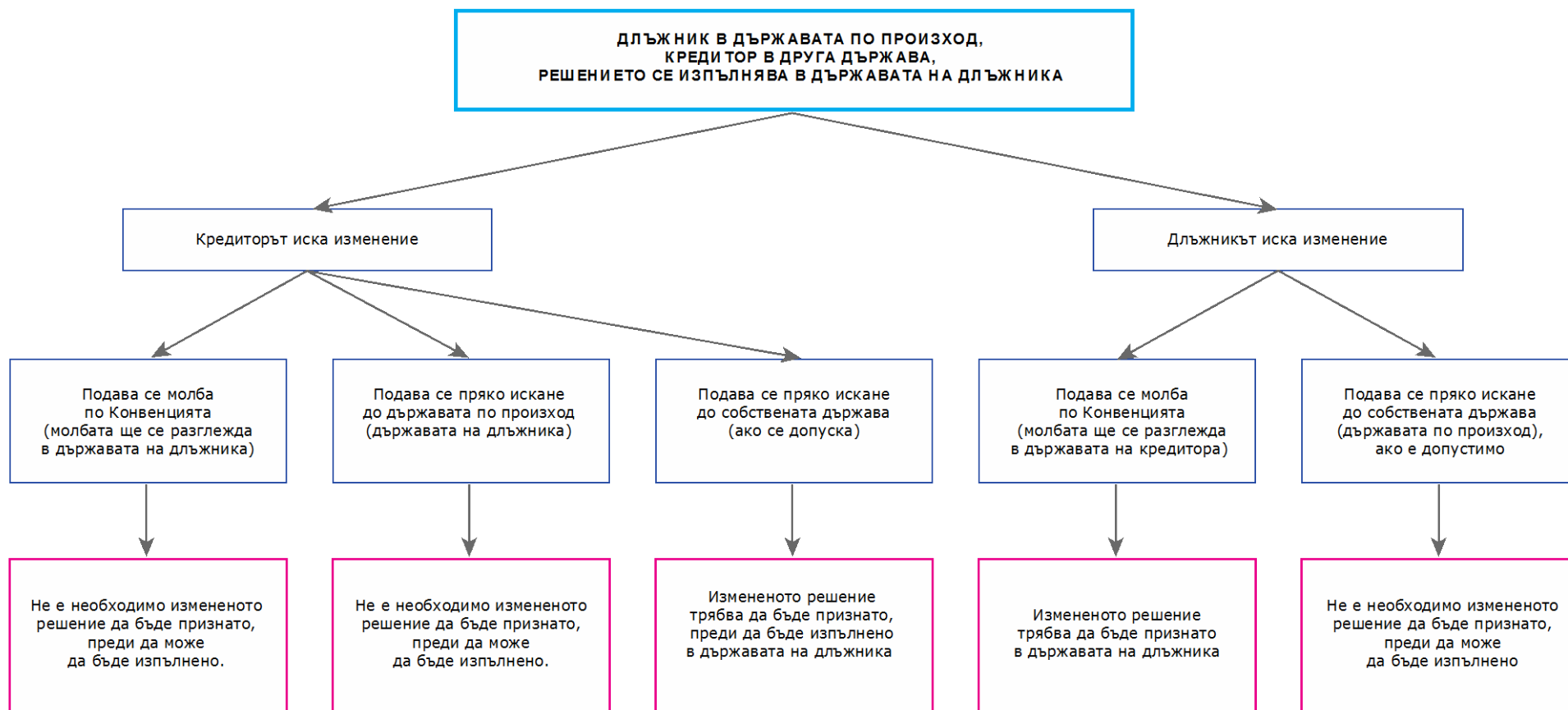
3) Вариант 3 – подаване на пряка молба до компетентния орган в държава Б

774. Като се имат предвид разпоредбите на член 18, има много малко държави, в които се допуска това, освен при изключителни обстоятелства. Този вариант не съществува, когато молбата се отнася до издръжка на деца.
775. В държава Б може да бъде подадена пряка молба за изменение, например, когато и двете страни са съгласни, че би било по-експедитивно да се процедира в държава Б, тъй като тази държава има по-добра възможност да определи приходите и платежоспособността на длъжника за целите на издръжката на съпруг или бивш съпруг. При тази хипотеза страните са се договорили въпросът да се реши по производството в държава Б. Директната молба от страна на длъжника ще бъде разгледана изцяло съгласно националното законодателство на държава Б (ако се допуска) с предизвестие до кредитора, както е предвидено от законодателството на тази държава.
776. Възможността за такива хипотези е призната в изключенията, предвидени от член 18 на Конвенцията, при условие че тези изменения са постановени в държава, различна от държавата по произход, при следните ограничени обстоятелства:
- когато има споразумение в писмена форма относно юрисдикцията на посочената друга договаряща държава (тук се изключват споровете, свързани със задължения за издръжка на деца),
 - когато кредиторът приеме юрисдикцията на органа на посочената друга договаряща държава,
 - когато компетентният орган в държавата по произход не може или откаже да упражни компетентността си за изменение на решението,
 - когато решението, постановено в държавата по произход, не може да бъде признато или обявено за изпълняемо в договарящата държава.

Б. Пример 2: Кредитор е напуснал държавата по произход, длъжникът не е

Фактическа ситуация:

777. Решението за издръжка е постановено в държава А. Кредиторът се е преместил в държава Б. Длъжникът все още пребивава в държава А. Решението се изпълнява в държава А. И двете държави А и Б са договарящи държави по Конвенцията.



Фигура 29: Молби за изменение в случаи, когато длъжникът пребивава в държавата по произход

1. Ако кредиторът иска изменение

1) **Вариант 1 – да подаде молба по член 10, параграф 1, буква д) от Конвенцията.**

778. Ако кредиторът не желае да се връща в държава А, за да подаде молбата, той може да подаде молба по член 10, параграф 1, буква д) от Конвенцията. Молбата ще бъде предадена от централния орган в държава Б до централния орган в държава А. Централният орган я изпраща на компетентния орган за разглеждане. Молбата се разглежда в съответствие с правото на държава А, а полученото в резултат изменено решение може да бъде изпълнено в държава А.
779. В повечето случаи не е необходимо признаване на измененото решение в държава Б (където пребивава кредиторът) или в друга договаряща държава, освен ако длъжникът има имущество или доходи, в държава Б или в тази друга държава. Въпреки това, в случай, че някъде другаде се изисква признаване, кредиторът може да използва посочените в глави 4 и 5 производствата.
780. За молбата за изменение, подавана от кредитора при такава хипотеза, се използват производствата, описани по-долу в тази глава.

2) **Вариант 2 – подаване на пряка молба до компетентния орган в държава А**

781. Кредиторът винаги има възможността да се върне в държава А и да подаде пряка молба в държавата, в която е постановено първоначалното решение. Щом бъде постановено, не е необходимо измененото решение да бъде признато, за да бъде изпълнено в държава А и то може само да бъде предоставено на компетентния орган, отговорен за изпълнението и да бъде изпълнено по същия начин, както и първоначалното решение. Производството по изменението се извършва изцяло в съответствие с вътрешното право на държава А.
782. Ако по някаква причина измененото решение трябва да бъде изпълнено в държава Б или в друга договаряща държава, тъй като длъжникът има активи или доходи в държава Б или друга договаряща държава, в този момент кредиторът ще трябва да подаде съответната молба по член 10, параграф 1, буква а), за да може измененото решение да бъде признато в тази държава, освен ако вътрешното право на тази държава допуска измененото решение да бъде разглеждано като продължение на първоначалното решение и следователно не е необходимо признаване.

3) **Вариант 3 – подаване на пряка молба до компетентния орган в държава Б**

783. Ако се допуска от вътрешното право на държава Б, кредиторът може да подаде пряка молба за изменение на решението до компетентния орган в държава Б (където пребивава). На длъжника ще бъде изпратено или връчено уведомление в съответствие със законодателството на държава Б¹⁵⁰.
784. Въпреки това, преди кредиторът да избере този вариант, трябва да е наясно, че признаването на измененото решение може да бъде проблематично, ако признаването трябва да стане, преди изпълнението му в държава, която е направила резерва съгласно Конвенцията, като изключва местопребиваването на кредитора като основание за признаване и изпълнение на решение (вж.

¹⁵⁰ Вж. глава 3.

глава 5)¹⁵¹.

785. Следователно кредиторът трябва определи дали има вероятност решението да бъде признато от държава А, където пребивава длъжникът, тъй като в повечето случаи измененото решение трябва да бъде признато, преди да може да бъде изпълнено в държава А. Ако е така, би било за предпочитане кредиторът да подаде молба за изменение, като използва член 10 от Конвенцията, както е описано по-горе.
786. И накрая, ако исканото от кредитора изменение по тази хипотеза включва промяна на всички неплатени просрочени задължения за издръжка, кредиторът трябва да бъде наясно, че решението, постановено в държава Б, не е задължително да бъде прието от компетентния орган в държава А. В такъв случай трябва да се направи справка в профилите и на двете държави, за да се определи дали измененото решение ще бъде прието.

2. Ако длъжникът иска изменение

1) **Вариант 1 – да подаде молба по член 10, параграф 1, буква в) от Конвенцията**

787. Длъжникът има право да избере процедурата по член 10, параграф 2, буква в) от Конвенцията и решението да бъде изменено в държава Б, където пребивава кредиторът¹⁵². Длъжникът може да подаде молба в държава А и тази молба ще бъде предадена от централния орган в държава А до централния орган в държава Б. Производство за изменение може да се извърши в държава Б, като молбата за изменение ще бъде разгледана съгласно националното законодателство на държава Б.
788. Ако решението е изменено в държава Б, а първоначалното решение е изпълнено в държава А, в повечето държави измененото решение ще трябва да бъде признато в държава А, преди да може да бъде изпълнено (и да има приоритет над предишното решение). Както длъжникът, така и кредиторът може да подаде молба за признаване, ако е необходимо. Ако молбата бъде подадена от кредитора, към молбата за признаване на измененото решение се прилагат производствата за признаване и изпълнение, посочени в глави 4 и 5. Ако молбата за признаване е подадена от длъжника, в много държави е въпрос на добра практика централният орган да съдейства по член 10, параграф 2, буква а), тъй като това е последната стъпка в молбата за изменение¹⁵³.

2) **Вариант 2 – подаване на пряка молба до компетентния орган в държава А**

789. Ако длъжникът желае да измени решението, той може да подаде пряка молба до компетентния орган в държава А, където е местопребиваването му. Държава А е държавата по произход и в някои случаи ще може да измени своето собствено решение. Ако молбата е допустима¹⁵⁴, производството се урежуира от националното право на държава А. На кредитора ще бъде изпратено или връчено

¹⁵¹ Ако дадена държава е направила тази резерва, това означава, че трябва да бъде посочено друго основание за признаване и изпълнение на решението. Чл. 20 определя алтернативни основания за признаване и изпълнение.

¹⁵² При спазване на правилата за юрисдикция, приложими в държава Б.

¹⁵³ Строго погледнато приложното поле на Конвенцията не включва искане на молителя за услуги от неговия собствен централен орган, свързани с подаване на молба в тази държава.

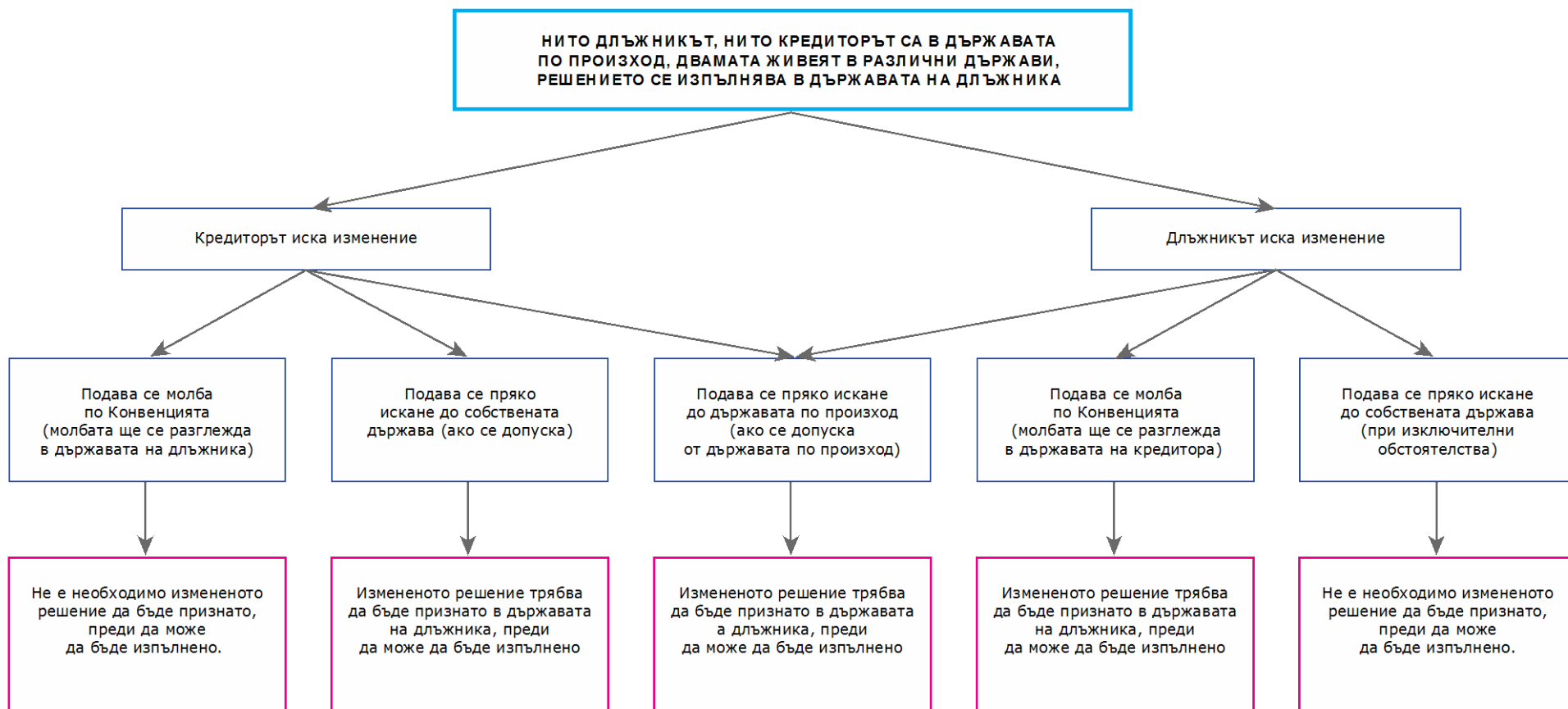
¹⁵⁴ В някои държави законът изисква молбата да бъде подадена на мястото, на което пребивава кредиторът. В други държави, може да няма юрисдикция (или орган), която/който да постанови обвързващо решение срещу страна, която е извън държавата.

уведомление в съответствие със законодателството на държава А¹⁵⁵. Полученото решение може да бъде изпълнено в държава А, без да е необходимо признаване или всякакви по-нататъшни стъпки. Въпреки това централният орган в държава А следва да уведоми централния орган в държава Б за това къде живее кредиторът, така че неговите записи да могат да се актуализират, ако решението бъде изменено.

790. Малко вероятно е да се наложи полученото решение от държава А да бъде признато или изпълнено в държава Б, където пребивава кредиторът, освен ако длъжникът също има активи или доходи в тази държава. Ако кредиторът не желае измененото решение да бъде признато и изпълнено в държава Б, това ще стане малко по-трудно, тъй като измененото решение е постановено от същия орган, който първоначално е постановил решението и в повечето държави то ще се счита за продължение на първоначалното решение, и може да бъде признато на тази основа.
791. Въпреки това, като се имат предвид ограниченията, които може да са предвидени в националното законодателство при разглеждане на пряка молба за изменение в държава А, в много случаи може да е за предпочитане длъжникът да използва производствата на Конвенцията и да подаде молба за изменение на решението в държава Б.

В. Пример 3: както кредиторът, така и длъжникът са се преместили от държавата по произход и пребивават в различни държави

792. Решението за издръжка е постановено в държава А. Кредиторът се е преместил в държава Б. Сега длъжникът пребивава в държава В. Решението е било признато в държава В и се изпълнява в държава В. И трите държави са договарящи държави по Конвенцията.



Фигура 30: Молби за изменение в случаи, когато и двете страни са напуснали държавата по произход и живеят в различни държави

1. Ако кредиторът иска изменение

1) **Вариант 1 – да подаде молба по член 10, параграф 1, буква е) от Конвенцията**

793. Кредиторът може да подаде молба за изменение в държава Б (където пребивава) по член 10, параграф 1, буква е) от Конвенцията¹⁵⁶. Тази молба се предава от централния орган в държава Б на централния орган в държава В, където пребивава длъжникът. Централният орган ще препрати молбата до компетентния орган в държава В и изменението ще бъде направено в държава В.
794. Моля, отбележете, че Конвенцията не изисква решението от държава А да бъде признато в държава Б, за да може молбата за изменение да бъде подадена в държава Б или изслушана в държава В. Освен това в Конвенцията няма изискване решението, за което се иска промяна, да е от договаряща държава¹⁵⁷. Задължително трябва да попада в приложното поле на Конвенцията (вж. глава 3). Въпреки всичко, това дали решението действително ще бъде изменено, ще зависи от вътрешното право на държава В и от това дали решението е от вида, който подлежи на промяна съгласно това право.
795. Ако измененото решение е постановено с помощта на този процес, държава В вече се превръща в „новата“ държава по произход. Решението за промяна от държава В не трябва да се признава в държава В, тъй като то ще бъде изпълнено в държавата, в която е било постановено.
796. Освен ако длъжникът има имущество или доходи в държава Б (където пребивава кредиторът) или в друга държава, не е необходимо да се предприемат по-нататъшни стъпки, макар и да е добра практика да се информира другата държава относно направеното изменение.

2) **Вариант 2 – подаване на пряка молба до компетентния орган в държава Б**

797. Ако се допуска от вътрешното право на държава Б, кредиторът може да подаде молба пряко до компетентен орган в държава Б, където пребивава, за да получи изменение на решението първоначално постановено в държава А. Правото на държава Б ще определи свързаните с молбата правила за уведомяване и връчване на длъжника/ответника в държава В¹⁵⁸.
798. Въпреки това, коментарите в предишния пример, свързани с молбите, подадени от кредитори в тяхната държава по местопребиваване, може да се приложат и тук. Ако кредиторът избере този вариант, измененото решение, постановено в държава Б, ще трябва да бъде признато в държава В, където пребивава длъжникът, преди да може да се изпълни в държава В. Кредиторът ще трябва или да подаде молба за признаване и изпълнение по Конвенцията, като използва производствата, описани в глава 4, или да подаде пряка молба за признаване до компетентния орган в държавата В. Ако държава В е направила резерва, с която се изключва компетентност на база кредитора като основание за признаване и изпълнение, длъжникът/ответникът може да подаде възражение срещу признаването и тогава ще трябва се посочи друго основание за признаване и изпълнение.

¹⁵⁶ При спазване на правилата за юрисдикция, приложими в държава Б.

¹⁵⁷ Обяснителен доклад, параграф 262.

¹⁵⁸ Вж. глава 3.

2. Ако длъжникът иска изменение

1) Вариант 1 – да подаде молба по член 10, параграф 1, буква в) от Конвенцията

799. Длъжникът може да подаде молба за изменение с помощта на производствата по Конвенцията (чл. 10, параграф 2, буква в)) чрез централния орган в държава В. Тази молба се предава на централния орган в държава Б. Централният орган в държава Б препраща молбата до компетентния орган в държава Б, където молбата се разглежда съгласно вътрешното право на държава Б.
800. Ако решението бъде изменено, държава Б ще се превърне в „новата“ държава по произход. Измененото решение трябва да бъде признато в държава В, преди да може да бъде изпълнено. За целта длъжникът трябва да подаде молба по член 10, параграф 2, буква а). Признаването следва да бъде сравнително лесно, тъй като длъжникът е подал молбата, която е довела до решението. В някои държави не е необходимо признаване, тъй като съгласно вътрешното право измененото решение се счита за продължение на първото, вече признато решение. За молбата за признаване и изпълнение се използват производствата, посочени в глави 4 и 5.
801. Ако длъжникът трябва да подаде молба за признаване, в много държави е въпрос за добра практика централният орган да съдейства по член 10, параграф 2, буква а), тъй като това е последната стъпка по молбата за изменение. В някои държави може да се наложи длъжникът да използва други вътрешни производствата за признаване на решението с оглед да се ограничи или спре изпълнението на първоначалното решение. И накрая, в някои държави длъжникът няма въобще да използва процеса за признаване, а измененото решение ще бъде използвано като средство за защита или като възражение на изпълнението на по-ранното решение.

2) Вариант 2 – подаване на пряка молба до компетентния орган в държава В

802. Може да има няколко държави, в които се допуска длъжникът да подаде пряка молба до компетентния орган в държава В, държавата, в която пребивава. В повечето държави това няма да бъде допускано, освен при изключителни обстоятелства, както е отбелязано по-долу. Правото на държава В определя изисквания начин на уведомление или връчване за длъжника¹⁵⁹.
803. Не е нужно полученото решение за изменение да бъде признато в държава В, тъй като измененото решение ще бъде вътрешно решение. Въпреки това, ако длъжникът има имущество или доходи в друга държава, решението трябва да бъде признато в тази друга държава, преди да може да бъде изпълнено.
804. При този сценарий най-вероятната причина за започване на производство в държава В е ситуация, при която съществуващото решение не може да бъде изменено от държава Б, където пребивава кредиторът, или от държавата по произход. При тази ситуация държава В вероятно ще може да измени решението или да постанови ново решение по отношение на задълженията за издръжка.
805. Освен ако тези фактори са налице, за предпочитане е длъжникът да използва член 10 от Конвенцията с оглед молбата за изменение да бъде предадена и изслушана в държава Б, където пребивава кредиторът.

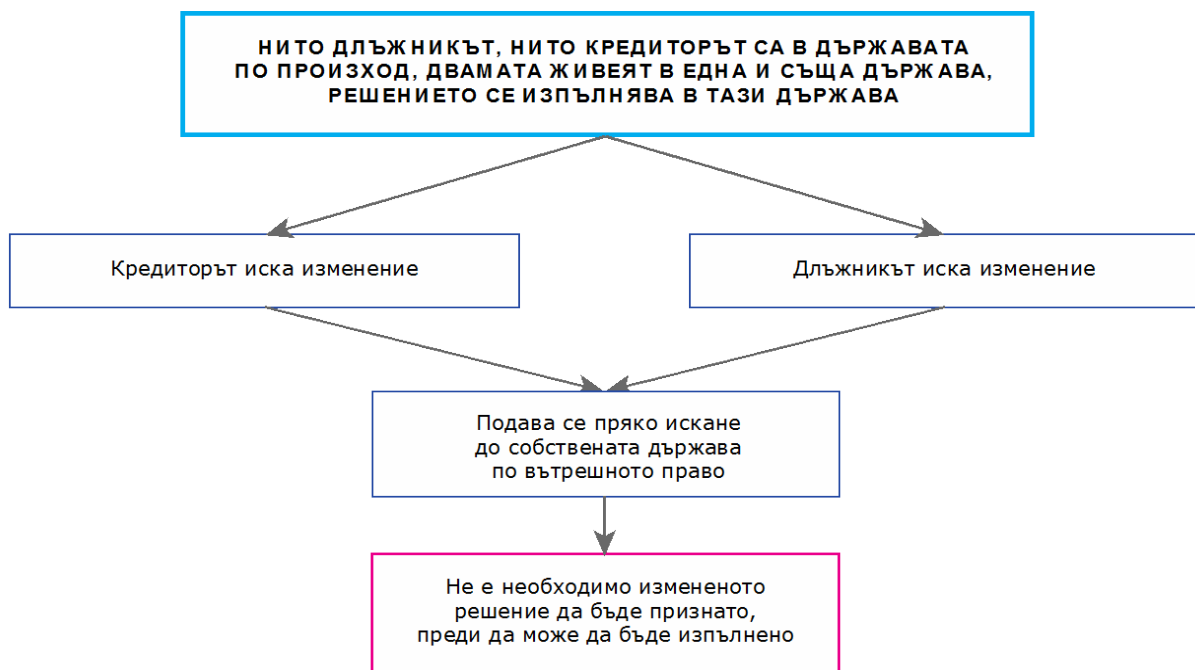
¹⁵⁹ Вж. глава 3.

3. Връщане в държавата по произход с цел изменение

806. Макар и да е рядко, ако има ситуация, в която нито кредиторът, нито длъжникът пребивават в държавата по произход, всяка от страните може да подаде до държавата по произход молба за изменение на решението или по член 10 от Конвенцията, или чрез пряка молба до държавата по произход.
807. Дали това ще се допуска при една или друга ситуация се урежуира изцяло от вътрешното право на държавата по произход. В много юрисдикции това няма да бъде възможно, тъй като е малко вероятно административният или съдебен орган да допусне за разглеждане молба или искане, когато нито кредиторът, нито длъжникът е имал някакви връзки с държавата.
808. Въпреки това, ако бъде даден ход на молбата или искането, коментарите във всеки от предишните сценарии ще се прилагат еднакво за измененото решение, което може да е резултат от тази молба или искане. Ако то следва да се изпълни в друга държава, първо трябва да бъде признато преди изпълнението да може да продължи.
809. Освен ако няма някаква основателна причина за връщане в държавата по произход, винаги ще бъде по-практично молбата или искането за изменение да се подаде в държава, в която пребивава една от страните. Такива въпроси като например определянето на доходите за целите на издръжката и определяне на платежоспособността се решават по-лесно, когато една от страните може да представи пряко тази информация.

Г. Пример 4: и двете страни са напуснали държавата по произход и сега пребивават в една и съща държава

810. Крайният сценарий е този, при който двете страни са напуснали държавата по произход (държава А), но в момента пребивават в една и съща държава (държава Б).



Фигура 31: Молби за изменение в случаи, когато и двете страни са напуснали държавата по произход и са в една и съща държава

811. Страните имат две възможности. Или кредиторът, или длъжникът може да подаде до компетентния орган в държавата, в която пребивава, пряка молба за изменение на решението. Въпросът ще се разгледа съгласно вътрешното право на държава Б. Конвенцията не е приложима за този вид молба за изменение.
812. Вторият вариант е или кредиторът, или длъжникът да се завърне в държавата по произход и да подаде пряка молба за изменение до компетентния орган, който първоначално е постановил решението. Ако бъде избран този вариант, кредиторът или длъжникът трябва да е наясно, че това се урежуира изцяло от националното законодателство на държавата по произход. Това право може да не допусне внасянето на молба за изменение, когато никоя от страните не пребивава или няма някаква връзка с държавата. Освен това коментарите, направени в предишните раздели, ще се прилагат по отношение на необходимостта измененото решение от държавата по произход да бъде признато, преди да може да бъде изпълнено в държавата, в която вече пребивават кредиторът и длъжникът.

Д. Добра практика при молби за изменение

813. Както може да се види в обсъждането на примерите по-горе, в повечето случаи кредиторът или длъжникът може да подаде молба по Конвенцията с цел изменение на постановено решение. Предвидената от Конвенцията процедура, която дава възможност на кредитора и длъжника при подаване на молбата да се възползват от помощта на централния орган, гарантира, че въпросът е бил надлежно отнесен до компетентния орган в замолената държава, като в доста от случаите това ще бъде много по-евтино от пътуване до друга държава, за да се внесе пряка молба за изменение в държавата, в която пребивава другата страна.
814. Когато кредиторът или длъжникът възнамерява да подаде пряка молба за изменение до компетентния орган на своята държава по произход, е въпрос за добра практика кредиторът или длъжникът първо да определи дали изменението може да се извърши въобще, ако съществуващото решение е на чужда държава. Освен това кредиторът или длъжникът, който иска изменението, трябва също така да обмисли какви стъпки следва да се предприемат, след като решението бъде изменено, за да се гарантира, че измененото решение може да бъде признато ако това е необходимо с оглед по-нататъшно изпълнение или ограничение на изпълнението.
815. Важно е да се има предвид, че в някои държави производствата на Конвенцията, които изискват централният или компетентният орган да съдейства на длъжниците по отношение на изменението, се отклоняват значително от съществуващите практики. Тези държави имат доста по-голяма практика в подпомагането на кредиторите по отношение на молби и искания.
816. В такива ситуации е важно служителят да има предвид, че неговата роля като такъв в централен или компетентен орган е да подпомага молителите, независимо дали молителят е кредитор или длъжник. Служителите изпълняват задълженията на централния или компетентния орган по Конвенцията.
817. Да се съдейства на длъжниците за техните молби и искания за изменение в крайна сметка е от полза за семейството и децата, тъй като гарантира, че решенията за издръжка отразяват способността на длъжника да подпомага кредитора и децата, както и че децата и семействата получават издръжката, на която имат право.

818. Накрая служителите, които разглеждат делата, трябва да имат предвид, че при оказване на помощ на молителите по тази конвенция те предоставят услугите, изисквани от Конвенцията, а не представляват или не се застъпват от името на това лице¹⁶⁰.

III. Допълнителни материали

A. Съответни членове на Конвенцията

член 10, параграф 1, букви д) и е) и 10, параграф 2, букви б) и в)

Член 11

Член 12

Член 18

Член 22

Б. Свързани раздели на Наръчника

Вж. глава 2 – Обяснение на термини

Вж. глава 5 – Разглеждане на входящи молби за признаване или за признаване и изпълнение

Вж. глава 12 – Производства за изменение – изходящи и входящи

¹⁶⁰ Това обаче не изключва възможността централният орган в замолената държава да поиска упълномощаване от молителя, ако действа от негово име в съдебно производство или в производства пред други органи или за да се определи представител за същите цели (чл. 42).

Глава 12

Производства за изменение – изходящи и входящи

819. Тази глава обхваща производствата за разглеждане на изходящи и входящи молби за изменение на решения за издръжка. Обща информация за молбите за изменение и подробни обяснения за възможните варианти за изменение във всяка конкретна ситуация са обхванати в глава 11. Ако имате нужда от допълнителна информация относно молбите за изменение, първо прочетете глава 11.
820. Част I на тази глава включва производствата, които да се използват за изходящи молби за изменение. Част II обхваща производствата за входящите молби за изменение. В края на главата има списък с допълнителни материали и свързани формуляри, както и редица често задавани въпроси (ЧЗВ) относно молбите за изменение.

Част I

Производствата за изходящи молби за изменение

I. Общ преглед

A. Ролята на централния орган

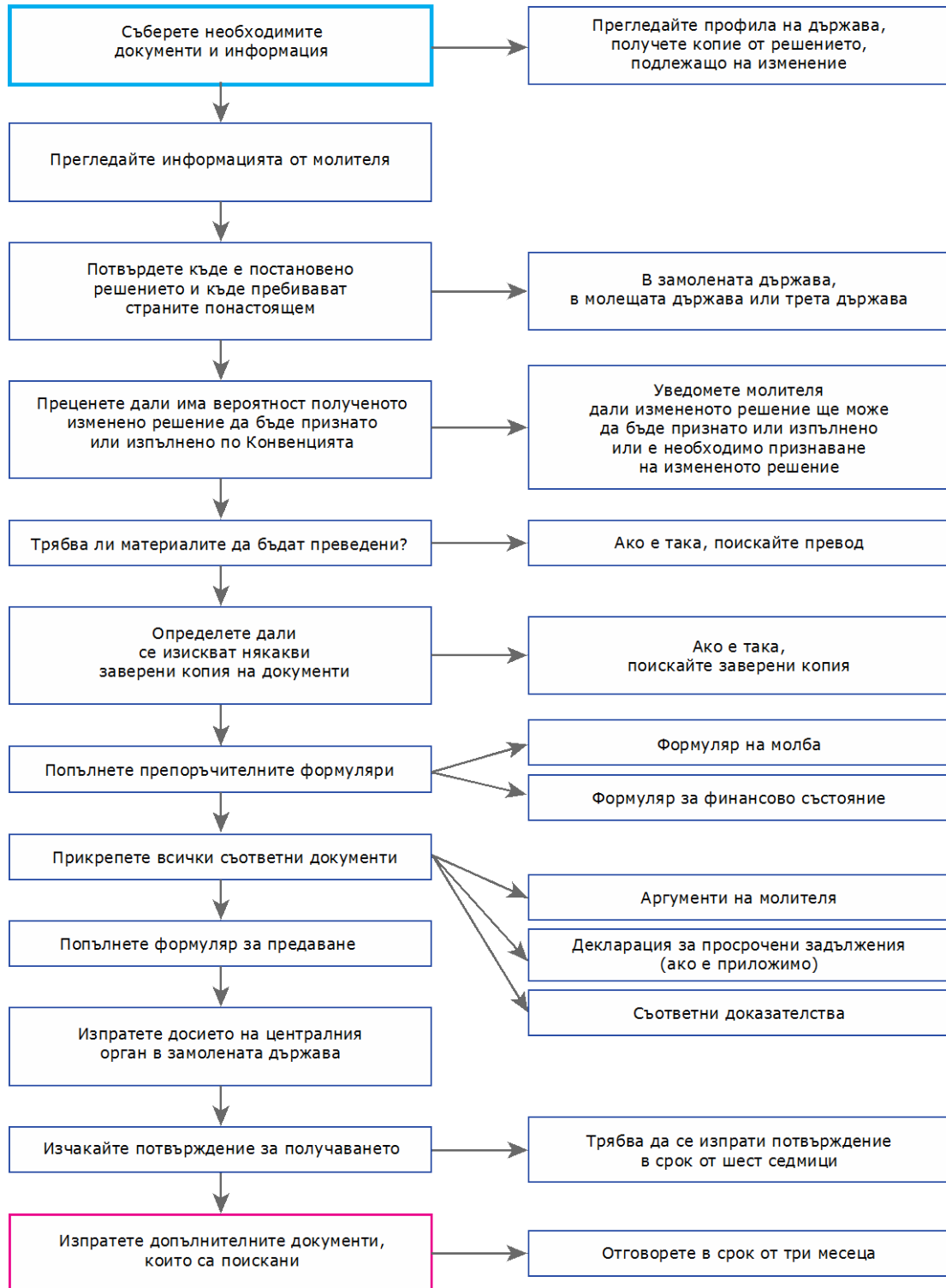
821. Посочените в глава 11 примери илюстрират множеството съображения, които определят дали молбата за изменение може или трябва да бъде подадена по Конвенцията. Тъй като това е област, в която производствата по делата за международно събиране на издръжка могат да бъдат доста объркващи за молителите, този наръчник препоръчва на централния орган на молещата държава, в която се подава молбата, да направи предварителна оценка на вероятността за признаване и изпълнение на измененото решение. Това определяне ще помогне на молителя и замолената държава да не разходват време и ресурси за молби, които могат да доведат до решения, които не могат да бъдат признати или изпълнени.
822. Освен това, като се предвиди какво ще се случи, след като бъде постановено измененото решение, централният орган на молещата държава може да гарантира, че молителят е готов да предприеме всички допълнителни стъпки като например признаване, в случай че това е необходимо.
823. Не забравяйте, че освен ако молещата и замолената държава са разширили приложното поле на глави II и III към издръжка на съпруг или бивш съпруг (вж. глава 3), молителят не може да използва централния орган, за да подаде молба за изменение само на решение за издръжка на съпруг или бивш съпруг. Молителят трябва да подаде пряка молба за изменение на решението до компетентния орган на замолената държава.

Б. Процедура – блок-схема

824. Централният орган на молещата държава отговаря за събирането на документите и информацията, включително формуляра на молбата, както и за изпращането на пакета на замолената държава. Съдържанието на пакета и материалите, които трябва да бъдат включени, се определя от разпоредбите на член 11, от изискванията на замолената държава, посочени в профила на държавата, както и подкрепящите доказателства, необходими за обосноваване на промяната.
825. Блок-схемата на следващата страница определя стъпките за попълване на изходяща молба за изменение.

*Търсите ли кратко обобщение на необходимите процедури за изходящи или входящи молби? В края на час I има **контролен списък** за изходящите, в края на част II – за входящите молби.*

ПОДГОТВЯНЕ НА ИЗХОДЯЩИ МОЛБИ ЗА ИЗМЕНЕНИЕ НА РЕШЕНИЕ ЗА ИЗДРЪЖКА



Фигура 32: Производствата за попълване и предаване на молбите за изменение

В. Обяснение на производствата

Всеки от параграфите по-долу дава обяснение на стъпките на фигура 32.

1. Събиране на необходимите документи

826. Трябва да разполагате с копие от профила на държавата, в която ще изпращате документите, копие от решението за издръжка, което ще бъде изменено и с формуляра на молбата от молителя.

2. Проверка на информацията от молителя

827. В зависимост от държавата, молителят може да попълни формуляра на молбата или друг, различен формуляр, съдържащ достатъчно информация, така че централният орган да попълни формуляра на молбата. Може да е важно да имате възможност да се свържете с молителя по време на разглеждането на молбата в замолената държава, така че се погрижете формулярът да съдържа достатъчно информация за контакт.
828. В Конвенцията има специфични ограничения за разкриването на информацията, събрана или предадена съгласно Конвенцията при определени обстоятелства. Не се разрешава разкриването или потвърждаването на информация, ако това би могло да навреди на здравето, сигурността или свободата на лице (чл. 40, параграф 1). Лицето може да бъде дете, молителят, ответникът или всяко друго лице. Конвенцията не се ограничава в това отношение. Препоръчителна практика в такива случаи е да използвате адреса на централния орган или компетентния орган на молящата държава като посреднически адрес вместо адреса на кредитора (вж. глава 3).

3. Потвърдете къде е постановено решението и къде пребивават страните

829. При молба, подадена от страна на длъжника, мястото, на което е постановено решението (държавата по произход) и където е обичайното местопребиваване на кредитора в тази държава, може да определи дали решението за изменение, което е резултат от тази молба, може да бъде признато или изпълнено.

4. Определете дали ще се изисква признаване или изпълнение на измененото решение

830. Ако след като бъде постановено, измененото решение трябва да бъде признато, или ако молителят иска измененото решение да бъде изпълнено от замолената държава, се уверете, че молителят е информиран за необходимостта от тази стъпка, както и че материалите, предоставени на замолената държава, също отразяват това искане.
831. Например: ако измененото решение, постановено в замолената държава, след това трябва да бъде признато в молящата държава (Вашата държава) и за тази стъпка се изисква заверено копие от решението, е добра практика да поискате от замоления централен орган, когато приключи разглеждането на молбата за изменение, да предостави заверено копие от решението, заедно с доклада за движението на молбата.

832. Освен това може да бъде полезно да информирате молителя и за други варианти, включително за възможността да се обърне пряко към компетентен орган в която и да е от засегнатите договарящи държави, когато този вариант може да помогне за евентуалното признаване на решението. Направете справка в глава 11 за допълнителни обяснения относно наличните възможности. И накрая, ако молителят е длъжник, може да е полезно да се уверите, че той е наясно, че няма право на безплатна правна помощ за молбата. Това е разгледано по-нататък в тази глава.

5. Трябва ли материалите да бъдат преведени?

833. Проверете в профила на държавата. Може да се наложи молбата и първоначалното решение да бъдат преведени на официалния език на замолената държава¹⁶¹ или на английски или френски език. Ако се изисква превод, проверете дали може да се представи резюме или извлечение от решението (вж. обяснението в глава 3, част 2 – Въпроси, общи за всички молби). Това може да намали разходите, както и сложността на превода.

6. Определете дали се изискват някакви заверени копия от документи

834. Прегледайте профила на държавата. Той ще укаже дали замолената държава изисква заверени копия на някои документи. Ако е така, изпратете искане до съответния орган във Вашата държава или поискайте от молителя да се сдобие с необходимите копия.

7. Попълнете молба за изменение

835. Вижте следващия раздел за подробности относно попълването на препоръчителния формуляр.

8. Прикрепване на всички съответни документи

836. Следващият раздел на тази глава описва подробно и другите необходими документи и как да бъдат попълнени.

9. Попълване на формуляр за предаване

837. Това е единственият задължителен формуляр, необходим за молбата за изменение. Той се изпраща заедно с материалите, като в него трябва да се укаже името на упълномощения представител на централния орган. Той не се подписва.
838. Вж. глава 15 за инструкции за попълване на този формуляр.

10. Изпращане до централния орган в замолената държава

839. В повечето случаи документите ще бъдат изпратени по обикновена поща до централния орган на замолената държава. Използвайте адреса, указан в профила на държавата. В някои държави може да се допуска и електронно предаване на документите. Проверете в профила на замолената държава, за да видите дали това е възможно.

¹⁶¹ Или поединица на държавата, като например на дадена провинция или територия (чл. 44).

11. Изчакване на потвърждение за получаването

840. Централният орган на замолената държава трябва да потвърди получаването в срок от шест седмици. Това трябва да бъде направено от централния орган, като се използва задължителният формуляр за потвърждение. По това време Вие също ще бъдете информирани от замоления централен орган къде следва да отправяте всякакви по-нататъшни запитвания и ще получите съответните данни за контакт с даденото лице или звено в тази държава.

12. Осигуряване на допълнителни документи, които могат да бъдат поискани

841. Чрез формуляра за потвърждение може да се изискат допълнителни документи или информация. Следва да предоставите информацията възможно най-скоро, но при всички случаи в срок до три месеца. Ако очаквате, че ще отнеме по-дълго от три месеца, не пропускайте да уведомите другия централен орган, тъй като след три месеца може да закрие делото и да не бъде получен отговор.

***Добри практики:** Уведомете другия централен орган, ако изпитвате трудности при получаване на исканата информация или документи. В противен случай може да закрие своето досие, ако след три месеца няма получен отговор.*

II. Събиране на необходимите документи

A. Общи разпоредби

842. Конвенцията определя задължителното съдържание на всяка молба за изменение (вж. членове 11 и 12).
843. Този раздел на Наръчника определя какво трябва да бъде включено в пакета и как да съберете и попълните документите за молбата за изменение. Общо използваните документи са изброени в таблицата по-долу. Имайте предвид, че се изисква само формулярът за молбата и формулярът за предаване. Другите формуляри обикновено също са включени, тъй като молителят трябва да мотивира причините, поради които иска изменение. Освен това е полезно да се предостави копие от решението, на което се иска изменение, особено в случаи, в които решението не е постановено в замолената държава и не е било признато в тази държава.

√	Формуляр на молба
√	Формуляр за предаване
√	Формуляр за финансово състояние (ако измененото решение ще бъде изпълнявано)
Ако е необходимо	Пълен текст на решението или резюме на решението
Ако е необходимо	Доказателство за промяна в обстоятелствата
Ако е необходимо	Писмени изявления в подкрепа на молбата
Ако е необходимо	Преводи и/или заверени копия от всички документи

Фигура 33: Необходими документи за молбата за изменение

844. Ако молбата е подадена от длъжника и кредиторът остава на обичайното си местопребиваване в държавата по произход, длъжникът следва да включи, когато е уместно:
- всяко писмено споразумение между страните, свързано с промяна на издръжката (с изключение на издръжки за деца), което показва, че молбата може да бъде подадена в замолената държава,
 - документация, която показва, че делото може да бъде гледано в замолената държава, защото държавата по произход не може или отказва да упражни своята компетентност, за да измени решението.
845. Тези документи могат да бъдат необходими, за да се установи, че изменението е допустимо съгласно предвидените в член 18 изключения.

Б. Попълване на формуляра на молбата (изменение на решение)

846. Трябва да се използва препоръчителният формуляр за молбата (Молба за изменение на решение). Това гарантира, че във всяка молба ще бъде включена изискваната информация. Въпреки това, тъй като причините за молбата за изменение могат да бъдат различни за всеки отделен случай, може да е подходящо да се добавят и други документи, като например декларации за доходите или доказателства за записването на децата в учебно заведение.
847. Кредиторите и длъжниците използват един и същи формуляр (Заявление за изменение на решение).
848. Вж. глава 15 за инструкции за попълване на препоръчителния формуляр на молбата.

В. Попълване на всички допълнителни документи

1. Формуляр за финансово състояние

849. В много държави сумата на дължимата издръжка се определя въз основа на финансовото състояние на родителите. Формулярът за финансовите обстоятелства осигурява средството за представяне на тази информация на компетентния орган с оглед решението да бъде изменено на това основание.

850. Този документ също така предоставя допълнителна информация за намиране на ответника за целите на предоставяне на уведомление за молбата, което ще улесни изпълнението на измененото решение, ако това е поискано от молителя.
851. Вж. глава 15 за инструкции за попълване на този формуляр.

2. Пълен текст на решението

852. Освен в посочените по-долу случаи, в досието следва да се включи пълно копие на решението за издръжка.
853. Въпреки че разпоредбите на Конвенцията относно изискванията за заверени копия от решения (чл. 25, параграф 3) са приложими само за молби за признаване и изпълнение, добра практика е същият подход да се използва и при молбите за изменение. В някои случаи замолената държава може и да не разполага с копие от решението, което трябва да бъде изменено, така че то може да бъде поискано като част от процедурата за изменение. В повечето случаи е достатъчно обикновено копие на решението от съдебния или административния орган, който е постановил първоначалното решение.

1) Освен ако държавата се е съгласила, че ще приема резюме или извлечение от решението

854. Всяка държава може да декларира, че ще приема резюме или извлечение от решението вместо пълния текст. В някои случаи, разпоредбите за издръжка са само малка част от пълния текст на решението, така че дадена държава може да реши, че не иска да поема разходите за превод на пълния текст, когато са необходими само разпоредбите, отнасящи се за издръжката. В профила на държавата, която ще получи делото, е указано дали се приема резюме или извлечение от текста на решението.
855. Ако се приема резюме, използвайте препоръчителния формуляр (Резюме на решение).

2) Поискано ли е заверено копие на решението?

856. Във всички случаи трябва да се направи справка в профила на държавата, тъй като там може да е указано дали винаги и за всяка молба се изискват заверени копия от решението. Ако принципно не се изисква заверено копие, обикновеното копие е достатъчно, но е възможно по-късно замолената държава да съобщи, че за този специфичен случай се изисква заверено от компетентния орган копие от решението.

3. Правна помощ

857. Ако молбата за изменение е подадена от кредитора, той или тя ще има право на безплатна правна помощ в замолената държава (ако приемем, че това е необходимо, защото няма опростени производства), стига да става дума за молба за издръжка на деца и молбата да не е явно необоснована¹⁶².

¹⁶² Или държавата използва оценка на средствата, с които разполага детето. Вижте обясненията относно правната помощ в глава 3.

858. Ако молбата на кредитора не се отнася за издръжка на деца, замолената държава няма да предостави автоматично безплатни правни услуги за молба за изменение. Преди да му бъде предоставена правна помощ, кредиторът може да бъде подложен на проверка за **оценка на средствата** или на **оценка за основателност**. Ако се използва проверка за оценка на средствата, информацията във формуляра за финансовите обстоятелства ще бъде от полза, тъй като ще се установи правото на молителя на правна помощ в молещата държава или държавата по произход.

При оценката на средствата

Обикновено се разглеждат доходите и имуществото на молителя или други финансови обстоятелствата, които ще повлияят на способността на молителя да плаща за правна помощ.

При оценката за основателност

Обикновено се проверява основателността на исканията или вероятността за успех на молбата, като се разглеждат такива въпроси като правно основание на молбата и дали има вероятност фактите по делото да доведат до успешен резултат..

859. В случаите, в които няма опростени производствата и длъжникът има нужда от правна помощ, няма автоматично право на безплатна правна помощ, дори ако молбата е за издръжка на деца¹⁶³. В някои държави безплатната правна помощ може да бъде предоставена само ако длъжникът премине успешно оценката на средствата и оценката за основателност. Профилът на замолената държава указва до каква степен и при какви условия се предоставя правна помощ на длъжници в замолената държава. Информацията, съдържаща се във формуляра за финансовите обстоятелства, ще помогне на запитаната държава при вземането на всяко решение по отношение на правото на длъжника да получи помощ.

860. Тъй като в много държави е рядкост предоставянето на безплатна правна помощ на длъжници за молби за изменение, така че ако молителят е длъжник, проверете профила на държава и информирайте длъжника дали се изисква правна помощ, както и дали е вероятно той да отговаря на изискванията за такава помощ в замолената държава.

4. Други документи

861. Друга информация, която може да бъде включена в молбата, включва данни за всяка промяна в обстоятелствата и писмени становища в подкрепа на молбата за изменение. За тази информация няма препоръчителни формуляри и това, което е полезно или необходимо, ще зависи от обстоятелствата по случая, както и от основанията, на които се изискват измененията. Въпреки това, тази информация ще бъде включена във формуляра за финансовите обстоятелства.

862. Освен това, ако предварителният преглед покаже, че след като бъде постановено, измененото решение на замолената държава ще трябва да бъде признато във Вашата държава, включете и искане за заверено копие от решението (ако Вашата държава изисква такава), както и попълнено удостоверение за изпълняемост и удостоверение за надлежно уведомление, ако се изискват. Ако не сте сигурни какво е необходимо, направете справка с глави 4 и 5 от настоящия наръчник.

¹⁶³ Вж. Обяснителен доклад, параграф 266.

5. Попълване на формуляр за предаване

863. Формулярът за предаване е стандартно, уеднаквено средство за изпращане на молби между държавите. Той потвърждава, че необходимите документи и информация се съдържат в пакета, а освен това указва на централния орган за какво се отнася получената молба.
864. Формулярът за предаване е задължителен формуляр. Той трябва да придружава всяка молба, която се подава по Конвенцията.
865. Вж. глава 15 за инструкции за попълването на формуляра.

III. Контролен лист – изходящи молби за изменение

	Процедура	Препратка Наръчника към
1	Прегледайте документите, предоставени от молителя	II(B)(2)
2	Преценете дали измененото решение трябва да бъде признато	II(B)(4)
3	Определете какви са необходимите документи	II(B)(5) и (6)
4	Попълнете документите	II(B) и глава 15
5	Изпратете на централния орган в замолената държава	II(B)(10)

Част II

Производствата за входящи молби за изменение

I. Общ преглед

866. Тази част се занимава с производствата, които трябва да бъдат използвани от замолената държава, когато се получи молба за изменение.
867. Служителите, които не са добре запознати с молбите за изменение, могат да направят справка в глава 11, за да получат по-ясна представа за хипотезите за основания на молбите за изменение.

II. Производства

868. Процесът на разглеждане на входящите молби, в които се изисква изменение на решение, е сравнително лесен. Стъпките са показани на следващата диаграма.

РАЗГЛЕЖДАНЕ НА ВХОДЯЩИ МОЛБИ ЗА ИЗМЕНЕНИЕ**Фигура 34: Преглед на стъпките при входяща молба за изменение**

1. Дали е „явно“, че изискванията на Конвенцията не са изпълнени?

869. Съгласно Конвенцията централният орган не може да откаже разглеждането на молба, освен ако е „явно“, че изискванията на Конвенцията не са изпълнени (вж. член 12, параграф 8). Това изключение е много ограничено и може да се прилага например, когато молбата не включва издръжка¹⁶⁴.
870. Ако молбата е отхвърлена на това основание, молещата държава трябва да бъде своевременно уведомена и информирана за мотивите, поради които молбата е била отхвърлена.

2. Дали документите и информацията са пълни?

871. Конвенцията изисква единствено формуляр за предаване и молбата (може да се използва препоръчителният образец за молба за изменение на решение), но в повечето случаи са необходими и други документи, за да се създаде основание за изменението. В повечето случаи в пакета с материали се включват следните документи:
- препоръчителен формуляр за молбата за изменение,
 - копие от решението за издръжка – заверено само ако се изисква от замолената държава (вж. профила на държавата),
 - формуляр за финансовите обстоятелства на длъжника,
 - информация, необходима за намиране на ответника в замолената държава,
 - формуляр за финансовите обстоятелства на кредитора,
 - допълнителна документация, необходима за подкрепа на молбата за изменение,
 - допълнителна документация, изисквана от замолената държава (вж. профила на държавата).
872. Ако се изисква някой от горните документи, а той не е бил включен в изпратения от молещата държава пакет, молбата не следва да бъде отхвърлена. Вместо това, необходимите документи следва да бъдат поискани от другата държава. Формулярът за потвърждение осигурява средството за изпращане на такова искане.

3. Има ли някакви предварителни съображения?

873. Централният орган следва да извърши преглед на документите и да определи дали може да има каквито и да било пречки за разглеждането на молбата в замолената държава и дали има някакви опасения относно признаването и изпълнението на измененото решение. Това е особено важно по отношение на молби от длъжници. Както беше разгледано в глава 11, обстоятелствата, при които молба от длъжника за изменение на решението може да бъде подадена по Конвенцията в друга държава, са ограничени до няколко хипотези.
874. Въпреки това, централният орган в замолената държава трябва да има предвид, че преди предаването на материалите в молещата държава вече може да е била направена подобна оценка. Централният орган на молещата държава трябва да е преценил дали решението за изменение, постановено в резултат на молбата, би могло да бъде признато в молещата държава.

¹⁶⁴ Вж. Обяснителен доклад, параграф 344.

875. И накрая, в някои държави вътрешният закон не допуска намаляването и отмяната на просрочени задължения за издръжка на деца. Ако в молбата се иска само отмяната на просрочени задължения за издръжка на деца, а вътрешният закон¹⁶⁵ не допуска отмяната на просрочени задължения, уведомете за това централния орган на молещата държава.

4. Разглеждане на молбата за изменение

876. След като бъде направена оценка, че молбата може да се разгледа по Конвенцията, документите могат да бъдат изпратени до компетентния орган, за да се започне съответното производство. В някои държави централният орган е компетентният орган за тази цел.

5. Потвърждение

877. Всички входящи молби трябва да бъдат потвърдени от замоления централен орган в срок на шест седмици от получаването им, с допълнителен доклад за движението на молбата или последващи действия в срок от три месеца от потвърждението. За първото потвърждение следва да се използва задължителният формуляр за потвърждение. След това може да се използва формулярът за доклад за движението на молбата.

6. След постановяване на решението

878. Ако решението е изменено, централният орган в замолената държава ще изпрати копие от измененото решение на молещия централен орган.
879. В някои случаи измененото решение трябва да бъде признато в молещата държава, преди да може да бъде изпълнено в тази държава. В тези случаи може да е необходимо замолената държава като държава по произход на измененото решение да съдейства за осигуряване на необходимите документи (удостоверение за изпълняемост, удостоверение за надлежно уведомление и заверени копия от решението) в подкрепа на процедурата за признаване. Документацията, получена с молбата за изменение на решение или с последващо съобщение от молещата държава, ще покаже дали има някакви специални изисквания в това отношение. В противен случай молителят може да подаде до компетентния орган пряка молба за признаване.

III. Контролен лист – входящи молби за изменение

	Процедура	Препратка Наръчника към
1	Дали е „явно“, че изискванията на Конвенцията не са изпълнени?	Част 2, II(1)
2	Досието включва ли всички необходими документи?	Част 2, II(2)
3	Определете дали за молбата за изменение няма пречки във вътрешното право на някоя от държавите	Част 2, II(3)
4	Разгледайте молбата	Част 2, II(4)
5	Съобщете резултата на молещата държава	Част 2, II(6)

¹⁶⁵ В някои държави това включва Хагския протокол за приложимото право към задълженията за издръжка.

Част III

Въпроси, общи за входящите и изходящите молби за изменение

I. Допълнителни материали

A. Практически съвети за всички молби и искания за изменение

- Упълномощеният представител на централния орган трябва да попълни формуляра за предаване. Молителят или представителят на централния орган може да попълни препоръчителния формуляр за молбата.
- Държавите се насърчават да използват препоръчителните формуляри. Те са разработени така, че да бъде включена цялата необходима информация. Само предавателният формуляр е задължителен формуляр и следва да се използва.
- Няма изискване за изпращане на оригиналите на който и да е от документите.
- Тъй като някои молби ще се разглеждат чрез пряка молба до компетентен орган, е важно да се следи за това да се информира всеки централен орган, който има отворено досие за изменението. Това ще гарантира, че досиетата на двете договарящи държави са актуализирани.
- Вътрешното право на някои държави предвижда някои важни ограничения¹⁶⁶ относно отмяната на просрочени задължения. Те са обсъдени в настоящата глава. Ако молбата или искането се отнася до отмяната на просрочени задължения, можете да направите справка както в настоящата глава, така и в профилите и на двете участващи държави.
- Решението за това дали да се разгледа дадена молба за изменение или да се подаде пряка молба до компетентния орган в една от участващите държави, е доста сложно. Молителите трябва да бъдат насърчавани да получат правна консултация по този въпрос.
- Не винаги се изисква изменение, когато принудителното изпълнение на решението за издръжка е в ход или обстоятелствата на страните са се променили. Възможно е да има средства за правна защита по вътрешното право, като например временно спиране на изпълнението или алтернативи на изменението, включително административно преизчисляване или преоценка на решението.

B. Свързани формуляри

Формуляр за предаване

Молба за изменение на решение

Формуляр за информация с ограничен достъп

Формуляр за финансово състояние

Резюме от решението

Формуляр за потвърждение

¹⁶⁶ В някои държави това включва Хагския протокол за приложимото право към задълженията за издръжка.

В. Съответни членове на Конвенцията

Член 10, параграф 1, букви д) и е) и 10, параграф 2, букви а), б) и в)

Член 11

Член 12

Член 15

Член 17

Член 18

Член 20

Член 22

Г. Свързани раздели на Наръчника

Вж. глава 1, раздел I, А.4 – Молба за изменение на постановено решение

Вж. глава 3, част 2, раздел III – Ефективен достъп до производства и правна помощ

Вж. глави 4 и 5 – Разглеждане на входящи и изходящи молби за признаване или за признаване и изпълнение

II. Често задавани въпроси

Длъжникът е задължен да плаща издръжка в съответствие с решение от друга държава. Едно от децата сега живее с длъжника. Може ли решението да бъде изменено от длъжника?

880. В повечето случаи – да. Длъжникът трябва да попълни молба в съответствие с член 10, параграф 2, букви б) или в) и да я подаде до централния орган. Централният орган в държавата, в която пребивава длъжникът, ще изпрати молбата или на държавата, в която е постановено решението, ако обичайното местопребиваване на кредитора продължава да е в тази държава, или на държавата, в която кредиторът пребивава в момента. При някои обстоятелства длъжникът може да подаде пряка молба до компетентния орган в държавата, в която пребивава. Дали решението ще бъде изменено, се определя от правото на замолената държава.

Какви стъпки трябва да бъдат предприети от кредитора или длъжника, след като решението за издръжка бъде изменено, за да може измененото решение да бъде изпълнено?

881. Следващите стъпки зависят от вътрешното право, от това къде пребивават страните и дали измененото решение е от договарящата държава, в която ще бъде изпълнено. Ако е така, не трябва да се прави нищо повече, тъй като държавата ще изпълни своето собствено решение.
882. Ако измененото решение е постановено от договаряща държава, различна от държавата, в която ще бъде изпълнено, може да се наложи първо да бъде признато, преди да може да бъде изпълнено. Може да е необходимо признаване или в държавата, в която пребивава длъжникът, или в държавата, в която притежава активи.
883. В някои държави не се изисква признаване на измененото решение, защото измененото решение се разглежда като продължение на първоначалното решение, при условие че първоначалното решение е било признато в тази държава. В други договарящи държави трябва да се подаде молба за признаване на измененото решение съгласно разпоредбите на Конвенцията за признаване и изпълнение. Възможно е също така до компетентния орган да се подаде пряка молба за признаване.

884. Конвенцията не се занимава конкретно с този въпрос.

Кога може да бъде изменено решение за издръжка? Какво трябва да докаже молителят?

885. Законът на държавата, в която се изслушва молбата (замолената държава), ще определи дали дадено решение може да бъде изменено или не. В повечето договарящи държави молителят трябва да покаже, че след постановяването на решението е настъпила промяна във финансовото състояние на кредитора, длъжника или на децата.

Може ли неизплатени просрочени суми за издръжка да бъдат намалени или отменени с молба по Конвенцията?

886. Това е изцяло въпрос на вътрешното право и не се урегулира от Конвенцията. Направете справка в профила за замолената държава, за да разберете дали тази държава допуска просрочени задължения да бъдат отменени или намалени. Дали молбата ще бъде успешна зависи от това дали правото на замолената държава дава възможност за отмяна или намаляване на просрочените задължения. В някои държави просрочените суми за издръжка на дете не могат да бъдат отменени.

Какво ще се случи, ако бъде получено изменение на решението, но не може да бъде признато по Конвенцията?

887. Целта на процеса на признаване е да се позволи решенията да бъдат изпълнени на същите основания, на които, съгласно вътрешното право на тази държава, е било постановено решението. Следователно, решение, което не може да бъде признато в дадена държава, не може да бъде изпълнено в тази държава по силата на Конвенцията. Въпреки това, в повечето случаи молител, който попадне в такава ситуация, следва да прегледа мотивите, с които е отказано признаване и изпълнение, и/или да подаде молба за изменение в друга държава (например, държавата по произход), или да подаде молба за постановяване на ново решение, за да получи решение, което може да бъде признато и изпълнено по Конвенцията.

Размерът на издръжката, определен в решението за издръжка на кредитора, вече не отговаря на потребностите на децата. Длъжникът вече пребивава в чужда държава. Как да получи кредиторът увеличение на издръжката?

888. Ако решението е постановено в държавата, в която все още пребивава кредиторът, възможно е да се поиска от компетентния орган, постановил първоначалното решение, да измени първоначалното решение със съответното увеличение. Ако по някаква причина този орган не може да измени решението, кредиторът трябва да подаде молба по Конвенцията и да поиска молбата за изменение да се предаде на държавата, в която вече живее длъжникът. Има няколко възможности за това. Те са описани в глава 11.

889. Ако кредиторът не пребивава в държавата, в която е постановено решението, съдебният или административният орган в тази държава не може да измени решението. В този случай кредиторът трябва да подаде молба за изменение съгласно Конвенцията и да изпрати тази молба до държавата, в която вече живее длъжникът.

Какво става, ако нито кредиторът, нито длъжникът пребивава в държавата, в която е постановено решението? Къде трябва да бъде гледана молбата за изменение?

890. Вж. глава 11. В повечето случаи, производството се извършва в държавата, където вече пребивава ответната страна. Това може да бъде или държавата, в която пребивава кредиторът, или държавата, в която пребивава длъжникът, в зависимост от това коя от страните подава молбата. Въпреки това, правото на замолената държава ще определи дали тази държава може да измени решението.

Какви са основанията за изменение на дадено решение? Може ли издръжката да бъде променена или неизплатените задължения за издръжка отменени без съгласието на кредитора?

891. Дали изменението ще бъде допуснато зависи от правото на държавата, разглеждаща иска. В повечето договарящи държави решение за издръжка на деца не може да се променя, освен ако не е настъпила промяна във финансовото състояние на длъжника, кредитора или на детето. Отмяната на просрочени задължения за издръжка на деца може или не може да бъде разрешено от законодателството на замолената държава. Много държави не допускат да бъдат отменени неизплатени задължения за издръжка на деца, освен при изключителни обстоятелства, и не могат да признаят или изпълнят решение, което променя неизплатени задължения.

Може ли молителят да бъде задължен да присъства лично в замолената държава за молбата за изменение?

892. Член 29 не посочва конкретно дали при молбата за изменение може да се изисква физическото присъствие на молителя. Централните органи на молещата и на замолената държави следва да работят съвместно с оглед да се гарантира, че доказателствата на молителя са включени в молбата и да съдействат за представянето на фактите или доказателствата на молителя по алтернативен начин, като например телефон или видео конферентна връзка, ако са на разположение такива средства¹⁶⁷.

¹⁶⁷ Когато и двете държави са страни по Конвенцията от 1970 г. относно събиране на доказателства, моля, вижте глава 3, част 2, раздел V – Други Хагски конвенции.

Глава 13

Попълване на изходящи молби за специфични мерки

Как е организирана тази глава:

Настоящата глава се занимава с искания за специфични мерки.

Раздел I предоставя общ преглед на молбата – кога да бъде използвана, кой може да я подаде – и дава обяснение на мерките, които могат да бъдат поискани.

Раздел II очертава процедурата или стъпки за събирането и разглеждането на документите по молбата и предаването ѝ на другата държава.

Раздел III обхваща въпроси, които могат да възникнат, включително разходи и притеснения за защита на информацията.

Раздел IV съдържа допълнителни материали и препратки към други свързани части от Наръчника.

Ако всичко, което Ви е нужно, е просто обобщение на използваното производство – отидете на раздел V за контролен лист.

Раздел VI дава отговори на някои често задавани въпроси, свързани с молбите за изпълнение.

I. Общ преглед – Искания за специфични мерки

A. Кога се прави такова искане

893. Искане за специфични мерки се прави, когато се изисква съдействие от друга договаряща държава по въпрос за издръжка, но това съдействие е с много ограничен характер.

894. Може да бъде направено искане, както следва:

1 Съгласно член 7, параграф 1:

- да помогне на възможен молител да подаде молба по Конвенцията за признаване или за признаване и изпълнение, изпълнение, постановяване или изменение на решение за **издръжка**, или
- да помогне на възможен молител да определи дали трябва да подаде такава молба.

Издръжка включва издръжка на деца, на съпруг или бивш съпруг или на партньор, както и разходи, свързани с грижите за тях. Съгласно Конвенцията дадена държава може също така да разшири прилагането на Конвенцията към задължения за издръжка, произтичащи от други форми на семейни връзки.

2 Съгласно член 7, параграф 2:

- да продължи производството, когато молбата за издръжка е висяща в дадена договаряща държава и това производство има международен елемент, като активи в друга държава.

895. За разлика от молбите за признаване, признаване и изпълнение, изпълнение, постановяване или изменение, предоставянето на услуги в отговор на искането е донякъде на база субективна преценка. Ако искането е направено в съответствие с член 7, параграф 1 и се отнася до възможна молба съгласно член 10 от Конвенцията, замоленият централен орган първо ще определи дали са необходими услугите. Ако се увери, че услугите са необходими, централният орган следва да предприеме съответните подходящи мерки според ресурсите, с които разполага и вътрешното право на държавата¹⁶⁸. Искането по член 7, параграф 1 трябва да бъде за една от мерките, посочени в този член.
896. В противен случай, ако искането е по член 7, параграф 2 и се отнася до производство за издръжка, което е висящо в молещата държава, не е необходимо да е за някоя от изброените мерки, но отговорът на замолената държава е изцяло по нейно усмотрение.

Б. Примерен случай

897. X пребивава в държава А и разполага с решение за издръжка, което изисква Y да плаща издръжка на деца. X смята, че Y може да получава пенсии от работодател в държава Б. Ако това е така, X би искала да изпрати решението за издръжка в държава Б, където решението да бъде изпълнено. И двете държави А и Б са договарящи държави по Конвенцията.
898. Съгласно Конвенцията X може да поиска от централния орган в държава А да предаде **Искане за специфични мерки** на държава Б, за да се определи дали Y получава пенсия в тази държава. Ако централният орган в държава Б счете, че са необходими такива мерки, ще предприеме подходящи стъпки, за да извърши разследване и ще информира централния орган в държава А, ако има такъв доход от пенсия¹⁶⁹. X след това може да подаде молба за признаване и изпълнение на решението за издръжка и да го изпрати на държава Б.

В. Кой може да направи искане?

899. Искането за специфични мерки може да се направи от страна на кредитора (включително публична институция, която действа от името на кредитора или е предоставила помощи за кредитора) или от страна на длъжника.
900. Искането трябва да попада в приложното поле на Конвенцията (вж. глава 3), освен ако не е имало декларации, направени както от замолената, така и от молещата държави за разширяване на приложното поле на Конвенцията към друг тип задължение за издръжка.
901. Исканията за специфични мерки, трябва да бъдат направени чрез централния орган във всяка държава. Искането не може да се направи пряко до компетентния орган¹⁷⁰.

Г. Блок-схема

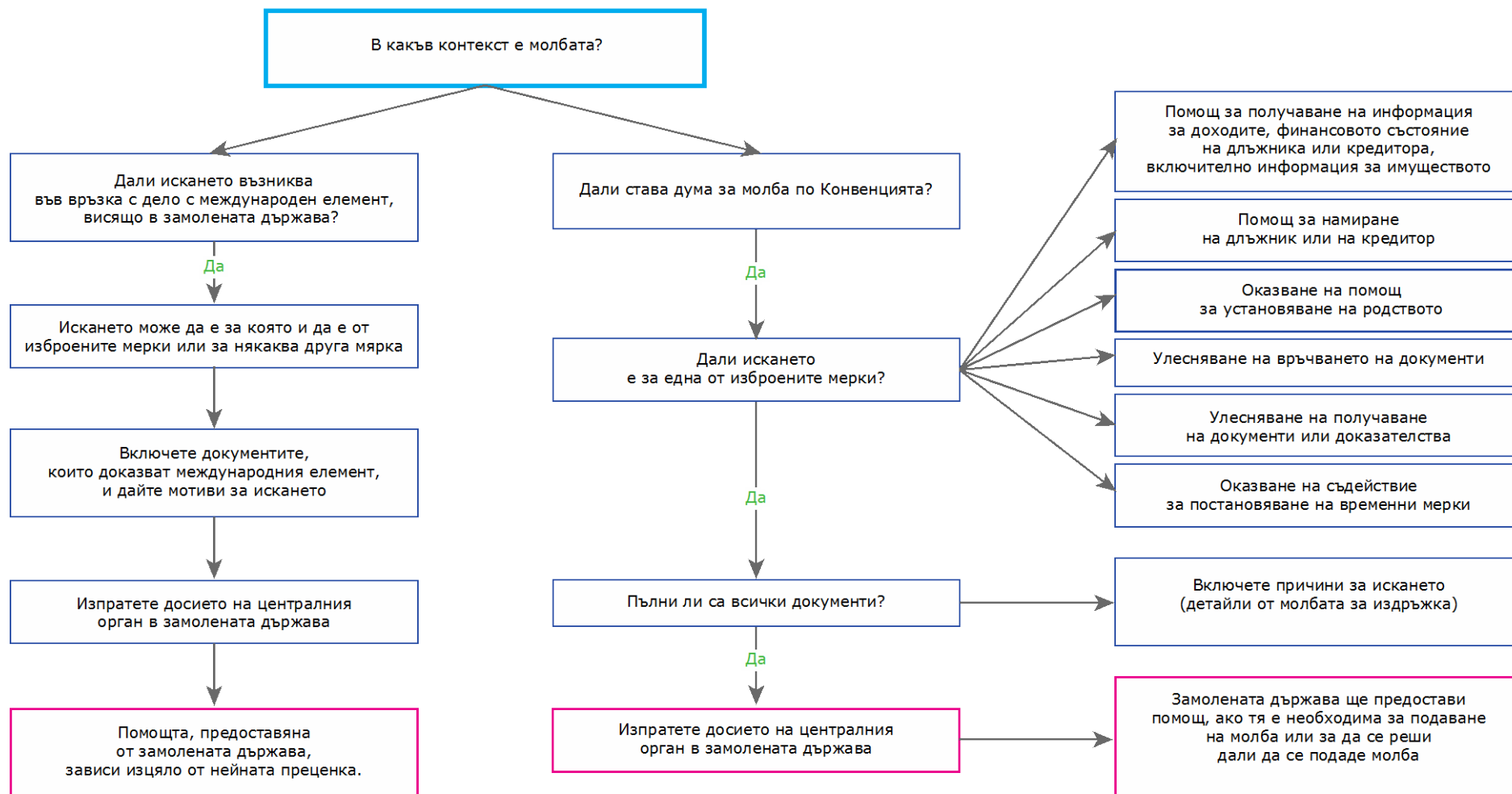
902. Блок-схемата по-долу показва основните производствата за подаване на искане за специфични мерки.

¹⁶⁸ Вж. Обяснителен доклад, параграф 203.

¹⁶⁹ В някои държави националното законодателство относно защитата на личните данни може да не допуска разкриването на конкретната информация, но все пак държава Б може да даде информация за това дали длъжникът има доходи в държава Б.

¹⁷⁰ Обяснителен доклад, параграф 194.

РАЗГЛЕЖДАНЕ НА ИЗХОДЯЩИ ИСКАНИЯ ЗА СПЕЦИФИЧНИ МЕРКИ



Фигура 35: Блок-схема – разглеждане на изходящи искания за специфични мерки

II. Производства

A. Определете контекста на искането

903. Съгласно член 7 исканата помощ трябва да е необходима за някои видове дела за издръжка. Може да се отнася или до възможна молба по Конвенцията, или дело за издръжка в молещата държава с международен елемент¹⁷¹. Първите ситуации са обхванати от член 7, параграф 1, а вторите ситуации – от член 7, параграф 2.
- Молещата държава е договарящата държава, която инициира и подава искане от името на лице, което пребивава в тази държава. **Замолената държава** е договарящата държава, от която се иска да разгледа искането.*
904. Ако искането не попада в нито една от тези категории, то може да бъде отхвърлено от централния орган.

Б. Ако искането е направено в контекста на възможна или предвидена молба по Конвенцията (чл. 7, параграф 1)

Дали искането е за една от изброените мерки?

905. Конвенцията изброява шест възможни мерки, които могат да бъдат предмет на искане за специфични мерки. Те са изложени в член 7, параграф 1 и са подмножество на общите функции на централния орган, които трябва да му бъдат предоставени от дадена договаряща държава. Може да се отправи искане до централен орган в друга държава за оказване на помощ за някое от следните:

1) Съдействие за намирането на длъжника или кредитора

906. Може да се поиска от дадена договаряща държава да претърси своите бази данни и други достъпни източници на информация, за да определи местоположението на кредитор или длъжник. Това искане може да бъде направено, когато кредитор в една договаряща държава не желае да плаща разходите за превод на решение на езика на друга договаряща държава, освен ако длъжникът пребивава в тази държава. По същия начин длъжникът може да има нужда да се увери, че кредиторът пребивава в замолената държава, за да се определи къде следва да подаде молба за изменение.

2) Помощ за получаване на информация за доходи, имущество и други финансови обстоятелства

907. Може да бъде поискано съдействие за получаване на информация за доходите, имуществото и други финансови обстоятелства, било то на длъжника или на кредитора. Това може да е необходимо, както в примера по-горе, в който даден кредитор планира изпращането на решение в дадена държава, за да бъде изпълнено, ако доходите или активите се намират в замолената държава.

3) Улесняване на получаването на доказателства

908. В някои случаи може да се поиска съдействието на друга договаряща държава, за да бъдат получени доказателства, които да се използват в производство за издръжка. Например документи, доказващи собственост на активи или копия на данъчна информация, могат да са от полза, за да се установи

¹⁷¹ За обяснение на значението на „международен елемент“ вж. Обяснителен доклад, параграф 206.

платежоспособността на длъжника или да се определи дали има активи, които биха могли да бъдат предмет на принудително изпълнение. Начинът, по който дадена държава ще отговори на това искане, зависи от националното законодателство на замолената държава, целта на искането и дали съответните държави са страни по някакви международни договори (чл. 50)¹⁷².

4) Съдействия за установяване на родство

909. Въпреки че Конвенцията допуска определянето на бащинство да бъде направено като част от молбата за постановяване на решение за издръжка, може да има ситуации, при които кредиторът иска само определяне на родство. Например страните може да са се договорили, че държавата на кредитора ще е тази, която ще постанови решение за издръжка, но родството (бащинството) трябва да бъде определено, за да се установи задължение за издръжка на дете¹⁷³.

5) Образуване или улесняване на образуването на производства за временни мерки

910. Кредиторът може да поиска от дадена договаряща държава да образува или да улесни производство от временен характер, за да се гарантира, че висящата молба за издръжка ще бъде успешна. Такова искане може да се отнася за предотвратяване на разпореждането с имущество или спиране на изпълнението на друго решение, в очакване на произнасяне на определението по молбата за издръжка. Тази молба може да е от полза за предстоящото производство за издръжка по Конвенцията.

6) Улесняване на връчването на документи

911. Съдействие при връчване на документи по дела за издръжка може да бъде важно, когато даден въпрос се разглежда от съда в дадена държава и една от страните трябва да връчи документи или съдебни известия на страната, която пребивава извън тази държава. Начинът, по който една държава ще отговори на това искане ще зависи от това дали съответните държави са страни по някакви международни договори и от вътрешното законодателство на замолената държава (чл. 50)¹⁷⁴.

V. Ако искането е направено в контекста на производство, съдържащо международен елемент (чл. 7, параграф 2)

912. Ако искането за специфични мерки се прави във връзка с дело, което има международен елемент, искането не се ограничава до шестте конкретни категории мерки, изброени по-горе. Лице, поискало специфични мерки, може да подаде молба за всякакъв друг вид помощ, която може да бъде свързана с производството за издръжка¹⁷⁵.

¹⁷² Вж. Обяснителен доклад, параграфи 648 – 651.

¹⁷³ Ако за съдебното производство в молящата държава се изисква доказателства за родство и двете държави са страни по Конвенцията от 1970 г., за доказателствата, вижте глава 3, част 2, раздел V – Други Хагски конвенции.

¹⁷⁴ Вж. Обяснителен доклад, параграфи 648 – 651.

¹⁷⁵ За допълнителни примери вж. Обяснителен доклад, параграф 193.

Г. Досието включва ли всички необходими документи?

913. Все още не е разработен препоръчителен формуляр за искане за специфични мерки по член 7, параграф 1 или параграф 2, но в бъдеще Постоянното бюро ще разработи такъв. Съдържанието на пакета на искането ще зависи от естеството на самото искане. До попълването на препоръчителния формуляр дадена държава може да използва своите собствени формуляри. В зависимост от вида и контекста на искането на замолената държава в пакета може да бъде включено следното:

- исканата специфична мярка,
- дали има предвидена молба за издръжка по Конвенцията или дали делото за издръжка в молещата държава има международен елемент,
- вида на предвидената молба за издръжка (например за признаване, за изпълнение, за постановяване или за изменение),
- информация за това защо е необходима специфичната мярка,
- информация за контакт с молителя и ответника.

914. При попълване на пакета от материали и искането за специфични мерки, се уверете, че са обхванати следните елементи:

1) Защита на личните данни

915. Конвенцията предвижда, че всяка информация, събрана или предадена в молби по Конвенцията, не може да бъде разкривана или потвърдена, ако това би могло да навреди на здравето, сигурността или свободата на някое лице.

916. В случай на такива притеснения, укажете това във формуляра на искането и включете личната информация в отделен формуляр, а не в самото искане.

2) Информация за централния орган

917. Укажете координатите на молещия централен орган и на лицето за контакт, ако замолената държава има нужда от някаква допълнителна информация. Езикът на комуникация между централните органи ще бъде езикът на замолената държава, друг език, или английски или френски език. Профилът на държавата ще укаже езикът, който трябва да се използва.

918. Дайте информация за контакт с молещия централен орган. Тази информация може да бъде намерена в профила на дадената държава.

3) Лични данни на молителя

919. Молителят е лицето, което подава искането за специфични мерки. Длъжникът също може да бъде молител за специфични мерки.

4) Лични данни на лицето/лицата, за което/които се иска или се дължи издръжка

920. Това е важно, за да се гарантира, че задължението за издръжка попада в приложното поле на Конвенцията (вж. глава 3). Ако молителят иска издръжка на себе си, укажете тази информация. За други членове на семейството или зависими лица дайте информация за семейната връзка, както и датата на раждане на всяко дете, за да се установи, че децата са под 21-годишна възраст и следователно са обхванати от Конвенцията. Имената трябва да се използват така, както са вписани в актовете за раждане или други официални документи.

5) Лични данни на молителя

921. Информация за длъжника се изисква в зависимост от искането. Укажете информация за длъжника, когато се иска установяване на родство (бащинство) или когато се търси местоположението на длъжника или на неговите активи или доходи.

6) Списък на приложените документи

922. Посочва се, дали с искането са включени някакви документи, както и списък на тези документи.

Д. Изпратете на замолената държава

923. След като документацията бъде събрана, тя може да бъде изпратена до централния орган на замолената държава. Сроковете за потвърждение от страна на замолената държава, посочени в член 12, не се прилагат по отношение на искания за специфични мерки. Въпреки това общото задължение за ефективна работа с други договарящи държави означава, че замолената държава трябва да потвърди получаването на искането в рамките на разумен период от време. Добра практика е да се използват поне сроковете, предвидени в член 12.

III. Други въпроси

А. Разходи

924. Важно е да се отбележи, че за искания за специфични мерки не се прилагат общите принципи по отношение на безплатната правна помощ (членове 14 и 15), дори когато искането се отнася за потенциална молба за издръжка на деца.
925. В отговор на искане за специфични мерки замоленият централен орган може да наложи такса за своите услуги. Въпреки това, член 8 предвижда, че единствените разходи, които могат да бъдат възстановени от молителя, са „извънредни“ разходи. Освен това разходите не могат да бъдат възстановени от молителя, освен ако вече е дал съгласието си услугите да бъдат предоставени на тази цена. Конвенцията не дава определение за „извънредни“, така че вътрешното право и политиката на всяка държава определят кои разходи се считат за извънредни¹⁷⁶.

Пример

926. З. пребивава в държава А. Д. е бащата на нейното дете. З. счита, че Д. има имущество в държава Б, с което може да се разпорежи преди в държава Б да бъде постановено решение за издръжка. З. има две възможности. Чрез централния орган в държава А тя може да внесе искане за специфични мерки, с което моли държава Б за временни мерки за блокиране на имуществото, докато не бъде постановено решение за издръжка. Ако тази молба е свързана с някакви разходи (например такси за назначения от съда синдик), тези разходи могат да се считат за „извънредни“ и могат да бъдат възстановени от З., ако тя предварително е дала съгласието си за това. В другия случай З. може да подаде молба за постановяване на решение за издръжка в държава Б и в хода на тази молба да поиска блокиране на имуществото. Ако З. избере тази възможност, тя

¹⁷⁶ Вж. Обяснителен доклад, параграф 223.

няма да поема никакви разходи за временните мерки¹⁷⁷.

927. В примера по-горе, ако разходите са важен фактор за З., тя може да избере да не подава искане за специфични мерки. Не забравяйте обаче, че разходите, направени от замолената държава или от З. в този пример, могат да бъдат възстановени от длъжника в последващата молба за издръжка, ако това се допуска от националното законодателство на замолената държава.

Б. Защита на личните данни

928. В Конвенцията има специфични ограничения за разкриването на информация, събрана или предадена по силата на Конвенцията при определени обстоятелства. Не се допуска разкриването или потвърждаването на информация, ако това би могло да навреди на здравето, сигурността или свободата на лице (чл. 40, параграф 1). Лицето може да бъде дете, молителят, ответникът или всяко друго лице. Конвенцията не се ограничава в това отношение.
929. Когато даден централен орган констатира, че разкриването или потвърждаването на информацията ще създаде такъв риск, той съобщава своите съображения на другия централен орган, който взема това предвид при разглеждането на молба по Конвенцията. Констатацията за риска, направена от молещия централен орган, не е обвързваща за замоления централен орган, но той следва да прецени дали оповестяването може да застраши здравето, сигурността или свободата на някое лице. Начинът, по който ще постъпи централният орган във всяка една ситуация, ще зависи от това, което се изисква, за да се разгледа молбата и централният орган да изпълни задълженията си, произтичащи от Конвенцията (чл. 40, параграфи 1 и 3).
930. В някои случаи националното законодателство може да предотврати разкриването на специфична лична информация на молителя или на централния орган в молещата държава, но общата информация (например потвърждаване, че даден длъжник пребивава в държавата) обикновено се предоставя.

Добри практики: Ако искането за информация изисква разкриването на специфични лични данни, предварително уточнете със замоления централен орган дали тази информация може да бъде разкрита на молещия централен орган или на молителя. Ако не, молителят може да подаде молбата по член 10 (за признаване и изпълнение, за постановяване, за изменение и т.н.), без да получи информацията предварително.

IV. Допълнителни материали

А. Практически съвети

- Не забравяйте, че въпреки че искането за специфични мерки не е молба по смисъла на член 10, то все пак трябва да бъде подадено чрез централните органи във всяка държава. Искането за специфични мерки не може да бъде подадено пряко до компетентния орган.

¹⁷⁷ Освен ако замолената държава е направила декларация, че ще използва оценка на средствата, с които разполага детето или замолената държава използва проверка за основателност преди да предостави безплатна правна помощ (вж. глава 3).

- Мерките, предприети от централния или друг компетентен орган в замолената държава, в отговор на искането за специфични мерки, ще бъдат до голяма степен въпрос на субективна преценка. Ето защо, при вземането на решение дали да подаде искане за специфична мярка (например за определяне на бащинство), преди да пристъпи към молба по член 10, молителят трябва да прецени дали искането за специфични мерки ненужно ще забави производството.

Б. Свързани формуляри

Формуляр за предаване

В. Съответни членове на Конвенцията

Член 2
Член 3
Член 7
Член 8
Член 15
Член 38
Член 40
Член 50
Член 51

Г. Свързани раздели на Наръчника

Вж. глави 4 и 5 – Разглеждане на входящи и изходящи молби за признаване или за признаване и изпълнение

Вж. глави 8 и 9 – Входящи и изходящи молби за постановяване на решение за издръжка

Вж. глава 10 – Изпълнение на решенията за издръжка

Вж. глави 11 и 12 – Молби за изменение на решения

V. Блок-схема – изходящо искане за специфични мерки

	Процедура	Препратка Наръчника към
1	Определете контекста на искането	II(A)
2	Дали искането се отнася до възможна молба по Конвенцията:	
2(a)	Уверете се, че искането е за една от изброените мерки	II(B)
3	Дали искането се отнася до вътрешното производство за издръжка:	II(B)
3(a)	Искането може да бъде за всякакъв вид съдействие	II(B)
4	Пълен пакет от документи	II(Г)
5	Изпратете на замолената държава	II(Д)

VI. Често задавани въпроси

Дали трябва да бъде подадена молба по Конвенцията, за да се предяви искане за специфични мерки?

931. Не. Молителят може да избере да поиска от централния орган да внесе искане за специфични мерки с цел да определи дали въобще да подава молба. Такъв може да е случаят например, когато информацията относно доходите или имуществото на длъжника ще се използва, за да се определи дали трябва да се подаде молба за изпълнение.

Трябва ли централният орган да предостави услугата, която е поискана от него чрез искане за специфични мерки?

932. Не във всички случаи. Централният орган взема подходящи мерки в отговор на искането за специфични мерки, само ако прецени, че такива са необходими, за да помогне на възможен молител да подаде молба за постановяване, признаване, признаване и изпълнение или промяна на решение за издръжка съгласно член 10 или да реши дали трябва да подаде такава молба (чл. 7, параграф 1). Обърнете внимание на разликата в термините, използвани в член 7, параграф 1, който предвижда, че замоленият централен орган **взема** съответните мерки (когато се предвижда разглеждане на дело по Конвенцията) и член 7, параграф 2, който предвижда, че централният орган **може** да предприеме специфични мерки (за дела с международен елемент).

Глава 14

Разглеждане на изходящи молби за специфични мерки

Как е организирана тази глава:

Настоящата глава разглежда исканията за специфични мерки.

Раздел I предоставя общ преглед на тези искания – кой може да подаде такова искане и кога да бъде използвано.

Раздел II очертава процедурата или стъпките за преглед на входящите материали и разглеждането на искането.

Раздел III обсъжда въпроса за разходите.

Раздел IV съдържа препратки и допълнителни материали, свързани с подаване на такова искане.

Раздел V съдържа контролен списък в помощ на онези, които се нуждаят от един прост преглед на процеса.

Раздел VI обхваща някои от най-често задаваните въпроси по отношение на подаването на такава молба.

I. Общ преглед – Искания за специфични мерки

A. Кога се използва това искане

933. Това искане се използва в две различни ситуации, в които молителят изисква известна ограничена форма на съдействие от друга договаряща държава.
934. Съгласно член 7, параграф 1 искане за специфични мерки може да бъде подадено за:
- да помогне на възможен молител да подаде молба по Конвенцията за признаване или за признаване и изпълнение, изпълнение, постановяване или изменение на решение за издръжка, или
 - да помогне на възможен молител да реши дали трябва да подаде такава молба.
935. Освен това съгласно член 7, параграф 2 искане за специфични мерки може да се подаде с цел да се задвижи производството по висяща молба за издръжка в договаряща държава и делото е с международен елемент.

936. Съгласно член 7, параграф 1 има шест възможни мерки, които могат да бъдат поискани. Начинът, по който централният орган отговаря на искането за специфични мерки, е по негово усмотрение, а нивото на предлаганото съдействие може да варира значително между държавите. Ако искането се отнася до възможна молба по член 10 от Конвенцията, замоленият централен орган първо определя дали са необходими услугите, а след това предоставя подходящите мерки въз основа на наличните ресурси и на вътрешното право на държавата¹⁷⁸.
937. Ако искането е подадено по член 7, параграф 2, и се отнася до производство на издръжка, което е висящо в молещата държава, искането не се ограничава до шестте мерки, посочени в член 7, параграф 1. Молителят може да поиска всякакви други мерки, но изцяло зависи от замолената държава дали ще съдейства или ще улесни предоставянето на исканите мерки.

Б. Примерен случай

938. Кредиторът разполага с решение за **издръжка** от държава А. Кредиторът смята, че длъжникът може да пребивава в държава Б. Кредиторът иска да потвърди тази информация, преди да изразходва ресурси за превод на молбата и на решението с цел да изпрати решението за признаване и изпълнение в държава Б. И двете държава А и В са договарящи държави по Конвенцията.
- Издръжката включва издръжка на деца, на съпруг или бивш съпруг или на партньор, както и разходи, свързани с грижите за тях. Съгласно Конвенцията дадена държава може също така да разшири прилагането на Конвенцията към задължения за издръжка, произтичащи от други форми на семейни връзки.*
939. Съгласно Конвенцията кредиторът може да подаде **искане за специфични мерки**. Централният орган в държава А ще предаде искането на държава Б, с което иска да се извърши търсене, за да се определи дали длъжникът пребивава в държава Б. Предприетите стъпки ще се ръководят от вътрешния закон и политика на държава Б. Държава Б ще потвърди дали длъжникът пребивава на нейна територия. Адресът на длъжника ще бъде предоставен само ако това е допустимо по вътрешното право на държава Б. След това кредиторът може да подаде молба за признаване и изпълнение по член 10 от Конвенцията.

В. Кой може да внесе искане?

940. Исканията за специфични мерки трябва да бъдат внесени чрез централния орган във всяка държава. Искането не може да се направи пряко до компетентния орган¹⁷⁹.

¹⁷⁸ Вж. Обяснителен доклад, параграф 204.

¹⁷⁹ Обяснителен доклад, параграф 193.

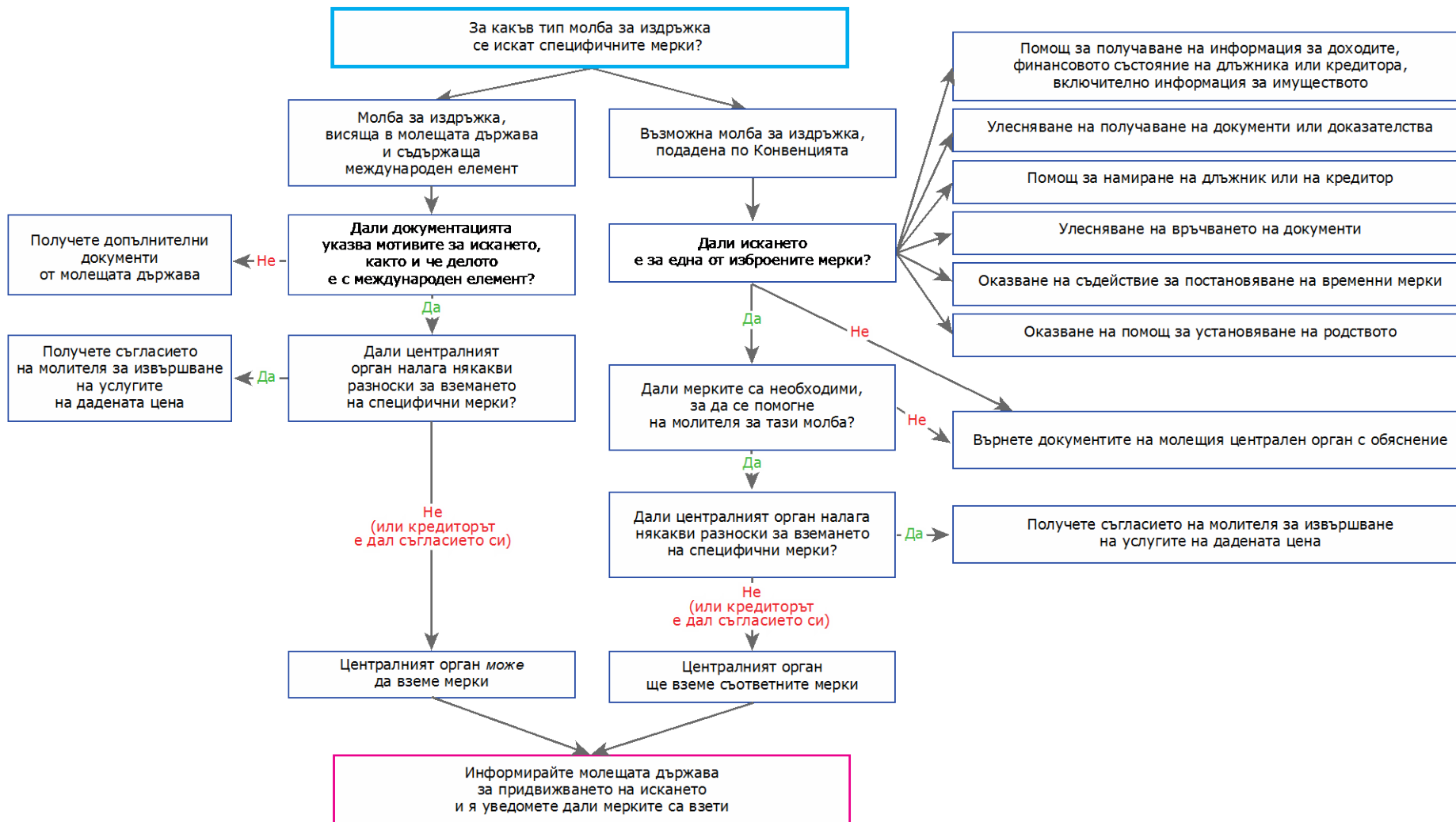
941. Искането за специфични мерки може да бъде внесено само от **кредитор** (включително публична институция, която действа от името на кредитора или е предоставила помощи за кредитора) или от страна на длъжника. Дори ако молбата за издръжка или производство, за които се отнасят мерките, да са изцяло вътрешни и искането да е подадено съгласно член 7, параграф 2, молбата за издръжка или производството, с които са свързани тези мерки, трябва да попадат в приложното поле на Конвенцията, както е посочено в глава 3 от настоящия наръчник.

Кредитор е лицето, на което се дължи или се твърди, че му се дължи издръжка. Кредитор/и може/могат да бъде/бъдат родител или съпруг, дете, приемни родители, роднини или други лица, който/които полага/т грижи за дете. В някои държави това лице може да се нарича получател на издръжка, лицето, по отношение на което има задължение за издръжка, или родител, на когото е възложено упражняването на родителските права, или полагащо грижите лице.

Г. Блок-схема

942. Блок-схемата на страницата по-долу определя производствата за разглеждане на изходящо искане за специфични мерки.

РАЗГЛЕЖДАНЕ НА ВХОДЯЩИ ИСКАНИЯ ЗА СПЕЦИФИЧНИ МЕРКИ



Фигура 36: Блок-схема – разглеждане на входящо искане за специфични мерки

II. Производства

A. Потвърдете получаването на искането

943. За искане за специфични мерки не се изисква задължителният формуляр за потвърждение. Въпреки това централният орган трябва все пак да следва общите изисквания на Конвенцията и да се увери, че молещата държава е информирана за получаването на искането.

Б. Дали се разглежда молба по Конвенцията?

944. Както беше отбелязано по-горе, има разлики в начина, по който замоленият централен орган ще отговори на искането за специфични мерки, в зависимост от това дали искането се отнася до възможна молба по Конвенцията (чл. 7, параграф 1), или дали искането се отнася до висящо производство за издръжка в молещата държава (чл. 7, параграф 2).
945. Ако конкретната мярка се иска, за да помогне на молителя да подаде молба по Конвенцията или да реши дали да подаде такава молба, замоленият централен орган трябва първо да „прецени“, че мерките са необходими, за да окаже съдействие за тази молба. Ако искането отговаря на това решаващо изискване, централният орган предприема необходимите мерки за съдействие.
946. Член 7, параграф 2 предвижда малко по-различен отговор, когато искането възниква във връзка с производство за издръжка в молещата държава, ако делото е с международен елемент. В тези случаи отговорът изцяло зависи от замоления централен орган, който може да вземе мерки, но не е длъжен да го направи.
947. И в двата случая замолената държава е тази, която решава какви мерки са подходящи или дали ще бъдат използвани за предоставяне на исканата помощ.

В. Дали искането за специфични мерки е направено в контекста на възможна или предвидена молба по Конвенцията (чл. 7, параграф 1)

1. Дали искането е за една от изброените мерки?

948. Мерките, които могат да бъдат поискани, са ограничени. Ако полученото искане е за мярка, която не е посочена в член 7, искането не може да бъде разгледано и молещата държава трябва да бъде съответно уведомена. Мерките, които могат да бъдат поискани, са изложени по-долу:

1) Намиране на длъжника или кредитора

949. Даден молител може да поиска съдействие от централния орган в замолената държава, за да намери кредитора или длъжника. Това най-вероятно ще бъде с цел да се определи и дали има смисъл да се изпраща молба в тази държава. Кредиторът може да поиска да се определи дали длъжникът пребивава в дадена държава, преди да изпрати молба до тази държава или длъжникът може да иска да разбере дали кредиторът пребивава в замолената държава, ако тази държава е държавата, в която е постановено решението, с цел да реши къде трябва да подаде молба за изменение.

2) Получаване на информация за доходи, активи и финансови обстоятелства

950. От централния орган може да бъде поискано да съдейства за получаване на информация за финансовото състояние на длъжника или на кредитора, включително информация за доходите и имуществото. Тази информация може да се иска например, за да се определи дали даден длъжник има активи или доходи в замолената държава за целите на изпълнението на решение. Законодателството на замолената държава относно защитата на личните данни определя степента, до която специфичната лична информация може да бъде разкрита на молещия централен орган.

3) Събиране на доказателства

951. Съдействието на централния орган може да бъде поискано за получаването на документни или други доказателства, които да бъдат използвани в съдебното производство. Начинът, по който една държава ще отговори на това искане, ще зависи от това дали съответните държави са страни по някакви международни договори и от вътрешното законодателство на замолената държава (чл. 50)¹⁸⁰.

952. Например, ако детето е родено в държава А, но кредиторът вече не живее там, кредиторът може да поиска копие от акт за раждане, за да подаде молба за издръжка. Искането за специфични мерки може да се подаде в държава А, която да получи акта за раждане.

4) Оказване на помощ за установяване на родството

953. Помощта на централния орган може да се поиска, ако установяване на родството е необходимо, за да се получи решение за издръжка. Макар че родството (бащинството) може да бъде установено като част от молбата за постановяване на решение, може да има обстоятелства, при които кредиторът търси помощ за установяване на родство, преди да подаде молбата. Начинът, по който дадена държава ще отговори на такова искане, ще зависи от нейното вътрешно право, дали искането е за доказателство в съдебно производство, както и дали двете държави са страни по някоя друга международна конвенция (чл. 50). За подробности по този въпрос вж. глава 3, част 2, раздел V – Други Хагски конвенции.

Длъжник е лицето, което дължи или се твърди, че дължи издръжка. Длъжникът може да бъде родител или съпруг, или някой друг, който съгласно правото на държавата, където е постановено решението, има задължение да плаща издръжка. В някои държави това лице се нарича платец на издръжка, лице, поело задължения по издръжка, или родител, който не упражнява родителските права, или родител, който не живее с децата.

5) Образуване на производства за временни мерки

954. Искане за временни мерки може да се внесе, когато е необходимо да се подаде молба за издръжка или за осигуряване на резултата на висяща молба за издръжка. Такива мерки обикновено ще бъдат ограничени до територията на замолената държава. Например кредиторът може да поиска налагането на заповед или възбрана върху имот, за да се възпрепятства продажбата му, така че имуществото да е налично при последваща молба за принудително изпълнение на решението за издръжка.

¹⁸⁰ Вж. Обяснителен доклад, параграфи 648 – 651.

6) Улесняване на връчването на документи.

955. От замолената държава може да бъде поискано да съдейства за връчване на документи, свързани с предвидено образуване на производство за издръжка. Начинът, по който една държава ще отговори на това искане ще зависи от това дали съответните държави са страни по някакви международни договори и от вътрешното законодателство на замолената държава (чл. 50)¹⁸¹.

2. Необходими ли са исканите мерки?

956. Ако искането е необходимо за дадена предвидена молба по Конвенцията, документацията от молещата държава следва да включва¹⁸² достатъчно информация, която да даде възможност на замоления централен орган да постанови решение за това дали мерките са необходими.

3. Предприемане на необходимите мерки

957. След като молбата е била прегледана, замолената държава трябва да реши какви мерки са подходящи или ще бъдат използвани за предоставяне на исканата помощ. Стъпките могат да бъдат предприети от самия централен орган или искането могат да бъдат отнесено до компетентния орган.

Г. Ако искането се отнася до дело с международен елемент, имащо за предмет присъждане на издръжка в молещата държава (чл. 7, параграф 2)

958. Ако искането не се отнася до предвидена молба по Конвенцията, искането може да бъде за всякакъв вид помощ, включително на видовете помощ, изброени в член 7, параграф 1. Въпреки това, отговорът на замолената държава е изцяло по нейно усмотрение.
959. Начинът, по който замолената държава ще отговори на такова искане, ще се определя от националното законодателство и вътрешните политики на държавата. Въпреки това е добра практика централният орган да реши да предостави помощ, ако това би довело до намаляване или премахване на необходимостта въпросът да бъде отнесен до молещата държава и ще се ускори получаването на издръжка на децата или семейството. Например, предоставянето на помощ за получаване на решение за издръжка в молещата държава може да премахне необходимостта от подаването на пряко искане или молба за постановяване на решение в замолената държава.

¹⁸¹ Пак там.

¹⁸² След като бъде разработен препоръчителен формуляр за специфични искания, в него ще бъде включена цялата тази информация.

Д. Информирайте молещата държава за хода на искането

960. За искането за специфични мерки не се изисква формуляра за доклад за движението на молбата, използван за молбите по Конвенцията, нито се прилагат посочените в член 12 срокове за отговор. Въпреки това, централният орган трябва все пак да следва общите изисквания на Конвенцията и да се увери, че молещата държава е информирана за предприетите стъпки в разумен период от време. При всички случаи добра практика е да се спазват сроковете, очертани в член 12.

III. Други въпроси

А. Разходи

961. Исканията за специфични мерки, са изключение от общата разпоредба на Конвенцията, че централният орган поема сам разходите си. Централните органи могат да налагат на молителя такси, свързани с искане за специфични мерки, ако тези разходи са извънредни (чл. 8). Имайте предвид обаче, че разходите могат да бъдат възстановени от лице, различно от молителя (например длъжник или ответник), ако е позволено от вътрешното право на замолената държава¹⁸³.
962. Извънредните разходи не са конкретно определени в Конвенцията¹⁸⁴. Това обаче са разходи, които са необичайни, извън обичайното или изключение от общото правило. Общите разходи, свързани с разглеждането на искане, най-вероятно няма да се считат за изключителни. Затова необичайните разходи за генетични тестове или съдебни разноски за подаване на молба до съда за постановяване на временни мерки няма да попадат в тази категория.
963. В случай че даден централен орган възнамерява да таксува молителя с разходите за мерките, молителят трябва предварително да даде съгласието си за предоставянето на услугите на тази цена, преди тези услуги да бъдат предоставени. Това ще даде възможност на молителя да реши дали да не потърси някакъв друг начин на действие.

Пример

964. Кредитор, пребиваващ в държава А. Тя иска издръжка на детето си. Длъжникът пребивава в държава Б. За да се постанови решение за издръжка, трябва да се определи родство (бащинство).

¹⁸³ Обяснителен доклад, параграф 215.

¹⁸⁴ Обяснение е дадено в Обяснителен доклад, параграф 223.

965. Кредиторът има две възможности за избор. Може да внесе искане за специфични мерки, като поиска съдействие от държава Б за установяване на родство (бащинство) или за улесняването на установяването на родство (бащинство) в държава А. Държава Б ще укаже дали разходите, свързани с процедурата, ще бъдат за сметка на кредитора. Ако е така, то кредиторът може просто да подаде молба за постановяване на решение в държава Б съгласно член 10 от Конвенцията и да поиска определяне на родство (бащинство) като част от това производство. Ако кредиторът подаде молба за постановяване на решение по член 10 от Конвенцията, в почти всички случаи разходите за тестване за родство (бащинство) ще бъдат покрити като част от безплатните правни услуги, предоставяни на молителя)¹⁸⁵ (вж. глава 3).

IV. Допълнителни материали

A. Практически съвети

- Ако е възможно Вашата държава да налага такси за предоставяне на специфични мерки, информирайте централния орган на молещата държава възможно най-скоро. В някои случаи налаганите такси ще бъдат фактор, който ще накара молителя да обмисли дали просто да не подаде молба по Конвенцията, вместо да внася искане за специфични мерки.
- Във всеки случай, преди да се предприемат стъпки, молителят следва да бъде уведомен за всички разходи, с които ще бъде таксуван и да бъде получено съгласието му да се процедира на тази основа.
- След като се получи искането е добра практика отговорният служител в замолената държава да информира централния орган на молещата държава колко време ще отнеме разглеждането на искането.
- Искането за специфични мерки е изключение от общото правило, че исканията по Конвенцията се подават до компетентните органи, а молбите се подават чрез централните органи. Само централен орган може да подаде или да получи искане за специфични мерки.

B. Свързани формуляри

Формуляр за потвърждение

Все още не е разработен формуляр на искане за специфични мерки.

V. Съответни членове на Конвенцията

Член 6

Член 7

Член 8

Член 15

Член 43

Член 50

Член 51

Член 52

¹⁸⁵ Като се има предвид, че държавата може да е направила декларация, че ще използва оценка на средствата, с които разполага детето.

Г. Свързани раздели на Наръчника

Вж. глави 4 и 5 – Разглеждане на входящи и изходящи молби за признаване или за признаване и изпълнение

Вж. глави 8 и 9 – Входящи и изходящи молби за постановяване на решение за издръжка

Вж. глава 10 – Изпълнение на решенията за издръжка

V. Блок-схема – входящи искания за специфични мерки

	Процедура	Препратка към Наръчника
1	Потвърдете получаването на искането	II(A)
2	Определете дали се предвижда подаване на молба по Конвенцията	II(B)
3(a)	Ако искането е свързано с молба по Конвенцията – определете дали искането е за някоя от изброените мерки	II(B)(1)
3(б)	Ако искането е свързано с молба по Конвенцията – необходими ли са мерки?	II(B)(2)
3(в)	Ако искането е свързано с молба по Конвенцията – осигурете необходимото съдействие	II(B)(3)
4	Ако искането не е свързано с молба по Конвенцията – вземете мерките, допускани от вътрешната политика и вътрешното право	II(Г)
5	Укажете хода на придвижване на искането	II(Д)

VI. Често задавани въпроси

Трябва ли замоленият централен орган да предостави исканите специфичните мерки?

966. Не във всички случаи. Ако прецени, че мерките не са необходими, за да помогнат в производството по Конвенцията (или да се определи дали трябва да се образува производство), може да откаже искането. Ако искането е за помощ по отношение на висящо производство за издръжка в молещата държава, предоставянето на каквато и да е помощ е въпрос на субективна преценка.

Може ли замоленият централен орган да налага такси за услугите си?

967. Да – в ограничени обстоятелства. Разходите трябва да бъдат извънредни и молителят трябва да е дал съгласието си за услугите, които се предоставят на такава база.

Глава 15

Попълване на формулярите

Как е организирана тази глава:

Тази глава дава насоки за попълване на формулярите, които могат да бъдат използвани по въпросите, свързани с Конвенцията.

Раздел I дава насоки за изпълнение на двата задължителни формуляри, които трябва да се използват във всяка молба по Конвенцията.

Раздел II дава насоки за попълване на препоръчителните формуляри за четирите основни молби по Конвенцията.

Раздел III съдържа насоки за попълване на допълнителните формуляри, като например формуляр за финансова информация, удостоверение за изпълняемост, удостоверение за надлежно уведомление и др.

Раздел IV съдържа контролни списъци за определяне на документите, които трябва да бъдат включени с изходящите молби по Конвенцията.

Раздел V съдържа информация за попълване на необходимите формуляри за пряко искане на компетентен орган за признаване и изпълнение на решение.

Приложението към тази глава обяснява основанията за признаване и изпълнение на решение, което да помогне на служителите при попълването на препоръчителния формуляр на молба за признаване или за признаване и изпълнение.

I. Попълване на задължителните формуляри, необходими за всички молби

968. Този раздел обхваща попълването на двата задължителни формуляра, които трябва да се използват във всяка молба по Конвенцията. Те са приложения към самата Конвенция. Тези формуляри не трябва да се използват за исканията за специфични мерки и преките молби до компетентните органи в замолената държава.

A. Формуляр за предаване

969. Задължителният формуляр за предаване е стандартно, уеднаквено средство за изпращане на молби между държавите. В него са изброени необходимите документи и информация, съдържащи се в пакета, а освен това той указва на замоления централен орган какво е исканото средство за правна защита.
970. Формулярът за предаване е задължителен формуляр. Той трябва да придружава всяка молба, която се подава по Конвенцията. Информацията по-долу обяснява как да бъде попълнен. Този раздел се прилага за всички молби, подадени по Конвенцията.

1) Преамбюл

971. Цялата информация, включена във всеки документ, изпратен до друг централен орган, трябва да се счита за конфиденциална, както се изисква от правото на държавата, която разглежда молбата, и може да се използва само за целите на молбите за издръжка по Конвенцията. Въпреки това в преамбюла на формуляра също така се признава, че има ситуации, в които разкриването на лична информация би могло да навреди на здравето, сигурността или свободата на дадено лице.

□ В съответствие с член 40 централният орган взе решение за неразкриване на информация.

972. Ако молителят е посочил, че съобщаването на тази информация представлява риск, поставете отметка в предвиденото за целта поле над фразата „неразкриване на информация“, която е в горната част на първата страница на формуляра.

973. Относно защитата на личните данни вж. раздел II от тази глава.

2) Молец централен орган

Позоваване: Раздел 1 и раздел 2

974. Полетата под декларацията за неразкриване на лични данни предоставят данните за връзка с **молещия централен орган** и лицето за контакт, ако замолената държава има нужда от някаква допълнителна информация. Езикът на комуникация между централните органи ще бъде езикът на замолената държава¹⁸⁶, друг договорен език, или английски или френски език, освен ако замолената държава е направила резерва по отношение на използването на английски или френски език. Профилът на държавата ще укаже езика, който трябва да се използва. Ако езикът е от голямо значение за воденето на делото във Вашата държава, в тази зона укажете предпочитанието за език.

*Молещият централен орган е централният орган в държавата, в която се подава молбата или искането. Този централен орган предава молбата на **замоления централен орган**, който разглежда молбата и я изпраща на компетентен орган, за да бъде обработена.*

3) Замолен централен орган

Позоваване: Раздел 3

975. Следващите редове са ясни и изискват информацията за контакт на замоления централен орган. Тази информация може да бъде намерена в профила на дадената държава.

¹⁸⁶ Това може да е официалният език може на дадена поединица на държавата, като например на дадена провинция или територия, ако е направена такава декларация (чл. 44).

4) Лични данни на молителя**Позоваване: Раздел 4**

976. Молителят е лицето, което подава молба за услуги, свързани с издръжка. Молителят може да бъде кредитор, включително публична институция, или длъжник, в зависимост от вида на молбата. Молителят може да бъде също така и законен представител на детето.

5) Лични данни на лицето/лицата, за което/които се иска или се дължи издръжка**Позоваване: Раздел 5**

977. Ако молителят иска издръжка на себе си, укажете тази информация в раздел (а). Попълнете необходимата информация за други членове на семейството или зависими лица, включително датата на раждане на всяко дете. Това е необходимо, за да се установи, че децата са под 21-годишна възраст и следователно са обхванати от Конвенцията. Трябва да се използват имената така, както са вписани в актовете за раждане или други официални документи.

6) Лични данни на молителя**Позоваване: Раздел 6**

(а) Лицето е посоченият в точка 4 молител

978. Поставете отметка в това поле, ако молителят е длъжник. Не забравяйте, че длъжникът не може да подаде молба за постановяване на решение.

979. Във всички случаи по тази точка включете основна информация за длъжника. Допълнителна информация за длъжника ще бъде включена във формуляра на молбата и във формуляра за финансовите обстоятелства, ако се използват за дадената молба.

7) Идентифициране на молбата**Позоваване: Раздел 7**

980. Таблицата по-долу дава препратки за молбите по различните подраздели на член 10. Поставете отметка в полето за вида на подадената молба.

Номер на член	Обяснение
Член 10, параграф 1, буква а)	Молба от кредитор за признаване или за признаване и изпълнение на постановено решение, което не е постановено в замолената държава
Член 10, параграф 1, буква б)	Молба от кредитор за изпълнение на постановено решение, постановено или признато в замолената държава
Член 10, параграф 1, буква в)	Молба от кредитор за постановяване на ново решение в замолената държава, където няма постановено решение
Член 10, параграф 1, буква г)	Молба от кредитор за постановяване на решение в замолената държава, когато признаването и изпълнението на постановено решение е невъзможно
Член 10, параграф 1, буква д)	Молба от кредитор за изменение на решение, постановено в замолената държава
Член 10, параграф 1, буква е)	Молба от кредитор за изменение на решение, което не е постановено в замолената държава
Член 10, параграф 2, буква а)	Молба от длъжник за признаване на постановено решение или ограничаване на изпълнението на постановено решение, постановено в замолената държава
Член 10, параграф 2, буква б)	Молба от длъжник за изменение на решение, постановено в замолената държава
Член 10, параграф 2, буква в)	Молба от длъжник за изменение на решение, което не е постановено в замолената държава

Фигура 37: Таблица на молбите по член 10

Позоваване: Раздел 8

981. В раздел 8 от формуляра за предаване са изброени документите, които трябва да бъдат включени в молбата.
982. Раздел 8(а) трябва да се използва, когато молбата е за признаване и изпълнение по член 10, параграф 1, буква а). Поставете отметки в полетата в съответствие с конкретната молба. Последните полета, които се отнасят до член 30, трябва да се използват, когато молбата е за признаване на споразумение за издръжка.
983. Ако молбата не е по член 10, параграф 1, буква а), се прилага списъкът на документите, посочени в раздел 8(б) на формуляра за предаване.

8) Попълване на формуляра

Позоваване: Последен раздел

984. Формулярът за предаване не се подписва от длъжностното лице, което го е попълнило. Това лице обаче трябва да посочи своето име и датата на молбата. (Информацията за контакти вече е посочена на първата страница.)

Б. Формуляр за потвърждение

985. Този раздел предоставя инструкции за попълването на задължителния формуляр за потвърждение. Той се използва при всяка молба по Конвенцията. Член 12, параграф 3 изисква получаването на молбата да бъде потвърдено в срок от шест седмици от датата на получаване, като за целта се използва този формуляр.

1) Преамбюл

986. Като предварителна стъпка помислете дали разкриването на информацията във формуляра би могло да застраши здравето, сигурността или свободата на някое лице. Ако е така, използвайте полето в горната част на формуляра.

2) Информация за контакт

Позоваване: Раздел 1 и раздел 2

987. Уверете се, че предоставената информация за контакт се отнася до лицето или звеното, което отговаря за по-нататъшното проследяване.

3) Молец централен орган

Позоваване: Раздел 3

988. Използвайте информацията от входящата молба, за да завършите този раздел.

4) Детайли на молбата

Позоваване: Раздел 4

989. Посочва се кои молби са били получени с позоваване на номер на член. За кръстосана препратка към всеки вид молба вижте фигура 37 по-горе относно попълването на формуляра за предаване.

990. Този параграф също така изисква подробна информация за молителя и лицата, за които се дължи издръжка. Тази информация се указва на формуляра за предаване, който придружава входящата молба.

5) Предприети първоначални стъпки

Позоваване: Раздел 5

991. Посочете какви мерки са взети по отношение на молбата. Ако на молбата не може да се даде ход, тъй като са необходими допълнителни документи, избройте документите или вида на изискваната информация.

992. Ако централният орган е взел решение, че няма да разгледа молбата, тъй като е явно, че изискванията на молбата не са спазени, укажете дали мотивите са включени в потвърждението или ще бъдат изпратени на по-късна дата. Подробните глави относно разглеждането на постъпващите молби за признаване и изпълнение, изпълнение и постановяване предоставят обяснение за това кога може да бъде подходящ този отговор.

6) Попълване на формуляра

Позоваване: Последен раздел

993. Формулярът не се подписва; въпреки това се посочва името на длъжностното лице от централния орган, което отговаря за попълването на формуляра.

II. Указания за попълване на допълнителните формуляри

994. Тази част от главата дава указания за попълването на препоръчителните формуляри за предаване между централните органи на следните молби:
- Молба за признаване или за признаване и изпълнение
 - Молба за изпълнение на решение, постановено или признато в замолената държава
 - Молба за постановяване на решение
 - Молба за изменение на решение
995. Този раздел е разделен на три части.
996. В първата част са дадени указания за попълване на препоръчителните формуляри за молбата за признаване или признаване и изпълнение, постановяване и изменение.
997. Във втората част са дадени указания за попълване на допълнителните формуляри.
998. Третата част съдържа контролни списъци за документите, които трябва да бъдат включени с всеки вид молба.

A. Препоръчителен формуляр на изходяща молба за признаване или за признаване и изпълнение

999. Този раздел дава указания за попълването на препоръчителния формуляр, който да се използва за молби за признаване или за признаване и изпълнение или на решения за издръжка, или на споразумения за издръжка. Моля, вижте глава 4 за допълнителна информация относно производствата за тази молба.

1. Попълване на формуляра

1) Кой формуляр се използва

1000. Ако молителят е кредитор, включително публична институция, която действа от името на кредитора или е предоставила помощи за кредитора, или длъжник, използвайте формулярите на молби по член 10, параграф 1, буква а) и 10, параграф 2, буква а). Проверете номерата на приложимите членове.

2) Защита на личната и поверителната информация

Позоваване: Уводен параграф

1001. Конвенцията предвижда, че всяка информация, събрана или предадена в молби по Конвенцията, не може да бъде разкривана или потвърдена, ако това би могло да навреди на здравето, сигурността или свободата на някое лице.
1002. Ако е налице загриженост за това, поставете отметка в съответното поле във формуляра на молбата и включете личната информация на отделен формуляр (формуляра за информация с ограничен достъп), а не в раздел 2.
1003. Вижте глава 3 за пълно разглеждане на изискването за защита на личните данни и поверителната информация.

3) Име и информация за контакт с молителя

Позоваване: Раздел 2

1004. Посочва се дали молителят е кредитор (лицето/лицата, за което/които се иска или се дължи издръжка), длъжник или на представител на един от двамата.
1005. Информацията за контакт служи за две цели. Първо, тя идентифицира страните по молбата, така че централният орган или компетентният орган във всяка държава да може правилно да заведе делото или досието. От друга страна информацията за контакт трябва да бъде достатъчна, за да даде възможност молителят да бъде уведомен, в случай че има обжалване на решението за признаване и изпълнение на решението за издръжка.

***Добри практики:** Молещият централен орган следва да се увери, че винаги има посочен точен адрес или друг начин за връзка с молителя. По време на разглеждането на молбата могат да възникнат проблеми, което да изисква допълнителна информация или документи и централният орган на молещата държава (изпращащата държава) трябва да може да се свърже с молителя, за да получи информация или документи.*

1006. Някои държави могат да изберат да използват адреса на централния орган или на друг компетентен орган като адрес за молителя, ако разкриването на личния адрес не се допуска от правото на молещата държава¹⁸⁷.
1007. Ако молителят е публична институция, включете тази информация.

4) Лични данни на лицето/лицата, за което/които се иска или се дължи издръжка

Позоваване: Раздел 3

1008. Молбата трябва да съдържа достатъчно информация за идентифициране на всеки, за който се иска или се дължи издръжка. Това ще включва както молителя (обикновено родител, въпреки че дете също може да бъде и молител) и всички деца, за които се прилага Конвенцията. Във всички случаи се посочва дата на раждане, за да се провери самоличността на всяко от лицата, които имат право на издръжка, както и да се установи тяхната възраст, за да се гарантира, че решението попада в приложното поле на Конвенцията.
1009. Трябва да се включи също и основанието, на което се иска или дължи издръжка на молителя и децата. Тази информация ще даде възможност на замолената държава да потвърди дали молбата попада в приложното поле на Конвенцията. Това се отнася до връзката между молителя или лицето, за което се иска или на което се дължи издръжка, и длъжника.

¹⁸⁷ Вж. Обяснителен доклад, параграф 612.

Обяснение на термините

1010. В този раздел на формуляра се използват следните термини:

Позоваване: Раздели 3.1 и 3.2

- Родство (бащинство)
Поставете отметка в това поле, ако основанийето за издръжка е връзката родител – дете. Това се отнася както за ситуации, в които децата са родени по време на брака, така и когато родството е по презумпция или установено на правно основание, а също и в ситуации, в които връзката между родителя и детето е установена или потвърдена чрез тест за родство (бащинство).
 - Брак
Ако страните са сключили брак – поставете отметка.
 - Отношения на сватовство
Поставете тази отметка, ако отношенията между молителя и длъжника се основават на семейни връзки – например длъжникът е чичо или друг роднина. Това важи само когато замолената и молещата държави са разширили приложението на Конвенцията към тези видове семейни връзки (вж. глава 3).
 - Баба и дядо/брат и сестра/внуче
Поставете тази отметка, ако връзката между молителя и длъжника е един от изброените видове. Това важи само когато замолената и молещата държави са разширили приложението на Конвенцията към тези видове семейни връзки.
 - *In loco parentis* или еквивалентна връзка
In loco parentis означава връзка, в която даден възрастен е на мястото на родител по отношение на детето. Тя може да възникне, когато даден възрастен живее с децата и се държи като родител спрямо детето. В някои държави това включва взаимоотношенията мащеха/пастрок – дете.
 - Връзка, аналогична на брака
Поставете тази отметка, ако страните не са били женени един за друг, но са живели в подобни на брак отношения. В някои държави това се нарича връзка на фактическо съжителство. Това важи само когато замолената и молещата държави са разширили приложението на Конвенцията към тези видове семейни връзки (вж. глава 3).
1011. Попълнете раздел 3.1 с информацията относно молителя. Датата на раждане на молителя вече е била включена в раздел 2. Ако молителят е дете, попълнете този раздел.
1012. Попълнете раздел 3.2 с информация относно всички деца, за които се иска или се дължи издръжка. Ако детето е на молителя, трябва да се попълни само раздел 3.2. Ако има повече от три деца, поставете отметка в поле 3.4 и приложете допълнителната информация на отделна страница.
1013. Попълнете раздел 3.3, ако се иска или се дължи издръжка на някой друг, освен молителя или дете.

5) Име и данни за контакт на длъжника**Позоваване: Раздел 4.1**

1014. Посочете дали длъжникът е молителят.

1015. Детайли на длъжника в раздел 4.1 са необходими, за да се обработи молбата за признаване или за признаване и изпълнение и да се изпрати уведомление на длъжника, както се изисква от правото на замолената държава. Този раздел трябва да бъде попълнен в рамките на информацията, с която разполага молителят. Замолената държава трябва, ако е необходимо, да предприеме услуги за намиране и търсене с цел да намери длъжника, ако точното му местоположение не е известно.

Добри практики: Ако молителят не знае къде живее длъжникът, не забравяйте да включите и възможно най-много информация за последното известно местонахождение на длъжника – например работодател или местоположение. Можете също така да включите информация за други връзки с държавата – например роднини, при които длъжникът може да отседне.

6) Име и данни за контакт на представител на кредитора

Позоваване: Раздел 4.2

1016. Този раздел трябва да бъде попълнен с данни за местоположението на кредитора или информация за представителя на кредитора. В много случаи този представител може да бъде юридическият съветник на кредитора.
1017. В раздел 4.3 следва да се впише „личният идентификационен номер“, ако е известен. Това може да бъде осигурителен номер (САЩ), социален осигурителен номер (Канада), номер на данъчното досие (Австралия) или друг издаден от държавата номер, който може да помогне на централния орган в замолената държава за намиране на длъжника или за проверка на неговата самоличност в държавни или други бази данни.

7) Къде ще бъде изпращано плащането

Позоваване: Раздел 5

1018. Ако решението трябва да бъде изпълнено, замолената държава трябва да знае къде да изпраща всякакви плащания. Ако плащанията ще отиват до компетентен орган на молящата държава за обработка, тук включете данни за звеното за обработване и разпределяне на плащанията, както и референтния номер на досието/сметката, така че плащанията да могат да бъдат правилно идентифицирани.

Не попълвайте този раздел на формуляра, ако е налице притеснение относно риск за молителя. Използвайте формуляра за информация с ограничен достъп.

8) Молба само за признаване

Позоваване: Раздел 6

1019. Ако молбата е само за признаване на решение за издръжка и молителят не иска решението да бъде изпълнено, след като решението бъде признато, поставете отметка в полето в раздел 6. Имайте предвид, че при молба само за признаване не се изисква удостоверение за изпълняемост. Всичко, което се изисква, е една декларация, че решението е правнообвързващо в държавата по произход. Вижте глава 4 за допълнителна информация относно молби само за признаване на решения.

9) Основания за компетентност за признаване и изпълнение на решение

Позоваване: Раздел 7

1020. Този раздел не трябва да се попълва, ако молбата е за признаване или за признаване и изпълнение на споразумение за издръжка.
1021. Ако молбата е за признаване или за признаване и изпълнение на решение за издръжка, замолената държава трябва да знае правните основания, на които решението може да бъде признато и изпълнено.
1022. Препоръчителният формуляр изброява основанията за компетентност. Те идват от член 20. Направете справка в самото решение, в информацията от молителя или в досието от компетентния орган, както е необходимо. Важно е върху формуляра да се поставят отметки за всичко, което е приложимо. Ако ответникът се противопоставя на признаването или на признаването и изпълнението, от него зависи да се установи, че не е приложимо нито едно от основанията за признаване и изпълнение.
1023. За повече информация за видовете ситуации, които биха могли да укажат основания за признаване и изпълнение вижте приложението към тази глава.

10) Явяване на ответника

Позоваване: Раздел 8

1024. Както беше разгледано в глава 4, за да може решението да бъде признато или признато и изпълнено, замолената държава трябва да се увери, че ответникът е бил уведомен за молбата или производството за издръжка, както се изисква от правото на държавата, в която е постановено решението и е имал възможност да бъде изслушан или да бъде представен по време на производството. Ако за постановяването на решението е използван административен процес, без да бъде провеждано заседание, ответникът трябва да е бил уведомен за решението, след като то е било постановено и му е дадена подходяща възможност за оспорване на решението, както се изисква от закона на държавата, в която е постановено решението.
1025. Раздел 8 на формуляра обхваща това изискване. Посочва се, дали ответникът се е явил или не на заседанието в държавата по произход, както и дали е бил представен.
1026. Явяването на ответника може да бъде очевидно от челната страница на решението, ако тя показва, че се е явил на заседанието, на което се е гледало делото за издръжката или е бил представляван, или е оспорил решението.
1027. Ако ответникът не се е явил и не е бил представен, тогава компетентният орган трябва да потвърди, че ответникът е бил надлежно уведомен, както се изисква от правото на държавата, в която е постановено решението, и като се вземат предвид всички обстоятелства. Препоръчителният формуляр е разработен така, че да се попълни информация за това изискване (удостоверение за надлежно уведомление). Попълването на този формуляр се разглежда по-долу.
1028. Ако решението е постановено в система, в която не е необходимо съдебно заседание, неявяването на длъжника/ответника следва да се посочи, като винаги ще се изисква удостоверение за надлежно уведомление.
1029. Съгласно Конвенцията решение, взето без съответното уведомяване на ответника, не може да бъде признато или изпълнено.

11) Формуляр за финансово състояние**Позоваване: Раздел 9**

1030. Формулярът за финансово състояние ще бъде необходим, ако след като бъде признато, решението трябва да бъде изпълнено. За указания за попълване на този формуляр вижте раздел IV от тази глава.

12) Правна помощ**Позоваване: Раздел 10**

1031. В повечето случаи, когато молба за признаване или за признаване и изпълнение се подава от кредитор, замолената държава трябва да предостави безплатна правна помощ (вж. глава 3) и не е необходимо молителят да предоставя каквато и да е допълнителна информация по този въпрос.

1032. Въпреки това раздел 10 ще трябва да се попълни, ако:

- молбата се подава от кредитор и се отнася за задължения за издръжка на дете на възраст под 21 години, различни от тези, произтичащи от връзката родител – дете, или
- молбата е подадена от длъжник.

1033. Ако се прилага някоя от тези ситуации, за да определи дали да предостави помощ, замолената държава може да използва проверка за оценка на средствата или оценка за основателност. Формулярът за финансово състояние е насочен към оценка на средствата и молителят следва да включва също информация, която обосновава правната помощ, от която се е ползвал молителят в държавата по произход. Достатъчно е писмо от органа, който е предоставил помощ.

13) Име на лицето за контакт в централния орган, отговарящо за разглеждането на молбата**Позоваване: Раздел 12**

1034. С тази информация трябва да се идентифицира лицето в централния орган, което отговаря или за попълването, или за преглеждането на молбата, ако е била попълнена лично от молителя. В съответствие със „неутралния“ подход по отношение на средствата за комуникация, който дава възможност за електронно предаване на документи, не е необходимо формулярът да бъде подписан.

Б. Препоръчителен формуляр на молба за изпълнение на решение, постановено или признато в замолената държава

1035. Този раздел съдържа указания за попълването на препоръчителния формуляр за молба за изпълнение на решение, постановено или признато в замолената държава. За информация относно преките молби вижте глава 6.

1. Попълване на формуляра**1) Кой формуляр се използва**

1036. Използвайте препоръчителния формуляр за член 10, параграф 1, буква б), тъй като в молбата се иска замолената държава да изпълни свое собствено решение или решение, което преди това е било признато в замолената държава.

2) **Защита на личната и поверителната информация**

Позоваване: Уводен параграф и раздел 2, букви г), д), е) и ж)

1037. Конвенцията предвижда, че всяка информация, събрана или предадена в молби по Конвенцията, не може да бъде разкривана или потвърдена, ако това би могло да навреди на здравето, сигурността или свободата на някое лице.
1038. Ако е налице загриженост за това, поставете отметка в съответното поле във формуляра на молбата и включете личната информация на отделен формуляр (формуляра за информация с ограничен достъп), а не в раздел 2.
1039. Вижте глава 3 за пълно разглеждане на изискването за защита на личните данни и поверителната информация.

3) **Име и информация за контакт с молителя**

Позоваване: Раздел 2

1040. Информацията за контакт служи за две цели. Първо, тя идентифицира страните по молбата, така че централният орган или компетентният орган да може правилно да заведе делото или досието. От друга страна информацията за контакт трябва да бъде достатъчна, за да даде възможност на молещата държава да се свърже с молителя, в случай че компетентният орган в замолената държава изисква допълнителна информация, за да започне принудително изпълнение (например за потвърждаване на неизплатената издръжка).
1041. Някои държави могат да изберат да използват адреса на централния орган или на друг компетентен орган като адрес за молителя, ако разкриването на личния адрес не се допуска от правото на молещата държава¹⁸⁸. Добра практика е в молещата държава да има участие на програма за изпълнение на задължения за издръжка на деца и тази програма да има допълнителна информация за длъжника, неговото имущество и доходи или за изчисляването на просрочените задължения – информация, която би могла да помогне на компетентния орган в замолената държава за изпълнение на решението. В такъв случай ще бъде по-експедитивно исканията за допълнителна информация или съдействие да се изпращат направо до тази програма или до компетентния орган, който разполага с информацията (например Агенцията за закрила на детето), а не до молителя.
1042. Ако молителят е публична институция, включете тази информация.

Добри практики: *Молещият централен орган следва да се увери, че винаги има посочен валиден адрес или друг начин за връзка с молителя. Могат да възникнат проблеми по време на изпълнението и това да изисква допълнителна информация или документи и централният орган на молещата държава трябва да може да се свърже с молителя, за да получи информация или документи.*

¹⁸⁸ Вж. Обяснителен доклад, параграф 612.

4) Лични данни на лицето/лицата, за което/които се иска или се дължи издръжка

Позоваване: Раздел 3

1043. Молбата трябва да съдържа достатъчно информация за идентифициране на всеки, за който се иска или се дължи издръжка. Това ще включва както молителя (обикновено родител на децата), така и всички деца, за които се прилага Конвенцията. Във всеки случай трябва да се даде дата на раждане, тъй като това е важно, за да се гарантира, че решението попада в приложното поле на Конвенцията (вж. глава 3).
1044. Трябва да се включи също и основанието, на което се иска или се дължи издръжка на молителя и децата. Тази информация ще даде възможност на замолената държава да потвърди дали молбата попада в приложното поле на Конвенцията.

Обяснение на термините.

1045. В този раздел се използват следните термини:

Позоваване: Раздели 3.1 и 3.2

- Родство (бащинство)
Поставете отметка в тази кутийка, ако основанието за издръжка е връзката родител – дете. Това се отнася както за ситуации, в които децата са родени по време на брака, така и когато родството е по презумпция или установено на правно основание, а също и в ситуации, в които връзката между родителя и детето е установена или потвърдена чрез тест за родство (бащинство).
- Брак
Поставете тази отметка, ако решението се отнася до брачна връзка между молителя и длъжника.
- Отношения на сватовство
Поставете тази отметка, ако отношенията между молителя и длъжника се основават на семейни връзки – например длъжникът е чичо или друг роднина. Това важи само когато замолената и молещата държави са разширили приложението на Конвенцията към тези видове семейни връзки.
- Баба и дядо/брат и сестра/внуче
Поставете една отметка, ако връзката между молителя и длъжника е един от изброените видове. Това важи само когато замолената и молещата държави са разширили приложението на Конвенцията към тези видове семейни връзки.
- *In loco parentis* или еквивалентна връзка
In loco parentis означава връзка, в която даден възрастен е на мястото на родител по отношение на детето. Тя може да възникне, когато даден възрастен живее с децата и се държи като родител спрямо детето. В някои държави това включва взаимоотношенията мащеха/пастрок – дете.
- Връзка, аналогична на брака
Поставете тази отметка, ако страните не са били женени един за друг, но са живели в отношения подобни на брак. В някои държави това се нарича връзка на фактическо съжителство. Това важи само когато замолената и молещата държави са разширили приложението на Конвенцията към тези видове семейни връзки.

1046. Попълнете раздел 3.1 с информацията относно молителя. Датата на раждане на молителя вече е била включена в раздел 2. Ако молителят е дете, попълнете този раздел.
1047. Попълнете раздел 3.2 с информация относно всички деца, за които се иска или се дължи издръжка. Ако детето е на молителя, трябва да се попълни само раздел 3.2. Ако има повече от три деца, поставете отметка в кутийка 3.4 и приложете допълнителната информация на отделна страница.
1048. Попълнете раздел 3.3, ако се иска или се дължи за някой друг, освен молителя или дете.

5) **Име и данни за контакт на длъжника (ответника)**

Позоваване: Раздел 4

1049. Данните на ответника са необходими, за да може правоприлагащият орган да разгледа искането за изпълнение. Този раздел трябва да бъде попълнен в рамките на информацията, с която разполага молителят. Замолената държава трябва, ако е необходимо, да предприеме услуги за намиране и търсене с цел да намери длъжника, ако точното му местоположение не е известно.

Добри практики: Ако молителят не знае къде живее длъжникът, не забравяйте да включите и възможно най-много информация за последното известно местонахождение на длъжника (работодател, местоположение и др.). Можете също така да включите информация за други връзки с държавата – например роднини, при които длъжникът може да отседне.

1050. Следва да се впише „личният идентификационен номер“, ако е известен. Това може да бъде осигурителен номер (САЩ), социален осигурителен номер (Канада), номер на данъчното досие (Австралия) или друг издаден държавата номер, който може да помогне на централния орган в замолената държава за намиране на длъжника или за проверка на неговата самоличност в държавни или други бази данни.

6) **Къде ще бъде изпращано плащането**

Позоваване: Раздел 5

1051. Замолената държава трябва да знае къде да изпраща всякакви плащания. Ако плащанията ще отиват до компетентен орган на молещата държава за обработка, тук включете данни за звеното за обработване и разпределяне на плащанията, както и референтния номер на досието/сметката, така че плащанията да могат да бъдат правилно идентифицирани.

Не попълвайте този раздел на формуляра, ако е налице притеснение относно риск за молителя. Използвайте формуляра за информация с ограничен достъп.

7) Информация за решението, постановено в замолената държава**Позоваване: Раздел 6**

1052. В случай на молба дадена държава да изпълни свое собствено решение, трябва да бъде предоставена основна информация за решението, така че замолената държава да може да намери съответното съдебно или административно дело и да бъдат получени копия от решението. Информацията, необходима за попълването на този раздел, обикновено се съдържа в самото решение.

8) Документи, приложени към молбата**Позоваване: Раздел 7**

1053. Посочете кои от изброените документи са приложени. Във всички случаи трябва да разполага с решение от някой от изброените видове, декларация за просрочени задължения (ако има просрочени задължения съгласно решението) и формуляр за финансово състояние.

1054. Сложете отметка на „Решение (или вписване), направени в замолената държава за признаване на решение на друга държава“, ако решението, което се иска да бъде изпълнено, не е постановено в замолената държава, но преди това е признато в замолената държава. Към молбата могат да бъдат приложени подробна информация за това признаване, ако са известни, или решението, което трябва да се признае.

9) Правна помощ**Позоваване: Раздел 8**

1055. Раздел 8 ще трябва да се попълни, ако молбата се подава от кредитор и се отнася за задължения за издръжка на дете на възраст под 21 години, различни от тези, произтичащи от връзката родител – дете. В този случай замолената държава трябва да знае дали молителят (кредиторът) се е възползвал от правна помощ в държавата по произход.

1056. Ако тази ситуация е приложима, за да определи дали да предостави помощ, замолената държава може да използва проверка за оценка на средствата или оценка за основателност. Формулярът за финансово състояние е насочен към оценка на средствата и молителят следва да включва също информация, която обосновава правната помощ, от която се е ползвал молителят в държавата по произход. Достатъчно е писмо от органа, който е предоставил помощ.

10) Удостоверения**Позоваване: Раздел 10**

1057. С тази информация трябва да се идентифицира лицето в централния орган, което отговаря или за попълването, или за преглеждането на молбата, ако е била попълнена лично от молителя. В съответствие със „неутралния“ подход по отношение на средствата за комуникация, който дава възможност за електронно предаване на документи, не е необходимо формулярът да бъде подписан.

В. Препоръчителен формуляр на молба за постановяване на решение

1058. Този раздел предоставя информация за попълването на препоръчителния формуляр на молба за постановяване на решение. За повече информация относно тази молба вижте глава 8.

1. Попълване на формуляра

1) Кой формуляр се използва

1059. Тъй като молбата е за постановяване на решение, използвайте препоръчителния формуляр за член 10, параграф 1, букви *в*) и *г*). Поставете отметка в полето за съответната молба.

2) Защита на личната и поверителната информация

Позоваване: Уводен параграф и раздел 2, букви *г*), *д*), *е*) и *ж*)

1060. Конвенцията предвижда, че всяка информация, събрана или предадена в молби по Конвенцията, не може да бъде разкривана или потвърдена, ако това би могло да навреди на здравето, сигурността или свободата на някое лице.

1061. Ако е налице загриженост за това, поставете отметка в съответното поле във формуляра на молбата и включете личната информация на отделен формуляр (формуляра за информация с ограничен достъп), а не в раздел 2.

1062. Вижте глава 3 за пълно разглеждане на изискването за защита на личните данни и поверителната информация.

3) Име и информация за контакт с молителя

Позоваване: Раздел 2

1063. Информацията за контакт служи за две цели. Първо, тя идентифицира страните по молбата, така че централният орган или компетентният орган да може правилно да заведе делото или досието. От друга страна, информацията за контакт трябва да бъде достатъчна, за да позволи на молещата държава да се свърже с молителя, в случай че е необходима допълнителна информация за постановяване на решението.

1064. Включете исканата информация за молителя или в раздел 2, или във формуляра за информация с ограничен достъп. Някои държави може да използват адреса и данните за контакт на централния орган вместо тези на молителя, ако разкриването на личния адрес не се допуска от правото на молещата държава¹⁸⁹. Ако това бъде направено обаче, молещият централен орган трябва да може да се свърже с молителя, в случай че замоленият орган или друг компетентен орган изисква допълнителна информация или когато замолената държава има нужда от последващи действия. Това е особено важно, когато трябва да се осъществи контакт с молителя, за да участва в тестване за родство (бащинство).

Добри практики: Молещият централен орган следва да се увери, че винаги има посочен валиден адрес или друг начин за връзка с молителя. По време на разглеждането на молбата за изпълнение могат да възникнат проблеми, което да изисква допълнителна информация или документи и централният орган на молещата държава (изпращащата държава) трябва да може да се свърже с молителя, за да получи информация или документи.

4) **Лични данни на лицето/лицата, за което/които се иска или се дължи издръжка**

Позоваване: Раздел 3

1065. Молбата трябва да съдържа достатъчно информация за идентифициране на всички, за които се иска или се дължи издръжка. Това ще включва както молителя (обикновено родител на децата), така и всички деца, за които се прилага Конвенцията. Във всеки случай трябва да се предостави дата на раждане, тъй като това е важно, за да се гарантира, че решението попада в приложното поле на Конвенцията (вж. глава 3).
1066. Трябва да се включи също и основанието, на което се иска или се дължи издръжка на молителя и децата. Тази информация ще даде възможност на замолената държава да потвърди дали молбата попада в приложното поле на Конвенцията. Това се отнася за връзката между молителя или друго лице, за което се иска или се дължи издръжка, и ответника/длъжника.

Обяснение на термините

1067. В този раздел се използват следните термини:

Позоваване: Раздели 3.1 и 3.2

- Родство (бащинство)
Поставете отметка в това поле, ако основанието за издръжка е връзката родител – дете. Това се отнася както за ситуации, в които децата са родени по време на брака, така и когато родството е по презумпция или установено на правно основание, а също и в ситуации, в които връзката между родителя и детето трябва да бъде установена или потвърдена чрез тест за родство (бащинство).

¹⁸⁹ Вж. Обяснителен доклад, параграф 612.

- Брак
Поставете тази отметка, ако решението се отнася до брачна връзка между молителя и длъжника.
 - Отношения на сватовство
Поставете тази отметка, ако отношенията между молителя и длъжника се основават на семейни връзки – например длъжникът е чичо или друг роднина. Това важи само когато замолената и молещата държави са разширили приложението на Конвенцията към тези видове семейни връзки.
 - Баба и дядо/брат и сестра/внуче
Поставете една отметка, ако връзката между молителя и длъжника е един от изброените видове. Това важи само когато замолената и молещата държави са разширили приложението на Конвенцията към тези видове семейни връзки.
 - *In loco parentis* или еквивалентна връзка
In loco parentis означава връзка, в която даден възрастен е на мястото на родител по отношение на детето. Тя може да възникне, когато даден възрастен живее с децата и се държи като родител спрямо детето. В някои държави това включва взаимоотношенията мащеха/пастрок – дете.
 - Връзка, аналогична на брака
Поставете тази отметка, ако страните не са били женени един за друг, но са живели в подобни на брак отношения. В някои държави това се нарича връзка на фактическо съжителство. Това важи само когато замолената и молещата държави са разширили приложението на Конвенцията към тези видове семейни връзки.
1068. Попълнете раздел 3.1 с информацията относно молителя. Датата на раждане на молителя вече е била включена в раздел 2. Ако молителят е дете, попълнете този раздел.
1069. Попълнете раздел 3.2 с информацията относно всички деца, за които се иска или се дължи издръжка. Ако детето е на молителя, трябва да се попълни само раздел 3.2. Ако има повече от три деца, поставете отметка в поле 3.4 и приложете допълнителната информация на отделна страница.
1070. Попълнете раздел 3.3, ако се иска или се дължи издръжка на някой друг, освен молителя или дете.

5) **Име и данни за контакт на ответника/длъжника**

Позоваване: Раздел 4

1071. Този раздел изисква от молителя да предостави достатъчно информация, за да се идентифицират длъжникът и неговото местоположение, за да може той да бъде уведомен за молбата. Ако текущият адрес на местоживеене е неизвестен, може да бъде предоставена друга информация, включително предишен адрес на местоживеене или информация за контакт с други лица, които могат да помогнат за намирането на длъжника. Имайте предвид, че формулярът за финансово състояние (разгледан по-долу) също има разпоредба за допълнителна информация относно длъжника.
1072. Следва да се впише „личният идентификационен номер“, ако е известен. Това може да бъде осигурителен номер (САЩ), социален осигурителен номер (Канада), номер на данъчното досие (Австралия) или друг издаден държавата номер, който може да помогне на централния орган в замолената държава за намиране на длъжника или за проверка на неговата самоличност в държавни или други бази данни.

6) Къде ще бъде изпращано плащането

Позоваване: Раздел 5

1073. Ако молителят иска след получаване на решението за издръжка то да бъде контролирано и изпълнено, замолената държава трябва да знае къде да изпраща всякакви плащания. Ако плащанията ще отиват до компетентен орган на молещата държава за обработка, тук включете данни за звеното за обработване и разпределяне на плащанията, както и референтния номер на досието/сметката, така че плащанията да могат да бъдат правилно идентифицирани.

7) Цел на молбата

Позоваване: Раздел 6

1074. Посочете дали молбата е подадена с цел постановяване на решение, тъй като няма решение или молбата е подадена, защото признаването и изпълнението на съществуващото решение не е възможно или е отказано.

8) Размер на издръжката, искана от молителя

Позоваване: Раздел 7

1075. Някои държави изискват от молителя да уточни размера и честотата на издръжката, за която молителят претендира. Профилът на замолената държава ще укаже дали се изисква тази информация. Ако е така, попълнете раздел 7 и не забравяйте да посочите валутата на исканата сума. Валутата може да бъде валутата на замолената или молещата държава.

9) Документи в подкрепа на молбата

Позоваване: Раздел 8

1076. В този раздел се дава списък на документите, включени в молбата. Необходимата документация ще зависи от фактите по делото, евентуалните съмнения относно родството (бащинството), възрастта на децата и дали има някакви съществуващи споразумения, свързани с издръжката. Таблицата по-долу може да бъде от помощ за правилното окомплектоване на документацията, но все пак всеки случай е различен, така че става дума само за най-общи насоки.

Акт за раждане или равносетен документ	Включете акт за раждане за всяко дете, за което се иска издръжка. Други подобни документи включват кръщелно свидетелство или документи за гражданство – когато няма наличен акт за раждане. Важно е документът да потвърждава името и датата на раждане на детето.
Припознаване на детето от длъжника	Това може да бъде под формата на декларация, направена по време на раждането (болничен формуляр) на детето или на по-късно припознаване. Това обикновено не се изисква, когато детето се е родило по време на брака на родителите.
Официално изявление, представящо доказателство, свързано с родството	Когато няма документирано признаване на родството, молителят следва да представи официално изявление, описващо обстоятелствата около произхода на детето, както и отношенията на длъжника към детето по време на раждането и след това.

Решение на компетентен орган относно родството	В някои случаи компетентният орган може да е взел решение за наличието на родство, без решение за издръжка.
Резултати от генетичните изследвания	Ако е било направено генетично изследване, потвърждаващо родството на детето, включете резултатите.
Удостоверение за осиновяване	Ако детето, за което се иска издръжка, е осиновено от длъжника, включва се удостоверението за осиновяване.
Удостоверение за брак или подобна връзка и дата на развод или раздяла	Включете го, ако страните са били женени. То също ще бъде използвано, за да се установи дали детето е родено по време на брака на кредитора и длъжника.
Официално изявление, предоставящо доказателства, свързани с общо жилище на страните	Това няма да бъде от значение в повечето случаи, но може да възникне например, когато страните временно са пребивавали на различни места за целите на трудовата заетост, но винаги са поддържали общо жилище в конкретна държава.
Споразумение, свързано с издръжка	Ако страните са се договорили предварително за издръжката, например като част от по-медирано решаване на въпроси на родителските права, това споразумение следва да бъде включено.
Доказателство за посещаване на средно или висше учебно заведение	Това ще е необходимо, когато се иска издръжка на по-голямо дете, особено когато е навършило пълнолетие, тъй като посещаемостта в училище може да определи право на издръжка.
Доказателство за инвалидност	Ако се иска издръжка на по-голямо дете или дете, което е навършило пълнолетие и това право се основава на увреждане на детето, трябва да се включи и тази информация.
Формуляр за финансово състояние	Този формуляр трябва да бъде попълнен възможно най-пълно. Той предоставя конкретна информация за постановяването и изпълнението на решението. Формулярът обхваща както финансовото състояние на кредитора, така и финансовото състояние на длъжника.
Декларация за просрочени задължения или хронология на плащанията	Малко вероятно е да се изисква този формуляр, освен ако молбата е подадена по член 10, параграф 1, буква г) и има просрочени задължения, които са се натрупали по предишното решение.
Приложимо право	Ако приложимото право не е „право на форума“ (правото на държавата, в която се разглежда молбата), следва да се включи документация по правото, което ще се използва за разглеждане на молбата.
Друго доказателство, изисквано от замолената държава	Направете справка в профила на замолената държава, за да определите дали има някакви допълнителни документи, които трябва да бъдат включени.
Решение на замолената държава за отказ за признаване и изпълнение	Когато признаването на постановено решение е било отказано, трябва да се включи копие на този отказ.

Фигура 38: Таблица на документите, които трябва да се добавят към молбата за постановяване на решение

10) Изпълнение след постановяване**Позоваване: Раздел 9**

1077. Ако молителят иска след постановяване на решението за издръжка, то да бъде изпълнено в замолената държава, това трябва да бъде посочено в този раздел.

11) Име на лицето за контакт в централния орган, отговарящо за разглеждането на молбата**Позоваване: Раздел 11**

1078. С тази информация трябва да се идентифицира лицето в централния орган, което отговаря или за попълването, или за преглеждането на молбата, ако е била попълнена лично от молителя. В съответствие със „неутралния“ подход по отношение на средствата за комуникация, който дава възможност за електронно предаване на документи, не е необходимо формулярът да бъде подписан.

Г. Препоръчителен формуляр на молба за изменение на решение

1079. Този раздел дава указания за попълването на препоръчителния формуляр на молба за изменение на решение. Същият формуляр се използва както от кредиторите, така и от длъжниците. Поставете отметка за съответната молба. Вижте глава 12 за указания за попълване на този формуляр.

1. Попълване на формуляра**1) Защита на личната и поверителната информация****Позоваване: Уводен параграф и раздел 2, букви г), д), е), ж) и раздел 5**

1080. Конвенцията предвижда, че всяка информация, събрана или предадена в молби по Конвенцията, не може да бъде разкривана или потвърдена, ако това ще навреди на здравето, сигурността или свободата на някое лице.

1081. Ако е налице загриженост за това, поставете отметка в съответното поле във формуляра на молбата и включете личната информация на отделен формуляр (формуляра за информация с ограничен достъп), а не в раздел 2.

1082. Вижте глава 3 за пълно разглеждане на изискването за защита на личните данни и поверителната информация.

2) Име и информация за контакт с молителя**Позоваване: Раздел 2**

1083. Информацията за контакт служи за две цели. Първо, тя идентифицира страните по молбата, така че централният орган или компетентният орган да може правилно да заведе делото или досието. От друга страна, информацията за контакт трябва да бъде достатъчна, за да даде възможност на замолената държава да се свърже с молителя, в случай че има обжалване на решението за изменение на решението и е необходимо да се изпрати уведомление за жалбата.

1084. Някои държави могат да изберат да използват адреса на централния орган или на друг компетентен орган като адрес за молителя, ако разкриването на личния адрес на молителя не се допуска от правото на молещата държава¹⁹⁰.

Добри практики: *Молещият централен орган следва да се увери, че винаги има посочен валиден адрес или друг начин за връзка с молителя. По време на разглеждането на молбата за изменение могат да възникнат проблеми, което да изисква допълнителна информация или документи, и централният орган на молещата държава трябва да може да се свърже с молителя, за да получи информация или документи.*

1085. Ако молителят е представител на кредитора или на длъжника, посочете това във формуляра.

3) Лични данни на лицето/лицата, за което/които се иска или се дължи издръжка

Позоваване: Раздел 3

1086. Молбата трябва да съдържа достатъчно информация за идентифициране на всеки, за който се иска или се дължи издръжка. Това включва както молителя (обикновено родител на децата, но понякога детето), така и всички деца, за които се прилага Конвенцията. Във всеки случай трябва да се даде дата на раждане, тъй като това е важно, за да се гарантира, че решението попада в приложното поле на Конвенцията (вж. глава 3).

1087. Трябва да се включи също и основаниято, на което се иска или се дължи издръжка на молителя и децата. Това ще даде възможност на замолената държава да потвърди, че молбата попада в приложното поле на Конвенцията.

Обяснение на термините

1088. В този раздел се използват следните термини:

Позоваване: Раздели 3.1 и 3.2

- Родство (бащинство)
Поставете отметка в това поле, ако основаниято за издръжка е връзката родител – дете. Това се отнася както за ситуации, в които децата са родени по време на брака, така и когато родството е по презумпция или установено на правно основание, а също и в ситуации, в които връзката между родителя и детето може да е била установена или потвърдена чрез тест за родство (бащинство).
- Брак
Поставете тази отметка, ако решението се отнася до брачна връзка между молителя и длъжника.
- Отношения на сватовство
Поставете тази отметка, ако отношенията между молителя и длъжника се основават на семейни връзки – например длъжникът е чичо или друг роднина. Това важи само когато замолената и молещата държави са разширили приложението на Конвенцията към тези видове семейни връзки.

¹⁹⁰ Вж. Обяснителен доклад, параграф 612.

- Баба и дядо/брат и сестра/внуче
Поставете една отметка, ако връзката между молителя и длъжника е един от изброените видове. Това важи само когато замолената и молещата държави са разширили приложението на Конвенцията към тези видове семейни връзки.
 - *In loco parentis* или еквивалентна връзка
In loco parentis означава връзка, в която даден възрастен е на мястото на родител по отношение на детето. Тя може да възникне, когато даден възрастен живее с децата и се държи като родител спрямо детето. В някои държави това включва взаимоотношенията мащеха/пастрок – дете.
 - Връзка, аналогична на брака
Поставете тази отметка, ако страните не са били женени един за друг, но са живели в отношения, подобни на брак. В някои държави това се нарича връзка на фактическо съжителство. Това важи само когато замолената и молещата държави са разширили приложението на Конвенцията към тези видове семейни връзки.
1089. Попълнете раздел 3.1 с информацията относно молителя. Датата на раждане на молителя вече е била включена в раздел 2. Ако молителят е дете, попълнете този раздел.
1090. Попълнете раздел 3.2 с информация относно всички деца, за които се иска или се дължи издръжка. Ако детето е на молителя, трябва да се попълни само раздел 3.2. Ако има повече от три деца, поставете отметка в поле 3.4 и приложете допълнителната информация на отделна страница.
1091. Попълнете раздел 3.3, ако се иска или се дължи издръжка на някой друг, освен молителя или дете.

4) Име и данни за контакт на длъжника

Позоваване: Раздел 4.1

1092. Посочете дали длъжникът е молителят.
1093. Данните на длъжника се изискват, за да се разгледа молбата и длъжникът да бъде осведомен за молбата за изменение. Този раздел трябва да бъде попълнен в рамките на информацията, с която разполага молителят. Замолената държава трябва, ако е необходимо, да предприеме услуги за намиране и търсене с цел да намери длъжника, ако точното му местоположение не е известно.
1094. В раздел 4.3 следва да се впише „личният идентификационен номер“, ако е известен. Това може да бъде осигурителен номер (САЩ), социален осигурителен номер (Канада), номер на данъчното досие (Австралия) или друг издаден държавата номер, който може да помогне на централния орган в замолената държава за намиране на длъжника или за проверка на неговата самоличност в държавни или други бази данни.

Добри практики: Ако молителят не знае къде живее длъжникът, не забравяйте да включите и възможно най-много информация за последното известно местонахождение на длъжника (работодател, местоположение и др.). Можете също така да включите информация за други връзки с държавата – например роднини, при които длъжникът може да отседне.

5) Име и данни за контакт на представителя на кредитора**Позоваване: Раздел 4.2**

1095. Ако кредиторът има представител, този раздел трябва да се попълни с необходимите данни. В много случаи този представител може да бъде юридическият съветник на кредитора.

6) Информация, която да помогне за намирането на ответника**Позоваване: Раздел 4.3**

1096. Ако молбата за изменение се подава от длъжника, кредиторът ще бъде ответникът по молбата. В този случай включете достатъчно информация в този раздел, за да може замолената държава да намери кредитора. Ако молителят е кредитор, представител на кредитора или представителят на детето, ответник ще бъде длъжникът. В този случай включете съответната информация относно длъжника.

7) Къде ще бъде изпращано плащането**Позоваване: Раздел 5**

1097. Ако измененото решение трябва да бъде изпълнено, след като бъде постановено, замолената държава трябва да знае къде да изпраща всякакви плащания. Ако плащанията ще отиват до компетентен орган на молящата държава за обработка, тук включете данни за звеното за обработване и разпределяне на плащанията, както и референтния номер на досието/сметката, така че плащанията да могат да бъдат идентифицирани правилно.

Не попълвайте тази секция на формуляра, ако е налице загриженост за риск на молителя. Използвайте формуляра за информация с ограничен достъп.

8) Подробности за решението**Позоваване: Раздел 6**

1098. Молбата следва да включва подробности относно решението, което се иска да бъде изменено. Цялата информация, необходима за попълването на този раздел, трябва да се съдържа в самото решение.

9) Промяна в обстоятелствата**Позоваване: Раздел 7**

1099. Най-често срещаното основание за подаване на молба за изменение е, че след постановяването на решението има промяна във финансовото състояние на кредитора, длъжника или децата. Приложението изброява най-често срещаните промени в обстоятелствата. В по-голямата си част те говорят сами за себе си. Промените в обстоятелствата, свързани с лицето, за което се иска издръжка, може да включват промяна на местопребиваването на детето или ситуация, в която детето вече не се издържа от страна на кредитора. Повторен брак или повторно партньорство на кредитора също попада в тази категория.

10) Искано изменение**Позоваване: Раздел 8**

1100. Укажете в този раздел какво е исканото изменение. Дайте специфични подробности за исканата промяна и валутата, където е уместно.

11) Документи, включени в пакета**Позоваване: Раздел 9**

1101. В този раздел е посочен списък на документите, които следва да бъдат включени в пакета. В някои случаи ще са необходими други документи, в зависимост от причините за молбата за изменение. Уверете се, че причините за изменението са обяснени и подкрепени от съответната документация.

12) Изпълнение след изменение**Позоваване: Раздел 10**

1102. В някои ситуации, например когато изменението, искано от кредитора, е увеличаване на издръжката, молителят ще иска измененото решение да бъде изпълнено в замолената държава. Ако е така, посочете това в раздел 10.

13) Информация за кредитора**Позоваване: Раздел 12**

1103. Когато молбата за изменение е подадена от длъжника, обичайното местопребиваване на кредитора е важно, за да се провери дали има някакви ограничения върху производството за изменение. Този раздел предоставя необходимата информация относно прилагането на член 18. Този въпрос е разгледан по-подробно в глава 11.

14) Име на лицето за контакт в централния орган, отговарящо за разглеждането на молбата**Позоваване: Раздел 13**

1104. С тази информация трябва да се идентифицира лицето в централния орган, което отговаря или за попълването, или за преглеждането на молбата, ако е била попълнена лично от молителя. В съответствие с „неутралния“ подход по отношение на средствата за комуникация, който дава възможност за електронно предаване на документи, не е необходимо формулярът да бъде подписан.

III. Указания за попълване на допълнителните формуляри

A. Формуляр за финансово състояние

1105. Този формуляр трябва да се включва с всички молби по Конвенцията. Той съдържа подробна информация, която ще се използва, ако е необходимо, за да се окаже съдействие на замолената държава
- да намери ответника за целите на изпращането на уведомление за молбата,
 - да окаже съдействие на компетентния орган при изпълнение на решението,
 - да определи подходящия размер на издръжката при постановяването и при изменението на молби, или
 - да подкрепи искането за правна помощ в замолената държава.

Съвет: Добра практика е да се прегледа профилът на държавата, на която ще бъде изпратен формулярът. Профилът на държава указва дали някоя от част от информацията във формуляра за финансови обстоятелства може да бъде пропусната.

1. Попълване на формуляра

1) Преамбюл

1106. Както и при други документи в молбата, във формуляра има място, на което да се посочат съществуващи опасения, че разкриването или потвърждението на информацията може да застраши здравето, сигурността или свободата на дадено лице. В такъв случай личните данни ще се виждат само във формуляра за информация с ограничен достъп.

2) Информация, съдържаща се в молбата

Позоваване: Част I

1107. Попълвайте този раздел за всички молби, като използвате информацията, съдържаща се във формуляра на молбата. Тези данни се отнасят до информацията за контакт на централния орган, а не на молителя.
1108. Посочете в раздел 3 дали молителят е кредитор, длъжник или представител на лицето, за което се иска или се дължи издръжка.
1109. В раздел 4 се излага молбата, която се подава. Имайте предвид, че ако се подава молба за предоставяне на правна помощ по член 17, освен в полето за конкретната молба, трябва да се постави отметка и в едно от последните две полета.
1110. В раздел 5 се посочва валутата, която се използва в формуляра за финансови обстоятелства. Ако сте конвертирали всички суми във валутата на замолената държава, посочете използвания обменен курс, както и датата на конвертирането.

3) Обща информация относно кредитора или лицето/лицата, за което/които се иска или се дължи издръжка

Позоваване: Част II

1111. Тази част се попълва само ако молбата е за постановяване на решение или промяна на решение. Тя не се изисква в молбите за признаване, признаване и изпълнение или изпълнение на решение за издръжка.

4) Обща информация за длъжника**Позоваване: Част III**

1112. Тази част трябва да се попълни за всички молби. Тя предоставя определена основна информация за длъжника, неговите доходи и неговите зависими лица. Той трябва да бъде попълнен в рамките на информацията, която е известна на молителя.

5) Имущество и задължения на длъжника**Позоваване: Част IV**

1113. Тази част трябва да се попълни за всички молби. Информацията следва да се предостави в рамките на известното.

6) Финансови възможности на молителя**Позоваване: Част V**

1114. Тази част се попълва само ако молбата е за постановяване на решение, промяна на решение, или когато правната помощ е необходима при ограничените обстоятелства, посочени в член 17. Тя не се изисква в молбите за признаване, признаване и изпълнение или изпълнение на решение за издръжка.

7) Медицинска застраховка**Позоваване: Част VI**

1115. Тази част трябва да бъде попълнена само при молби за постановяване и молби за изменение. Тя не се изисква в молбите за признаване, признаване и изпълнение или изпълнение на решение за издръжка.

8) Последни раздели**Позоваване: Последни раздели**

1116. Посочете върху формуляра дали е бил попълнен от молителя. Ако е така, представителят на централния орган трябва прегледа документа. Представителят на централния орган трябва да се идентифицира и декларацията да бъде попълнена. Не е необходимо формулярът да бъде подписан.

Б. Удостоверение за надлежно уведомление

1117. Този формуляр ще се използва само при молби за признаване или за признаване и изпълнение. Той трябва да се представи, когато ответникът (обикновено длъжникът) не участва в производството и не е бил представяван, за да получи решението за издръжка. Само в такива случаи трябва да се удостовери, че ответникът е бил надлежно уведомен за молбата за решението или за постановяването на решението. Тъй като решенията за издръжка, постановени в някои административни системи, не предвиждат явяване на ответника преди постановяване на решението, при такива ситуации този формуляр винаги се изисква. Ако не сте сигурни за това дали е необходим този формуляр, направете справка в глава 4.

1118. Препоръчителният формуляр трябва да бъде попълнен от длъжностно лице, което е способно да потвърди, че ответникът е бил надлежно уведомен, както се изисква от правото на държавата, която е постановила решението (държавата по произход).

1119. В повечето случаи, когато изискваното уведомяване на ответника е било осъществено в държавата по произход, ще има някаква налична документация, като клетвена декларация за получена призовка или съдебно съобщение, или потвърждение за връчена призовка, с което да се потвърди, че ответникът е получил уведомление за производството или за постановеното решение. В други случаи може да има указание в самото решение, че ответникът се е явил, бил е уведомен за производството или решението, и е имал възможност да бъде изслушан или да оспори решението. Тази документация може да помогне на компетентния орган при изготвянето на удостоверение за надлежно уведомление.
1120. В случай, в който изискваното уведомление/връчване на призовка е трябвало да се осъществи извън държавата и както държавата по произход, така и другата държава са страни по друг международен документ, който урежда даването на уведомление, документацията от този процес ще бъде на разположение, за да съдейства на компетентния орган в държавата по произход при съставянето на удостоверение за надлежно уведомление.

В. Удостоверение за изпълняемост на решение

1121. Този документ е необходим при молба за признаване и изпълнение. Той не се изисква при молба само за признание. Предоставя информацията, изисквана по член 25, параграф 1, буква б). Документът потвърждава, че решението, което трябва да бъде признато и изпълнено, е изпълняемо в държавата по произход¹⁹¹. Ако решението е постановено от административен орган, той също така потвърждава, че решението отговаря на изискванията на член 19, параграф 3, освен ако държавата по произход е посочила съгласно член 57, че нейните административни решения са винаги в съответствие с член 19, параграф 3.
1122. Ако молбата е за признаване и изпълнение на споразумение за издръжка (не решение за издръжка), този документ трябва да бъде леко изменен, за да потвърди, че конкретното споразумение за издръжка е изпълняемо като решение в държавата по произход (чл. 30, параграф 3, буква б)).

Г. Резюме на решението

1123. Този препоръчителен формуляр следва да бъде попълнен от длъжностно лице на компетентния орган на държавата по произход и се използва в случаите, в които замолената държава е посочила съгласно член 57, че за целите на молбите за признаване и за признаване и изпълнение ще приема резюме на решението за издръжка. То ще се използва най-често в случаите, в които решението за издръжка е дълго, а само част от решението се отнася за издръжката. Ако се допуска резюме от решението, тогава вместо да се превежда цялото решение, трябва да бъде преведено само резюме или извлечение от решението.

¹⁹¹ В някои държави може да се използва „*attestation de la force de chose jugée*“, което удостоверява, че решението се ползва със сила на пресъдено нещо в дадената държава.

Д. Изчисляване на просрочени задължения

1124. Когато са налице неизплатени просрочени суми за издръжка съгласно решение, което трябва да бъде признато и изпълнено или изпълнено принудително, изчислението на тези просрочени задължения трябва да се предостави на замолената държава. В момента има препоръчителен формуляр за тази цел. Изчислението трябва да покаже размера на просрочените задължения, както и датата на изчисление.
1125. Подробното изчисление ще подпомогне компетентния орган, отговарящ за изпълнението в замолената държава, в случай че длъжникът оспорва изчисляването на просрочените задължения. Когато има програма или агенция за закрила на децата, която участва от името на кредитора в молещата държава, е добра практика да се използва удостоверението или изчислението на просрочените задължения, предоставени от този орган или агенция, тъй като неговите записи ще бъдат изчерпателни.

Е. Документ, обясняващ как се коригират сумите

1126. Ако решението, което трябва да бъде признато или признато и изпълнено, предвижда автоматична индексация или коригиране, в досието трябва да бъдат включени декларация или документ, който обяснява как ще се прави корекцията или индексацията. Документът трябва да включва дали това изчисление ще се извършва от молещата държава (например както е в случая на оценка от Агенцията за издръжка на децата в Австралия). В противен случай включете необходимата информация, за да може компетентният орган в замолената държава, да коригира или индексира решението, както се изисква.
1127. В момента има препоръчителен формуляр за тази цел.

Ж. Доказателство за предоставени помощи или за право на действие (публична институция)

1128. Дадена публична институция има право да действа като кредитор в молбите за признаване, за признаване и изпълнение, както и за постановяване на решение, когато съществуващото решение не може да бъде признато, защото има резерва, направена съгласно член 20.
1129. Макар и публична институция да не е длъжна да установи своето право да действа като кредитор за всяка молба, е добра практика винаги да включва тази информация, когато публичната институция е молителят или има самостоятелен иск за просрочените задължения. Това ще предотврати по-късни забавяния, в случай че се изисква доказателство по член 36, параграф 4.
1130. В момента има препоръчителен формуляр за тази цел.

З. Доклад за движението на молбата

1131. Разработени са четири препоръчителни формуляра. Те могат да бъдат използвани от замолената държава за изпращане на актуална информация на централния орган на молещата държава относно придвижването на молбите за признаване, признаване и изпълнение, постановяване и изменение. Замоленият централен орган трябва да използва един от тях за конкретния вид молба, която е била получена. Тези формуляри се използват в допълнение към формуляра за потвърждение, който е задължителен формуляр, с който се потвърждава, че дадена молба е била получена от замолената държава.

1132. Формулярът на доклада за движението на молбата може да се използва както за докладване на новите събития, свързани с придвижването на молбата, така и за предоставяне на редовни доклади по време на срока на делото по Конвенцията.
1133. Посочете в полето на първа страница дали докладът е първият доклад за движението на молбата, съставен във връзка с молбата.
1134. За следващите доклади за движението на молбата указвайте датата на последния формуляр на доклада за движението на молбата и информирайте само за нови промени след изпращането на последния доклад. Така компетентният орган на молещата държава може по-лесно да актуализира своите записи и се избягва дублирането на информация.

IV. Контролни списъци – документация, която трябва да бъде включена в изходящите молби по Конвенцията

1135. Таблиците по-долу обобщават кои от предвидените формуляри по Конвенцията трябва да бъдат включени с изходяща молба по Конвенцията.
1136. Не забравяйте, че таблицата се отнася само за молби по Конвенцията. Когато дадено дело се разглежда само чрез пряко искане на компетентния орган, трябва да се използват формулярите, посочени от компетентния орган.
- Съвет:** *Винаги проверявайте профила на замолената държава, преди да попълните пакета от документи за молби, различни от молбите за признаване или за признаване и изпълнение. Ако има някакви други документи, които се изискват в замолената държава, те ще бъдат посочени в профила на държавата.*

А. Молба за признаване или признаване и изпълнение

Формуляр или документ по Конвенцията	Кога се включва:	Кой формуляр по Конвенцията се използва*
Формуляр за предаване	Винаги включвайте	Използвайте задължителния формуляр
Формуляр на молба	Винаги включвайте	Използвайте препоръчителния формуляр
Формуляр за финансово състояние	Винаги го включвайте – макар че в зависимост от това дали молителят е длъжник или кредитор, както и от вида на молбата, няма да се изискват всички части на този формуляр	Използвайте препоръчителния формуляр
Удостоверение за надлежно уведомление	Изисква се само ако ответникът не се явява и не се представлява в държавата по приезд	Използвайте препоръчителния формуляр
Удостоверение за изпълняемост	Винаги включвайте	Използвайте препоръчителния формуляр ¹⁹²
Пълен текст на решението	Включвайте винаги, освен ако се допуска резюме (вж. по-долу)	Вижте глава 3 за информацията относно изискването за заверяване на решение
Резюме от решението	Включва се само ако замолената държава е посочила съгласно член 57, че ще приема резюме	Използвайте препоръчителния формуляр
Изчисление на просрочените плащания	Включвайте винаги, ако има просрочени плащания по решение, което трябва да бъде признато или признато и изпълнено	Използвайте формуляра, който се предоставя съгласно законодателството на молещата държава. Ако решението вече е било изпълнено в молещата държава, за предпочитане е да се използва документацията от компетентния правоприлагащ орган на молещата държава.
Документ, поясняващ как да се коригира или индексира решението	Винаги включвайте, ако решението предвижда автоматична индексация	Използвайте формуляра, който се предоставя съгласно законодателството на молещата държава
Доказателство за предоставени помощи или за право на действие (публична институция)	Включете, ако молителят е публична институция	Използвайте формуляра, който се предоставя съгласно законодателството на молещата държава

Фигура 39: Документи, които трябва да се добавят към изходяща молба за признаване или за признаване и изпълнение

* Ако Вашата държава не използва препоръчителните формуляри, използвайте формуляра, който се предвижда съгласно Вашето национално законодателство или политика за подаване на молби по Конвенцията.

¹⁹² В някои държави може да се използва „*attestation de la force de chose jugée*“, което удостоверява, че решението се ползва със сила на пресъдено нещо в дадената държава.

Б. Молба за изпълнение на решение, постановено или признато в замолената държава

Формуляр или документ по Конвенцията	Кога се включва:	Кой формуляр по Конвенцията се използва*
Формуляр за предаване	Винаги включвайте	Използвайте задължителния формуляр
Формуляр на молба	Винаги включвайте	Използвайте препоръчителния формуляр
Формуляр за финансово състояние	Включвайте винаги, но имайте предвид, че няма да се изискват всички части на този формуляр	Използвайте препоръчителния формуляр
Пълен текст на решението	Винаги включвайте	Вж. глава 3 за информация относно изискването за заверка
Резюме на решението	Неприложимо. Решение от замолената държава	
Изчисление на просрочените плащания	Включвайте винаги, ако има просрочени плащания по решение, което трябва да бъде изпълнено	Използвайте удостоверение от компетентния правоприлагащ орган на молещата държава, ако е възможно
Удостоверение за надлежно уведомление	Неприложимо	
Удостоверение за изпълняемост	Неприложимо	
Документ, поясняващ как да се коригира или индексира решението	Винаги включвайте, ако решението предвижда автоматична индексация	Използвайте документ, предвиден съгласно вътрешната политика или право на молещата държава
Доказателство за предоставени помощи или за право на действие (публична институция)	Включете, ако молителят е публична институция	Използвайте формуляра, който се предвижда съгласно правото или политиката на молещата държава

Фигура 40: Документи, които трябва да се добавят към молбата за изпълнение

* Ако Вашата държава не използва препоръчителните формуляри, използвайте формуляра, който се предвижда съгласно Вашето национално законодателство или политика за подаване на молби по Конвенцията.

В. Молба за постановяване на решение

Формуляр или документ по Конвенцията	Кога се включва:	Кой формуляр по Конвенцията се използва*
Формуляр за предаване	Винаги включвайте	Използвайте задължителния формуляр
Формуляр на молба	Винаги включвайте	Използвайте препоръчителния формуляр
Формуляр за финансово състояние	Включвайте винаги, но имайте предвид, че не се попълват всички части на този формуляр	Използвайте препоръчителния формуляр
Удостоверение за надлежно уведомление	Неприложимо	
Удостоверение за изпълняемост	Неприложимо	
Пълен текст на решението	Неприложимо	
Резюме на решението	Неприложимо	
Изчисление на просрочените плащания	Неприложимо	
Документ, поясняващ как да се коригира или индексира решението	Неприложимо	
Доказателство за предоставени помощи или за право на действие (публична институция)	Включете, ако молителят е публична институция	Използвайте формуляра, който се предоставя съгласно законодателството на молещата държава

Фигура 41: Документи, които трябва да се добавят към молбата за постановяване на решение

* Ако Вашата държава не използва препоръчителните формуляри, използвайте формуляра, който се предвижда съгласно Вашето национално законодателство или политика за подаване на молби по Конвенцията.

Г. Молба за изменение на решение

Формуляр или документ по Конвенцията	Кога се включва:	Кой формуляр по Конвенцията се използва*
Формуляр за предаване	Винаги включвайте	Използвайте задължителния формуляр
Формуляр на молба	Винаги включвайте	Използвайте препоръчителния формуляр
Формуляр за финансово състояние	Винаги го включвайте, но имайте предвид, че в зависимост от това дали молителят е длъжник или кредитор, както и от вида на молбата, няма да се изискват всички части на този формуляр	Използвайте препоръчителния формуляр
Удостоверение за надлежно уведомление	Неприложимо	
Удостоверение за изпълняемост	Неприложимо	
Пълен текст на решението	Включвайте винаги, освен ако се допуска резюме (вж. по-долу)	Вижте глава 3 за информация относно изискването за заверени копия
Резюме на решението	Включете, ако замолената държава се е съгласила да приема резюмета (Имайте предвид, че чл. 57 се отнася до резюмета само за целите на молбите за признаване и изпълнение)	Използвайте препоръчителния формуляр
Изчисление на просрочените плащания	Включвайте винаги, ако има просрочени плащания по решение, което трябва да бъде изменено	Използвайте удостоверение от компетентния правоприлагащ орган на молещата държава, ако е възможно
Документ, поясняващ как да се коригира или индексира решението	Включете, ако в решението, което трябва да бъде изменено, има разпоредба за регулиране или индексация	Използвайте документ, предвиден съгласно вътрешната политика или право на молещата държава
Доказателство за предоставени помощи или за право на действие (публична институция)	Не е приложимо (публична институция не може да подава молба за изменение)	

Фигура 42: Документи, които трябва да се добавят към молбата за изменение

* Ако Вашата държава не използва препоръчителните формуляри, използвайте формуляра, който се предвижда съгласно Вашето национално законодателство или политика за подаване на молби по Конвенцията.

V. Попълване на формулярите за пряка молба за признаване и изпълнение

1137. Не забравяйте, че ако директната молба се отнася до признаването и изпълнението на постановено решение и решението попада в приложното поле на Конвенцията, някои разпоредби на Конвенцията ще се прилагат по отношение на директната молба до компетентен орган (чл. 37, параграф 2).
1138. Прилагат се всички разпоредби на глава V (признаване и изпълнение) на Конвенцията; молбата трябва да бъде придружена от документите, посочени в член 25. Те включват:
- пълния текст на решението,
 - удостоверение за изпълняемост,
 - удостоверение за надлежно уведомление, когато ответникът не се е явил или не е бил представен в производството в държавата по произход или не оспори решението за издръжка,
 - формуляр за финансово състояние,
 - ако е необходимо – изчисление на просрочените задължения,
 - ако е необходимо – декларация, посочваща как да се коригира или индексира решението.

Приложение

основания за признаване или признаване и изпълнение на решение

1139. Препоръчителният формуляр на молбата за признаване или за признаване и изпълнение изисква молителят или молещият централен орган да посочи в параграф 6 „Основания за признаване и изпълнение“. Параграфът се състои от серия от изявления, които трябва да бъдат проверени от молителя или представителя на централния орган. Проверете всички изявления, които могат да са приложими.
- Важен момент:** Ако не сте сигурни кое от основанията трябва да се използва за признаване и изпълнение в замолената държава, поставете отметка до **ВСЯКО** от приложимите основания. Не трябва да оставяте без отметка поле или изявление, освен ако сте сигурни, че не е приложимо. От ответника в замолената държава зависи да оспори вписването на решението или обявяването на решението за изпълняемо, ако смята, че няма основания за признаване и изпълнение. Вж. глава 5.

Попълване на формуляра

1140. Този раздел дава обяснение на обстоятелствата, които се вземат предвид при определянето на кои твърдения да се постави отметка. Някои от термините – като обичайно местопребиваване – може да имат специфично правно значение в дадена държава, така че в някои случаи, когато е налице несигурност, може да е необходимо да се получи правно становище.

А) Обичайно местопребиваване на ответника

1141. Терминът „обичайно местопребиваване“ не е дефиниран в Конвенцията. Може да се установи, че ответникът има обичайно местопребиваване в държавата, в която е постановено решението (държавата по произход) в случаите, в които е пребивавал в тази държава в продължение на няколко години. Ответникът може да има обичайно местопребиваване в дадена държава, дори ако той или тя има друг дом в различна държава или пребивава в друга държава за целите на трудовата заетост. Поставете тази отметка, ако изглежда, че тези условия са били изпълнени към момента на вземане на решението. За да бъде успешно оспорено признаването или признаването и изпълнението, ответникът ще трябва да докаже, че не е имал обичайно местопребиваване в държавата по произход в момента на постановяване на решението.

Б) Ответникът е приел юрисдикцията

1142. Ако ответникът не е пребивавал в държавата по произход в момента на постановяване на решението, но се е явил лично или чрез представител и по същество се е запознал с молбата за издръжка, то тогава може да се счита, че ответникът е приел юрисдикцията. Ответникът също може да приеме юрисдикцията чрез депозиране на отговор на производството. Приемането на юрисдикцията на конкретен орган (съдебен или административен) е правно понятие и за да се определи дали е приложимо, трябва да се използва правен съвет.

1143. Потърсете информация в решението или свързани материали, показващи, че ответникът се е явил и участвал при разглеждането на молбата, имал е присъстващ законен представител или се е съгласил, че молбата може да бъде разгледана в тази държава. За да бъде успешно оспорено признаването или признаването и изпълнението на решението, ответникът ще трябва да докаже, че е приел юрисдикцията.

В) Обичайно местопребиваване на кредитора

1144. Вижте коментарите по-горе относно термина „обичайно местопребиваване“. Ако се окаже, че кредиторът е пребивавал в държавата по произход, когато е постановено решението, и е пребивавал там за известно време, поставете тази отметка. За да бъде успешно оспорването на признаването или признаването и изпълнението на решението, ответникът трябва да докаже, че кредиторът не е имал обичайно местопребиваване в държавата, в която е постановено решението по времето, по което е постановено решението, освен ако замолената държава е направила резерва.

Г) Обичайно местопребиваване на детето и живял с детето или полагал грижи за детето ответник

1145. Вижте коментарите по-горе относно термина „обичайно местопребиваване“.
1146. Поставете тази отметка например, когато решението е било постановено в държава А, детето е пребивавало в държава А към момента на постановяване на решението и в определен момент ответникът също е живял с детето в държава А. Ако ответникът никога не е живял с детето, но в определен момент е пребивавал в държава А и е осигурявал грижи за детето, докато е живял там, това също е обхванато от тази декларация.
1147. Ако се окаже, че детето е имало обичайно местопребиваване в държавата по времето, по което е било постановено решението, и ответникът е пребивавал там и е предоставял грижи, поставете тази отметка. За да бъде успешно оспорването на признаването или на признаването и изпълнението на решението, ответникът трябва да докаже, че по това време детето не е имало обичайно местопребиваване в държавата по произход или че ответникът никога не е пребивавал там с детето или не е предоставял грижи за детето в тази държава.

Д) Споразумение в писмена форма

1148. Поставете тази отметка, ако се окаже, че ответникът и кредиторът са се договорили в писмена форма постановилата решението държава да може да направи това. Имайте предвид обаче, че това НЯМА да се прилага в случай на издръжка на дете, а ще се прилага само по отношение на издръжка на съпруг или бивш съпруг или Издръжка на други членове на семейството (ако както молещата, така и замолената държава са разширили обхвата на Конвенцията към Издръжка на други членове на семейството).
1149. При оспорване на признаване или на признаване и изпълнение, ответникът трябва да докаже, че споразумението не следва да се използва като основание за признаване и изпълнение на решение в замолената държава, освен ако замолената държава е направила резерва за даденото основание.

Е) Компетентност въз основа на личния статут или родителската отговорност

1150. В някои държави компетентността за постановяване на решение за издръжка възниква, когато компетентният орган има също и юрисдикцията да постанови свързано решение относно личния статут или родителската отговорност. Такъв

може да бъде случаят например по отношение на решение за развод, когато съдът разглежда „статута“ на женен или разведен. В тази ситуация органът е компетентен също и да постанови решение за издръжка.

1151. Ако се окаже, че решението за издръжка е постановено на тази основа, поставете отметка. Може да е от полза да получите правен съвет, за да потвърдите основанието, на което вероятно е постановено решението.
1152. При оспорване на признаване или на признаване и изпълнение, ответникът ще трябва да докаже, че решението не следва да се признава на това основание, освен ако замолената държава е направила резерва за това основание.

Глава 16

Преки молби до компетентните органи

Как е организирана тази глава:

Тази глава разглежда изходящите и входящите преки молби до компетентните органи.

Раздел I предоставя общ преглед на тези молби – кой може да подаде такава молба и кога да бъде използвана.

Раздел II определя процедурата или стъпките за изходящите и входящите преки молби за признаване и изпълнение на решения.

Раздел III обсъжда преките молби за постановяване и изменение на решения.

Раздел IV съдържа препратки и допълнителни материали, свързани с подаване на такава молба.

Раздел V обхваща някои от най-често задаваните въпроси по отношение на подаването на такава молба.

I. Въведение

1153. Този наръчник разглежда предимно молби и искания, разглеждани чрез централните органи. Въпреки това, както е отбелязано и в други глави, ще има случаи, в които молителят трябва да подаде пряка молба до компетентния орган, като използва вътрешното право на дадена договаряща държава за въпрос, който се регулира от или попада в приложното поле на Конвенцията. Това може да включва постановяване или изменение на решение. Пряка молба се подава в случаите, в които молителят не може да се обърне към централния орган на едната или и на двете участващи държави, тъй като разпоредбите или на глава II, или на глава III не се прилагат за вида въпроси, по които претендира молителят. Пряка молба може да се подаде също и защото молителят е избрал да процедира с или без помощта на адвокат, извън системата на централния орган, но все още желае да се възползва от приложимите разпоредби на Конвенцията.
1154. Възможността на длъжника да подаде пряка молба до компетентен орган в друга юрисдикция е специално предвидена в член 37 от Конвенцията. Най-важните елементи на този член включват:
- приложимостта на вътрешното право за всички преки молби,
 - разпоредбата, че преките молби следва да са по въпроси, уреждани от Конвенцията, и при условията на член 18 да са подадени до компетентен орган за целите на постановяване или изменение на решение,
 - прилагането на специални разпоредби във връзка с преките молби за признаване и изпълнение.
1155. Въпреки че директната молба не преминава през централен орган, за да се приложат разпоредбите на член 37, въпросът все пак трябва да попада в приложното поле на Конвенцията (вж. глава 3) както в замолената, така и в молещата държава.

1156. Най-често срещаният сценарий, при който се подава пряка молба до компетентния орган на друга договаряща държава, е ситуация, в която молителят иска признаване, признаване и изпълнение, постановяване или изменение на решение, отнасящо се само за издръжка на съпруг или бивш съпруг.

А. Примерен случай

1157. Ф. е кредитор на издръжка, който пребивава в държава А. Тя иска постановяване на решение за издръжка, което задължава Ж. да ѝ плаща издръжка на съпруг или бивш съпруг. Ж. пребивава в държава Б. Нито държава А, нито държава Б са разширили прилагането на глави II и III към задълженията за плащане на издръжка на съпруг или друг съпруг. И двете държави А и Б са договарящи държави по Конвенцията.

Б. Как става това по Конвенцията

1158. Централният орган в държава А не може да помогне на Ф. за тази молба. Въпреки това Ф. може да подаде пряка молба до компетентния орган в държава Б за постановяване на решение за издръжка, ако вътрешното право на държава Б допуска този вид молба. Ф. ще използва формулярите и документите, предвидени от вътрешното право на държава Б за процедурата по постановяване, а молбата ще бъде разгледана съгласно вътрешното право и процесуалните норми на държава Б. След като решението бъде постановено, Ф. може да подаде молба то да бъде изпълнено от компетентен орган в държава Б, ако вътрешното законодателство на държава Б допуска изпълнение на решения за издръжка на съпруг или бивш съпруг.
1159. Останалата част от тази глава разглежда преките молби за признаване и изпълнение, а след това преките молби за постановяване и изменение.

II. Преки молби за признаване и изпълнение

1160. Като цяло, производствата за всички преки молби са уредени от вътрешното право на замолената държава. Това право определя дали въобще може да се подава молба, както и формулярите и производствата, които следва да бъдат използвани. Въпреки това, ако директната молба се отнася до признаването и изпълнението на постановено решение и това решение попада в приложното поле на Конвенцията, към директната молба ще се прилагат някои разпоредби на Конвенцията. Този раздел обхваща производствата за преки молби за признаване и изпълнение на решения.

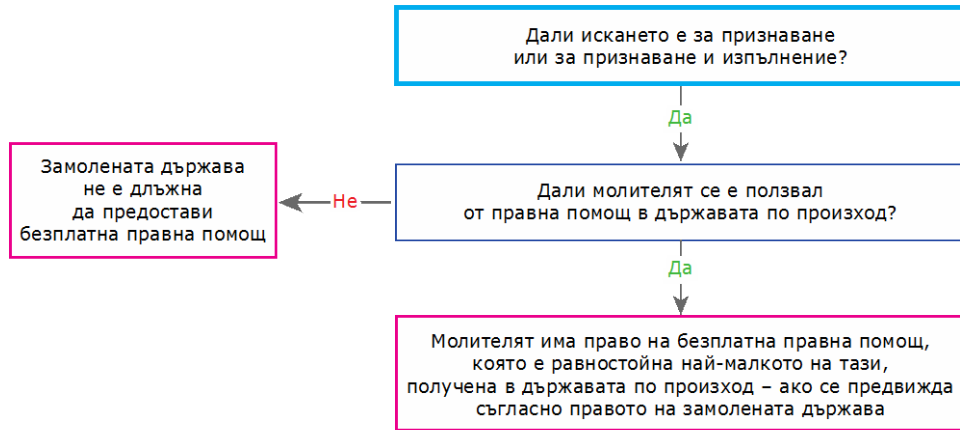
А. Изходящи преки молби (признаване и изпълнение)

1161. Конвенцията предвижда някои разпоредби, които регулират молбите за признаване и изпълнение, да се прилагат и за молби за признаване и изпълнение, отправени пряко към компетентните органи (чл. 37, параграф 2).

Документи, които трябва да се включат

1162. Към преките молби се прилагат всички разпоредби на глава V (Признаване и изпълнение) от Конвенцията. Ето защо молбата следва да бъде придружена от документите, посочени в член 25. Те включват:
- пълния текст на решението,
 - удостоверение за изпълняемост,
 - удостоверение за надлежно уведомление, когато ответникът не се е явил или не е бил представен в производството в държавата по произход или не оспори решението за издръжка,
 - формуляр за финансово състояние,
 - ако е необходимо – изчисление на просрочените задължения,
 - ако е необходимо – декларация, посочваща как да се коригира или индексира решението.
1163. Вж. глава 4 за информацията относно тези формуляри и глава 15 за инструкции за попълването на формулярите.
1164. Препоръчителният формуляр на молбата не може да се използва за пряка молба. В някои случаи замоленият компетентен орган има свои собствени формуляри. Проверете профила на държавата или се свържете със замоления компетентен орган пряко на адреса, посочен в профила на държавата, за да получите копие на формуляра.
1165. В повечето случаи на преки молби е необходимо също така да се представи документация, показваща степента, до която молителят е получил безплатна правна помощ в държавата по произход. Това е така, защото разпоредбите относно ефективния достъп до производства и правна помощ и за предоставяне на безплатна правна помощ невинаги се прилагат за преките молби. Въпреки това молител, който е получил безплатна правна помощ в държавата по произход, има право да получи в производството по признаване или изпълнение безплатна правна помощ, която е равностойна най-малкото на тази, която се допуска при същите обстоятелства от правото на замолената държава (чл. 17, буква б)).
1166. Диаграмата по-долу илюстрира изискването за предоставяне на безплатна правна помощ за преки молби към компетентен орган.

**ПРАВНА ПОМОЩ
ПРЕКИ ИСКАНИЯ ДО КОМПЕТЕНТЕН
ОРГАН ОТ ДЛЪЖНИК ИЛИ КРЕДИТОР
(член 17, буква б) и член 37)**



Фигура 43: Правна помощ –преки молби до компетентен орган.

1167. Макар че може да не се предлага безплатна правна помощ, имайте предвид, че замолената държава не може да изисква гаранция или обезпечение, независимо как са наречени, за обезпечаване на плащането на разходите и разноските за производството, направени от молителя (член 37, параграф 2 и 14, параграф 5).
1168. Накрая, при всички случаи няма изискване замолената държава да предоставя каквато и да било форма на правна помощ на молител, който избере да подаде пряка молба до компетентен орган, когато въпросът е можело да бъде разгледан с посредничеството на централния орган¹⁹³.

Б. Входящи преки молби (признаване и изпълнение)

1) Издръжка на съпруг или бивш съпруг

1169. Освен ако молещата и замолената договарящи държави са направили декларации за разширяване на глави II и III към задълженията за издръжка на съпруг или бивш съпруг, входяща молба, която е само за признаване и изпълнение на решение за издръжка на съпруг или бивш съпруг, няма да мине през централния орган. Вместо това кредиторът изпраща пряка молба до компетентния орган, който може да бъде съдебен или административен орган. Въпреки това посочените в член 25 изисквания за документите са едни и същи.

¹⁹³ Обяснителен доклад, параграф 602.

1170. Освен молбата (препоръчителният формуляр на молбата не се използва за преки молби), винаги се изискват следните документи:
- текст на решението,
 - удостоверение за изпълняемост,
 - удостоверение за надлежно уведомление, когато ответникът не се е явил или не е бил представен в държавата по произход или не е оспорил решението,
 - формуляр за финансово състояние или друг документ, определящ финансовото състояние на страните,
 - документ, обясняващ изчисляването на просрочени задължения,
 - документ, поясняващ как да се коригира или индексира решението,
 - декларация или информация във връзка с предоставянето на правна помощ на молителя в молещата държава.
1171. Освен това може да са подходящи и допълнителни документи, в зависимост от вътрешните процедурни норми на замолената държава.
1172. След като директната молба бъде получена от компетентния орган, тя преминава през същия тип производство по признаване, посочено в глава 5 (или редовно производство, или алтернативното производство). Решението или ще бъде обявено за изпълняемо или вписано и на ответника и молителя ще бъде изпратено уведомление (чл. 23, параграф 5), или ще бъде постановено от компетентния орган, след като ответникът е бил надлежно и своевременно уведомен за производството и след като на всяка от страните е била предоставена подходяща възможност да бъде изслушана (чл. 24, параграф 3).
1173. Основанията за оспорване или обжалване на обявяването на решението за изпълняемо или на вписването му се прилагат еднакво и за молбите, подадени чрез компетентен орган. Въпреки това, ако молителят иска правна помощ, за да опровергае възраженията или жалбата на ответника, централният орган няма да предостави безплатна правна помощ и молителят ще трябва самостоятелно да се погрижи за това. Компетентният орган може да помогне на молителя да получи достъп до други източници на помощ, включително правна помощ, ако има такива. При всички случаи молителят има право най-малко на същото ниво правна помощ, на което е имал право в молещата държава, ако това ниво на помощ се предоставя в замолената държава (чл. 17, буква б)).
1174. Накрая, по отношение на изпълнението на решението и признаването му, тъй като централният орган не е участвал в производството по признаване, молбата за изпълнение не произтича автоматично от директната молба за признаване, освен ако законът предвижда това. В противен случай лицето, подало директната молба, трябва да подаде отделна молба за изпълнение съгласно вътрешните процедурни норми на замолената държава.

2) Деца, навършили 21 години

1175. Тъй като приложното поле на Конвенцията не включва деца, които са навършили 21-годишна възраст, компетентният орган в дадена държава не трябва да приема молби за признаване и изпълнение на решения за издръжка на тези деца, освен ако и двете договарящи държави (молещата държава и замолената държава) са направили изрична декларация по член 2, параграф 3 от Конвенцията за разширяване на прилагането на Конвенцията към тези деца. При липса на такава декларация няма изискване за признаване или изпълнение на решение за издръжка на дете, което е навършило 21-годишна възраст.

1176. Имайте предвид, че това ще се прилага, дори когато правото на държавата по произход допуска плащането на издръжка на деца, които са навършили 21 години, тъй като член 32, параграф 4 (прилагане на правото на държавата по произход при определянето на продължителността на задължение за издръжка), трябва да се чете в рамките на приложното поле на член 2.
1177. Вижте глава 3 за подробно обсъждане на приложното поле на Конвенцията.

3) Издръжка на други членове на семейството

1178. Въпреки че Конвенцията предвижда, че държавите могат да се споразумеят за разширяване на нейните разпоредби към Издръжка на други членове на семейството, включително уязвимите лица, освен ако това е направено както от замолената, така и от молещата договарящи държави, няма изискване компетентен орган в дадена държава да приема преки молби за признаване или изпълнение на решение за други видове семейна издръжка.

III. Преки молби за постановяване и изменение на решения

1179. Преките молби до компетентен орган за постановяване или изменение на решение, попадащо в обхвата на Конвенцията, се урегулират при условията на член 18 изцяло от вътрешното право. Разгледаните по-горе разпоредби на Конвенцията относно молбите за признаване и изпълнение не се прилагат за молбите за постановяване и изменение. На практика това означава, че производствата, формулярите и помощта, достъпни за кредиторите или длъжниците при подаването на такива молби, ще бъдат тези, които са предвидени от вътрешното право или процесуалните норми на замолената държава.
1180. Важно е, че макар и решението за издръжка да може да попада в приложното поле на Конвенцията (например когато това решение се отнася за постановяване на задължения за издръжка на съпруг или бивш съпруг), към тези молби не се прилагат разпоредбите относно ефективния достъп до производство и правна помощ. В някои случаи от кредитора или длъжника може да се изисква да си осигури за собствена сметка услугите на адвокат в замолената държава, за да подаде пряка молба.
1181. Профилът на замолената държава ще укаже какви са приложимите производства за преки молби в тази държава или ще предостави информация за това как да се осъществи контакт с компетентния орган за получаването на тази информация.

IV. Допълнителни материали

A. Практически съвети

1182. Вижте профила на замолената държава, за да определите какво се изисква за директната молба. Молбата трябва да бъде подадена, като се използва формулярът на молбата или друг документ за образуване на производството, изискван от замолената държава. Въпреки че използваната за молби за признаване и изпълнение документация може да е същата, каквато се използва за молби, подавани чрез централните органи, документацията за други видове молби може да бъде много по-различна от използваната за подаване на молби по Конвенцията.

1183. Когато може да бъде подадена молба чрез централен орган, директната молба трябва да се използва рядко. Използването на услугите на централния орган позволява на длъжностните лица в двете държави да оказват по-ефективна помощ на кредитори и длъжници, както и да разглеждат въпросите по-бързо, отколкото чрез компетентен орган. Освен това така се намалява вероятността от дублиращи се молби и решения. Някои компетентни органи може да не разполагат с необходимите ресурси и знания за ефективно разглеждане на въпросите, които биха могли да минават през централен орган.

Б. Свързани формуляри

1184. Само за признаване и изпълнение:

Удостоверение за изпълняемост
Удостоверение за надлежно уведомление
Декларация за просрочени задължения (ако е приложимо)
Декларация за правна помощ (когато е необходимо)
Документ, обясняващ как се индексира или коригира (ако е приложимо)

В. Съответни членове

Член 2, параграф 3
Член 10
Член 17, буква б)
Член 25
Член 37

В. Често задавани въпроси

Каква е разликата между подаването на молба чрез централен орган и пряка молба до компетентен орган?

1185. Молбите чрез централните органи са ограничени до тези, предвидени в член 10. За да може молбата да се подаде чрез централен орган, въпросът трябва да попада в приложното поле на Конвенцията и да бъде посочен в член 10.
1186. Пряка молба до компетентен орган се подава по въпрос, който се урегулира от Конвенцията. Пример за пряка молба е молба за постановяване на решение за издръжка на съпруг или бивш съпруг.

Може ли молителят да избере да подаде пряка молба до компетентен орган, вместо да процедира през централните органи?

1187. Да – ако вътрешните производства на замоления компетентен орган го допускат (някои компетентни органи просто отнасят въпроса до централния орган). Въпреки това молителят, който избере да процедира по този начин, трябва да е наясно, че в някои държави разпоредбите за предоставяне на правна помощ за преки молби могат да не се прилагат за случаите, в които дадена молба е могла да бъде подадена чрез централния орган. Това е вероятно, когато замолената държава е създавала ефективни производства, които дават възможност молба, която е подадена чрез централния орган да бъде разгледана без правна помощ.

Може ли централен орган да изпрати пряка молба до компетентния орган, например когато замолената държава не е разширила прилагането на глави II и III към дадения вид на задължение за издръжка?

1188. Да – няма изискване в Конвенцията директната молба да бъде подадена от самия кредитор или длъжник. Този сценарий е най-вероятно да се случи в ситуации, в които молещата държава е разширила прилагането на глави II и III към издръжката за съпруг или бивш съпруг, но не и замолената държава. В такъв случай молещият централен орган може да помогне на кредитора с подготовката на документацията и да съдейства при предаването ѝ на компетентния орган в замолената държава.

Какви формуляри или документи следва да се използват за пряка молба?

1189. Ако директната молба е за признаване и изпълнение, включете посочените в член 25 документи, тъй като този член се прилага за молби за признаване и изпълнение. Препоръчителният формуляр за молбата се използва само от централните органи, така че ако замоленият компетентен орган не е посочил формуляр, използвайте или формуляра, изискван от замоления компетентен орган, или формуляра, използван от Вашата собствена държава.
1190. За да определите формулярите или документите, необходими за всички други молби, консултирайте се с компетентния орган.

Кредиторът или длъжникът ще има ли нужда от адвокат, за да подаде пряка молба до компетентния орган?

1191. Това ще зависи изцяло от производствата на компетентния орган. Ако директната молба е за признаване и изпълнение, замолената държава трябва да гарантира, че молителят има право на най-малко същото ниво на правна помощ, на което е имал право в молещата държава, ако това ниво на помощ се предоставя в замолената държава (чл. 17, буква б)).
1192. При всички други преки молби, ако е необходима правна помощ, то лицето, което подава директната молба, отговаря за покриване на тези разходи, освен ако законът на замолената държава предвижда друго.

Постоянното бюро на
Хагската конференция по международно частно право
Churchillplein 6b
2517 JW The Hague
The Netherlands

☎ +31 70 363 3303
✉ +31 70 360 4867
secretariat@hcch.net
www.hcch.net



ISBN 978-92-79-56702-5



doi: 10.2838/199115